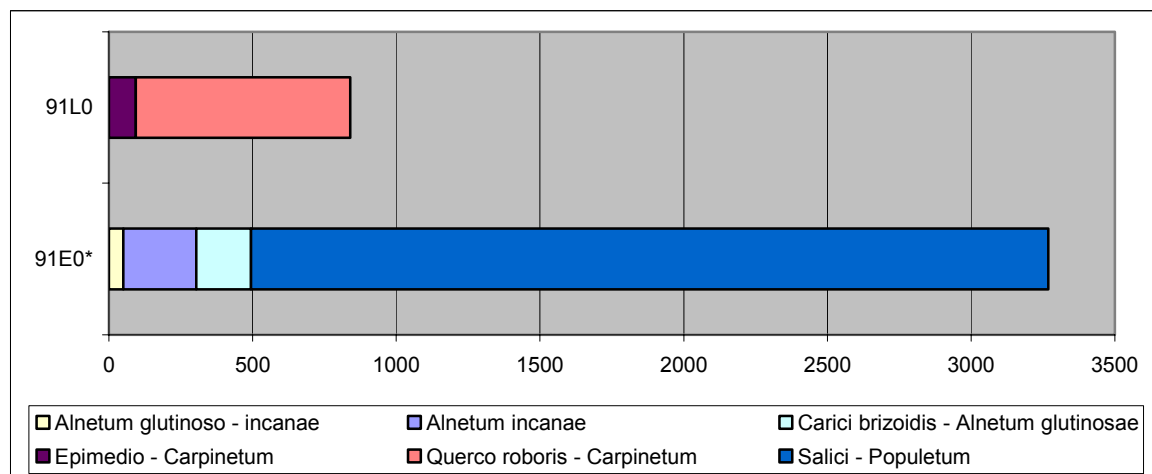

PREGLED ZNAČILNOSTI OBMOČNIH GOSPODARSKIH RAZREDOV GOZDOV, KI IZPOLNJUJEJO KRITERIJE ZA EU HABITATNE TIPE - PO SKUPINAH NA RAVNI DRŽAVE

1 LOGI

GR	GGO	SKUPNO IME GR	Asociacije	v ha		
				91E0*	91L0	N2K
16	KR	LOGI	Alnetum glutinoso - incanae	50		50
		LOGI	Alnetum glutinoso - incanae	50	0	50
16	KR	LOGI	Alnetum incanae	83		83
74	MB	LOGI	Alnetum incanae	171		171
		LOGI	Alnetum incanae	254	0	254
86	MS	LOGI	Carici brizoidis - Alnetum glutinosae	87		87
74	MB	LOGI	Carici brizoidis - Alnetum glutinosae	103		103
		LOGI	Carici brizoidis - Alnetum glutinosae	190	0	190
16	KR	LOGI	Epimedio - Carpinetum	0	93	93
		LOGI	Epimedio - Carpinetum	0	93	93
16	KR	LOGI	Querco roboris - Carpinetum		47	47
74	MB	LOGI	Querco roboris - Carpinetum		225	225
86	MS	LOGI	Querco roboris - Carpinetum		474	474
		LOGI	Querco roboris - Carpinetum	0	746	746
16	KR	LOGI	Salici - Populetum	45		45
74	MB	LOGI	Salici - Populetum	761		761
86	MS	LOGI	Salici - Populetum	1969		1969
		LOGI	Salici - Populetum	2775	0	2775
		LOGI	Skupna vsota	3269	839	4108

16 KR LOGI (Ag) / A

Gozdna združba	Površina	Delež
QUERCO - CARPINETUM VAR. HACQUETIA	92.71	23.25
ALNETUM INCANAE	83.12	20.82
ALNETUM GLUTINOSO-INCANAE	50.10	12.55
QUERCO ROBORI - CARPINETUM	46.81	11.73
SALICI – POPULETUM	44.94	11.26
Ostalo	81.38	20.39
Skupaj	399.06	100.00

Razred sestavljajo obsežni ohranjeni logi ob Sori in ostanki logov ter obrežne vegetacije ob rekah v nižini in v predalpskih dolinah. Prevladujejo obrečna tla na mešanih prodirih.

Razred sestavljajo obsežni ohranjeni logi ob Sori in ostanki logov ter obrežne vegetacije ob rekah v nižini in v predalpskih dolinah. Prevladujejo obrečna tla na mešanih prodirih.

Sestoji so večjeskupinsko raznodobni in mešani. Na nekaj parcelah je nasajena smreka, na predelih brez stika s podtalnico so klimaksne združbe. Prodišča se pospešeno zaraščajo z vrbami. Pomembne so varovalna, biotopska, hidrološka in rekreacijska funkcija ter funkcija varovanja vrednot okolja. Krajina ima zelo raznolike in bogate habitate za redke, ogrožene in zavarovane vrste, naravna ribja drstišča itd.

	model	stanje
sm	6,9	29,6
je	0,0	0
bo	0,9	6,52
ma	0,0	0,13
o. i.	0	0,06
bu	13,1	2,42
hr	34,3	11,78
p. l.	16,2	25,83
o. t. l.	9,2	8,95
m. l.	19,4	14,67

V preteklosti je prevladovala ekstenzivna raba gozdov. Pojavljajo se pritiski za urejanje kmetijskih zemljišč in nenadzorovano odlaganje odpadkov.

V razvojni dinamiki drevesnih vrst so velike razlike. Naravne danosti za kakovost debel zlasti plemenitih listavcev so zelo dobre, vendar so zaradi nenegovanosti slabo izkoriščene. Pomlajencev je premalo. Zasnove so dobre, negovanost pa je slabša. Sestoj z iglavci občasno polomi sneg.

Gospodarjenje z gozdovi se lahko intenzivira kljub polnemu spoštovanju ekoloških in socialnih funkcij. Plemeniti listavci se dobro nasemenijo, če se v semensko zrelem sestoj izvede presvetlitev (posek okrog 50 % lesne zaloge), po 5 do 10 letih pa končni posek. Temu lahko kmalu sledi nega gošče. Posegi naj imajo obseg vsaj v velikosti gnezda. Večji poudarek naj bo na negi letvenjakov in mlajših drogovnjakov, kjer naj se izvaja močno izbiralno redčenje.

V starejših drogovnjakih so dopustna le zmerna redčenja v preteklosti že negovanih sestojev. V starejših negovanih in doslej nenegovanih sestojih z vsaj dobro zasnovo ukrepi niso smiselni. V poškodovanih sestojih naj se izvaja le nujen sanitarni posek. Trohneča drevesa naj se ohranjajo za duplarje in žuželke.

V obrežni vegetaciji naj se panjevsko vzdržuje lesnato vegetacijo (do 10-% posek drevnin za vzdrževanje in krepitev njihovih mehanskih učinkov, krajši odseki, obhodnja 15 – 20 let, pozimi), sodeluje naj se pri sanaciji poškodovanih brežin in odstranjevanju nezaželenega plovnega lesa, na spodjenih delih naj se odstranjujejo težka drevesa.

Dopustne so le manjše krčitve za kmetijsko rabo na nemokrotnih legah, če hkrati prispevajo k pestrosti ekoloških niš avtohtonih vrst.

Spravilo je dopustno le po suhih ali zamrznjenih poteh.

74 MB Logi - 01.00 / A

Gozdna združba (<i>validni sintakson</i>)										Površina	Delež
SALICI – POPULETUM (<i>Salici – populetum</i>)										761,00	58,96
QUERCO ROBORI – CARPINETUM (<i>Ouerco roboris - Carpinetum</i>)										225,14	17,44
ALNETUM GLUTINOSO-INCANAE (<i>Alnetum incanae</i>)										170,97	13,25
CARICI BRIZOIDI -ALNETUM GLUTINOSAE (<i>Carici brizoidis – Alnetum glutinosae</i>)										103,14	7,99
DRUGO										30,54	2,37
Skupaj										1.290,79	100,00
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List	
1980											
1990	1,0	0,0	2,6	0,1	0,8	0,3	11,0	5,0	10,1	69,1	
2000	0,8	0,0	1,0	0,3	1,2	0,3	10,5	6,4	13,2	66,3	

Spremembe v drevesni sestavi so minimalne.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek oz. možni posek * (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	1.276,23	4,5	96,4	100,9	0,13	3,36	3,49	0,19	1,17	1,36
2000	1.290,79	4,9	141,4	146,4	0,14	5,31	5,45	0,08	2,53	2,60

Gozdnogojitveni cilj

- Ciljna drevesna sestava gozdov: hrast 15 %, plemeniti listavci 10 %, dr. tr. list. 10 %, mehki listavci 65 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 13 %, drogovnjak 50 %, debeljak 22 %, sest. v obn. 10 %, panjevec 5 %.
- Ciljna lesna zaloga je 167 m³/ha, končna lesna zaloga 310 m³/ha.
- Ciljna kakovost iglavci Ž I, II, listavci Ž I, II.
- Ciljno stanje je možno doseči v 20 letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

Prevladuje skupinsko postopno gospodarjenje, mestoma tudi zastorno in panjevsko. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 65 let, pomladitvena doba do 10 let.

Ker se rastišča mehkih listavcev mestoma prepletajo z dobovimi rastišči, je potrebno smiselno upoštevati tudi usmeritve tega gospodarskega razreda (GR Dobovja).

Usmeritve glede drevesne sestave: V gospodarskem razredu bomo povečali delež hrasta in plemenitih listavcev. Vrstna mešanost drevesnih vrst naj bo skupinska do gnezdasta.

Usmeritve po razvojnih fazah:

Mladovja: Intenzivna nega mladovja, prednost dati uravnavanju zmesi, zlasti v korist hrasta in plemenitih listavcev.

Drogovnjaki: Nega kvalitetnih drogovnjakov z izbiralnimi redčenji (zgodnji začetek). V razvoju pospeševati hrast in plemenite listavce. Nenegovane sestoje redčimo šibko, toda pogosteje.

Debeljaki: V kvalitetnih sestojih akumulirati vrednostni prirastek, v preizkoriščenih delih in v delih sestojev, ki so razgrajeni, izvedemo pripravo sestojev za naravno obnovo.

Sestoji v obnovi: Pri pripravi sestoja na obnovo je na območju vitalnih hrastovih dreves možno pomlajevati izključno v obliki pomladitvenih jeder, v jelševih sestojih tudi zastorno.

86 MS Obrečni gozdovi mehkih listavcev na Salici Populetum / B,C

Gozdna združba	Površina	Delež
SALICI - POPULETUM	1,969.01	77.82
QUERCO ROBORI - CARPINETUM	474.10	18.74
CARICI BRIZOIDI -ALNETUM GLUTINOSAE	87.11	3.44
Skupaj	2,530.22	100.00

Leto	Smreka	Bor	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.list.
1990	0.00	0.00	0.00	0.00	13.00	8.00	35.00	44.00
2000	0.02	0.05	0.02	0.03	8.58	15.00	29.38	46.91

V GR 310 imamo tri gozdne združbe, od katerih precej izstopa *Salici - Populetum* s skoraj 78%. Gozdovi tega gospodarskega razreda predstavljajo umetno tvorbo, njih skupna lastnost pa je, da se v večini nahajajo v ožjem oz. širšem pasu ob reki Muri. V drevesnem sloju prevladuje robinija, ki jo s svojo ekološko amplitudo in veliko agresivnostjo v obliki panjevskih sestojev najdemo praktično povsod. Za ostalo vegetacijo velja, da je talno pogojena. Zaradi pestrega mikoreliefa (naplavine reke Mure), lahko najdemo skoraj na istem prostoru vrbe, topole, č.jelšo, jesen, dob in ostale drevesne vrste. Zaradi bujne podrasti je edina uspešna oblika obnove le umetna. Gospodarjenje je v osnovi malopovršinsko, skupinsko postopno. Parcele so dolge več sto in ozke nekaj metrov. Navezanost lastnikov na gozd (vsakoletna proizvodnja drv na še tako majhni površini) je velika.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	2,166.23	0.00	128.00	128.00	0.00	4.98	4.98	0.00	2.02	2.02
2000	2,530.22	0.20	193.60	193.80	0.01	5.76	5.77	0.00	3.34	3.34

- Ciljna drevesna sestava gozdov: mehkih list. (50%), plemenitih list. (20%), hrasta (15%) in trdih list. (15%).
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 10%, drogovnjak 57%, debeljak 30%, sestoji v obnovi 3%
- Ciljna lesna zaloga je 218 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 320 m³/ha
- Ciljna kakovost listavci ŽI (15%), ŽII (25%)
- PSR: 8,4 m³/ha

Prevladujoči gozdnogojitveni sistem v državnih gozdovih je zastorno malopovršinsko gospodarjenje, v zasebnih gozdovih pa skupinsko postopno gospodarjenje. V obeh oblikah lastništva pa se ne bomo mogli popolnoma izogniti malopovršinskemu golosečnemu sistemu, kajti gozdovi tega GR ležijo v glavnem ob murskem pasu, kjer je bujno rastje oz. zeliščni sloj, zato prihaja do zapleveljenosti tal in naravna obnova je onemogočena. Topolove nasade bo treba počasi zamenjati z avtohtonimi vrstami. Ta ukrep bo težje izvedljiv v zasebnih gozdovih, kjer je želja po topolovih sadikah visoka. V debeljakih namensko puščanje več starih dreves in mrtvega lesa. Zaradi močno poudarjenih ekoloških funkcij (večinoma na 1 stopnji) so temu prilagojen tudi predvideni etat, ki bi glede na stanje bil lahko tudi višji. Cilj je, da se posamezni deli tipičnih obrečnih gozdov izvzamejo iz gospodarjenja.

Proizvodna doba je 55 let, pomladitvena doba je 0 let

Usmeritve po razvojnih fazah

- *Mladovja*: Velika pozornost negi mladovja, predvsem žetvi in negi gošče – bujna podrast in odganjki robinije. Umetna obnova zapleveljenih površin predvsem s topolom in velikim jesenom, nujna zaščita vseh sadik pred divjadjo s tulci.
- *Drogovnjaki*: Zmerna redčenja v drogovnjakih z dobro zasnovano, ker se slabe zasnovane nanašajo na presvetljene sestoje v njih ne redčimo, raje se odločimo za končni posek.
- *Debeljaki*: Umetna obnova debeljakov in sestojev v obnovi s slabo in pomanjkljivo sestojno zasnovano.
- *Sestoji v obnovi*: Vse sestoje, ki so bili po veljavnih načrtih uvrščeni med sestoje v obnovi (čeprav gre za normalne sestoje - presvetljene debeljake, kateri so predvideni za končni posek) dokončno obnoviti.

Usmeritve glede drevesne sestave

V gospodarskem razredu bomo povečali delež hrasta, plemenitih in mehkih listavcev, krepko pa bomo zmanjšali delež trdih listavcev. Iglavce tudi v bodoče ne bomo pospeševali. Vrstna mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo skupinska do sestojna, drevesne vrste z manjšim deležem pa naj bodo primešane posamično.

Usmeritve glede intenzivnosti ukrepanja v gozdove

Intenzivnost ukrepanja bo zmerna, in sicer v drogovnjakih 15%, v debeljakih 9%, v sestojih v obnovi od 40 - 100% - intenzivnost redčenja. Glede na strukturo gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev bi morali najprej poseči v sestoje drogovnjakov, kajti teh je v GR največ (veliko odstopanje od modela). Intenziteta ukrepanja glede na lesno zalogo, naj bi znašala okrog 17%, intenziteta glede na prirastek pa 58%.

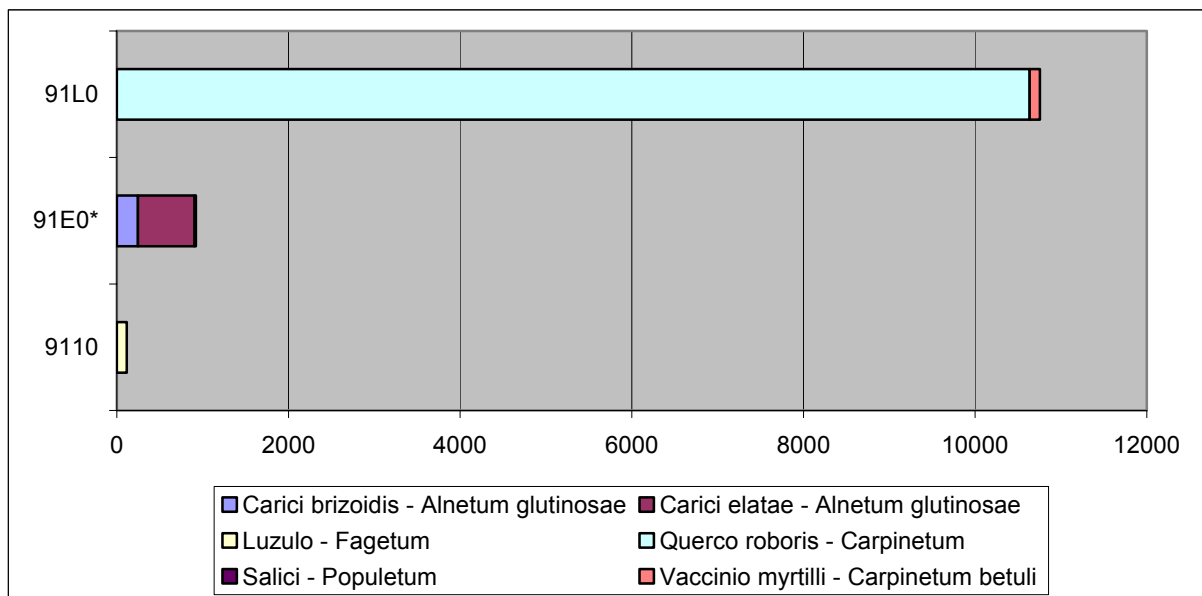
Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov

V gozdovih z lesnoproizvodno funkcijo je potrebno z nego v vseh razvojnih obdobjih pospeševati razvoj vitalnejšega in bolj kakovostnega drevja in tako povečati stabilnost in gospodarsko vrednost gozdov. Hkrati je potrebno oblikovati gozdove tako, da bodo v danih razmerah optimalno izpolnjevali vse funkcije.

Gozdovi GR 310 se nahajajo predvsem ob reki Muri zato imajo veliko varovalno vlogo pred vodno erozijo, ki je v tem področju še posebej opazna.

2 GABROVJE Z DOBOM

GR	GGO	SKUPNO IME GR	Asociacije	v ha		
				9110	91E0*	91L0
83	MS	GABROVJE Z DOBOM	Carici brizoidis - Alnetum glutinosae		74	
75	MB	GABROVJE Z DOBOM	Carici brizoidis - Alnetum glutinosae		173	
			Carici brizoidis - Alnetum glutinosae	0	247	0
58	BR	GABROVJE Z DOBOM	Carici elatae - Alnetum glutinosae		660	
			Carici elatae - Alnetum glutinosae	0	660	0
75	MB	GABROVJE Z DOBOM	Luzulo - Fagetum	115		
			Luzulo - Fagetum	115	0	0
58	BR	GABROVJE Z DOBOM	Querco roboris - Carpinetum	0		3490
83	MS	GABROVJE Z DOBOM	Querco roboris - Carpinetum	0	0	4676
75	MB	GABROVJE Z DOBOM	Querco roboris - Carpinetum	0	0	2471
			Querco roboris - Carpinetum	0	0	10637
58	BR	GABROVJE Z DOBOM	Salici - Populetum		12	
83	MS	GABROVJE Z DOBOM	Salici - Populetum		3	
			Salici - Populetum	0	15	0
58	BR	GABROVJE Z DOBOM	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli			9
83	MS	GABROVJE Z DOBOM	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli			108
75	MB	GABROVJE Z DOBOM	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli	0	0	117
		GABROVJE Z DOBOM	Skupna vsota	11791	922	10754

58 BR OHRANJENI NIŽINSKI GOZDOVI DOBA IN BELEGA GABRA / A

Gozdna združba							Površina	Delež		
<i>QUERCO ROBORI - CARPINETUM</i>							3.490,39	82,6		
<i>CARICI ELATAE - ALNETUM GLUTINOSAE</i>							660,06	15,5		
<i>QUERCO - CARPINETUM VAR. LUZULA</i>							57,14	1,4		
<i>SALICI - POPULETUM</i>							12,01	0,3		
Ostalo							7,89	0,2		
Skupaj							4.227,49	100,0		
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List	
1990	6	0	2	1	1	45	3	21	21	
2000	5,0	0,0	1,1	0,7	0,8	49,5	2,8	19,7	20,4	

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990**	3.660,84	14,3	141,1	155,4	0,56	3,84	4,40	0,49	1,11	1,60
2000	4.227,49	17,5	239,2	256,7	0,56	6,02	6,58	0,31	2,76	3,07*

Ciljna drevesna sestava - 4% smreke, 1% rdečega bora, 1% ostalih iglavcev, 1% bukke, 50% hrasta, 9% plemenitih listavcev, 17% trdih listavcev, 17% mehkih listavcev ter posamična primes ostalih drevesnih vrst.

Ciljno stanje gozdov v pogledu razvojnih faz - glede na stanje razvojnih faz in primerjavo z modelom se v 20-letnem ciljnem obdobju pričakuje povečanje deleža mladovij na 4% in predvsem deleža sestojev v obnovi na 13%, ciljni delež drogovnjakov je 36% in debeljakov 46%. Na delež grmišč, ki je zelo majhen (cca. 50 ha), lahko računamo tudi v prihodnje.

Ciljna lesna zaloga znaša 325 m³/ha (20 igl/305 lst); končna lesna zaloga oziroma lesna zaloga debeljakov preden jih začnemo obnavljati naj bi znašala ob ciljni drevesni sestavi 460 m³/ha (za dob kot prevladujočo drevesno vrsto 500 m³/ha).

Ciljno obdobje, oziroma obdobje, ko naj bi bilo doseženo ciljno stanje, je 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Za uravnoteženje razmerja razvojnih faz je potrebno pospešeno zaključevati obnove v sestojih v obnovi. V mladovijah gospodariti z velikim številom osebkov, uravnavanje zmesi izključno v korist avtohtonih vrst. Na nepomlajenih površinah oz. kjer so zasnove mladja pomanjkljive ali slabe, izvesti spopolnitev naravnega mladja oz. umetno obnovo s sadnjo doba in v zamočvirjenih predelih plemenitih listavcev. V nasadih upoštevati naravni podmladek avtohtonih drevesnih vrst listavcev. Pri obnovah sestojev površine z mladjem ustrezno zaščititi pred divjadjo. Zaščita z ograjo je ustrežnejša od individualne. V letvenjakih pravočasno izvesti prva redčenja, najkasneje v starosti 25-30 let, nato nadaljevati z redčenji dovolj pogosto, da se pravočasno oblikujejo močne krošnje. Z redčenji močneje sproščati krošnje doba kot v preteklosti - vsakemu osebku omogočiti optimalen razvoj asimilacijskega aparata. Z redčenji drogovnjake pospešeno privedi v razvojno fazo debeljak. Dosledno ohranjati polnilni sloj.

V obnovo uvajati debeljake s pomanjkljivimi in slabimi zasnovami, kjer so zaradi sušenja že v preteklosti nastajale vrzeli. V ostalih akumulacija prirastka. Obnovo vršiti na večjih površinah, pričetek obnove v času semenskih let hrasta doba, v tem letu priprava tal in sestoja z močnejšo presvetlitvijo. Trenutno ugotavljamo, da je zaščita mladja pred pepelovko nujna.

Redno spremljati razvoj mladja v nastalih vrzelih, opazovati potreben dotok svetlobe za optimalen razvoj mladice ob čim manjših varstvenih ukrepih (pred divjadjo in boleznijo). V tem desetletju je potrebno dokončno domisliti najprimernejši ustrezen sistem za obnovo dobovih sestojev. Dolžina proizvodne dobe je 140 let ob pomladitveni dobi 15 let.

75 MB Dobovja /C,A

Gozdna združba (validni sintakson)	Površina (ha)	Delež (%)
<i>QUERCO ROBORI – CARPINETUM (Quercus roboris-Carpinetum)</i>	2.471,29	81,21
<i>CARICI BRIZOIDI -ALNETUM GLUTINOSAE (Carici brizidis-Alnetum glutinosae)</i>	173,53	5,70
<i>LUZULO – FAGETUM (Luzulo – Fagetum)</i>	115,08	3,78
<i>QUERCO - CARPINETUM VAR. LUZULA (Vaccinio myrtilli – Carpinetum betuli)</i>	108,62	3,57
<i>VACCINIO-VITIS IDEAE-PINETUM (Vaccinio myrtilli – Pinetum var. geogr. Castanea sativa)</i>	87,89	2,89
DRUGO (86,60	2,85
Skupaj	3.043,01	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1980										
1990	21,6	0,5	13,6	0,1	0,4	5,6	31,9	1,9	13,5	10,9
2000	20,68	0,75	15,93	0,37	0,37	4,16	32,00	2,32	12,36	11,05

Drevesna sestava v GR se je v zadnjih 10 letih ni bistveno spremenila. Deleži iglavcev so ostali enaki, kljub obsežnim sanitarnim sečnjam v preteklem ureditvenem obdobju.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek oz. možni posek *		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	3.060,31	64,6	113,4	178,0	1,70	3,61	5,31	1,53	1,00	2,53
2000	3.043,01	92,9	150,9	243,8	2,80	4,59	7,39	1,57	2,15	3,73

* OPOMBA: za obdobji 1981-90 in 1991-2000 je naveden izvršen letni posek, za obdobje 2001-2010 pa možni posek

- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 11 %, jelka 1 %, bor 10 %, bukev 3 %, hrast 50 %, pl. list. 3 %, dr. t. list. 15 %, meh. list. 7 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 8 %, drogovnjak 50 %, debeljak 35 % in sestojev v obnovi 7 %.
- Ciljna lesna zaloga je 354 m³/ha, končna lesna zaloga 503 m³/ha.
- Ciljna kakovost iglavci ŽI, listavci F, L.
- Ciljno stanje je možno doseči v 30 letih.

Skupinsko postopno gospodarjenje. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 145 let (hrast), pomladitvena doba do 20 let. Za dele gozdov, kjer prevladujejo iglavci ali drugi listavci, so proizvodne dobe ustrezno krajše (glej poglavje 8.1). Usmeritve glede drevesne sestave: Drevesno sestavo je potrebno postopno približati naravni s postopnim zmanjševanjem deleža iglavcev v lesni zalogi. Povečati je potrebno delež doba in na bolj suhih delih nižinskih rastišč tudi gradna. Beli gaber nastopa kot spremljevalna drevesna vrsta v hrastovih sestojih in tvori polnilni sloj. Tudi njegova zastopanost je danes premajhna. Plemeniti listavci, predvsem veliki jesen in češnja, so posamič primešani glavnim drevesnim vrstam. Njun delež povečujemo predvsem s spopolnitvami.

Mladovja: Intenzivno negovati mladovja. Pri zamujenih negovalnih delih ne skušamo nadoknaditi zamujenega ampak vedno upoštevamo obstoječe stanje. V mladovju dati prednost uravnavanju zmesi drevesnih vrst in kvalitetnim osebkom. Spopolnitve mladja izvedemo z dobom ali gradnom ter s plemenitimi listavci (veliki jesen, divja češnja). Pri sadnji doba in gradna je potrebno upoštevati mikrorastiščne posebnosti v gozdu. Zeliščna in grmovna vegetacija je zelo agresivna zato so potrebne redne obzette in zgodnja ter pogosta čiščenja gošč. Izbiralna redčenja v letvenjakih je potrebno zgodaj začeti. Prednost pri negi imajo nenegovani deli sestojev, ki imajo hkrati odlične sestojne zasnove.

Drogovnjaki: Nego drogovnjakov je potrebno usmeriti v intenzivna redčenja, ki imajo lahko v delih sestojev s spremenjeno drevesno sestavo in odlično sestojno zasnovo, značaj premenilnega redčenja. Pospeševati oba hrasta in plemenite listavce. Desetletne intenzitete redčenj naj bodo med 15 in 20 %. S približevanjem zmesi drevesnih vrst naravnemu stanju znatno povečamo stabilnost sestojev. Pri negi hrastovih drogovnjakov je potrebno ohraniti in oblikovati polnilni sloj, ki ga sestavljajo beli gaber, bukev in minoritetne drevesne vrste. V sloj podstojnih dreves ne posegamo.

Debeljaki: V debeljkih je smiselno redčenje le v mlajših delih sestojev. Desetletna intenziteta redčenja naj ne preseže 8 %. V sestojih z višjim deležem smreke so potrebne redne sanitarne sečnje oslabelega drevja in redna kontrola zdravstvenega stanja sestojev. Varujemo polnilni in podstojni sloj v sestoji vse do začetka svetlitvenih redčenj, pred uvajanjem sestoja v obnovo.

Sestoji v obnovi: Naravno obnovo načrtujemo povsod tam, kjer imamo v matičnem sestoji dovolj kvalitetnih semenskih dreves glavnih drevesnih vrst (dob, graden, beli gaber, veliki jesen). V ostalih primerih načrtujemo obnovo s sadnjo ali s spopolnitvijo s reprodukcijskim materialom ustrezne provenience. Pomladitvene sečnje načrtujemo le v letih delnih ali polnih obrodov semena. Pomladitvene dobe so kratke (do 20 let). Po nasemenitvi je potrebno z načrtnim in hitrim odstranjevanjem matičnega sestoja vzdrževati ustrezne razmere za razvoj mladja. Polnilni sloj uporabimo kot orodje indirektna nege.

83 MS Gozdovi doba in belega gabra na Querco robori-Carpinetum / C

Gozdna združba (staro ime)	Gozdna združba (novo ime)	Površina	Delež
QUERCO ROBORI - CARPINETUM	QUERCO ROBORIS-CARPINETUM	4,676.32	98.20
CARICI BRIZOIDI -ALNETUM GLUTINOSAE	CARICI BRIZOIDIS -ALNETUM GLUTINOSAE	73.67	1.55
QUERCO - CARPINETUM VAR. LUZULA	VACCINIO MYRTIILLI-CARPINETUM BETULI	9.08	0.19
SALICI - POPULETUM	SALICI - POPULETUM	3.07	0.06
Skupaj		4,762.14	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.list
1990	1.94	0.00	7.37	0.00	0.00	1.94	41.29	8.60	24.46	14.40
2000	4.43	0.02	5.92	0.04	0.47	2.05	36.96	8.11	28.95	13.04

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	4,499.35	16.65	156.95	173.6	0.44	4.60	5.04	0.29	2.90	3.18
2000	4,762.14	23.0	188.4	211.5	0.68	5.29	5.97	0.52	3.04	3.56

- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 3%, rdeči bor 3%, bukev 2%, hrast 45%, plemeniti listavci 15%, drugi trdi listavci 22%, mehki listavci 10%
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 14%, drogovnjak 42%, debeljak 35%, sestoji v obnovi 9% .
- Ciljna lesna zaloga je 274 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 445 m³/ha
- Ciljna kakovost je iglavci ŽI (20%), ŽII (40%) listavci F (10%), ŽI (30%) PSR: 9 m³/ha
- Ciljno stanje je možno doseči v letih 25.

Prevladujoči gozdnogojitveni sistem v državnih gozdovih je zastorno malopovršinsko gospodarjenje, v zasebnih gozdovih pa skupinsko postopno gospodarjenje. Sestojke bomo tako obnavljali po naravni poti, kjer bo potrebno pa tudi umetno s sadnjo in setvijo. Za načrtovanje začetka obnove je nujno spremljanje semenskih let (polni obrod). Plemeniti listavci z krajšo proizvodno dobo naj bodo primešani v skupina do gnezdih. Umestna je tudi posamična primes češnje v svetlobnih jaških.

Zaradi opaznega pešanja vitalnosti pri hrastu, bo načrtovana obnova višja. Pri naravni obnovi si pomagamo tudi s strojno pripravo tal in setvijo (600 kg do 1.000 kg semena na hektar) Zaščita sadik pred divjadjo. Priporočena je skupinska zaščita z ograjo. Pri umetni obnovi ne smemo pozabiti na formiranje polnilnega sloja (gaber). Predvsem v zasebnih gozdovih je večji delež robinije. Umesten je majhen delež v skupinah, saj je les v tem prostoru kar v rabi (sodarstvo, drva, vinogradniško kolje), možna pa tudi pridelava kakovostne hlodovine. Njena agresija v mladovjih pa zahteva redno čiščenje (vsako leto) in vzdrževanje zastora nad njo.

Proizvodna doba je 120 let, pomladitvena doba je 10 let.

Usmeritve po razvojnih fazah:

- *Mladovje:* Pri negi mladovja težimo k pravočasnem izvajanju obzete (nega mladja) in nege gošče. Prednost pri negi imajo nenegovani deli sestojev z dobrimi sestojnimi zasnovami. Posebno pozornost moramo posvetiti mehkim listavcem in robidi, ki hitro zadušijo hrastovo mladje. Zelo pomembna so pravočasna prva redčenja v letvenjakih.
- *Drogovnjaki:* V drogovnjakih z dobrimi sestojnimi zasnovami izvajamo intenzivna (dovolj pogosta) redčenja. Pri tem moramo paziti, da sklep krošenj ne postane rahel ali vrzelast. Poudarek naj bo tudi na negi podstojnega belega gabra.
- *Debeljaki:* V vitalnih debeljakih z dobrimi sestojnimi zasnovami izvajamo le sanitarne sečnje. V presvetljenih debeljakih s pomanjkljivimi sestojnimi zasnovami začnemo z obnovo. Obnova se izvaja po naravni poti, kjer ni te možnosti pa s sadnjo (dob, jesen, črna jelša) in setvijo.
- *Sestoji v obnovi:* Zaradi premajhnega deleža sestojev v obnovi, zadržano nadaljujemo z obnovo in pazimo na nevarnost zapleveljenja. V sestojih s slabo zasnovo obnovo zaključimo. Pri umetni obnovi vnesti tudi gaber.

Usmeritve glede intenzivnosti ukrepanja v gozdove

Intenzivnost ukrepanja bo zmerna, in sicer v drogovnjakih 16%, v debeljakih 7%, v sestojih v obnovi od 25 - 100% - intenzivnost redčenja. Glede na strukturo gozdov po razvojnih fazah bomo morali z ukrepi najprej poseči v sestojke drogovnjakov, kajti tu so največja odstopanja od modelnega stanja.

Usmeritve glede drevesne sestave:

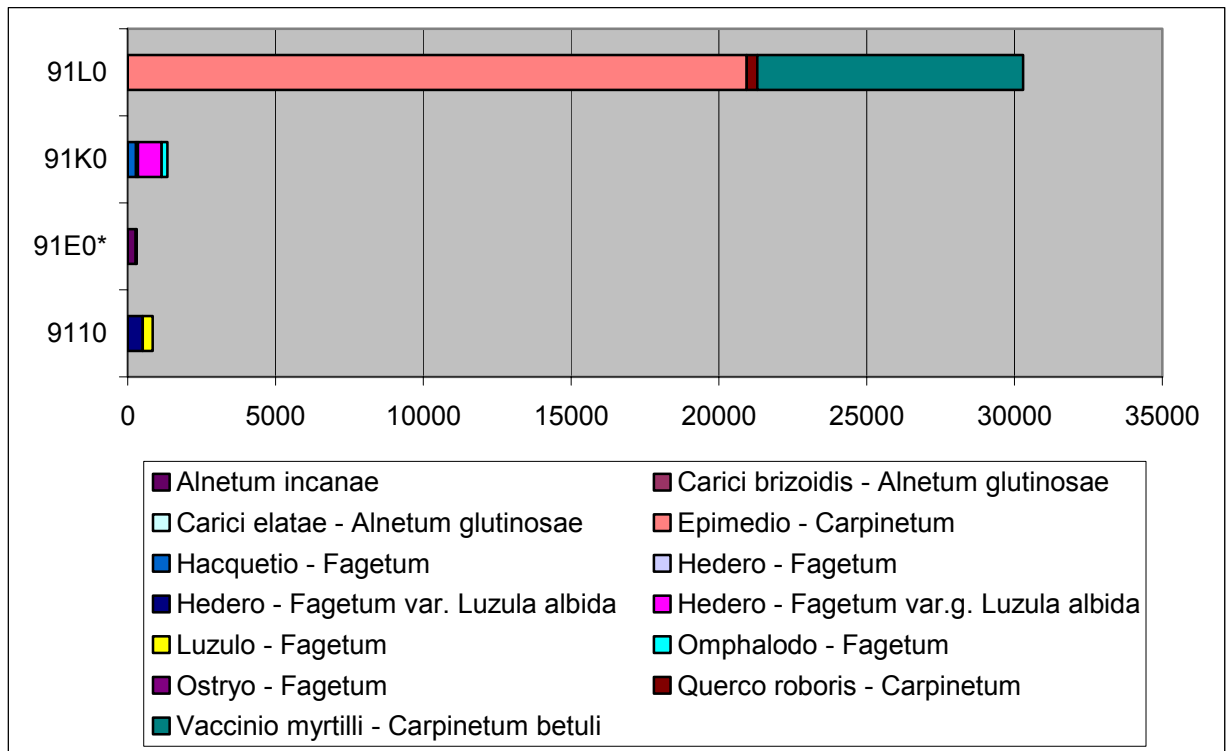
Za doseganje ciljne drevesne sestave moramo z negovalnimi ukrepi povečati delež doba in pomagati plemenitim listavcem (jesen). Pravočasno zatiranje robinije (dokler je še v mlajših razvojnih fazah).

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov

Za optimalno doseganje potreb po vseh funkcijah moramo upoštevati omejitve, ki jih narekuje poudarjena funkcija. V tem gospodarskem razredu prihaja do izraza predvsem varovalna vloga gozda pred vodno erozijo in hidrološka funkcija. Podrobnejše usmeritve so opisane v poglavju 6.2.2

3 GABROVJE S HRASTI

GR	GGO	SKUPNO IME GR	Asociacije	v ha			
				9110	91E0*	91K0	91L0
29	LJ	GABROVJE S HRASTI	Alnetum incanae		196		
53	KO	GABROVJE S HRASTI	Alnetum incanae		76		
			Alnetum incanae	0	272	0	0
84	MS	GABROVJE S HRASTI	Carici brizoidis - Alnetum glutinosae		25		
			Carici brizoidis - Alnetum glutinosae	0	25	0	0
59	BR	GABROVJE S HRASTI	Carici elatae - Alnetum glutinosae		5		
			Carici elatae - Alnetum glutinosae	0	5	0	0
29	LJ	GABROVJE S HRASTI	Epimedio - Carpinetum	0	0	0	811
76	MB	GABROVJE S HRASTI	Epimedio - Carpinetum				1362
90	NM	GABROVJE S HRASTI	Epimedio - Carpinetum	0	0	0	17055
53	KO	GABROVJE S HRASTI	Epimedio - Carpinetum	0	0	0	1709
			Epimedio - Carpinetum	0	0	0	20937
59	BR	GABROVJE S HRASTI	Hacquetio - Fagetum				15
90	NM	GABROVJE S HRASTI	Hacquetio - Fagetum				169
53	KO	GABROVJE S HRASTI	Hacquetio - Fagetum				98
			Hacquetio - Fagetum	0	0	282	0
53	KO	GABROVJE S HRASTI	Hedero - Fagetum				59
			Hedero - Fagetum	0	0	59	0
59	BR	GABROVJE S HRASTI	Hedero - Fagetum var. Luzula albida	113		0	0
76	MB	GABROVJE S HRASTI	Hedero - Fagetum var. Luzula albida	395			
			Hedero - Fagetum var. Luzula albida	508	0	0	0
90	NM	GABROVJE S HRASTI	Hedero - Fagetum var.g. Luzula albida				803
			Hedero - Fagetum var.g. Luzula albida	0	0	803	0
76	MB	GABROVJE S HRASTI	Luzulo - Fagetum	276			
84	MS	GABROVJE S HRASTI	Luzulo - Fagetum	58			
			Luzulo - Fagetum	334	0	0	0
29	LJ	GABROVJE S HRASTI	Omphalodo - Fagetum				149
53	KO	GABROVJE S HRASTI	Omphalodo - Fagetum				47
			Omphalodo - Fagetum	0	0	196	0
59	BR	GABROVJE S HRASTI	Ostryo - Fagetum				3
			Ostryo - Fagetum	0	0	3	0
59	BR	GABROVJE S HRASTI	Querco roboris - Carpinetum	0	0	0	76
29	LJ	GABROVJE S HRASTI	Querco roboris - Carpinetum				270
84	MS	GABROVJE S HRASTI	Querco roboris - Carpinetum				12
			Querco roboris - Carpinetum	0	0	0	358
59	BR	GABROVJE S HRASTI	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli	0	0	0	956
29	LJ	GABROVJE S HRASTI	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli				335
76	MB	GABROVJE S HRASTI	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli	0	0	0	3642
84	MS	GABROVJE S HRASTI	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli	0	0	0	3755
90	NM	GABROVJE S HRASTI	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli				307
			Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli	0	0	0	8995
			Skupna vsota	842	302	1343	30290

29 LJ GABROVJE S HRASTI / C

Gozdna združba		Površina	Delež
Staro ime	Novo ime	ha	%
QUERCO - CARPINETUM VAR. HACQUETIA	Epimedio-Carpinetum	811,34	34,96
QUERCO - CARPINETUM VAR. LUZULA	Vaccinio myrtilli-Carpinetum betuli	334,69	14,42
QUERCO ROBORI - CARPINETUM	Querco roboris-Carpinetum	269,70	11,62
ALNETUM GLUTINOSO-INCANAE	Alnetum incanae	196,00	8,44
ABIETI - FAGETUM DINARICUM	Omphalodo-Fagetum	148,57	6,40
Druge		560,74	24,16
Skupaj		2.321,04	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	38,00	3,00	6,00	0,00	0,00	14,00	18,00	6,00	12,00	3,00
2000	36,83	2,06	4,25	0,08	0,31	13,59	18,38	6,45	11,65	6,40
Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	2.116,27	86,1	93,1	179,2	2,12	2,32	4,44	2,33	0,78	3,11
2000	2.321,04	79,6	103,3	182,9	2,05	2,77	4,82	1,10	1,02	2,12

Raznodobni mešani sestoji hrasta (24%) in smreke (30%) s posamično do šopasto primesjo bukve (16%), plemenitih listavcev (8%), trdih listavcev (14%) in mehkih listavcev (4%) in s posamično primesjo jelke (2%) in bora (2%). Ciljno stanje gozdov glede na razvojne faze je sledeče: mladovje 12%, drogovnjaki 48%, debeljaki 34% in sestoji v obnovi 6%. Ciljna lesna zaloga je 266m³/ha (iglavci 109m³/ha, listavci 157m³/ha), končna lesna zaloga pa 550m³/ha. Ciljna kakovost sestojev je za iglavce in listavce prav dobra. Ciljno stanje je mogoče doseči v 30-ih letih.

- Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.
- Proizvodno razdobje je 130 let, pomladitveno razdobje 20 let.

- Usmeritve za obnovo

Obnovo izvajati v debeljakih, deloma tudi v drogovnjakih, ki zaradi slabe sestojne zasnove slabo izkoriščajo proizvodno sposobnost rastišča. Skrajšati proizvodno dobo za smreko, kjer je prisotna smrekova rdeča trohnota. Ker rahel in vrzelast sklep sestojev omogoča obilno pomlajevanje smreke, je treba pri uvajanju sestojev v obnovo počakati na semenska leta hrasta; takrat je treba sestoj močneje presvetliti ali oblikovati večje sečne luknje premera 1,5 do 2 sestojni višini in tako ustvariti ugodne pogoje za nasemenitev hrasta. Priporočljivo je, da se med pripravo sestoja na obnovo odstrani beli gaber in tako prepreči njegovo obilno nasemenitev. Po ugodni nasemenitvi hrasta je treba hrastovemu pomladku v razdobju petih let dodati dovolj svetlobe za nadaljnjo rast z naslednjo pomladitveno sečnjo. S sadnjo sestoj obnavljati le izjemoma v zasmrečenih sestojih, kjer ni ustreznih semenjakov hrasta ali drugih listavcev.

- Usmeritve za nego

Z nego pospeševati vitalnost in kakovost ter uravnavati razmerje drevesnih vrst.

V mladovjih naj bo poudarek na uravnavanju zmesi – hrast, bukev, lipa, češnja, veliki jesen imajo prednost pred smreko. S spolnitvami zlasti smrekovega naravnega mladja s sadnjo hrasta in drugih listavcev razmerje drevesnih vrst približujemo ciljnemu.

Zaradi nagle rasti v drogovnjaku in zaradi velike konkurenčnosti med drevesnimi vrstami bodo potrebna pogosta redčenja z nizko jakostjo. Pri odstranjevanju konkurentov upoštevati, da hrast in plemeniti listavci potrebujejo veliko svetlobe za uspešno rast. To je pomembno predvsem v mešanih sestojih s smreko, ker jih bo drugače smreka utesnila in prerasila.

Smernice za varstvo gozdov

Redna sanitarna sečnja smreke. Vzdrževati gozdni red pri rednih sečnjah ter sanacijah naravnih ujm za preprečitev gradacije lubadarja.

53 KO Hrastovo-gabrovi gozdovi 00012 / C,D

Gozdna združba	Površina	Delež
QUERCO - CARPINETUM VAR. HACQUETIA, <i>Epimedio-Carpinetum</i>	1,709.41	84.26
HACQUETIO – FAGETUM, <i>Hacquetio-Fagetum var. geogr. Ruscus hypoglossum</i>	98.18	4.84
ALNETUM GLUTINOSO-INCANAE, <i>Alnetum incanae</i>	76.27	3.76
QUERCO – FAGETUM, <i>Hedero-Fagetum</i>	58.93	2.90
ABIETI – FAGETUM DINARICUM, <i>Omphalodo-Fagetum</i>	46.63	2.30
Ostale združbe (3)	39.37	1.93
Skupaj	2,028.79	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Ost. igl.	Bukev	Hrast	Plem. Ist	Drugi tr. Ist	Mehki Ist	Skup. igl	Skup. Ist
1990	34.00				12.00	30.00	7.00	12.00	5.00	34.00	66.00
2000	35.54	3.76	1.91	0.11	5.78	29.62	10.82	9.71	2.75	41.32	58.68

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Načrtovan letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	843.00	44.7	109.3	154.0	1.79	2.81	4.60	0.66	1.23	1.89
2000	2,028.79	76.4	108.5	184.8	1.89	2.85	4.74	1.13	1.77	2.91

Veliko in malopovršinski skupinsko raznodobni sestoji na rastišču *Quercus carpinetum* pa tudi sestoji z bogatim polnilnim slojem (beli gaber, sm, trdi Ist). Drevesni sestav: sm 37 %, je 3 %, ost. igl 1 %, bu 10 %, hr 30 %, pl. Ist 10 %, t. Ist 9 %. Razvojne faze: mladovje 15 %, drogovnjak 24 %, debeljak 51 %, sestoj v obnovi 10 %.

Ciljna lesna zaloga je 99 m³/ha igl in 141 m³/ha Ist, skupaj 240 m³/ha. Ciljno stanje bo doseženo v 30-letih. Končna lesna zaloga je 580 m³/ha. Kakovost igl ŽII, hr ŽI, pl. Ist L, bu ŽI-II.

Zaradi združitve v en razred hrastovo gabrovih in jelševih sestojev, je potreben zelo različen pristop, zato usmeritve veljajo praviloma za hrastovo gabrove sestoje. Ukrepi morajo biti naravnani na pospeševanje drevesnih vrst, ki po naravi spadajo na ta rastišča in na povečanju lesne zaloge. Še posebej veliko pozornost je potrebno posvetiti številnim naravno pomlajenim sestojem črne jelše v dolini Kolpe, Čabranke, Rinže, Ribnice in v mokriščni dolini od Roba do Karlovice.

Zaradi bližine naselij je potrebno posebno skrb nameniti gozdnemu robu, občutljivemu ravnanju z gozdom (rekreacijska funkcija) in izvajati popolni gozdni red.

Naravna zatočišča izločamo na gozdnih robovih ter v mokriščih ob rekah in potokih. Ohranjamo dinamiko rečnih voda. Na gozdnih robovih v 100 m pasu in v gozdnih ostankih puščamo in ohranjamo čimveč dreves z dupli. V njih se zadržuje ogromno vrst, katere ohranjajo stabilnost gozdnate in kmetijske krajine (ptice, netopirji in dr.). Od drevesnih vrst so za biotsko pestrost zelo pomembni votli hrasti in številni debelejši mehki listavci na gozdnih robovih. Poudarek dajemo ohranitvi še živih dreves z dupli in delno odmrlih dreves z dupli. Odmrle biomase naj bo tu 0,5 – 2 % LZ.

Mladovje: V mladovju so dobre zasnove in gost sklep. Kjer je delež hrasta večji, moramo zaradi njegovega svetloljubnega značaja, z gojitvenimi ukrepi začeti zgodaj in bolj pogosto. Predvsem je potrebno osvobajanje mladja pred grmovnimi vrstami in predrastki. Redčenje letvenjakov, ki so zelo gosti in vrstno pestri, opravimo 2 x v 10 letih, s skupno intenziteto 19 % na LZ igl in 18 % na LZ pri Ist. Pri jelši je zaradi izredno hitre rasti nujno redčenje 2 x, intenziteta na LZ je, na mestih, kjer je sklep zelo tesen, lahko tudi višja. Posebno je treba paziti na stojnost.

Drogovnjaki: Površinsko jih je zelo veliko. Hrastu je treba dati že večji rastni prostor, prav tako pospešujemo plemenite listavce, ki tu dobro uspevajo. Smreko imamo bolj za polnilo in ji praviloma ne dajemo prednosti. Ker je potrebna že v tej razvojni fazi akumulacija, je intenziteta redčenja pri iglavcih 17 %, pri listavcih 16 % na lesno zalogo. Jelševje drogovnjake, še zlasti kjer so pregosti oziroma predhodna redčenja niso bila opravljena, redčimo močneje, vendar previdno, z večjo pogostnostjo. Prednost dajemo pl. Ist., zlasti velikemu jesenu.

Debeljaki in sestoji v obnovi: Pri debeljakih praviloma ne sekamo polnilnega in grmovnega sloja. To opravimo tedaj, ko želimo sestoj obnoviti. V 30-letih bomo s posredno premeno tudi pionirske gozdove spremenili v naravno ohranjene gozdove. Dovoljeno je tudi spopolnjevanje preredkega ali slabo zasnovanega naravnega mladja z listavci in individualno zaščito. Dosaditev je dovoljena tudi pri mladju jelše. V obnovu uvajamo do 10 % debeljakov z intenziteto sečnje do 25 % na LZ. Proizvodno razdobje je 140 let, pomladitvena doba 20 let. Pri jelševju 60 oziroma 10 let.

59 BR OHRANJENI GOZDOVI GRADNA IN BELEGA GABRA / B

Gozdna združba		Površina		Delež	
QUERCO - CARPINETUM VAR. LUZULA		955,75		81,9	
QUERCO - FAGETUM VAR. LUZULA		112,96		9,7	
QUERCO ROBORI - CARPINETUM		75,87		6,5	
HACQUETIO - FAGETUM		14,53		1,2	
CARICI ELATAE - ALNETUM GLUTINOSAE		5,18		0,4	
OSTRYO - FAGETUM		3,11		0,3	
Skupaj		1.167,40		100,0	

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
1990	9	0	2	1	21	43	1	21	2
2000	8,1	0,1	7,5	1,5	12,6	39,4	1,3	25,2	4,3

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	984,10	16	136	152	0,6	3,8	4,4	0,29	1,24	1,53
2000	1.167,40	42,5	204,4	247,0	1,16	5,03	6,18	0,90	2,41	3,31*

Ciljna drevesna sestava - 8% smreke, 1% macesna, 6% rdečega bora, 1% ostalih iglavcev, 12% bukve, 40% hrasta, 8% plemenitih listavcev 20% trdih listavcev, 4% mehkih listavcev ter posamična primes ostalih drevesnih vrst.

Ciljno stanje gozdov v pogledu razvojnih faz - glede na stanje razvojnih faz in primerjavo z modelom se v 20-letnem ciljnem obdobju pričakuje povečanje deleža mladovij na 4% in predvsem deleža sestojev v obnovi na 10%, ciljni delež drogovnjakov je 40% in debeljakov 42%.

Ciljna lesna zaloga znaša 305 m³/ha (50 igl/255 lst); končna lesna zaloga oziroma lesna zaloga debeljakov preden jih začnemo obnavljati naj bi znašala ob ciljni drevesni sestavi 500 m³/ha.

Ciljno obdobje, oziroma obdobje, ko naj bi bilo doseženo ciljno stanje, je 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Povprečno proizvodno obdobje za ohranjene gozdove gradna in belega gabra znaša 140 let ob trajanju pomladitvene dobe 15 let. Gozdnogojitvene ukrepe usmeriti tako, da se delež iglavcev v lesni zalogi ne bi povečeval, pospešujejo naj se predvsem plemeniti listavci – tudi s spolnitvami. Z močnejšim dodajanjem svetlobe vzpodbuditi razvoj hrastovega podmladka. Skupinsko postopno gospodarjenje na majhnih površinah je tudi s stališča drobne posesti najprimernejše.

Za uravnoteženje razmerja razvojnih faz je potrebno izvajati intenzivna redčenja drogovnjakov (79% drogovnjakov je bilo doslej nenegovanih) ter na ta način pospešiti njihov prehod v debeljake. Debeljake s slabimi sestojnimi zasnovami postopno uvajati v obnovo. V sestojih v obnovi z obnovo pospešeno zaključevati na manjših zaokroženih površinah.

76 MB Gabrovja s hrasti / C

Gozdna združba (validni sintakson)									Površina (ha)	Delež (%)
<i>QUERCO - CARPINETUM VAR. LUZULA (Vaccinio myrtilli – Carpinetum betuli)</i>									3.642,22	57,89
<i>QUERCO - CARPINETUM VAR. HACQUETIA (Epimedio-Carpinetum)</i>									1.361,53	21,64
<i>QUERCO - FAGETUM VAR. LUZULA (Hedero – Fagetum var. Luzula albida)</i>									395,23	6,28
<i>LUZULO – FAGETUM (Luzulo Fagetum)</i>									276,44	4,39
<i>VACCINIO-VITIS IDEAE-PINETUM</i> <i>(Vaccinio myrtilli-Pinetum var. geogr. Castanea sativa)</i>									189,17	3,01
DRUGO (15 gozdnih združb)									427,17	6,79
Skupaj									6.291,76	100,00
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
1980										
1990	22,1	0,5	16,6	0,5	0,2	13,3	21,3	1,7	19,9	4,0
2000	21,4	0,7	14,9	0,3	0,2	13,3	23,4	2,5	19,8	3,5

Drevesna sestava gozdov v GR se v zadnjem desetletju ni bistveno spremenila. Nekoliko se je povečal delež hrastov in zmanjšal delež iglavcev.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek oz. možni posek * (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	6.317,53	75,8	114,5	190,3	1,86	3,10	4,95	0,86	0,95	1,81
2000	6.291,76	94,1	156,6	250,7	2,54	4,57	7,11	1,63	2,40	4,03

- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 16 %, rdeči bor 11 %, bukev 12 %, hrast 36 %, pl. list. 4 %, dr. t. list. 18 %, meh. list. 3 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 8 %, drogovnjak 46 %, debeljak 39 % in sestojev v obnovi 7 %.
- Ciljna lesna zaloga je 346 m³/ha, končna lesna zaloga 510 m³/ha.
- Ciljna kakovost: iglavci Ž I, listavci L, Ž I.
- Ciljno stanje je možno doseči v 30 letih.

Skupinsko postopno gospodarjenje. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 135 let (hrast), pomladitvena doba do 15 let.

Za dele gozdov, kjer prevladujejo iglavci ali drugi listavci, so proizvodne dobe ustrezno krajše (glej poglavje 8.1).

Usmeritve glede drevesne sestave: V gospodarskem razredu je potrebno povečati delež hrastov in plemenitih listavcev ter zmanjšati delež smreke in rdečega bora. Vrstna mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo skupinska do gnezdasta, plemeniti listavci in trdi listavci pa naj bodo posamič primešani. Sadnja večjih skupin minoritetnih vrst ni smiselna. Dob in graden se mešano pojavljata v sestojih. Njuna razmestitev v prostoru je rezultat mikrorastiščnih posebnosti, ki jih moramo upoštevati tudi pri eventualni obnovi s sadnjo. Spopolnitve izvajamo z dobom, gradnom in bukvijo ter s posamično primesjo plemenitih listavcev.

Mladovja: Mladja z slabo sestojno zasnovno spopolnimo z hrasti, bukvijo in plemenitimi listavci. Potrebne so redne obžetve in čiščenja gošč. Posebno pozornost posvetiti predrastkom, ki pogosto ostanejo v sestoji. Pri načrtovanju prvih redčenj v letvenjakih dati prednost tistim z najboljšo zasnovno in z zmesjo drevesnih vrst, ki je čim bliže naravni.

Drogovnjaki: Intenziteto redčenj je potrebno prilagoditi stanju sestojev. Stojnost sestojev je ogrožena predvsem v drogovnjakih z večjim deležem iglavcev. Redčenja morajo biti šibka in pogosta. V primerih, ko je z redčenjem možno spremeniti vrstno sestavo ne da bi pri tem ogrozili stojnost in prirastek sestoja izvedemo premenilno redčenje. Pospešujemo oba hrasta in plemenite listavce. Desetletne intenzitete redčenj naj bodo med 15 in 20 %. Pri negi drogovnjakov je potrebno ohraniti in oblikovati polnilni sloj, ki ga sestavljajo beli gaber, bukev in minoritetne drevesne vrste. Debeljaki: V debeljakih je smiselno redčenje le v mlajših delih sestojev in pri večjem deležu bukke v LZ. Desetletna intenziteta redčenja naj ne preseže 8 %. V sestojih z večjim deležem smreke so potrebne redne sanitarne sečnje oslabelega drevja in redna kontrola zdravstvenega stanja sestojev. V vse ohranjene debeljake z dobro sestojno zasnovno ne posegamo z redčenji ampak akumuliramo vrednostni prirastek.

Sestoji v obnovi: Načrtno uvajanje v obnovo predvidimo v vseh razgrajenih, vrzelastih in manj kvalitetnih debeljakih. Pospešimo obnovo v vseh delih s slabšo sestojno zasnovno matičnega sestoja in najbolj kvalitetnim mladjem. Pomladitvene dobe so kratke (do 15 let). Pomlajeni deli sestoja naj bodo veliki približno eno drevesno višino. Obnovo s sadnjo izvajamo le v obliki manjših spopolnitev, s katerimi obogatimo naravno drevesno sestavo, ali izvajamo premeno mladja z neprimerno vrstno strukturo (npr. kostanj 100%). Drevesna sestava mladja ob koncu pomladitvenega obdobja naj obsega nad 85 % listavcev in do 15 % iglavcev.

84 MS Mešani gozdovi hrastov in belega gabra na Quercu - Carpinetum var. Hacquetietosum / C

Gozdna združba (staro ime)	Gozdna združba (novo ime)	Površina	Delež
QUERCO - CARPINETUM VAR. LUZULA	VACCINIO MYRTILLI-CARPINETUM BETULI	3,755.21	97.25
LUZULO - FAGETUM	LUZULO - FAGETUM	58.37	1.51
CARICI BRIZOIDI -ALNETUM GLUTINOSAE	CARICI BRIZOIDIS-ALNETUM GLUTINOSAE	24.73	0.64
QUERCO ROBORI - CARPINETUM	QUERCO ROBORIS - CARPINETUM	11.85	0.31
MYRTILLO-PINETUM	VACCINIO MYRTILLI-PINETUM VAR. GEOGR. CASTANEA SATIVA	11.13	0.29
Skupaj		3,861.29	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	6,69	0,00	20,94		0,26	25,37	22,42	0,74	15,58	8,00
2000	5,30	0,00	17,00	0,34	0,33	20,95	24,72	2,59	22,30	6,49
Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	3,037.47	44.16	114.63	158.79	1.04	3.15	4.19	0.70	2.00	2.71
2000	3,861.30	43.20	144.90	188.10	1.07	3.68	4.75	0.81	2.10	2.91

- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 5%rdeči bor 15%, bukev 17%, hrast 35%, plemeniti listavci 3%, drugi trdi listavci 20%, mehki listavci 5%
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 14%, drogovnjak 50%, debeljak 28%, sestoji v obnovi 8% .
- Ciljna lesna zaloga je 250 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 450 m³/ha.
- Ciljna kakovost je: iglavci ŽI (15%), ŽII (35%) listavci F (10%),ŽI (25%)
- Ciljno stanje je možno doseči v 35 letih
- PSR: 6,5 m³/ha

V gospodarskem razredu prevladuje skupinsko postopno gospodarjenje s poudarkom na naravni obnovi. Ker gre za večino gozdov v zasebni lasti je analiza stanja za ta razred dokaj neugodna (v državnih gozdovih je ohranjenost drevesne sestave bistveno boljša). Prioriteta je približevanje naravni drevesni sestavi, kar pomeni povečati delež hrasta gradna. Preveč je presvetljenih sestojev in sestojev skoraj čiste robinije, v katerih bo treba postopno, preko sadnje hrasta in gabra izvajamo premene. Sadnja gostejša in čiščenje vsako leto. Zmes hrasta naj bo sestojna, medtem, ko naj bodo plemeniti listavci v skupinah do gnezdih, ostale dv. posamič. Zmanjšati tudi delež iglavcev, predvsem bora, ki zaradi presvetljenosti krošnje omogoča širjenje robinije.

Proizvodna doba je 120 let, pomladitvena doba 10 let.

Usmeritve po razvojnih fazah:

- *Mladovje:* Z intenzivno nego mladovja moramo usmerjati predvsem drevesno sestavo bodočih sestojev in njihovo kvaliteto. Težimo k skupinski do gručasti mešanosti glavnih drevesnih vrst. Zelo pomembna so pravočasna prva redčenja v letvenjakih. Prednost pri negi imajo nenegovani deli sestojev z dobrimi sestojnimi zasnovami. Pri zmesi ohraniti delež manjšinskih vrst, predvsem češnje, ki dobro uspeva na teh rastiščih.
- *Drogovnjaki:* V drogovnjakih z dobrimi sestojnimi zasnovami izvajamo intenzivna (dovolj pogosta) redčenja. Pri tem moramo paziti, da sklep krošenj ne postane rahel ali vrzelast.
- *Debeljaki:* Kjer je prisoten pomladek z dobrimi zasnovami in je sestojni sklep rahel, začnemo s svetlitvenimi redčenji uvajati v obnovo. Poudarek je na naravni obnovi. Spolnujemo lahko tudi z češnjo, kjer je dovolj svetlobe.
- *Sestoji v obnovi:* V sestojih obnovi zadržano nadaljujemo z obnovo (predvsem v delih sestojev, ki še priraščajo) in pazimo na nevarnost zapleveljenja. Poudarek je na naravni obnovi. Kjer je naravno pomlajevanje slabše izvedemo spopolnitev s sadnjo.

Usmeritve glede intenzivnosti ukrepanja v gozdove

Predvidena intenzivnost ukrepanja (redčenja) je naslednja: drogovnjaki 12-14 %, v debeljaki 6-8%, sestojih v obnovi od 30-100%. Glede na neuskklajeno razmerje razvojnih faz oz. zgradb sestojev bomo morali prvenstveno ukrepati v drogovnjakih.

Usmeritve glede drevesne sestave:

V gospodarskem razredu moramo z gojitvenimi ukrepi povečati delež hrasta, zmanjšati pa delež bora. Vrstna mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo skupinska do gnezdasta.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov

Za optimalno doseganje potreb po vseh funkcijah moramo upoštevati omejitve, ki jih narekuje poudarjena funkcija. Do izraza prihaja funkcija varovanja naravne dediščine in drugih vrednot okolja, klimatska funkcija (gozdovi v pretežno kmetijski krajini), rekreacijska in turistična funkcija. Podrobnejše usmeritve za zagotavljanje funkcij so opisane v poglavju 2.

90 NM NIŽINSKI GOZDOVI HRASTA IN B. GABRA NA KARBONATIH / C

Gozdna združba	Površina	Delež
Querco - Carpinetum var. hacquetia	17.055,17	90,34
Querco - Carpinetum var. luzula	307,00	1,63
Hacquetio – Fagetum	168,94	0,90
Querco – Fagetum	802,86	4,25
Lathyro – Quercetum	162,98	0,86
Ostalo	381,32	2,02
Skupaj	18.878,27	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list	Meh. list
1980	20,00	1,00	2,00	0,00	1,00	7,00	40,00	2,00	24,00	3,00
1990	21,00	1,00	2,00	0,00	1,00	9,00	39,00	2,00	23,00	3,00
2000	23,70	1,09	1,64	0,18	2,49	7,55	35,01	2,20	23,95	2,20

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		iglavci	listavci	skupaj	iglavci	listavci	skupaj	iglavci	listavci	skupaj
1980	15.729,00	38,0	119,0	157,0	1,48	3,56	5,04	0,69	2,34	3,03
1990	17.445,00	40,0	119,0	159,0	1,50	3,40	4,90	0,59	1,78	2,37
2000	18.878,27	53,5	130,4	183,9	1,91	3,67	5,59	1,06	1,97	3,03

Gozdnogojitveni cilji:

- Skupinsko raznodobni, posamezno do skupinsko mešani, delno dvoslojni gozdovi sm 26%, ost. igl 4%, bu 8%, hr 37%, pl. list 3% in ost. list 22%;
- ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 9%, drogovnjak 39%, debeljak 37%, sst v obnovi 8%, panjevec 5%, grmičav gozd 2%;
- ciljna lesna zaloga igl 80 m³/ha, list 180 m³/ha, skupaj 260 m³/ha;
- dvig deleža LZ v II. in III. razširjenem debelinskem razredu;
- vzgoja kvalitetnih sortimentov hrasta (F) in iglavcev (Ž I);
- ciljno obdobje: 30 let.

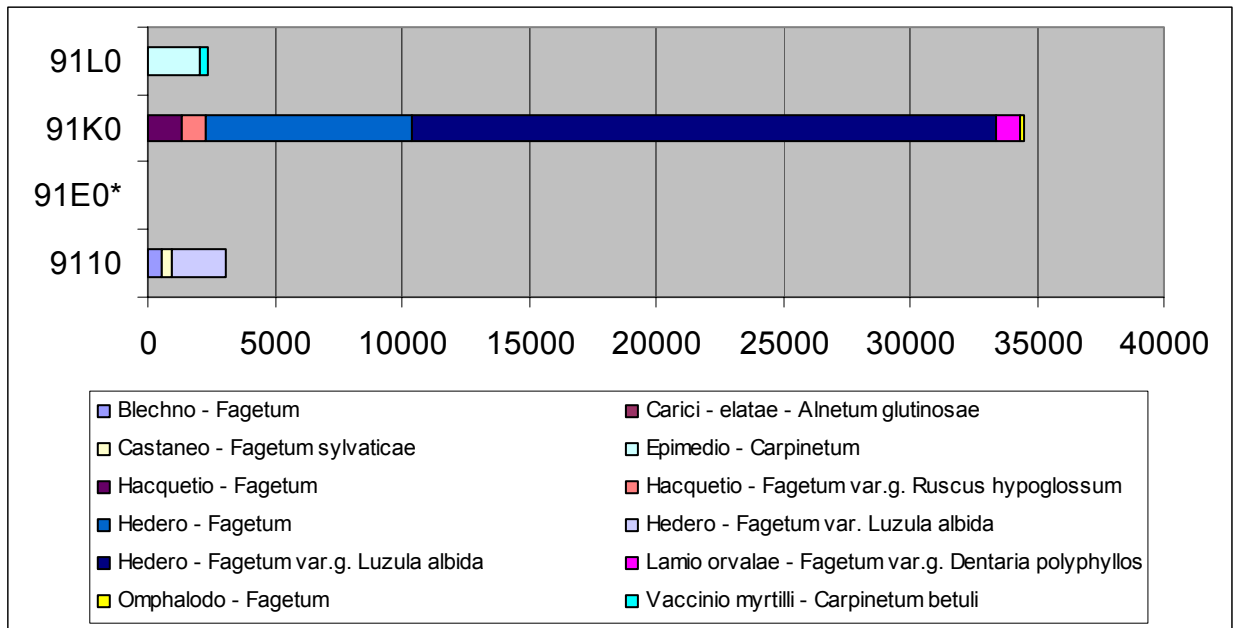
Gozdnogojitvene usmeritve:

- Glede na stanje sestojev in dosedanje gospodarjenje je potrebna večinska uveljavitev skupinsko postopnega gospodarjenja. Enomerni sestoji smrekovih nasadov imajo lahko večje površine, v mešanih sestojih pa je treba slediti zahtevam sestojev in rastišč z manjšimi površinami. Pri obnovi je potrebno izkoristiti kvalitetne zasnove mladja v presvetljenih debeljakih s porušeno sestojno zgradbo ter jih usmeriti v preglednejša razvojna stanja.
- V debeljakih s slabimi zasnovami pohiteti z uvajanjem v obnovo. V najkvalitetnejših hrastovih sestojih (kompleks Vinica – Bojanci) z visokim vrednostnim prirastkom rahlo podaljševati proizvodno dobo.
- Hrastovi sestoji naj se uvajajo v obnovo z radikalnejšimi presvetlitvami (sklep do 0,5) in na večjih površinah (tudi preko 1 ha).
- Umetne obnove omejujemo na spolnitve naravnega mladja, pri čemer ima prednost vnašanje listavcev, posebno hr - doba in pl. list.
- Proizvodno razdobje 135 let, pomladitveno razdobje 15 let.
- V drevesni sestavi je potrebno ohranjati čimveč hrasta, pri čemer je ohranjanje njegovega deleža še posebej pomembno v razvrednotenih sestojih s prevladujočim b.gabrom, kjer je nujno potreben kot semensko drevje.
- Smrekove nasade dolgoročno prevesti v naravnije tvorbe, zato se v njih ohranja in pospešuje listavce, vsaj kot biološko primes.
- Intenzivna nega mladij in gošč z bogatimi zasnovami. Nujna je tudi individualna pomoč posameznim kvalitetnim osebkom hrasta, ki je v izdatnem številu prisoten v navidezno slabših goščah.
- Intenziteta redčenj v letvenjakih in drogovnjakih naj bo zmerna, s poudarkom na močnem sproščanju nosilnih hrastov.
- Sestoji v bližini naselij, ki služijo kot listniki in se v njih 'kmečko prebira' (cca. 2.000 ha) ali panjevsko gospodari, naj še naprej služijo tradicionalnim interesom lastnikov (stelja, drva).
- Temeljna strategija gojenja v razredu hrastovo - gabrovih sestojev je vzgoja stabilnih, sonaravnih, rastiščno in krajinsko sprejemljivih oblik sestojev z visokovrednim drevjem hrasta in smreke, ob manj kvalitetnih ost. listavcih, ki dajejo sestojem biološko stabilnost.

4 BUKOVJE Z GRADNOM

GR	GGO	Asociacije	9110	91E0*	91K0	91L0
91	NM	Blechno - Fagetum	233			
25	LJ	Blechno - Fagetum	311			
		Blechno - Fagetum	544	0	0	0
42	PO	Carici - elatae - Alnetum glutinosae		86		
		Carici - elatae - Alnetum glutinosae	0	86	0	0
42	PO	Castaneo - Fagetum sylvaticae	363			
		Castaneo - Fagetum sylvaticae	363	0	0	0
91	NM	Epimedio - Carpinetum				1160
25	LJ	Epimedio - Carpinetum				183
52	KO	Epimedio - Carpinetum				723
		Epimedio - Carpinetum	0	0	0	2066
91	NM	Hacquetio - Fagetum			665	
25	LJ	Hacquetio - Fagetum			683	
		Hacquetio - Fagetum	0	0	1348	0
52	KO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum			936	
		Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum	0	0	936	0
52	KO	Hedero - Fagetum	0	0	8131	0
		Hedero - Fagetum	0	0	8131	0
91	NM	Hedero - Fagetum var. Luzula albida	394			
25	LJ	Hedero - Fagetum var. Luzula albida	229			
42	PO	Hedero - Fagetum var. Luzula albida	1541	0	0	0
		Hedero - Fagetum var. Luzula albida	2164	0	0	0
91	NM	Hedero - Fagetum var.g. Luzula albida	0	0	18406	
25	LJ	Hedero - Fagetum var.g. Luzula albida	0	0	4526	0
		Hedero - Fagetum var.g. Luzula albida	0	0	22932	0
91	NM	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllis			613	
52	KO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllis			347	
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllis	0	0	960	0
52	KO	Omphalodo - Fagetum			153	
		Omphalodo - Fagetum	0	0	153	0
42	PO	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli				301
		Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli	0	0	0	301
		Skupaj BUKOVJE Z GRADNOM	3071	86	34460	2367

Priloga 7

25 LJ BUKOVJE Z GRADNOM / C

Gozdna združba		Površina	Delež
Staro ime	Novo ime	ha	%
QUERCO – FAGETUM	Hedero-Fagetum var.geogr. Luzula albida	4.525,51	69,92
HACQUETIO – FAGETUM	Hacquetio-Fagetum	682,72	10,55
BLECHNO – FAGETUM	Blechno-Fagetum	310,71	4,80
QUERCO - FAGETUM VAR.LUZULA	Hedero-Fagetum var. Luzula albida	229,29	3,54
QUERCO - CARPINETUM VAR. HACQUETIA	Epimedio- Carpinetum	183,02	2,83
Drugo		541,09	8,36
Skupaj		6.472,41	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	31,00	2,00	5,00	0,00	0,00	41,00	11,00	4,00	5,00	1,00
2000	32,25	0,77	4,35	0,13	0,00	43,41	9,29	3,68	5,31	0,81
Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	5.938,61	66,0	108,0	174,0	1,60	2,30	3,90	1,29	1,03	2,32
2000	6.472,41	83,4	139,0	222,4	2,28	3,34	5,62	1,39	2,43	3,82

Raznodobni sestoji bukve (42%) in smreke (33%). Smreka nastopa tudi posamezno do skupinsko. Posamezno do skupinsko naj bodo primešani graden (9%), plemeniti listavci (3,5%), drugi trdi listavci (5%) in mehki listavci (0,8%). Prevladujejo naj sestoji v razvojni fazi drogovnjakov (45%) in debeljakov (39%). Mladovja naj bo 9%, sestojev v obnovi pa 7% površine.

Ciljna lesna zaloga sestojev je 240m³/ha, končna lesna zaloga pa 600 m³/ha.

Ciljna kakovost sestojev je prav dobra do odlična.

Ciljno stanje je mogoče doseči v obdobju 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

- Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.
- Proizvodno razdobje je 120 let, pomladitveno razdobje 20 let.

- Usmeritve za obnovo

V obnovo uvajati debeljake s slabo in pomanjkljivo sestojno zasnov. Pospešeno obnoviti sestoj, kjer vrednost pada zaradi rdečega srca pri bukvi ali smrekove rdeče trohnobe pri smreki. Zaradi majhnega deleža sestojev v obnovi ter dobro produktivnega rastišča uvajati v obnovo tudi drogovnjake s slabo ter del drogovnjakov s pomanjkljivo sestojno zasnov. Obnovo zaključiti, kjer bi bile poškodbe na podmladku zaradi sečnje in spravila večje od koristi posredne nege matičnega sestoj na podmladek.

Obnova naj poteka naravno pod zastorom starega sestoj. Pomladitvene sečnje naj bodo skupinsko postopne. Tak način obnove ima prednost pred zastorno tehniko obnove. Zaradi zelo dobrega naravnega pomlajevanja je treba paziti, da se sestoj prehitro ne odpre, ker je drugače bukov podmladek preveč gost. Pri pomlajevanju sestojev je treba upoštevati transportne meje.

- Usmeritve za nego

V čim večji meri je treba izkoristiti posredno nego matičnega sestoj na mladovje. V mladovjih z nego naj se uravnava razmerje drevesnih vrst v korist manjšinskih drevesnih vrst, ki jih je zaradi velike konkurenčne moči bukve treba sproščati v šopih ali skupinah. Pospešuje naj se stojnost in kakovost sestojev. Z dopolnilno sadnjo smreke, javor, jesena, češnje in drugih plodonosnih listavcev je mogoče izboljšati kakovost in pestrost sestojev ter dvigniti vrednostni izkoristek rastišča.

V drogovnjakih z redčenji naj se še vedno uravnava razmerje drevesnih vrst v korist manjšinskih drevesnih vrst. Plodonosne drevesne vrste naj se pospešuje ne glede na kakovost, če so v sestoju redke. Povečuje naj se tudi stojnost in kakovost sestojev.

V debeljakih je treba izvajati izbiralna in svetlitvena redčenja. Pri redčenjih se tal ne sme trajno presvetliti. Negovati je treba polnilni sloj.

42 PO Gozdovi bukve in hrasta na rastišču Hedero – Fagetum var Luzula albida (16) / C,B

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
<i>Hedero - Fagetum varietas Luzula albida</i>	1.540,89	65,98
<i>Castaneo – Fagetum sylvaticae</i>	362,86	15,54
<i>Vaccinio myrtilli – Carpinetum betuli</i>	300,66	12,87
<i>Carici elatae - Alnetum glutinosae</i>	86,46	3,70
<i>Seslerio autumnalis - Ostryetum</i>	25,61	1,10
Ostalo	18,84	0,81
Skupaj	2.335,32	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list	M. list
1971-80	11,2	-		3,8		11,3	57,7	2,0		14,0
1981-90			11,6					88,4		
1991-00	7,3	0,2		3,7		49,9	24,9	1,3	10,4	2,3
2001-10	10,2	0,4	3,4	1,1	1,0	45,6	24,7	3,2	5,4	5,0

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1971-80	1.654,00	16,4	92,7	109,1	0,56	2,48	3,04	0,26	2,85	3,11
1981-90	2.180,79	16,8	128,6	145,4	0,56	4,33	4,89	0,22	2,71	2,93
1991-00*	2.185,23	18,5	147,2	165,7	0,72	4,93	5,65	0,26	1,72	1,98
2001-10	2.335,32	32,8	170,7	203,5	0,99	4,98	5,97	0,67	2,79	3,46

Skupinsko raznodoben in skupinsko mešan gozd bukve in hrasta s posamično do skupinsko primesjo smreke, ostalih iglavcev, plemenitih listavcev in ostalih trdih listavcev (53 : 25 : 10 : 5 : 2 : 5). Ciljna lesna zaloga 304 m³/ha, končna lesna zaloga 550 m³/ha. Proizvodna doba 130 let, pomladitvena doba 20 let, ciljno obdobje 40 let. Ciljni sortimenti: smreka in ostali iglavci ŽI; bori ŽI/drogovi; bukev, hrast, plemeniti listavci F/L, ostali trdi listavci ŽI/ŽII.

Usmeritve so sledeče:

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Pomladitvena doba 20 let, proizvodna doba 130 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna nasemenitev.
- Z uvajanjem sestojev v obnovo pričeti, ko povprečen premer nosilcev sestojja pri iglavcih preseže 55 cm in listavcih (bukve in pl. listavci) 50 cm, (hrasti) 55 cm.
- V razgrajenih in zapleveljenih delih sestojev, kjer ni možnosti za uspešno naravno obnovo, tudi obnova s sadnjo (bukve, hrast, plemeniti listavci).
- V mladovjih oblikovanje zmesi in pospeševanje listavcev (bukve, hrast, plemeniti listavci).
- V drogovnjakih z bogato in dobro zasnovano močno izbiralno redčenje v korist bukve, plemenitih listavcev in hrasta.
- V debeljakih s tesnim sklepom svetlitveno redčenje v ostalih debeljakih brez ukrepanja.
- V pomlajencih z bogato zasnovano zaključiti z obnovo, v ostalih pomlajencih zmerno nadaljevati z obnovo.

52 KO Hrastovo-bukovi gozdovi 00011/ C

Gozdna združba	Površina	Delež
QUERCO – FAGETUM, <i>Hedero-Fagetum</i>	8,131.43	78.54
HACQUETIO – FAGETUM, <i>Hacquetio-Fagetum var. geogr. Ruscus hypoglossum</i>	935.84	9.04
QUERCO - CARPINETUM VAR. HACQUETIA, <i>Epimedio-Carpinetum</i>	722.91	6.98
ENNEAPHYLLO – FAGETUM, <i>Lamio orvalae-Fagetum var. geogr. Dentaria polyphyllus</i>	346.70	3.35
ABIETI – FAGETUM DINARICUM, <i>Omphalodo-Fagetum</i>	152.74	1.48
Ostale združbe (10)	63.81	0.62
Skupaj	10,353.43	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Ost. igl.	Bukev	Hrast	Plem. list	Drugi tr. list	Mehki list	Skup. igl	Skup. list
1990	16.54	1.03			47.95	18.76	3.83	8.26	3.63	17.57	82.43
2000	17.84	1.22	0.53	0.01	45.81	16.15	8.22	8.88	1.33	19.60	80.39

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Načrtovan letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	9,695.00	34.0	156.0	190.0	1.02	4.91	5.93	0.45	2.52	2.97
2000	10,353.43	47.2	193.6	240.7	1.28	5.19	6.47	0.79	3.22	4.01

Velikopovršinsko in malopovršinsko skupinsko raznodobni in enodobni, mestoma tudi skupinsko in posamično raznomerni in dvoslojni (gaber) sestoji. Drevesni sestav: sm 19 %, je 1 %, bu 49 %, hr 16 %, pl. list 8 %, t. list 6 %, m. list 1 %. Razmerje iglavci : listavci = 20 % : 80 %. Razvojne faze: mladovje 12 %, drogovnjak 25 %, debeljak 47 %, sestoji v obnovi 16 %. Ciljna LZ je 62 m³ igl, 253 m³ list, skupaj 315 m³/ha. Končna lesna zaloga je 580 m³/ha. Kakovost igl ŽI, ŽII, bu ŽI-L, hr in pl. list L, pionirski gozd ŽIII-D. Izravnalna doba je 30 let.

Za večino sestojev se uporablja principe večjepovršinskega skupinsko postopnega gospodarjenja. Pestrost sestojev in različna ohranjenost zahtevata močno diferenciran pristop, od uporabe golosečnega sistema do posredne premene in gospodarjenja z dvoslojnimi sestoji na hrastovo gabrovih rastiščih. S pospeševanjem listavcev, predvsem pa hrasta in drugih pl. listavcev (brek, sadno drevje), lahko bistveno povečamo nizko vrednostno proizvodnjo teh sestojev. Da bi povečali delež hrasta, pl. list in breka lahko del debeljakov naravno obnovimo z ograjami. Sadi se lahko tudi smreko do površine 1 ha, vendar je treba paziti, da ne nastajajo veliki kompleksi (vendar ne na rastiščih, ki imajo karpinetalni značaj). Ta rastišča so najbolj primerna za sadnjo češnje, lipe, breka, oreha, sadnega drevja,Proizvodno razdobje je 130 let, pomladitveno razdobje je 20 let.

Naravnemu razvoju prepustimo skalovite grebene in vrhove ter gozd v okolici brlogov, jazbin, brezen, jam in kaluž - ekocelice. Mehke listavce ter sadne vrste (hruška, češnja itd.) slabše kvalitete pustimo v gozdu, da razpadejo. Puščamo drevje z dupli, še posebno na gozdnih robovih. Odmrle biomase naj bo 0,5 – 2 % LZ.

Mladovje: Pri uravnavanju zmesi imajo prednost listavci, tudi bukev. Na izpostavljenih mestih je potrebna zaščita naravnega mladja listavcev, razen bukve (tudi ograje). Pogostost redčenj je odvisna od zasnov. Kjer so bogate in vrstno pestre 2 x v 10-letih, kjer so slabe in sklep ni tesen le 1 x na 10 let. Intenziteta redčenj v letvenjakih je pri igl 25 %, pri list 20 %. Pri smrekovih letvenjakih imajo absolutno prednost listavci, opraviti je potrebno tudi pomoč pri preslojevanju.

Drogovnjaki: Ti zavzemajo izredno veliko površino. Negovanost je dobra, le 24 % drogovnjakov je nenegovanih. Tu je intenzivnost redčenj že manjša, v povprečju 21 % na LZ pri iglavcih in 17 % na LZ pri listavcih. Na najboljših rastiščih je pogostost redčenj lahko tudi 2 x v 10-letih.

Debeljaki in sestoji v obnovi: Temeljna značilnost debeljakov je nizka lesna zaloga, zato je tu usmeritev akumulacija. Glede na stanje mora biti intenzivnost redčenj močno diferencirana. V povprečju ne sme presegati 10 % na LZ iglavcev in 9 % na LZ listavcev. Sestojev ni nujno redčiti v vsakem desetletju. Kljub neugodnemu stanju debeljakov in pomanjkanju pomlajencev, le 15 % debeljakov uvajamo v pomlajevanje. Tu je zaradi rahlega sklepa intenziteta redčenj le 25 %. V dvoslojnih sestojih spodnjega sloja ne sekamo, dokler ne želimo imeti mladje. Večkrat so sestoji redki in vrzelasti tudi zaradi žleda, posebno v zasebnih gozdovih. Nujno je povečati delež drevja v III. debelinskem razredu.

Kadar se odločimo za ograjo s sadnjo listavcev, se to opravi po principu golosečnega sistema: naenkrat končni posek, pripravo površine za sadnjo, sadnjo in ograjo v velikosti 1,5 do 3 ha. Ograja mora biti skrbno izdelana in redno kontrolirana. V ograji za naravno obnovo se pušča kvalitetno drevje – semenjake. Tudi sicer je treba v tem razredu posebno pozornost posvetiti hrastu in plemenitim listavcem, še posebej pa minoritetnim vrstam: breku, lipi, češnji, sadnemu drevju. Na najboljših tleh in toplih legah dobro uspeva oreh.

91 NM GRADNOVO - BUKOVI GOZDOVI / B,C

Gozdna združba	Površina	Delež
Querco - Carpinetum var. hacquetia	1.159,74	5,30
Querco - Fagetum var.luzula	394,26	1,80
Blechno – Fagetum	233,40	1,07
Hacquetio – Fagetum	665,39	3,04
Querco – Fagetum	18.405,69	84,10
Enneaphyllo – Fagetum	612,97	2,80
Ostalo	414,77	1,89
Skupaj	21.886,22	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list	Meh. list
1980	13,00	2,00	1,00	0,00	0,00	62,00	6,00	5,00	10,00	1,00
1990	12,00	2,00	1,00	0,00	0,00	54,00	14,00	4,00	14,00	1,00
2000	13,87	2,30	0,65	0,09	0,51	51,92	13,41	3,87	12,39	0,99

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		iglavci	listavci	skupaj	iglavci	listavci	skupaj	iglavci	listavci	skupaj
1980	15.104,77	31,0	157,0	188,0	1,05	5,02	6,07	0,52	2,99	3,52
1990	17.273,50	32,0	180,0	212,0	1,00	5,40	6,40	0,45	3,14	3,59
2000	21.886,22	40,6	192,3	232,9	1,30	5,85	7,14	0,81	3,38	4,18

Gozdnogojitveni cilji:

- Enodobni do skupinsko raznodobni sestoji bu 60%, hr 13% in pl. list 6% s sk - sst primesjo sm 16% ter ps - sk primesjo ost. list 10%;
- ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 12%, drogovnjak 44%, debeljak 31%, sst v obnovi 13%;
- ciljna lesna zaloga: 320 m³/ha (zasebni - 310, državni - 370);
- izboljšanje debelinske strukture;
- izboljšanje kakovosti zasebnih gozdov;
- končna zaloga v debeljakih: 575 m³/ha;
- ciljna kvaliteta igl (Ž I), list (F, L);
- ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje. Poudarek na večjih površinah (do nekaj ha).

- Obnova skupinsko postopna z robnimi širitvami in zastorna.
- Umetna obnova le v smislu spopolnitev naravnega mladja. Poleg smreke tudi sadnja češnje in plemenitih listavcev.
- Proizvodno razdobje 130 let, pomladitveno razdobje 20 let.
- Drevesna sestava naj ostaja v sedanjih okvirjih. Rahlo povečanje deleža bu in pl. list doseči na račun zmanjšanja deleža ost. tr. list.
- Intenzivna nega mladih zasnov.
- Intenzivno redčenje letvenjakov in drogovnjakov z bogatimi in dobrimi zasnovami.
- Intenzivna redčenja mladih nasadov s pospeševanjem primesi listavcev.
- Zmerni posegi v starejšem delu optimalne faze.
- Pospešeno uvajanje starih debeljakov ter debeljakov s slabšimi zasnovami v obnovo.
- Z nego pospeševati hr in pl. list.
- Varstvo – preventivno. Z intenzivno nego (čiščenje srobot, redčenje) povečevati stojnost in s tem zmanjšati nevarnost snegolomov.

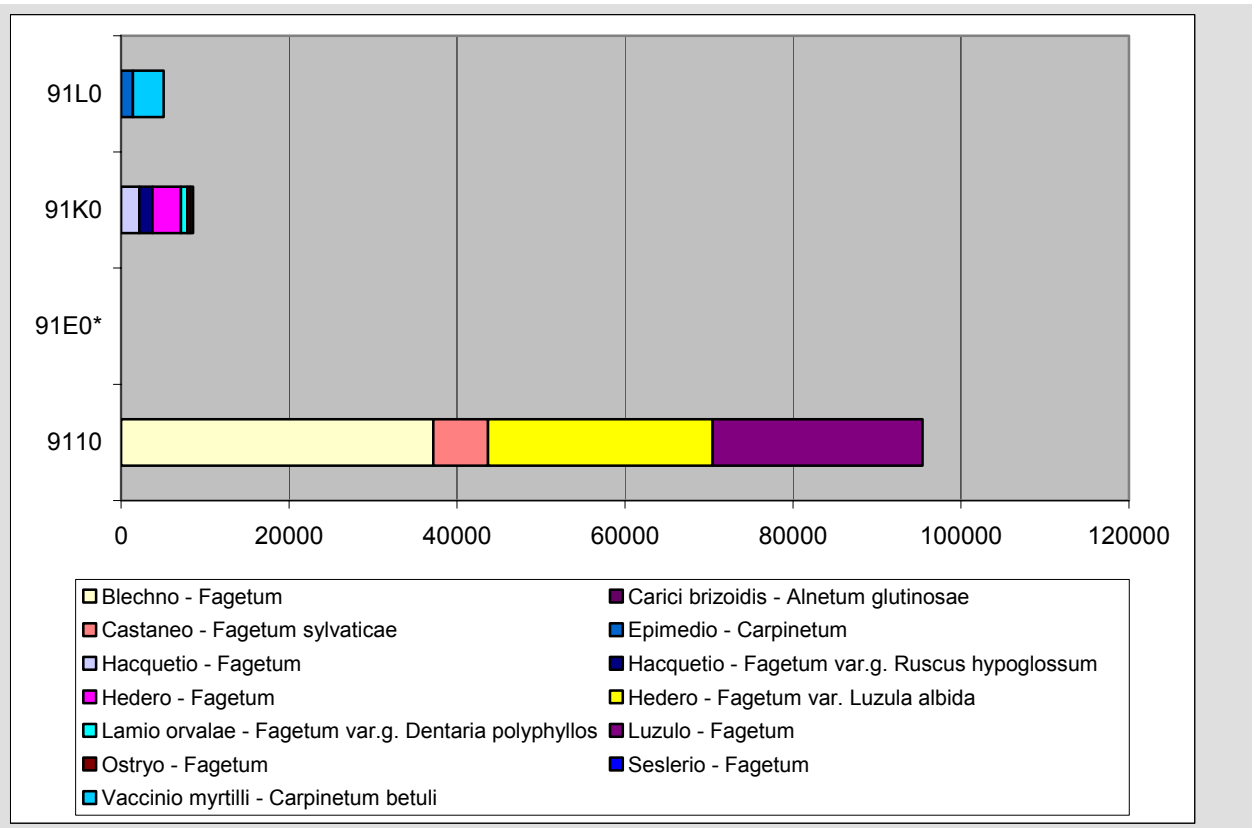
Poudarki za zasebne gozdove:

- Uveljavitev preglednejšega gospodarjenja v smislu jasnejšega oblikovanja sestojev in razvojnih faz.
- Pri negi je potrebno posebno pozornost nameniti sprotne odstranjevanju ovjalk (srobot).
- Rahlo povečanje deleža bu in pl. list doseči na račun zmanjšanja deleža ost. tr. listavcev.

5 KISLOLJUBNA BUKOVJA

GR	GGO	Asociacije	9110	91E0*	91K0	91L0
2	TO	Blechno - Fagetum	1515			
51	KO	Blechno - Fagetum	1449	0	0	0
60	BR	Blechno - Fagetum	431			
68	CE	Blechno - Fagetum	2644			
22	LJ	Blechno - Fagetum	31160	0	0	0
		Blechno - Fagetum	37199	0	0	0
85	MS	Carici brizoidis - Alnetum glutinosae		5		
		Carici brizoidis - Alnetum glutinosae	0	5	0	0
68	CE	Castaneo - Fagetum sylvaticae	6510			
		Castaneo - Fagetum sylvaticae	6510	0	0	0
78	MB	Epimedio - Carpinetum				730
22	LJ	Epimedio - Carpinetum				698
		Epimedio - Carpinetum	0	0	0	1428
2	TO	Hacquetio - Fagetum			444	
22	LJ	Hacquetio - Fagetum			1730	
		Hacquetio - Fagetum	0	0	2174	0
51	KO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum			95	
60	BR	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum			1462	
		Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum	0	0	1557	0
78	MB	Hedero - Fagetum			3068	
68	CE	Hedero - Fagetum			315	
		Hedero - Fagetum	0	0	3383	0
2	TO	Hedero - Fagetum var. Luzula albida	1881			
60	BR	Hedero - Fagetum var. Luzula albida	17739	0	0	0
78	MB	Hedero - Fagetum var. Luzula albida	7111			
		Hedero - Fagetum var. Luzula albida	26731	0	0	0
2	TO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus			514	
60	BR	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus			270	
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	0	784	0
85	MS	Luzulo - Fagetum	1301	0	0	0
2	TO	Luzulo - Fagetum	3360	0	0	0
51	KO	Luzulo - Fagetum	196			
60	BR	Luzulo - Fagetum	497			
78	MB	Luzulo - Fagetum	12919	0	0	0
68	CE	Luzulo - Fagetum	6711	0	0	0
		Luzulo - Fagetum	24984	0	0	0
2	TO	Ostryo - Fagetum			323	
		Ostryo - Fagetum	0	0	323	0
85	MS	Querco roboris - Carpinetum				
		Querco roboris - Carpinetum	0	0	0	0
2	TO	Seslerio - Fagetum			354	
		Seslerio - Fagetum	0	0	354	0
85	MS	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli				197
60	BR	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli				852
78	MB	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli				1256
68	CE	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli				491
22	LJ	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli				827
		Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli	0	0	0	3623
		Skupaj KISLOLJUBNA BUKOVJA	95424	5	8575	5051

Priloga 7

2 TO KISLOLJUBNA BUKOVJA 30300 / C

Kategorija gozdov	Zasebni	Državni	Občinski	Skupaj
Večnamenski gozdovi	8,334.56	1,062.46	128.13	9,525.15
GPN z načrtovanim posekom	63.36	448.24	0.00	511.60
Skupaj vsi gozdovi	8,397.92	1,510.70	128.13	10,036.75

Gozdna združba	Površina	Delež
LUZULO – FAGETUM	3,360.30	33.48
QUERCO-LUZULO-FAGETUM	1,880.86	18.74
BLECHNO – FAGETUM	1,514.98	15.09
ENNEAPHYLLO – FAGETUM	514.27	5.12
HACQUETIO – FAGETUM	444.24	4.43
SESLERIO – FAGETUM	354.42	3.53
OSTRYO – FAGETUM	323.40	3.22
OSTALE GOZDNE ZDRUŽBE Z DELEŽEM POD 3 %		16,39
Skupaj	10,036.75	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	27,00	3,00	1,00	3,00	0,00	48,00	3,00	6,00	8,00	4,00
2000	27.31	2.43	0.55	3.57	0.08	47.07	3.81	7.80	5.42	1.95

Prevladujejo večnamenski gozdovi v zasebni lasti. Za rastišča so značilne položnejše lege na eocenskem flišu. V večjem obsegu se taka rastišča pojavljajo na Cerkljanskem in Idrijskem, v manjšem obsegu pa še na Kobariškem, v Volčanskih Rutih in Baški grapi. Spadajo med najproduktivnejša rastišča v območju, vendar zaradi slabe izkoriščenosti proizvodne sposobnosti rastišč, sorazmerno slabe zasnove in negovanosti ter slabše odprtosti gozdov (zasebni gozdovi, so bili v preteklosti pod močnim človekovim vplivom, danes je močan proces zaraščanja) gospodarsko niso tako pomembna, kot bi lahko bila. Ohranjenost drevesne sestave je 70 %. Ob sedanjem razmerju razvojnih faz je lesna zaloga prenizka za 15,7 %. V kontinentalnem delu je pomlajevanje zlasti s plemenitimi listavci pa tudi z bukvijo in smreko odlična, v primorskem delu se pomlajujejo zlasti plemeniti listavci, pomlajevanje bukve pa je oteženo zaradi pogostih suš.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	6,145.45	76.7	122.3	199.0	2.27	3.80	6.07	1.36	2.38	3.74
1990	8,925.77	67.0	131.0	198.0	1.80	3.40	5.20	0.77	1.78	2.55
2000	10,036.75	86.7	169.8	256.5	2.19	4.89	7.08	1.72	3.28	5.00

Gozdnogojitveni cilji:

- Skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje s poprečno proizvodno dobo 128 let (ohranjena 130, z iglavci pa 120 let), pomladitveno dobo okoli 20 let in končno lesno zalogo okoli 580.
- Ciljna lesna zaloga je 294 m³/ha, ciljno razdobje pa 20 let.
- Ciljna kakovost: listavci 20 % FL, iglavci 40 % ŽI.

Usmeritve:

- Z zmernimi ukrepi povečevati delež bukve in hrasta, z negovalnimi redčenji pa izboljševati zasnovo in negovanost ter intenzivirati razvoj drogovnjakov preko debeljaka in pomlajenca v mladovja.
- Do 70 let naj bo pogostost vračanja pri redčenjih 10-15 let, kasneje pa 15-20 let. Jakost redčenj prilagajamo občutljivosti rastišč, praviloma pa naj ne presega 15 % od lesne zaloge.
- Pomladitvene sečnje v notranjosti so lahko tudi močnejše (30-35 %) v submediteranu pa šibkejše in skrbno načrtovane (upoštevanje semenskih let, jakost naj praviloma ne presega 25 % od lesne zaloge).
- Na okoli 10 % površine varovalna funkcija diktira način gospodarjenja, zmanjšanje možnega poseka zaradi biotopske funkcije pa je okoli 3 % (oblikovanje zavetišč, puščanje duplarc in drugih zanimivih dreves, ohranitev rastišč ogroženih vrst).
- V panjevcih upoštevati smernice OGR termofilnih panjevcev, na površinah s poudarjeno varovalno funkcijo pa smernice varovalnih gozdov.

22 LJ ACIDOFILNO BUKOVJE 12110

Gozdna združba										Površina	Delež
Staro ime					Novo ime					ha	%
BLECHNO – FAGETUM					Blechno-Fagetum					31.160,44	80,17
HACQUETIO – FAGETUM					Hacquetio-Fagetum					1.730,18	4,45
MYRTILLO-PINETUM					Vaccinio myrtillii-Pinetum var. geogr. Castanea sativa					956,95	2,46
QUERCO - CARPINETUM VAR. LUZULA					Vaccinio myrtillii-Carpinetum betuli					826,97	2,13
QUERCO - CARPINETUM VAR. HACQUETIA					Epimedio-Carpinetum					698,49	1,80
Skupaj druge										3.496,46	8,99
Skupaj										38.869,49	100,00
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List	
1990	32,00	3,00	10,00	0,00	0,00	32,00	10,00	3,00	9,00	1,00	
2000	31,24	2,00	9,24	0,15	0,07	32,01	12,67	2,54	9,07	1,00	

Raznodobni sestoji bukve 43% in smreke 29%, s posamezno do skupinsko primesjo rdečega bora 9%, gradna 10% in trdih listavcev 5% ter posamezno do šopasto primesjo jelke 2% in plemenitih listavcev 2%.

Ciljno stanje gozdov v pogledu razvojnih faz oz. zgradb sestojev: mladovij 10%, drogovnjakov 45%, debeljakov 33% in sestojev v obnovi 12%.

Ciljna lesna zaloga: 300m³/ha, končna lesna zaloga: 680 m³/ha.

Ciljna kakovost sestojev: dobra do prav dobra, mestoma odlična kakovost.

Ciljno stanje je mogoče doseči v obdobju 30 let.

- Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.
- Proizvodna doba je 135 let, pomladitvena doba 25 let.

- Usmeritve za obnovo

Obnova naj poteka malopovršinsko skupinsko postopno (kjer je kakovost sestojev slabša) ali zastorno (v kakovostnih sestojih). Z obnovo naj se začne v debeljakah z vrzelastim do pretrganim sklepom, zlasti tistih, kjer je že prisoten pomladek bogate in dobre zasnove. Ker se sestoji dobro naravno pomlajujejo, ima prednost naravna obnova pred obnovo s sadnjo. V čim večji meri naj se izkoristi posredno nego matičnega sestoja pri osnovanju in negi mladovja. Že osnovana pomladitvena jedra v vrzelih robno širiti in združevati na tak način, da se nam bodo pomladile cilju ustrezne drevesne vrste.

Zaradi konkurenčne sposobnosti na kisljih tleh je na teh rastiščih zelo agresivna smreka. Zato naj se v sestojih s prevladujočim deležem smreke v lesni zalogi širi vrzeli na širino ene sestojne višine, da se ustvarijo primerni pogoji za pomladitev bukve.

Jedra širiti zmerno in počasi, da se površine zaradi prevelike osvetljenosti ne zarastejo z zelišči, praprotni in grmovnicami. Kjer naravna obnova ne steče, naj se načrtuje pripravo tal in obnovo s sadnjo rastišču primernih drevesnih vrst. Potrebno je upoštevati prostorski red.

V sestojih, kjer je pomladek dobro in bogato zasnovan, in kjer ima posredna nega matičnega sestoja na oblikovanje mladovja že manjši pomen, obnovo zaključiti.

Rdeče srce pri bukvi je v teh sestojih redkeje prisotno kot na rastišču podgorskih bukovij, a kljub temu naj se obnova uravnava tudi glede na delež dreves z rdečim srcem.

- Usmeritve za nego

Vsa na novo nastajajoča mladovja, ter mladovja, katerih rast in razvoj je še pod vplivom matičnega sestoja, naj se v čim večji meri negujejo posredno s pomočjo matičnega sestoja. Tako kot na rastiščih podgorskih bukovij so taka mladovja redkejša, bolj kakovostna ter bolj stojna, zato je v njih potrebno nego potrebno izvajati manj pogosto ter z manjšo jakostjo.

Pravočasno naj se začne z izbiralnim redčenjem. Pospeševati stojnost, kakovost ter biološko pestrost sestojev. Zmes drevesnih vrst uravnava proti modelni drevesni sestavi acidofilnih bukovij.

Nujno je treba izvajati obžetev posajenih sadik, zlasti v prvih letih po sadnji.

Redčenja naj bodo bolj intenzivna v dobro in bogato zasnovanih sestojih. Kakovostne debeljake, ki še polno priraščajo, ne uvajati v obnovo. Prav tako naj se v sestojih puščajo drevesa pravega kostanja s hipovirulentno obliko kostanjevega raka, ki povzročata celjenje rakavih ran.

- Usmeritve za varstvo

Sanitarne sečnje smreke, ki je bolj ogrožena zaradi lubadarjev na sušnejših prisojnih legah, naj se redno izvajajo.

- Usmeritve za premeno propadajočih kostanjevih sestojev

V sestojih s propadajočim kostanjem zaradi kostanjevega raka izvajamo premeno sestojev s sadnjo rastišču primernih drevesnih vrst, predvsem bukve. V mladje vključimo tudi naraven pomladek kostanja semenskega nastanka. Sadike je potrebno ščititi pred divjadjo. Redno je treba izvajati obžetev ter izsekavati panjevske poganjke kostanja, vendar samo tiste, ki ovirajo rast sadik in naravno vraslega mladja. Zato premeno izvajati le v sestojih, kjer je lastnik sam zainteresiran zanjo, ter bo zato tudi poskrbel za izvedbo vseh potrebnih gojitvenih in varstvenih delih na s premeni obnovljeni površini.

51 KO Bukovi gozdovi na kislih tleh 00010 / C

Gozdna združba	Površina	Delež
BLECHNO – FAGETUM	1,449.42	65.11
LUZULO – FAGETUM	196.29	8.82
LUZULO – QUERCETUM, <i>Luzulo albidiae-Quercetum</i>	137.26	6.17
HACQUETIO – FAGETUM, <i>Hacquetio-Fagetum var. geogr. Ruscus hypoglossum</i>	94.51	4.25
BAZZANIO- ABIETETUM	91.85	4.13
Ostale združbe (12)	256.76	11.53
Skupaj	2,226.09	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Ost. igl.	Bukev	Hrast	Plem. lst	Drugi tr. lst	Mehki lst	Skup. igl	Skup. lst
1990	23.61	8.41	2.08		41.50	11.08	5.00	3.00	5.32	34.10	65.90
2000	18.08	8.40	1.89	0.27	47.37	11.06	4.85	4.01	4.07	28.64	71.36

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Načrtovan letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	2,592.00	78.5	143.3	221.8	2.05	4.18	6.23	1.16	2.58	3.74
2000	2,226.09	73.9	184.1	258.0	1.76	4.92	6.68	1.21	3.10	4.31

Večjepovršinsko in malopovršinsko skupinsko raznodobni sestoji: sm 17 %, je 8 %, r. bor 2 %, bu 52 %, hrast 11 %, pl. lst 5 %, t. lst 3 %, m. lst 2 %. Razvojne faze: mladovje 14 %, drogovnjak 25 %, debeljak 45 %, sestoji v obnovi 16 %.

Ciljna lesna zaloga je 90 m³ igl, 239 m³ lst, skupaj 329 m³/ha. Končna lesna zaloga je 600 m³/ha. Kakovost igl ŽI, bu LŽI, hr F. Ciljno stanje bo doseženo v 30 letih.

S sestoji se gospodari po principih skupinsko postopnega gospodarjenja. Velika pestrost drevesnih vrst, rastišč in stanja sestojev zahteva močno diferenciran pristop. V tem gospodarskem razredu dosega hrast najboljšo kakovost v območju in tudi bukev ne tvori rdečega srca, zato je potrebno najkvalitetnejše osebke gojiti do velikih dimenzij. V kratkem času je potrebno zmanjšati delež pionirskih gozdov, s tem bi povečali tudi delež mladovja in bukve. Proizvodno razdobje je 130 let, pomladitveno razdobje 20 let.

Sestoji pionirskega značaja, s pestro drevesno sestavo ter sestoji ob vodnih ekosistemih, so primerni za izločanje začasnih (10 – 40 let) ali stalnih naravnih zatočišč. Potrebno je upoštevati posebne biotope (vodne ekosisteme). Odmrle lesne biomase naj bo 0,5 – 2 % LZ. Naravnemu razvoju prepuščamo mehke listavce (trepetlika, vrbe) ter večji del dreves z dupli. Na gozdnih robovih v pasu 50 – 100 m pustimo vsa drevesa z dupli ter večji del trepetlik in vrb naravnemu razpadu.

Mladovje: Zaradi visokih zeli in robidovja je potrebno nego mladja in gošče opraviti 2 x v 10 letih. Obžetev nasadov je zelo zahtevna in jo opravimo do 5. leta. Posebno pozornost pri negi in zaščiti je potrebno posvetiti hrastu, ki ga jelenjad najbolj objeda. Na najboljših rastiščih in kjer je pestrost drevesnih vrst največja redčimo letvenjake 2 x v 10 letih, s skupno intenziteto 22 % na LZ. Tu imajo letvenjaki po naravi zelo gost sklep, ki ga ohranjamo.

Drogovnjaki: Kar 34,8 % vseh drogovnjakov je nenegovanih. Redčenje opravimo praviloma 1 x v 10 letih, s povprečno jakostjo 17 % na LZ. Upoštevati je potrebno tudi, da gre večkrat za prvo redčenje, tu je intenziteta lahko večja. Posebno hrast rabi večji rasti prostori, da bi v rasti dobi dosegel čim večje dimenzije. Večkrat so tudi ti sestoji iz različnih razlogov (žled) že preveč rahlega sklepa in je usmeritev že v akumulacijo in ne v redčenja.

Debeljaki in sestoji v obnovi: Ti so dobro zasnovani in negovani, zato je poudarek na akumulaciji. Redčenje naj bo 9 % na LZ. Le 20 % debeljakov uvajamo v obnovo. Tudi tu naj bo zaradi nevarnosti razvoja grmovnic in robidnic intenziteta le 20 % na lesno zalogo.

60 BR OHRANJENI BUKOVI GOZDOVI NA KISLI PODLAGI / C

Gozdna združba		Površina		Delež	
QUERCO - FAGETUM VAR. LUZULA		17.739,40		81,3	
HACQUETIO - FAGETUM		1.462,08		6,7	
QUERCO - CARPINETUM VAR. LUZULA		852,15		3,9	
LUZULO - FAGETUM		496,90		2,3	
BLECHNO - FAGETUM		431,34		2,0	
ENNEAPHYLLO - FAGETUM		270,22		1,2	
Ostalo		573,07		2,6	
Skupaj		21.826,82		100,0	

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. list
m ³ /ha	11,87	2,20	9,14	0,50	0,35	118,23	41,33	8,51	47,92	3,61
%	4,9	0,9	3,7	0,2	0,1	48,5	17,0	3,5	19,7	1,5

Ciljna drevesna sestava - 5% smreke, 5% ostalih iglavcev, 51% bukke, 17% trdih listavcev in nespremenjen delež vseh ostalih skupin listavcev (17% hrasta, 4% plemenitih listavcev, 1% mehkih listavcev).

Ciljno stanje gozdov v pogledu razvojnih faz - zmanjšanje deleža drogovnjakov iz 63% na 47%, povečanje deleža debeljakov iz 23% na 36%, povečanje deleža sestojev v obnovi iz 4% na 9% ter glede na zdajšnji velik primanjkljaj pomlajencev vsaj ohranjanje deleža mladovij na 5%-ih. Delež panjevcev (3,8%) in grmišč (1,7%), ki je sicer v strukturi celotnega gospodarskega razreda zelo majhen, se naj bi v prihodnje še zmanjšal.

Ciljna lesna zaloga znaša 310 m³/ha (30 igl/280 lst); končna lesna zaloga oziroma lesna zaloga debeljakov preden jih začnemo obnavljati naj bi znašala ob ciljni drevesni sestavi 540 m³/ha (za bukev kot prevladujočo drevesno vrsto 620 m³/ha).

Ciljno obdobje oziroma obdobje, ko naj bi bilo doseženo ciljno stanje je 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Gozdnogojitveni sistem - skupinsko postopno gospodarjenje z bukvijo kot osnovno graditeljico sestojev. Ostale drevesne vrste so primešane posamično ali v šopih. Za vzdrževanje ustrezne drevesne sestave jih je potrebno pospeševati že pri negi v mladovijih, saj je bukev bolj agresivna. Gozdnogojitvene ukrepe usmeriti k ohranjanju obstoječega razmerja med iglavci in listavci, znotraj iglavcev pa je pričakovati povečan delež smreke, ki se uspešno tudi naravno nasemenjuje in pomlajuje. Bukev pospeševati predvsem na račun ostalih trdih listavcev.

Povprečno proizvodno razdobje za ohranjene bukove gozdove na kisli podlagi znaša 130 let ob trajanju pomladitvene dobe 15-20 let. Naravno pomlajevanje ob pravilnem ukrepanju ni problematično – vzdrževanje ustreznega polnilnega sloja, zmerno robno odpiranje pomladitvenih jeder in zaključevanje obnove po ustreznem razvoju podmladka bo prihranilo sicer drage gojitveno-varstvene ukrepe. Sadnjo predvideti le na manjših površinah kot spopolnitev neustreznega naravnega mladja. V predelih močnejšega objedanja je potrebno sadike zaščititi – pri spopolnitvah je primernejša individualna zaščita, manj naj bi v teh pogojih uporabljali ograje. Za uravnoteženje razmerja razvojnih faz in za povečanje deleža dobro negovanih drogovnjakov je potrebno v le-teh ukrepati intenzivneje in pogosteje – vsaj dvakrat v desetletju z jakostjo 20 – 25 %. Debeljake slabših zasnov in tam, ker se opazi pojav rdečega srca pri bukvi, s pomladitvenimi sečnjami prevesti v sestoje v obnovi. S končnimi poseki povečevati ali vsaj ohraniti delež mladovij v gospodarskem razredu.

V panjevcih kostanja dopustiti panjevsko gospodarjenje povsod, kjer je to interes lastnika, drugje pa preko redčenj pospeševati delež ostalih listavcev.

68 CE Acidofilni bukovi gozdovi / C,B

Gozdna združba		Površina	Delež							
LUZULO – FAGETUM		6.711,28	36,46							
CASTANEO - FAGETUM SYLVATICAE		6.509,91	35,37							
BLECHNO - FAGETUM		2.644,36	14,37							
VACCINIO MYRTILII - CARPINETUM BETULI		490,62	2,67							
HEDERO - FAGETUM		315,34	1,71							
Druge združbe		1.734,46	9,42							
Skupaj		18.405,97	100,00							
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	7,99	0,02	2,06			64,73	15,42	2,19	4,90	2,69
2000	11,43	1,16	4,34	0,19	0,08	57,91	14,16	2,48	7,48	0,77

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	14.609,62	20,73	167,58	188,31	0,59	4,47	5,06	0,30	2,63	2,93
2000	18.405,97	40,8	196,5	237,3	1,02	5,24	6,26	0,66	3,50	4,16

Ker so acidofilna bukovja največji gospodarski razred v območju, je potrebna diferenciacija ciljev in usmeritev po stratutih.

Tako smo v zasebnih gozdovih določili dva stratuma in sicer:

- **Stratum I:** GGE Šentjur, Planina, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Rogaška Slatina. Acidofilna bukovja tvorijo glavno gozdov v enotah. So graditelji značilne krajine z gozdnimi otočki v kmetijski krajini (kozjanska čipka). Zaradi slabše socialne strukture prebivalstva je večina lastnikov odvisna od stalnih donosov iz gozda. Pomembni so tako donosi v tehničnem lesu, drveh kot tudi ostali donosi (stelja, gobe). Zaradi manjše gozdnatosti so poudarjene ekološke in socialne funkcije gozdov,
- **Stratum II:** Ostale GGE. Acidofilno gozdovi se pojavljajo fragmentarno v gričevjih in v ožjem pasu med zonalnimi združbami v hribovju. Funkcije gozdov so manj poudarjene. Lokalno izstopajo samo socialne funkcije (okolica Celja, obrobje Savinjske doline).

Zaradi različnega stanja so ločeno obravnavani tudi državni gozdovi.

Gozdnogojitveni cilj

Stratum I

Ciljno razmerje drevesnih vrst je sledeče: smreka 18 %, jelka 2 %, bor 2 %, bukev 55 %, hrast 15 %, plemeniti listavci 3 %, trdi listavci 4 % in mehki listavci 1%. Glede na obstoječe stanje se povečuje delež iglavcev. Gozdne združbe, ki sestavljajo ta razred, brez škode prenašajo večji delež iglavcev, zato se lahko poveča delež smreke. Primes smreke se najmanj poveča v nižinskih in gričevnatih legah, bolj pa v hribovitem svetu. Delež smreke naj se povečuje z rastjo nadmorske višine in v krajini z večjo gozdnatostjo. Iglavci naj bodo primešani šopasto ali skupinsko. Nikjer naj ne bo čistih gozdov smreke na večjih površinah. Tudi obstoječe naj se sčasoma preoblikujejo v sonaravnejši mešani gozd (pri obnovi gozda). Na primernih rastiščih in v primernih legah je potrebno povečevati delež manjšinskih drevesnih vrst. Zmanjšati je potrebno delež cera in povečevati delež gradna.

Ciljno razmerje razvojnih faz je 15 % mladovja, 40 % drogovnjakov, 33 % debeljakov in 12 % sestojev v obnovi. Ciljna lesna zaloga je 300 m³/ha, končna lesna zaloga pa 500 m³/ha. Razkorak med dejansko lesno zalogo in ciljno lesno zalogo ter lažja dosega cilja po drevesnih vrstah narekuje ciljno obdobje 30 let. Povečati je potrebno lesno zalogo v debeljakih z boljšo sestojno zasnovo.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 1 - 20%, bukev 2 - 20% in hrast 2 - 15%.

Stratum II:

Ciljno razmerje drevesnih vrst je sledeče: smreka 14 %, jelka 2 %, bor 3 %, bukev 58 %, hrast 15 %, plemeniti listavci 4%, trdi listavci 3 % in mehki listavci 1%. Glede na obstoječe stanje vzdrževanje deleža iglavcev. Zlasti smreka pa ne sme biti koncentrirana na večjih površinah. Iglavci naj bodo primešani šopasto ali skupinsko. Tudi obstoječi večji kompleksi iglavcev se naj sčasoma preoblikujejo v sonaravnejši mešani gozd (pri obnovi gozda). Na primernih rastiščih in v primernih legah je potrebno povečevati delež manjšinskih drevesnih vrst.

Ciljno razmerje razvojnih faz je 15 % mladovja, 40 % drogovnjakov, 33 % debeljakov in 12 % sestojev v obnovi. Ciljna lesna zaloga je 300 m³/ha, končna lesna zaloga pa 500 m³/ha. Razkorak med dejansko lesno zalogo in ciljno lesno zalogo ter lažja dosega cilja po drevesnih vrstah narekuje ciljno obdobje 30 let. Povečati je potrebno lesno zalogo v debeljakih z boljšo sestojno zasnovo.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 1-15%, bukev 2-15%, hrast 2-10% in plemeniti listavci 1 – 10%.

Državni gozdovi

Ciljno razmerje drevesnih vrst je sledeče: smreka 15 %, jelka 1 %, bor 2 %, bukev 60%, hrast 13 %, plemeniti listavci 5%, trdi listavci 3 % in mehki listavci 1%. Glede na obstoječe stanje povečanje deleža iglavcev. Zlasti smreka pa ne sme biti koncentrirana

Priloga 7

na večjih površinah. Iglavci naj bodo primešani šopasto ali skupinsko. Tudi obstoječi večji kompleksi iglavcev se naj sčasoma preoblikujejo v sonaravnejši mešani gozd (pri obnovi gozda). Na primernih rastiščih in v primernih legah je potrebno povečevati delež manjšinskih drevesnih vrst. Maksimalno se naj izkoristijo vlažne lege za povečanje deleža plemenitih listavcev (jesen).

Ciljno razmerje razvojnih faz je 15 % mladovja, 40 % drogovnjakov, 33 % debeljakov in 12 % sestojev v obnovi. Ciljna lesna zaloga je 320 m³/ha, končna lesna zaloga pa 530 m³/ha. Razkorak med dejansko lesno zalogo in ciljno lesno zalogo ter lažja dosega cilja po drevesnih vrstah narekuje ciljno obdobje 30 let. Povečati je potrebno lesno zalogo v debeljakih z boljšo sestojno zasnovo.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 1 - 20%, bukev 2 - 20%, hrast 2 - 15% in plemeniti listavci 1 - 10%.

Gozdnogojitvene usmeritve

Stratum I

Glede na lažje pravilne razmere, lažjo dostopnost (veliko javnih cest) in glede na lastninsko strukturo, je na celotni površini najprimernejša oblika skupinsko postopno gospodarjenje. Tako je mogoče tudi na manjših površinah zagotavljati kontinuirano pomlajevanje, doseganje ciljnega razmerja razvojnih faz in kar je za lastnike najvažnejše, trajne donose iz gozda.

Obnova gozdov je na večini površine mogoča z naravno nasemenitvijo. S slabo pripravo sestoj za tako nasemenitev, se preveč razbohotijo neciljne drevesne vrste do mere, ko tudi z nego ni mogoče več vzpostaviti rastišču primernega gozda. Proizvodno razdobje je 120 let, pomladitveno razdobje pa 15 let.

Ciljno razmerje drevesnih vrst je potrebno vzpostavljati tudi na manjših površinah. Sedaj so namreč drevesne vrste grupirane v stratum. Skupen rezultat gospodarskega razreda sicer veliko ne odstopa od ciljnega stanja, slabše je pa stanje glede prostorskega razporeda. Tako imamo oblike čistih smrekovih sestojev, čista bukovja in tudi gabrove stelnjike.

Povečan delež smreke zahteva intenzivnejše delo v gozdu in hkrati zmanjšanje negativnih vplivov zaradi stelarjenja. Drva ne smejo biti ciljni sortiment, ampak stranski produkt iz drobnih redčenj in dela ostalih redčenj v debeljakih. Zato je potrebno akumulirati vrednostni prirastek v srednjedobnih sestojih in ne kot sedaj, začeti z razgradnjo mlajših debeljakov. Tako se delež tehničnega lesa v gozdu vsaj prepolovi. Povečan delež iglavcev v cilju v takem deležu še zagotavlja normalno funkcioniranje in ohranjanje rastišč, bistveno pa povečuje proizvodno funkcijo gozdov. Zaradi ohranjanja biotske raznovrstnosti in pomoči pri negi glavnih vrst, se v velikem deležu v cilju pojavljajo tudi ostali trdi in mehki listavci. Med njimi imajo posebno vlogo tudi posamezne manjšinske drevesne vrste (*Sorbus* sp.), ki se pojavljajo pogosto in v večjem deležu. Zaradi vrhunske kvalitete posameznih osebkov teh vrst je potrebna prilagojena in intenzivna nega.

Obnova s sadnjo se bo vršila v razmerju drevesnih vrst: smreka 15%, jelka 5%, bor 5%, ostrolistni javor 5%, gorski javor 10%, veliki jesen 10%, graden 15%, češnja 15%, plodonosne vrste 10%.

Glede na sedanjo stopnjo negovanosti sestojev in sestojne zasnove sestojev je potrebno dvigniti intenziteto gospodarjenja, zlasti v mlajših razvojnih fazah. Prehod iz generacije v generacijo mora biti strokovno utemeljeno dejanje in ne slučaj pri malo večjih potrebah lastnikov gozdov.

Ker ima velik delež drogovnjakov pomanjkljivo in slabo zasnovano, bi jih bilo smiselno predčasno privedi v obnovo s sadnjo in skrajševanjem proizvodne dobe z močnejšimi redčenji. Zaradi še vedno podcenjevalnega odnosa lastnikov gozdov do listavcev, se lahko na manjših površinah premena drogovnjakov izvede tudi s smreko. Bolj kot pripomoček v spreminjanju razmerja drevesnih vrst, bi ta sadnja povzročila spremembe v miselnosti lastnikov gozdov do nujnosti oblikovanja mladih sestojev. hišo v svojem gozdu.

Na primernih rastiščih je na manjši površini nujen vnos tudi plemenitih listavcev, ki pa jih je zaradi manjšega deleža vrste na rastišču potrebno zaščititi pred obžiranjem (manj je vrste bolj je izpostavljena).

Debeljaki zahtevajo, zaradi nizkih lesnih zalog, pospešeno akumulacijo prirastka na nosilnih funkcij. Pri vnosu iglavcev je predhodno potrebno oceniti regeneracijsko sposobnost obstoječih vrst. Zaradi agresivnosti bukve in belega gabra bi namreč marsikje bil vložek v nego pri vnosu smreke prevelik in zato ukrep neekonomičen. Potrebno je upoštevati tudi želje lastnikov gozdov, da imajo vsaj ostrešje za novo. Zaradi velikih površin je smiselno na začetku postaviti nekoliko nižje kriterije. Drevesa morajo biti predvsem zdrava, potencialno mora razvoj voditi vsaj do minimalnega deleža tehničnega lesa, izbrane drevesne vrste pa voditi k ciljnemu razmerju drevesnih vrst.

Na večjih površinah je potrebno sčasoma omejevati ekstenzivnejše oblike pridobivanja gozdnih dobrin (vejniki, stelnjiki). Manjše površine stelnjikov v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami se naj ohranja v obstoječem stanju in obstoječih rabah.

Poleg lesa so pomembni tu tudi ostali gozdni proizvodi (gobe, plodovi gozdnih sadežev, zdravilne rastline, stelja), ki lokalno vrednostno presegajo donos od lesa. Ponekod izraba teh dobrin povzroča bistveno slabšanje tudi gozdnih tal (zaradi zbitosti tal pojavi erozije). Delež gozdov, ki imajo poudarjene socialne funkcije, se stalno povečuje.

Stratum II:

Gozdovi imajo v tem stratumu nižje lesne zaloge, vendar razmerje drevesnih vrst bližje ciljnemu stanju. Zaradi manjše navezanosti lastnikov na donose iz gozda so tudi manj zahtevni cilji po kvaliteti. Glede pomlajevanja drevesnih vrst ni posebnih zahtev. Glede na ciljno razmerje se lahko maksimalno izkoristi naravno mladje vseh drevesnih vrst. Samo uravnavanje zmesi mora ni manjših površin voditi do vrstno mešanih sestojev. Maksimalno se lahko izkoristijo vsi kvalitetno oblikovani osebki.

Zaradi viška sestojev pri drogovnjakih in debeljakih je potreben diferenciran pristop pri uvajanju sestojev v obnovo. Tako je potrebno presvetljene debeljake in drogovnjake s slabo sestojno zasnovo tudi predčasno pomladiti in skrajševati proizvodno dobo. Preredki drogovnjaki zaradi razraščanja krošenj pri listavcih ne povzročajo pravilnega oblikovanja krošenj in debel. Zato je tudi vrednostni prirastek majhen. Lesno zalogo je potrebno akumulirati v drogovnjakih in debeljakih z dobro sestojno zasnovo in normalnim sklepom krošenj. Stalno pobiranje ciljnih, tržno zanimivih osebkov iz gozda vodi do devastacije gozda, ropanja genetsko ustreznega drevja za reprodukcijo in velikokrat do degradacije rastišča.

Obvezno je potrebno ohranjati zdrave osebke kostanja ne glede na kvaliteto debla.

Državni gozdovi

Glede na lažje pravilne razmere, lažjo dostopnost (veliko javnih cest) je na celotni površini najprimernejša oblika skupinsko postopno gospodarjenje. Tako je mogoče tudi na manjših površinah zagotavljati kontinuirano pomlajevanje, doseganje ciljnega razmerja razvojnih faz.

Priloga 7

Obnova gozdov je na večini površine mogoča z naravno nasemenitvijo. Proizvodno razdobje je 120 let, pomladitveno razdobje pa 15 let. Proizvodno razdobje je zaradi manjšega obsega rdečega srca pri bukvi daljše.

Ciljno razmerje mešanosti drevesnih vrst tako skupinsko kot šopasto je potrebno vzpostavljati v čistih smrekovih in bukovih sestojih. Prav tako je potrebno preoblikovati gabrove steljnike. Razmerje drevesnih vrst bistveno ne odstopa od ciljnega stanja, vendar pa je slabša oblika zmesi drevesnih vrst.

Povečan delež iglavcev v cilju v takem deležu še zagotavlja normalno funkcioniranje in ohranjanje rastišč, bistveno pa povečuje proizvodno funkcijo gozdov. Pri smreki so zato sprejemljive manjše obnove, predvsem pa spolnitve, tudi s smreko. Zaradi ohranjanja biotske raznovrstnosti in pomoči pri negi glavnih vrst, se v velikem deležu v cilju pojavljajo tudi ostali trdi in mehki listavci. Posebno pozornost in prednost je potrebno posvetiti pojavu hipovirulentnosti kostanja in posameznim manjšinskim drevesnim vrstam (*Sorbus* sp.), ki se pojavljajo pogosto in v večjem deležu.

Obnova s sadnjo se bo vršila v razmerju drevesnih vrst: smreka 15%, jelka 5%, bor 5%, ostrolistni javor 5%, gorski javor 10%, veliki jesen 10%, graden 15%, češnja 15%, plodonosne vrste 10%.

Glede na sedanjo stopnjo negovanosti sestojev in sestojne zasnove sestojev je potrebno dvigniti intenziteto gospodarjenja, zlasti v mlajših razvojnih fazah. Prehod iz generacije v generacijo mora biti strokovno utemeljeno dejanje in ne slučaj pri malo večjih potrebah lastnikov gozdov.

Zaradi velikega deleža drogovnjakov s pomanjkljivo in slabo zasnovano, bi jih bilo smiselno predčasno privedi v obnovo s sadnjo in skrajševanjem proizvodne dobe z močnejšimi redčenji. Uravnavanja zmesi pri negi skorajda ni potrebna. Osnovno je, da imajo kvalitetni osebki ne glede na vrsto zadosten rasti prostori. Količina gojitvenih del se naj prilagaja ciljnim sortimentom na posameznem rastišču.

Poleg lesa so pomembni tu tudi ostali gozdni proizvodi (gobe, plodovi gozdnih sadežev).

Zaradi poudarjenih socialnih funkcij je 124,05 ha teh gozdov v okolici mesta Celje razglašeni kot gozdov s posebnim namenom. Zaradi velike frekventnosti te površine že zahtevajo prilagojeno infrastrukturo. Tako morajo imeti organizirana parkirišča, obeležene sprehajalne poti in kolesarske steze, počivališča, urejene prehode preko občutljivih gozdnih tal. Zaradi požarne varnosti je v jesenskem času nujno odstranjevanje suhega upada in listov dreves. Še posebej je važno vzdrževanje primarne pestrosti gozdov s podaljševanjem proizvodne dobe ne glede na vrednostni prirastek, ohranjanje dreves nenormalnih, zanimivih oblik, vnašanje novih avtohtonih vrst, ob turističnih centrih pa lahko v manjšem obsegu tudi sadnja eksot. Dela v gozdu morajo biti prilagojena tudi letni frekvenci obiska teh gozdov. Po končanih delih je potrebno gozdno infrastrukturo obnoviti in zagotoviti normalno prehodnost na urejenih poteh. Prav tako bi morali ob večjih centrih kot zanimivost ohraniti nekaj gozdov s še prisotnim intenzivnim stelarjenjem in panjevskim gospodarjenjem. Zaradi zanimivih drevesnih oblik in trajanja odstranjevanja podrasti so zelo zanimivi za sprehode ljudi, ki se zaradi slabše orientacije sicer gozda izogibajo.

Bližina zdraviliških centrov (Podčetrtek, Rogaška Slatina, Dobrna, Zreče) pa zahteva ustrezno višjo poudarjenost higiensko – zdravstvene in estetske funkcije bližnjih gozdov. Bližnji gozdovi so zaradi izredne frekvence obiska postali del zdraviliške ponudbe. Vpliv te dejavnosti sega tudi 10 km od samega centra. Zato je v bodočnosti pričakovati nove razglasitve bližnjih gozdov kot gozdov s posebnim namenom in širjenje poudarjenosti socialnih funkcij v sedaj manj zanimiva področja za razvoj turizma. Za večnamensko vlogo gozda pa so zanimive tudi ekstenzivnejše oblike gospodarjenja, ki pa znižajo pomen proizvodne vloge gozda.

Ekološke funkcije so poudarjene zgolj lokalno. Že največjo površino obsega klimatska funkcija, ki pa ne zahteva posebnega režima gospodarjenja. Že sama prisotnost gozda zagotavlja ustrezno izpolnjevanje te funkcije. Zato se omejitve nanašajo samo na krčitve gozdov za druge rabe.

Varovalna vloga je pomembna zaradi številnih lokalnih plazišč manjšega obsega. Bolj kot plazišča v gozdu so številna na bližnjih kmetijskih površinah. Zato je velik interes za ogozditve teh površin v okviru sanacije raniranega območja. Zato bi gozdarji morali že v okviru sanacije sodelovati v takih projektih z ustrežno izbiro drevesnih vrst, zagotavljanju primernih sadik, sodelovanju pri tehničnih ukrepih sanacije in nadzorom izvedbe del. Dolgoročno se bodo te površine zarasle z gozdom. Zato je primerneje, da se že v okviru sanacije pripravi ustrezna osnova za spremljavo in oblikovanje takega gozda.

Hidrološka funkcija je zaradi ukinjanja lokalnih vodnih virov in prehodom oskrbe z večjih vodnih omrežij vse manj pomembna. Še vedno pa je velika poudarjenost s to funkcijo v bližini termalnih in izvirov mineralnih vod.

Nova raba, ki se v zadnjem času pojavlja v gozdnem prostoru so obore za rejo divjadi. So na nekakšnem konglomerat različnih funkcij (proizvodna, turistična). Bistveno pa poslabšujejo ekološke funkcije gozda. Gradnja obor povzroča veliko negativnih učinkov na okolje, mora biti izbira lokacije še posebno skrbno izbrana. Ob preštevilčnih naselitvah prihaja do uničenja podrasti in drevja, plazenja zemlje, spremembe vodnega odtoka, poslabšanja čistosti voda in uničenja biotopov (mokrišča).

78 MB Acidofilna bukova / C

Gozdna združba (validni sintakson)										Površina (ha)	Delež (%)
LUZULO – FAGETUM (<i>Luzulo Fagetum</i>)										12.918,97	49,34
QUERCO - FAGETUM VAR.LUZULA (<i>Hedero – Fagetum var. Luzula albida</i>)										7.111,00	27,16
QUERCO – FAGETUM (<i>Hedero-Fagetum</i>)										3.067,77	11,72
QUERCO - CARPINETUM VAR. LUZULA (<i>Vaccinio myrtilli – Carpinetum betuli</i>)										1.256,04	4,80
QUERCO - CARPINETUM VAR. HACQUETIA (<i>Epimedio-Carpinetum</i>)										729,71	2,79
DRUGO (22 gozdnih združb)										1100,03	4,20
Skupaj										26.183,52	100,0
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List	
1990	14,3	2,7	9,4	0,5	0,1	40,1	12,4	2,3	15,5	2,6	
2000	13,7	2,0	9,1	0,6	0,2	43,0	11,9	3,2	13,8	2,5	

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek oz. možni posek * (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	25.819,34	51,5	138,7	190,2	1,19	3,80	4,99	0,63	1,17	1,81
2000	26.183,52	64,1	186,3	250,3	1,71	5,66	7,38	1,14	3,06	4,20

- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 12 %, jelka 2 %, rdeči bor 5 %, bukev 54 %, hrasti 14 %, pl. list. 4 %, dr. t. list. 7 %, meh. list. 2 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 11 %, drogovnjak 47 %, debeljak 33 % in sestojev v obnovi 9 %.
- Ciljna lesna zaloga je 314 m³/ha, končna lesna zaloga 627 m³/ha.
- Ciljna kakovost: iglavci Ž I, listavci L, Ž I.
- Ciljno stanje je možno doseči v 20 letih.

Skupinsko postopno gospodarjenje. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 130 let, pomladitvena doba do 20 let. (glej poglavje 8.1).

Usmeritve glede drevesne sestave: V gospodarskem razredu je potrebno povečati delež buke in hrastov ter zmanjšati delež iglavcev in trdih listavcev. Vrstna mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo skupinska do sestojna, plemeniti listavci in trdi listavci pa naj bodo posamič primešani ali v polnilnem sloju. Sadnja večjih skupin minoritetnih vrst ni smiselna. Z njimi izvajamo zgolj eventualne manjše spolnitve naravnega mladja.

Usmeritve po razvojnih fazah:

Mladovja: Z intenzivno nego mladovja usmerjati predvsem drevesno sestavo bodočih sestojev in njihovo kvaliteto. Težimo k skupinski mešanosti glavnih drevesnih vrst. Spolnitve mladja izvedemo z gradnom, bukvijo ali z minoritetnimi drevesnimi vrstami. Zgodnja in pogosta čiščenja gošč in zgodnja izbiralna redčenja v letenjkih. V mladju in gošči morajo biti odstranjeni vsi predrastki. Prednost pri negi imajo nenegovani deli sestojev, ki imajo hkrati odlične sestojne zasnove. Prednost imajo objekti v večji gozdni posesti in pri večji navezanosti lastnikov na gozd.

Drogovnjaki: Intenzivna nega drogovnjakov z izbiralnimi redčenji. Intenziteto redčenj je potrebno prilagoditi stanju sestojev. Nenegovane sestojne redčimo šibko in pogosto, da ne ogrozimo njihove stojnosti. Desetletne intenzitete redčenj naj bodo med 15 in 20 %. Pri negi drogovnjakov je potrebno ohraniti in oblikovati polnilni sloj, ki ga sestavljajo bukev in minoritetne drevesne vrste.

Debeljaki: V mlajših debeljkih še izvajamo izbiralna redčenja, predvsem v sestojih, kjer izrazito prevladuje bukev. V vseh ostalih debeljkih izvajamo zgolj posek oslabelega drevja, če je to racionalno iz vidika kalkulacije proizvodnih stroškov. Lesno zalogo akumuliramo do višine končne lesne zaloge. Nenegovane debeljake s slabo sestojno zasnovo začnemo s svetlitvenimi redčenji uvajati v obnovo.

Sestoji v obnovi: Pospešimo obnovo v vseh delih s slabšo sestojno zasnovo matičnega sestaja in najbolj kvalitetnim mladjem. Pomladitvene dobe so kratke (do 20 let). Pomlajeni deli sestaja naj bodo veliki približno eno drevesno višino. Naslonimo se na naravno obnovo, razen v primerih, ko nizka kvaliteta matičnih dreves ne zagotavlja dobre dedne zasnove pomladku. Obnovo s sadnjo izvajamo v obliki manjših spolnitev. S pomočjo matičnega sestaja indirektno negujemo mladje.

85 MS Bukovi gozdovi na Luzulo-Fagetumu / B

Gozdna združba (staro ime)	Gozdna združba (novo ime)	Površina	Delež
LUZULO - FAGETUM	LUZULO - FAGETUM	1,301.32	84.57
QUERCO - CARPINETUM VAR. LUZULA	VACCINIO MYRTILLI-CARPINETUM BETULI	196.87	12.79
MYRTILLO-PINETUM	VACCINIO MYRTILLI-PINETUM VAR. GEOGR. CASTANEA SATIVA	32.80	2.13
CARICI BRIZOIDI -ALNETUM GLUTINOSAE	CARICI BRIZOIDIS-ALNETUM GLUTINOSAE	5.33	0.35
QUERCO ROBORI - CARPINETUM	QUERCO ROBORIS- CARPINETUM	2.43	0.16
QUERCO - CARPINETUM VAR. HACQUETIETOSUM	EPIMEDIO-CARPINETUM	0.00	0.00
Skupaj		1,538.75	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	5.00	0.00	28.00	0.00	0.00	43.00	11.00	0.00	9.00	4.00
2000	3.53	0.00	12.94	0.52	0.13	55.94	7.36	3.11	12.54	3.93

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	2,164.84	51.12	102.77	153.89	1.25	2.50	3.75	0.80	1.92	2.72
2000	1,538.75	40.9	197.8	238.7	1.01	4.70	5.71	0.72	3.55	4.27

- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 5%, bor 10%, bukev 60%, hrast 10%, plemeniti listavci 2%, drugi trdi listavci 10%, mehki listavci 3%
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 14%, drogovnjak 41%, debeljak 35%, sestoji v obnovi 10%
- Ciljna lesna zaloga je 296 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 530 m³/ha
- Ciljna kakovost iglavci ŽI (20%) listavci L (15%), ŽI(35%)
- Ciljno stanje je možno doseči v 40 letih
- PSR: 6,5 m³/ha

V gospodarskem razredu prevladuje skupinsko postopno gospodarjenje s poudarkom na naravni obnovi. V tem GR imamo preveč ostarelih debeljakov, v katerih je že prišlo do pojava rdečega srca. Te sestojke je nujno obnoviti. Zaradi izpostavljenih leg je večina teh gozdov tudi slabo odprtih s prometnicami, predvsem vlakami in jih bo potrebno odpreti. Ob pravilni tehniki redčenja (v debeljakih so premajhne krošnje) je potrebno pospešiti debelinsko priraščanje, da se v času začetka obnove izognemo napakam jedrovine.

Proizvodna doba je 110 let, pomladitvena doba je do 15 let

Usmeritve po razvojnih fazah

- *Mladovja:* Poudarek pri negi mladovja naj bo na uravnavanju zmesi. Spopolnitve mladja izvedemo z gradnom ali bukvijo. Težimo k skupinski mešanosti glavnih drevesnih vrst (bor, bukev, hrast). Poudarek na pravočasnem izbiralnem redčenju v letenjakih. Kjer so prva redčenja zamujena in je negovanost slaba, ukrepamo z manjšo intenziteto, da ne ogrozimo stojnosti sestojev.
- *Drogovnjaki:* Tam, kjer so drogovnjaki z dobrimi sestojnimi zasnovami izvajamo intenzivna izbiralna redčenja. Pri nenegovanih sestojih redčimo šibko in pogosto, da ne ogrozimo njihove stojnosti.
- *Debeljaki:* Ker je v gospodarskem razredu primanjkljaj sestojev v obnovi, začnemo v debeljakih s svetlitvenimi redčenji uvajati v obnovo. Obnovo začnemo v preostalih bukovih sestojih, v delih sestojev s kvalitetnejšim pomladkom.
- *Sestoji v obnovi:* V sestojih v obnovi zadržano nadaljujemo z obnovo. V delih sestojev z kvalitetnim mladjem pospešeno nadaljujemo obnovo. Pri tem se poslužujemo predvsem naravne obnove. S pomočjo matičnega sestoja indirektno negujemo mladje. Drevesna sestava mladja ob koncu pomladitvenega obdobja naj obsega okrog 20% iglavcev in 80% listavcev. Ko doseže mladje fazo gošče mora biti odstranjen ves matični sestoj, drugače so poškodbe na pomladku po sečnji prevelike.

Usmeritve glede intenzivnosti ukrepanja v gozdove

Predvidena intenzivnost ukrepanja (redčenja) je naslednja: v drogovnjakih 13-14 %, v debeljakih 7%, v sestojih v obnovi od 22-90%. Glede na razlike med modelnim in dejanskim stanjem razmerja razvojnih faz oz. zgradb sestojev bomo morali prvenstveno ukrepati v drogovnjakih.

Usmeritve glede drevesne sestave:

V gospodarskem razredu moramo povečati delež bukve, hrasta in plemenitih listavcev, zmanjšati pa delež bora. Vrsta mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo skupinska do gnezdasta. Plemeniti in mehki listavci naj bodo pomešani šopasto ali posamično.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov

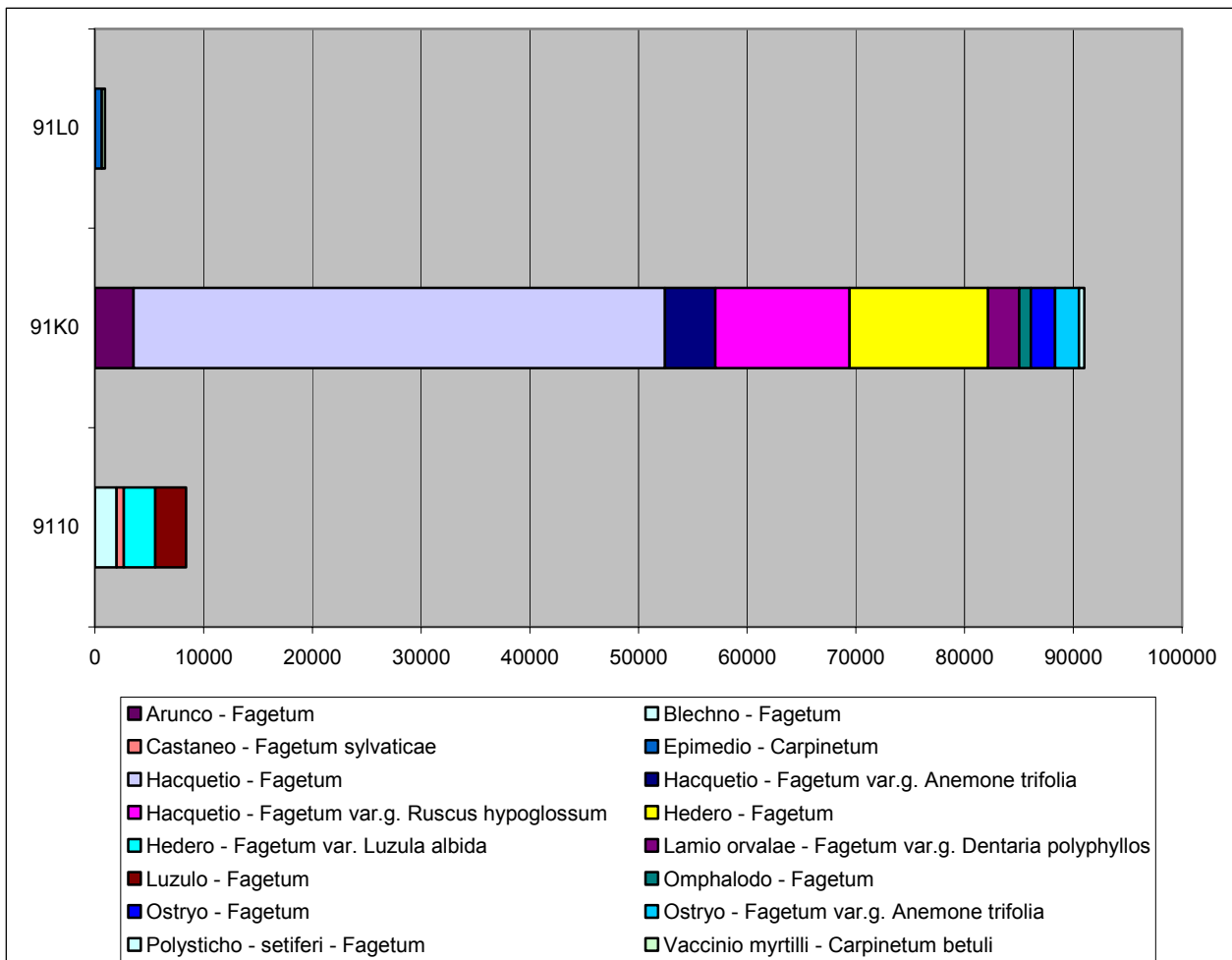
Poleg lesnoproizvodne funkcije so poudarjene še hidrološka, biotopska, rekreacijska in funkcija varovanja naravne in kulturne dediščine. Pri gospodarjenju upoštevamo usmeritve, ki so podane v poglavju 6.2.2.

6 PODGORSKA BUKOVJA

GR	GGO	Asociacije	9110	91K0	91L0
38	PO	Arunco - Fagetum		158	
61	BR	Arunco - Fagetum		1653	
92	NM	Arunco - Fagetum		186	
3	TO	Arunco - Fagetum		275	
21	LJ	Arunco - Fagetum		1280	
		Arunco - Fagetum	0	3552	0
21	LJ	Blechno - Fagetum	2006		
		Blechno - Fagetum	2006	0	0
66	CE	Castaneo - Fagetum sylvaticae	661		
		Castaneo - Fagetum sylvaticae	661	0	0
77	MB	Epimedio - Carpinetum	0	0	398
92	NM	Epimedio - Carpinetum	0	0	231
		Epimedio - Carpinetum	0	0	629
3	TO	Hacquetio - Fagetum	0	244	0
61	BR	Hacquetio - Fagetum	0	17884	0
92	NM	Hacquetio - Fagetum	0	7604	0
3	TO	Hacquetio - Fagetum	0	2774	0
21	LJ	Hacquetio - Fagetum	0	18712	0
11	BL	Hacquetio - Fagetum	0	1666	0
		Hacquetio - Fagetum	0	48884	0
66	CE	Hacquetio - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	4627	0
		Hacquetio - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	4627	0
38	PO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum	0	4575	0
50	KO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum	0	6259	0
66	CE	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum		1529	
		Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum	0	12363	0
50	KO	Hedero - Fagetum		430	
61	BR	Hedero - Fagetum		1600	
77	MB	Hedero - Fagetum		10154	
92	NM	Hedero - Fagetum		561	
		Hedero - Fagetum	0	12745	0
61	BR	Hedero - Fagetum var. Luzula albida	1834		
77	MB	Hedero - Fagetum var. Luzula albida	1064		
		Hedero - Fagetum var. Luzula albida	2898	0	0
38	PO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus		218	
50	KO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus		738	
92	NM	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus		458	
3	TO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus		475	
21	LJ	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus		974	
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	2863	0
77	MB	Luzulo - Fagetum	1897		
3	TO	Luzulo - Fagetum	430		
66	CE	Luzulo - Fagetum	500		
		Luzulo - Fagetum	2827	0	0
38	PO	Omphalodo - Fagetum		300	
50	KO	Omphalodo - Fagetum		750	
		Omphalodo - Fagetum	0	1050	0
38	PO	Ostryo - Fagetum		296	
50	KO	Ostryo - Fagetum		306	
61	BR	Ostryo - Fagetum		942	
3	TO	Ostryo - Fagetum		704	
		Ostryo - Fagetum	0	2248	0
21	LJ	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia		2180	

Priloga 7

		Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	2180	0
66	CE	Polysticho - setiferi - Fagetum		496	
		Polysticho - setiferi - Fagetum	0	496	0
77	MB	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli			297
		Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli	0	0	297
			8392	91008	926

3 TO PODGORSKA BUKOVJA 30400 / C

Kategorija gozdov	Zasebni	Državni	Občinski	Skupaj
Večnamenski gozdovi	4,744.23	792.60	151.98	5,688.81
GPN z načrtovanim posekom	69.20	14.19	0.00	83.39
Skupaj vsi gozdovi	4,813.43	806.79	151.98	5,772.20

Gozdna združba	Površina	Delež
HACQUETIO – FAGETUM	2,774.25	48.06
OSTRYO – FAGETUM	704.41	12.20
ENNEAPHYLLO – FAGETUM	475.55	8.24
LUZULO – FAGETUM	430.36	7.46
ARUNCO – FAGETUM	275.46	4.77
FAGETUM SUBMONTANUM SUBMEDITERRANEUM	243.94	4.23
OSTALE GOZDNE ZDRUŽBE Z DELEŽEM POD 3 %		15.04
Skupaj	5,772.20	100.00

Prevladujejo večnamenski gozdovi v zasebni lasti. Podgorska bukovja se pojavljajo v pasu med 400 – 800 metrov v pasu od Črnega vrha preko Idrijskega hribovja in Šentviške planote do Mosta na Soči. Rodovitnost je dobra saj prevladujejo globoka rjava tla z zmerno skalovitostjo.

V tem OGR ni izjemno poudarjenih funkcij, ki bi zahtevale posebej prilagojeno gospodarjenje. Na bolj kamnitih in strmejših legah je prisotna varovalna, na Šentviški planoti pa estetska funkcija, vendar le-te le v manjši meri vplivajo na način gospodarjenja. Poprečna proizvodna sposobnost rastišč v OGR je 7,63.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	2,007.77	74.3	105.5	179.8	1.99	2.51	4.50	1.86	2.12	3.98
1990	4,115.50	60.0	113.0	173.0	1.40	2.80	4.20	0.83	1.09	1.92
2000	5,772.20	88.7	185.9	274.5	2.01	5.11	7.12	1.60	3.00	4.60

Gozdnogojitveni cilji:

- Skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje s povprečno proizvodno dobo 130 let, pomladitveno dobo okoli 20 let in končno lesno zalogo okoli 545 m³/ha, pri enomernih smrekovih nasadih pa okoli 750 m³/ha.
- Ciljna lesna zaloga je 322 m³/ha, ciljno razdobje pa 20 let.
- Ciljna kakovost: listavci 18 % FL, iglavci 18 % ŽI.

Usmeritve:

- Povečevati delež bukve, z negovalnimi redčenji izboljševati zasnovo in negovanost ter intenzivirati razvoj razvojnih faz preko debeljaka in pomlajenca v mladovja.
- Do 70 let naj bo pogostost vračanja pri redčenjih 10-15 let, kasneje pa 15-20 let. Jakost redčenj je lahko pri mlajših razvojnih fazah do 20 %, kasneje pa jakost pada nekje do 10 % v debeljaku.
- Pomladitve je potrebno pričeti v sestojih s slabšo zasnovo, jakost pomladitvenih sečenj je okoli 35 %.
- Na 3 % površine varovalna funkcija diktira način gospodarjenja, zmanjšanje možnega poseka zaradi biotopske funkcije pa je okoli 3 % (oblikovanje zavetišč, puščanje duplaric in drugih zanimivih dreves, ohranitev rastišč ogroženih vrst).
- V panjevcih upoštevati smernice OGR termofilnih panjevcev, na površinah s poudarjeno varovalno funkcijo pa smernice varovalnih gozdov.

11 BL PODGORSKA BUKOVJA / D

Zajema gozdove na vznožjih Mežakle, Jelovice in Pokljuke ter nižje vzpetine na ravnini (Hom, Podnart) v gozdnogospodarska enotah Radovljica – desni breg Save, Bled in Bohinj. Glavnina gozdov leži na nadmorski višini 550–700 m. Površina razreda je 1.666,71 ha, kar predstavlja 2.5% vseh gozdov v območju. Značilna gozdna združba je Hacquetio – Fagetum. Podobno kot prvi razred se tudi ta nahaja v bližini naselij, zato ima tudi podobno vlogo.

Gozdna združba	Površina	Delež
HACQUETIO – FAGETUM (<i>Hacquetio – Fagetum</i>)	1,195.27	71.71
ANEMONE – FAGETUM (<i>Anemone – Fagetum</i>)	229.14	13.75
QUERCO - CARPINETUM VAR. HACQUETIA (<i>Epimedio-Carpinetum</i>)	44.22	2.65
ACERI – FRAXINETUM (<i>Aceri – Fraxinetum illyricum</i>)	43.70	2.62
LUZULO – FAGETUM (<i>Luzulo–Fagetum</i>)	36.58	2.19
Druge združbe	117.80	7.08
Skupaj	1,666.71	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	69.01	1.97	1.06	0.17	22.82	0.99	0.29	2.87	0.82
2000	56.52	0.45	1.56	1.06	28.32	1.30	3.77	4.03	3.00

Lesna zaloga kaže stabilen trend naraščanja. V zadnjem desetletju so k povečanju zaloge pripomogli predvsem listavci, medtem ko se je zaloga iglavcev znižala. Prirastek pri iglavcih strmo pada, pri listavcih pa narašča, kar je posledica večjega deleža listavcev v drogovnjakih.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	1,284.08	139.0	67.3	206.3	4.68	1.01	5.69			
1990	1,522.08	156.0	60.1	216.1	4.23	1.39	5.62	2.14	0.44	2.58
2000*	1,666.71	141.2	95.7	236.9	2.81	2.40	5.21	1.93	1.22	3.16

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 51.0% jelka 0.4%, bor 1.9%, macesen 1.1%, bukev 34.3%, hrast 2.2%, plemeniti listavci 4.7%, trdi listavci 2.5% in mehki listavci 2.0%.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 13%, drogovnjaki 38%, debeljaki 39% in pomlajenci 10%.

Ciljna lesna zaloga: 300 m³/ha (163 m³/ha iglavcev in 137 m³/ha listavcev)

Končna lesna zaloga: 620 m³/ha.

Ciljna kakovost: iglavci Ž I, listavci: L, Ž I.

Izravnalna doba: 40 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Gozdnogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

Proizvodna doba: 130 let

Pomladitvena doba: 25 let

Proizvodna doba je okvirna, smreka je na teh rastiščih zrela pred listavci. V pomlajencih nadaljujemo z obnovo, listavce puščamo do končnega poseka. V obnovo uvajamo predvsem nekvalitetne, čiste smrekove debeljake. Ker se tla na rastišču predgorskega bukovja rada zaplevelijo, mora biti priprava na pomladitev zelo previdna. Kjer je podstojni grmovni sloj pregost, je potrebna priprava tal za naravno nasemenitev. Pri umetni obnovi je poudarek na malopovršinskih spopolnitvah. Sadimo več listavcev, smreko le v skupinah. Pri redčenjih v drogovnjakih posvečamo pozornost kvaliteti listavcev in stojnosti iglavcev. Redčenja morajo biti zgodnja in intenzivna. Listavci potrebujejo dovolj prostora, da razvijejo globoko in somerno krošnjo, iglavci pa ugodno vitkostno razmerje. V debeljakih le malo redčimo, poudarek je na povečanju zaloge.

21 LJ PODGORSKO BUKOVJE / C

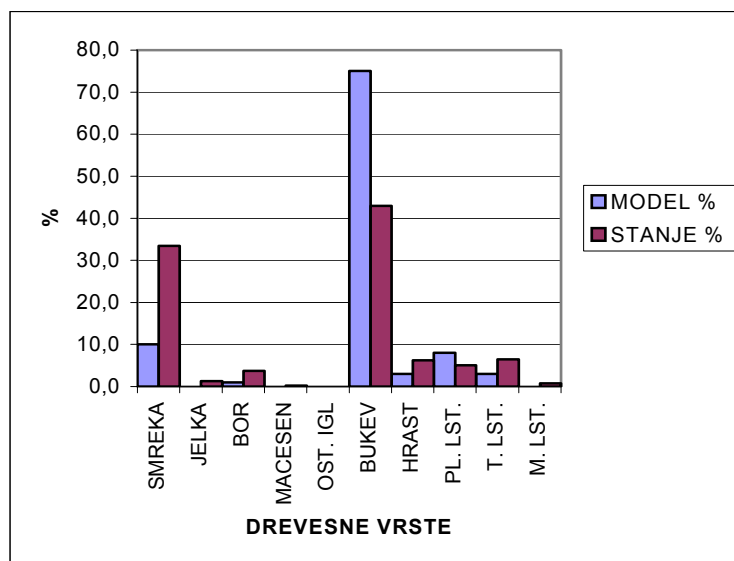
Na celem območju opravljajo gozdovi lesnoproizvodno funkcijo druge stopnje in hidrološko funkcijo druge stopnje, na večjih strminah tudi varovalno funkcijo prve in druge stopnje poudarjenosti. Ob večjih naseljih so poudarjene socialne funkcije.

Vsi gozdovi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Prevladujejo zasebni gozdovi (93%), sledijo državni gozdovi (7%). Državni gozdovi niso povezani v večje komplekse, navadno so to nekaj hektarske parcele znotraj zasebnih gozdov.

Gozdna združba		Površina	Delež
Staro ime	Novo ime		
Hacquetio - Fagetum	Hacquetio – Fagetum	18.711,67	67,19
Carici albae - Fagetum	Ostryo – Fagetum var. geogr. Anemone trifolia	2.179,92	7,83
Blechno - Fagetum	Blechno - Fagetum	2.005,54	7,20
Arunco - Fagetum	Arunco - Fagetum	1.279,91	4,60
Enneaphyllo - Fagetum	Lamio orvalae - Fagetum	973,60	3,50
Drugo		2.697,06	9,68
Skupaj		27.847,70	100,00

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	26.718,62	75	106	181	2,0	2,6	4,6	0,93	0,93	1,86
2000	27.847,70	85,3	135,7	221,0	2,35	3,66	6,01	1,44	1,98	3,42

Raznodobni sestoji bukve (48%, sestojno) s primesjo smreke (32%, skupinsko, šopasto), bora (3%) in drugih iglavcev (2%) posamične in šopaste primesi, hrasta (5%), plemenitih listavcev (5%) in drugih listavcev (5%) posamične in šopaste primesi.

Ciljno stanje v pogledu razvojnih faz je: mladovja 15%, drogovnjaki 45%, debeljaki 30%, sestoji v obnovi 10%.

Ciljna lesna zaloga je 298m³/ha (iglavci 111m³/ha, listavci 187m³/ha), končna lesna zaloga je 608 m³/ha.

Ciljna kakovost sestojev je pri iglavcih in pri listavcih prav dobra.

Obdobje, v katerem je mogoče doseči ciljno stanje, je 30 let.

- Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.
- Proizvodno razdobje je 120 let, pomladitveno razdobje 25 let.
- Usmeritve za obnovo

V sestojih v obnovi z bogato in dobro zasnovano pomladka naj se pospešeno nadaljuje z obnovo s širjenjem pomladitvenih jeder z robno sečnjo, saj primanjkuje mladovij. Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka. Na površinah, kjer je pomladek že v fazi gošče, naj se z obnovo zaključijo.

V obnovo naj se uvedejo debeljaki s pretrganim sklepom in debeljaki, v katerih je prisoten pomladek ustrezne zasnove (20% debeljakov). Da se bo uspešno pomladila bukev, morajo biti v mešanih sestojih bukve in smreke

Priloga 7

pomladitvena jedra široka eno sestojno višino; v manjših vrzelih ter pri rahlem sklepu v pomladku drugače prevlada smreka. Vse sečnje naj bodo malopovršinske.

Obnovo sestojev je treba prilagoditi tudi pojavu rdečega srca v sestojih. V obnovo naj se zato uvedejo tudi debeljaki, kjer ima večji delež dreves rdeče srce. Obnova naj bo pospešena ali zaključena tam, kjer vrednost sestoja z leti že pada.

Obnova s sadnjo naj se izvaja le malopovršinsko, kjer zaradi gostega zeliščnega in grmovnega sloja ne pričakujemo naravnega pomladka. Zaradi manjših površin je zaščita sadik pred divjadjo po potrebi individualna.

V obnovo se lahko uvajajo tudi slabo zasnovani in slabo kakovostni drogovnjaki deloma panjevskega nastanka v predelih, kjer tla zaradi prekomerne rabe v preteklosti niso osiromašena.

- Usmeritve za nego:

Pri negi mladja v čim večji meri izkoristiti posredno nego matičnega sestoja. V letvenjaku je treba pravočasno pričeti s prvimi redčenji. Z nego je potrebno krepiti stojnost ter pestrost drevesne sestave. V mladju in gošči naj se oblikuje zmes v korist listavcev in manjšinskih drevesnih vrst.

Z dopolnilno sadnjo je mogoče povečati pestrost v sestojih zlasti s sadnjo plodonosnih drevesnih vrst. Smreko se lahko sadi v predelih, kjer je ta drevesna vrsta primešana v sestojih z majhnim deležem, tako da se poveča izkoristek proizvodne sposobnosti rastišča.

V drogovnjakih je potrebno povečevati stojnost in kakovost ter pospeševati manjšinske drevesne vrste. V zasmrečenih drogovnjakih imajo prednost pri izbiri nosilcev funkcij listavci ne glede na kakovost. Redčenja si morajo pravočasno slediti, da se močno ne poslabša stojnost sestojev zaradi nevarnosti snegolomov in žledolomov.

V debeljakih naj se izvajajo izbirna redčenja oziroma svetlitvena redčenja, kjer so potrebna, drugod samo sanitarne sečnje. Pri redčenjih naj se tla za daljše obdobje ne presvetlijo, ker se zaradi dobrega naravnega pomlajevanja drugače pojavi podmladek ali se tla zarastejo z zelišči in grmovnimi vrstami. Zato je poudarek tudi na negi polnilnega sloja.

- Usmeritve za varstvo:

Izvajati redne sanitarne sečnje smreke, ki jo ogrožajo lubadarji.

- Usmeritve za sanacijo v ujmah poškodovanih gozdov

V predelih, ki so bili poškodovani v žledolomih konec osemdesetih ter v drugi polovici devetdesetih let, je zgradba sestojev skupinsko do gnezdasto raznomerna. Mozaično se prepletajo mladovja z drogovnjaki različnih sestojnih zasnov. Potreben je izsek predrastov in ostankov starega sestoja iznad kakovostnega mladja in gošč. Potrebna so zmerna redčenja dobro zasnovanih drogovnjakov. Na dobrih rastiščih tudi obnova pomanjkljivo zasnovanih drogovnjakov.

38 PO Bukovi gozdovi na rastišču Hacquetio – Fagetum var. geogr. Ruscus hypoglossum (09) / B

Gozdna združba	Površina	Delež
<i>Hacquetio – Fagetum varietas geograficus Ruscus hypoglossum</i>	4.574,71	82,32
<i>Omphalodo – Fagetum</i>	300,13	5,40
<i>Ostryo – Fagetum</i>	295,76	5,32
<i>Lamio orvalae – Fagetum varietas geograficus Dentaria polyphyllus</i>	217,59	3,92
<i>Arunco - Fagetum</i>	158,39	2,85
Ostale združbe	10,37	0,19
Skupaj	5.556,95	100,00

Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list	M. list
1981-90	24,7					75,3				
1991-00	20,4	6,1	1,5			61,9	0,2	3,8	5,3	0,8
2001-10	21,6	4,7	2,4	-	-	59,0	0,6	4,7	5,7	1,3

V zadnjih 20 letih se je delež iglavcev malenkost povečal. Tak trend je na teh rastiščih nezaželen, a je rezultat vključevanja novo nastalih gozdov na opuščeni kmetijskih zemljiščih, ki se zaraščajo predvsem z rdečim borom in smreko, pa tudi z ostalimi trdimi in mehki listavci. Zaradi tega se je med listavci delež bukke znižal in povečal delež ostalih trdih in mehkih listavcev. Primarni gozdovi, ki nikoli niso bili izkrčeni, so pravi bukovi gozdovi z zmerno primesjo iglavcev in drugih listavcev.

Usmeritve so sledeče:

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje, pomladitvena doba 20 let, proizvodna doba 130 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova, obnova naj poteka postopno tam, kjer je pomladek slabe zasnove, v pomlajencih, ki imajo bogato in dobro zasnovo, zaključiti z obnovo oziroma pospešeno nadaljevati z obnovo.
- Z uvajanjem sestojev v obnovo pričeti, ko povprečen premer nosilcev sestoja pri iglavcih (smreka in jelka) preseže 50 cm, (bora) pa 40 cm in listavcev (bukve) 45 cm.
- Obnova s sadnjo (smreke, bukke in plemenitih listavcev) naj se izvede na najboljših delih rastišča, ki so tla tako zapeveljena, oziroma ni semenjakov, da ni nobene možnosti za naravno obnovo.
- V letvenjakih izbiralno redčenje, pospeševanje bukke in plemenitih listavcev.
- V nenegovanih drogovnjaki s tesnim sklepom izvajati močno izbiralno redčenje, v negovanih drogovnjaki z normalnim ali rahlim sklepom šibko izbiralno redčenje pospeševanje bukke in plemenitih listavcev.
- V negovanih debeljaki z dobro zasnovo in tesnim ali normalnim sklepom svetlitveno redčenje, v ostalih negovanih debeljaki z dobro in bogato zasnovo brez ukrepanja.
- V nenegovanih debeljake s slabo in pomanjkljivo zasnovo uvajanje sestojev v obnovo.

50 KO Podgorski bukovi gozdovi 00009 / B

Gozdna združba											Površina	Delež
HACQUETIO – FAGETUM, <i>Hacquetio-Fagetum</i> var. <i>geogr. Ruscus hypoglossum</i>											6,258.81	69.17
ABIETI – FAGETUM DINARICUM, <i>Omphalodo-Fagetum</i>											749.94	8.29
ENNEAPHYLLO – FAGETUM, <i>Lamio orvalae-Fagetum</i> var. <i>geogr. Dentaria polyphyllus</i>											737.83	8.15
QUERCO – FAGETUM, <i>Hedero-Fagetum</i>											430.28	4.76
OSTRYO – FAGETUM											305.73	3.38
Ostale združbe (14)											565.83	6.26
Skupaj											9,048.42	100.00
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Ost. igl.	Bukev	Hrast	Plem. list	Drugi tr. list	Mehki list	Skup. igl	Skup. list	
1990	13.60	3.00			71.2	3.40	6.40	2.40		16.60	83.40	
2000	15.55	3.51	1.10	0.03	64.06	3.81	8.24	2.51	1.19	20.19	79.81	
Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Načrtovan letni posek (m ³ /ha)				
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj		
1980	3,875.00	28.0	205.0	233.0	0.78	6.32	7.10	0.53	3.88	4.41		
1990	11,338.00	42.0	204.0	246.0	1.27	6.33	7.50	0.63	3.30	3.93		
2000	9,048.42	55.0	217.1	272.0	1.48	5.91	7.39	0.99	3.54	4.53		

Velikopovršinsko skupinsko raznodobni sestoji. Le mestoma malopovršinski in skupinsko raznomerni. Drevesni sestav: sm 15 %, je 3 %, bor 1 %, bu 67 %, hrast 3 %, pl. list 8 %, t. list 3 %. Razvojne faze: mladovje 12 %, drogovnjaki 28 %, debeljaki 45 %, sestoji v obnovi 15 %, pionirski gozd s posredno premeno postopno ukinjamo.

Ciljna LZ je 70 m³/ha igl in 288 m³/ha list, skupaj 358 m³/ha. Končna lesna zaloga je 600 m³/ha. Kakovost igl ŽI, ŽII, bukev in pl. list L. Izravnalna doba 30 let.

6. Gozdnogojitvene usmeritve

Enomerni sestoji lahko prevladujejo na velikih površinah. Ker je ta razred ponekod precej heterogen, je potrebno upoštevati usmeritve tudi za sestoji v drugih GR.

Potrebno je povečati lesno zalogo. Zaradi povečanja stojnosti in drevesne pestrosti je treba izboljšati negovanost v mladovju in drogovnjakih.

Za naravna zatočišča določimo skupine debeljakov ter posebnih – košatih košeniških bukev ter jih z gojitvenim načrtom izločimo kot negovalno enoto. Delež odmrle biomase je v tem razredu zelo nizek. Cilj nam je 0,5 – 2 % odmrle biomase na LZ. Podobno kot v gorskih bukovich gozdovih puščamo tudi tu drevje z večjimi dupli ($\varnothing > 3$ cm).

Mladovje: Zaradi velike vrstne pestrosti in različne dinamike rasti v mladosti tudi letvenjake redčimo 1,5 x v desetih letih. Poseben poudarek pri določitvi izbrancev (lahko je tudi manjše število) je treba poleg kakovosti posvetiti stojnosti. To velja še zlasti za doline in najboljše rastišča. Le kjer je veliko leske bomo nego gošče opravili 1,5 x v desetih letih.

Drogovnjaki: V starejših drogovnjakih je že poudarek na akumulaciji. Redčimo jih le 1 x na deset let, z nižjo jakostjo listavce kot iglavce. Mlajše drogovnjake redčimo 1 x na deset let, lahko tudi močnejše. V povprečju v desetih letih jakost redčenj ne sme preseči 20 % LZ pri igl in 17 % LZ pri listavcih.

Debeljaki in sestoji v obnovi: Veljajo podobne usmeritve kot za gospodaski razred gorski bukovi gozdovi. Pri uvajanju sestojev v obnovo se moramo na rastiščih Haquetio, Enneaphyllo in Quercu-Fagetum odločiti za velike površine (oplodna sečnja), na je-bu in termofilnih sestojih upoštevamo malopovršinsko ravnanje oziroma skrbimo za stalno oziroma čim večjo pokrovnost tal. Proizvodna doba je 130 let, pomladitveno razdobje je 20 let.

61 BR OHRANJENI PREDGORSKI BUKOVI GOZDOVI / B

Gozdna združba		Površina (ha)		Delež (%)						
HACQUETIO – FAGETUM		17.884,05		72,5						
QUERCO - FAGETUM VAR.LUZULA		1.834,02		7,4						
ARUNCO – FAGETUM		1.652,75		6,7						
QUERCO – FAGETUM		1.600,21		6,5						
OSTRYO – FAGETUM		942,19		3,8						
Ostalo		768,62		3,1						
Skupaj		24.681,84		100,0						
Leto	Smreka	Jelka	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List		
1990	5	1	1	66	11	5	10	1		
2000	5,2	0,4	2,0	61,1	12,5	5,3	12,9	0,6		
Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980**	3.558,90	40	125	165	1,1	3,0	4,1	0,16	2,05	2,21
1990***	9.410,22	10	155	165	0,3	4,4	4,7	0,14	1,84	1,98
2000	24.681,84	18,8	231,6	250,4	0,5	7,1	7,6	0,23	3,27	3,49*

Ciljna drevesna sestava - 5% smreke, 2% ostalih iglavcev, 63% bukke, 12% hrasta, 5% plemenitih listavcev, 12% trdih listavcev in 1% mehkih listavcev.

Ciljno stanje gozdov v pogledu razvojnih faz - zmanjšanje deleža drogovnjakov iz 57% na 46%, povečanje deleža debeljakov iz 28% na 34%, ter povečanje deleža sestojev v obnovi iz 5% na 13%. Glede na zdajšnji velik primanjkljaj sestojev v obnovi lahko v 20 letni izravnalni dobi pričakujemo celo zmanjšanje deleža mladovij iz 7% na 5%.

Ciljna lesna zaloga znaša 330 m³/ha (25 igl/305 lst); končna lesna zaloga oziroma lesna zaloga debeljakov preden jih začnemo obnavljati naj bi znašala ob ciljni drevesni sestavi 530 m³/ha (za bukev kot prevladujočo drevesno vrsto 590 m³/ha).

Ciljno obdobje oziroma obdobje, ko naj bi bilo doseženo ciljno stanje je 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

S sestoji gospodariti po načelih sistema skupinsko postopnega gospodarjenja. Povprečno proizvodno razdobje za ohranjene predgorske bukove gozdove znaša 140 let ob trajanju pomladitvene dobe 20 let. Gozdnogojitvene ukrepe usmerjati tako, da se delež iglavcev v lesni zalogi in podmladku ne bi povečeval. Delež bukke, hrasta in plemenitih listavcev pospeševati na račun ostalih trdih listavcev že pri negi mladja in tudi z tehniko obnove. Obnove naj potekajo postopno, ob prehitri presvetlitvi je nevarnost zapleveljenja, razrast grmovnic in predvsem srobot. Končni posek izvesti, ko je mladje že dovolj razvito in močno strnjeno. Za izboljšanje kakovosti mladja je na nekaterih predelih primerna sadnja v obliki spopolnitve s plemenitimi listavci, ponekod v manjših šopih tudi s smreko. Za uravnoteženje razmerja razvojnih faz in za povečanje deleža dobro negovanih drogovnjakov bi bilo potrebno v le-teh ukrepati intenzivno in pogosto – vsakih pet do sedem let z jakostjo do 25%. Debeljake najslabših zasnov in tam, kjer se opazi pojav rdečega srca pri bukvi s pomladitvenimi sečnjami čimprej prevesti v sestoje v obnovi. V najkvalitetnejših debeljakih akumulirati prirastek - ko je dosežena optimalna osvetlitev krošenj in razpored nosilcev, vanje naj ne bi več posegali daljše obdobje (vsaj 20 let) pred pričetkom obnove. S končnimi poseki poskušati vsaj ohranjati delež mladovij v gospodarskem razredu. V panjevcih kostanja dopustiti panjevsko gospodarjenje povsod, kjer je to interes lastnika, drugje pa preko redčenj pospeševati semenjake ter delež hrasta, bukke in plemenitih listavcev.

66 CE Submontanski bukovi gozdovi / C

Gozdna združba	Površina	Delež
HACQUETIO - FAGETUM VAR. GEOGR. ANEMONE TRIFOLIA	4.625,68	36
HACQUETIO – FAGETUMVAR. GEOGR. RUSCUS HYPOGLOSSUM	1.528,92	12
CASTANEO - FAGETUM SYLVATICAE	660,54	5
LUZULO – FAGETUM	499,89	4
POLYSTICHO SETIFERI - FAGETUM	496,11	4
Druge združbe	4.958,40	39
Skupaj	12.769,54	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	25,70	2,03	6,07			51,47	7,13	3,24	3,58	0,78
2000	22,57	1,94	4,48	0,27	0,15	50,97	8,20	5,00	6,09	0,32

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	12.022,51	70,00	138,92	208,92	1,96	3,78	5,74	1,11	2,27	3,38
2000	12.769,54	70,1	168,2	238,2	1,86	4,31	6,16	1,19	2,97	4,16

Gozdnogojitveni cilj

Ciljno razmerje drevesnih vrst je sledeče: smreka 17%, jelka 2%, bor 4%, bukev 55%, hrast 7%, plemeniti listavci 10% in drugi trdi listavci 5%. Od stanja se bistveno razlikuje samo zmanjšan delež smreke in bistveno povečan delež plemenitih listavcev. Ciljno razmerje razvojnih faz je 15% mladovja, 42% drogovnjakov, 32% debeljakov in 11% sestojev v obnovi. Primerjava dejanskega in modelnega stanja kaže primanjkljaj mladovij in sestojev v obnovi, višek pa pri debeljakih.

Ciljna lesna zaloga je 300 m³/ha, končna lesna zaloga pa 520 m³/ha. Razkorak med dejansko in ciljno lesno zalogo ter enostavnejša obnova gozdov z večjo lesno zalogo, zahteva pospešeno akumulacijo prirastka v začetnem obdobju. Izbrano ciljno obdobje 30 let zagotavlja tako doseganje ciljne lesne zaloge, kot tudi ciljnega razmerja drevesnih vrst.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 1 – 10% in 2 – 20%, bukev 1 - 10%, 2 – 20% , hrast 2 - 10% in plemeniti listavci 1 - 25%.

Diferenciacija ciljev po sektorjih lastništva ni potrebna. Enotno postavljeni cilji pa vendarle zahtevajo diferenciran pristop pri doseganju teh ciljev in krajše ciljno obdobje (25 let).

Gozdnogojitvene usmeritve

Skorajda na celotni površini gozdov tega gospodarskega razreda zaradi ugodnih spravnih razmer, razgibanega reliefa in pestrih makro rastiščnih razmer, prevladuje skupinsko postopno gospodarjenje. Pomlajevanje gozdov je največkrat posledica pojave naravnega mladja, ne pa posledica kulminacije vrednostnega prirastka sestojev. Zato je nujna akumulacija vrednostnega prirastka v boljših debeljakih in drogovnjakih. S pomladitveno dobo 20 let je možno normalno pomladiti in obnoviti večino ohranjenih gozdov z dobro sestojno zasnovi. Proizvodna doba je 120 let.

Pri ciljni izbiri drevesnih vrst je ključna zamenjava deleža smreke s povečanjem deleža plemenitih listavcev. Izbira časa pomlajevanja mora biti odločujoč dejavnik pri transformaciji deleža. Pomlajevanje smreke, ki je bilo do sedaj ključnega pomena za začetek pomlajevanja, mora nadomestiti pomlajevanje drugih ciljnih vrst in akumulacija vrednostnega prirastka v kvalitetnejših sestojih. Ta dejavnika morata biti dosledneje upoštevana. Pomlajevanje plemenitih listavcev mora spremljati rastišču primeren stalež divjadi. V predelih, kjer je delež plemenitih listavcev majhen in razpored semenjakov slab, je potreben tudi vnos s sadnjo (GGE Ponikva) in obvezna zaščita sadik pred divjadjo. Zaradi višje vrednosti sortimentov plemenitih listavcev so jih lastniki v zadnjem desetletju precej (tudi brez obeležbe) posekali. Zaradi izseka kvalitetnih semenjakov iz gozda bo naravna obnova precej težja, doba doseganja ciljnega razmerja drevesnih pa daljša.

Ciljni delež ostalih drevesnih vrst je lažje dosegljiv. Posebna skrb mora biti usmerjena v varovanje in ohranjanje manjšinskih drevesnih vrst. Kjer se pojavlja domači kostanj se nudi prednost hipovirulentnim osebkom.

Obnova s sadnjo se bo vršila v naslednjem razmerju drevesnih vrst: smreka 20%, jelka 5%, bor 5%, graden 10%, gorski javor 25%, veliki jesen 20%, češnja 10% in lipa 10%.

Ciljno razmerje razvojnih faz zahteva večja vlaganja v gozdove in daljši čas za doseg cilja. Hitrost prilagajanja dejanskega stanja modelu je skorajda v celoti odvisen od razpoložljivih finančnih sredstev.

Poleg normalnega prehoda ob sedanjosti intenzivnosti sečenj in načina dela, je potrebno še izdatnejše poseganje v drogovnjake. Kar okoli 1.400 hektarjev teh ima pomanjkljivo ali slabo zasnovi. Ker tudi z nego stanja bistveno ne izboljšujemo, je smiselna ali direktna privedba teh v mladovja z umetno obnovo ali skrajševanjem proizvodne dobe s predčasnimi svetlitvenimi sečnjami

Priloga 7

(povečevanje deleža sestojev v obnovi). V dobro negovanih drogovnjakih in debeljakih se mora vrednostni prirastek intenzivno akumulirati. Manjša škoda je, če namesto nasilnih redčenj v formiranih sestojih večje potrebe lastnikov gozdov nadomestimo s hitrejšo predčasno obnovo na manjših površinah.

Delež mladovja se lahko poveča tudi sanacijo grmišč in panjevcev, ki nimajo poudarjenih ekoloških funkcij gozdov.

Povečini apnena podlaga je v območju pogojevala podoben način oblikovanja kulturne krajine, podobno posestno strukturo in s tem tudi homogeno strukturo gozdov. Zato diferenciranje usmeritev v zasebnem sektorju ni smiselno.

Zaradi bistveno različnega izhodišča pa zahtevajo državni gozdovi diferenciran pristop. Tako je pri primerjavi dejanskega stanja in modela skorajda uravnoteženo stanje pri mladovjih, velik je pa presežek debeljakov. To se odraža tudi v velikem deležu listavcev v III. razširjenem debelinskem razredu. Zato ponekod gozdovi zaradi padca vrednostnega prirastka že zahtevajo pospešeno obnovo. Najboljša aceretalna rastišča porašča namesto plemenitih listavcev labilna smreka slabše kvalitete. Tako je za doseg cilja po deležu drevesnih vrst nujno najprej opredeliti ta rastišča v gojitvenih načrtih kot negovalne enote in glede na vrednostni prirastek prisotne smreke predvideti čimprejšnjo obnovo. Na dobrih rastiščih presvetlitve gozdov povzročajo prekomerno razrast zelišč. Širjene pomladitvenih jader mora biti izvedeno večkrat in v manjšem obsegu. Ob neuspehih pomladitvah so nujne spolnitve s plemenitimi listavci, ki pa morajo biti zaradi obžiranja divjadi obvezno zaščiteni. Hitrejšo doseganje ciljev zahteva dobro odprtost s cestami in vlakami. Le tako so tudi manjše koncentracije sečenj lahko donosne.

Prezreli bukovi gozdovi se naravno obnavljajo v zadovoljivem obsegu s ključnimi ciljnimi vrstami. Zato je potrebno v večji meri upoštevati semenske obrode teh vrst in časovno koncentrirati obnove po uspehih nasemenitvah. Tako se zmanjša obseg in intenziteta obžetev, poveča pa uravnavanje zmesi v mlajših razvojnih fazah.

Intenziteta in pogostnost drobnih redčenj v letvenjakih in drogovnjakih naj bo prilagojena zmesi drevesnih vrst v sestojih. Tako se naj oblikovno in reakcijsko sposobnejšim vrstam nameni večji rastni prostor (večja intenziteta), iglavcem pa manjšega. Večje intenzitete redčenj naj bodo samo v legah z manjšo nevarnostjo žledu in snegolomov. Drobna redčenja ekonomsko niso zanimiva in so zato potrebna ustreznih tehnoloških in organizacijskih inovacij.

Ciljno obdobje je v državnih gozdovih 25 let.

Hidrološka funkcija je v gozdovih gospodarskega razreda pomembna. Gre predvsem za vodne vire v okolici Vitanja, ki so izrazito pomembni za vodooskrbo širše celjske regije. V razglašeni vodovarstveni pasovih vodnih črpališč je nujna prilagoditev tehnologije pri gozdni gradnji in ostalih delih v gozdovih. V vodozbirnem območju je nujna tudi poudarjena funkcija prilagojena izbira drevesnih vrst in prostorsko prilagajanje razvojnih faz. Tako moramo izločevati vrste, ki so bolj potratne pri preskrbi z vodo. Delež mlajših razvojnih faz mora biti manjši, kot je prikazan v modelnem stanju gospodarskega razreda. Mladovja in deloma drogovnjaki imajo negativno bruto proizvodnjo, zaradi tega pa neracionalno porabo vode. Zaradi sklenjenosti sestojev je tu večja transpiracija z vej in listov, s tem pa manj vode dospe do zemlje. Uravnavanje vodnega režima z gozdom pride v poštev v območjih površinskih vodnih zajetij, pri globinskih črpališčih pa je vpliv neprimerno manjši.

Biotopska funkcija je poudarjena lokalno in zato težko površinsko opredeljiva. Smernice za gospodarjenje s to funkcijo so podobne kot na ostalih površinah gozdov. Tako mora biti posebna skrb namenjena varovanju gozdnega roba, ohranjanju in vnosu manjšinskih drevesnih vrst, ohranjanju primerne števila debelejših osebkov in sušic, varovanju rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst (tisa, širokolistna lobodika npr), varovanje biotopov redkih in ogroženih vrst s posebnim poudarkom na varovanju gnezdišč redkih vrst ptic (črna štoklja).

Socialne funkcije so na manjših površinah poudarjene na 1. stopnji, več pa je površin z 2. stopnjo poudarjenosti. Tako sta turistična in rekreacijska funkcija bolj poudarjeni v okolici zdravilišč v Podčetrtku, Zrečah in na Dobrni, v okolici Celja in bližini bolj obiskanih turističnih točk. Gospodarjenje z gozdovi se ustrezno prilagaja tem funkcijam s pestrejšo drevesno sestavo, z ohranjanjem značilnih vedut, prilagajanjem časa izvedbe del v gozdovih obdobjem z manjšo frekvenco obiska, doslednejšim izvajanjem gozdnega reda in sanitarnih sečenj v gozdovih. Izbira drevesnih vrst se mora prilagajati tudi pestrejšim fenološkim aspektom. Zato tudi vnos neavtohtonih vrst drevja na manjših površinah ni preveč mogoč.

Zaradi strmih leg s krusljivim kamenjem nad infrastrukturnimi objekti je na 1. in 2. stopnji poudarjenosti prisotna zaščitna funkcija. V ekstremnih primerih se na takih pobočjih skrajšuje proizvodna doba ali celo gozd stalno vzdržuje v mladovju z gosto zarastjo. Tako ni potrebnega podiranja drevja na prometnice, manj pa je tudi padajočega kamenja.

77 MB Kolinska in podgorska bukovja na karbonatih / B

Gozdna združba (<i>validni sintakson</i>)											Površina	Delež
QUERCO - CARPINETUM VAR. HACQUETIA (<i>Epimedio – Carpinetum</i>)											397,72	2,78
QUERCO - CARPINETUM VAR. LUZULA (<i>Vaccinio myrtilli – Carpinetum betuli</i>)											297,25	2,08
QUERCO - FAGETUM VAR. LUZULA (<i>Hedero – Fagetum var. Luzula albida</i>)											1.064,44	7,44
LUZULO – FAGETUM (<i>Luzulo – Fagetum</i>)											1.896,62	13,25
QUERCO – FAGETUM (<i>Hedero – Fagetum</i>)											10.153,91	70,95
DRUGO											502,42	3,51
Skupaj											14.312,36	100,00
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List		
1990	9,0	2,0	6,0	0,7	0,2	47,0	12,1	3,2	17,2	2,6		
2000	7,0	1,4	5,4	0,8	0,3	52,2	11,9	5,9	13,1	2,2		

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek oz. možni posek * (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	13.620,62	34,8	159,0	193,7	0,87	4,57	5,44	0,53	2,11	2,65
2000	14.312,36	39,5	226,1	265,6	1,16	7,39	8,55	0,71	3,88	4,59

- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 6 %, jelka 1 %, bor 3 %, bukev 61 %, hrast 14 %, pl. list. 7 %, dr. t. list. 7 %, meh. list. 1 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 11 %, drogovnjak 44 %, debeljak 36 % in sestojev v obnovi 9 %.
- Ciljna lesna zaloga je 346 m³/ha, končna lesna zaloga 605 m³/ha.
- Ciljna kakovost iglavci Ž I, listavci L, Ž I, II.
- Ciljno stanje je možno doseči v 20 letih.

Skupinsko postopno gospodarjenje. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 130 let, pomladitvena doba do 20 let. Proizvodna razdobja za manjšinske drevesne vrste so ustrezno krajše (glej poglavje 8.1).

Usmeritve glede drevesne sestave: Razen prevladujoče bukke je potrebno pospeševati hrast in plem. listavce. Smiselno je pomagati tudi posameznim minoritetnim drevesnim vrstam za ohranitev čim večje naravne pestrosti, če to ne zahteva prevelikih negovalnih stroškov.

Usmeritve po razvojnih fazah:

Mladovja: Načrtuje se pretežno naravno pomlajevanje, zato se naj nega začne že v mladju, saj bodo tako stroški najmanjši, učinki pa največji. Zlasti velja to za mešanost drevesnih vrst, saj je bukev zelo agresivna, tako da poznejše popravljanje strukture drevesnih vrst ni racionalno ali je celo nemogoče. Pri svetloljubnejših drevesnih vrstah naj bo mešanost skupinska. Redčenja letvanjakov naj bodo intenzivna.

Drogovnjaki: Intenzivna nega drogovnjakov z izbiralnimi redčenji. Intenziteto redčenja je potrebno prilagoditi stanju sestojev. Nenegovane sestoje redčimo šibko in pogosto, da ne ogrozimo njihove stojnosti. V drogovnjakih naj bo intenziteta redčenja v desetletju od 15 do 20 % lesne zaloge. Pri negi drogovnjakov je potrebno ohraniti ali oblikovati polnilni sloj, ki ga sestavljajo bukev in minoritetne drevesne vrste.

Debeljaki: V mlajših debeljakih so še predvidena redčenja manjše intenzitete (od 8 do 12 % lesne zaloge), pri čemer je smiselno pomagati kvalitetnim hrastom, tako bo delež hrasta v končni lesni zalogi narasel. Če se odločimo za posredno premeno zaradi slabe kvalitete, ali pripravljamo sestoj na naravno obnovo (debeljaki s slabo sestojno zasnovno), je intenzivnost sečnje lahko tudi 30 % lesne zaloge. Pred začetkom uvajanja v obnovo morajo lesne zaloge biti blizu končni lesni zalogi. V vseh ostalih debeljakih izvajamo zgolj posek oslabelega drevja.

Sestoji v obnovi: Pomladitvene dobe so kratke (do 20 let). Z daljšanjem pomladitvene dobe bomo dobili večji delež bukke, če pa hočemo povečati delež svetloljubnih vrst (javor, jesen, češnja, hrast) svetlimo hitreje (kratka pomladitvena doba). Pomlajeni deli sestoja naj bodo veliki približno eno drevesno višino. Naslonimo se na naravno obnovo, razen v primerih, ko nizka kvaliteta matičnih dreves ne zagotavlja dobre dedne zasnovne pomladku. Obnovo s sadnjo izvajamo v obliki manjših spopolnitev. V bolj hrastovih skupinah pomlajujemo v obliki pomladitvenih jeder, v bukovih pa tudi zastorno. Upoštevati je potrebno negativne ekološke vplive na južni in zahodni strani gozda.

92 NM PREDGORSKI BUKOVI GOZDOVI / B

Gozdna združba						Površina			Delež	
Querco - Carpinetum var. hacquetia						230,53			2,43	
Hacquetio - Fagetum						7.604,21			80,26	
Querco - Fagetum						560,55			5,92	
Enneaphyllo - Fagetum						458,32			4,84	
Arunco – Fagetum						185,99			1,96	
Ostalo						434,66			4,59	
Skupaj						9.474,26			100,00	
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list	Meh. list
1980	6,00	2,00	1,00	0,00	0,00	79,00	5,00	4,00	3,00	0,00
1990	7,00	3,00	1,00	0,00	0,00	64,00	9,00	7,00	8,00	1,00
2000	11,13	2,01	0,67	0,25	0,18	59,03	9,91	7,80	8,14	0,87

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		iglavci	listavci	skupaj	iglavci	listavci	skupaj	iglavci	listavci	skupaj
1980	6.072,26	21,0	187,0	208,0	0,68	5,79	6,47	0,43	3,88	4,31
1990	9.467,09	20,0	181,0	201,0	0,60	5,20	5,80	0,29	3,08	3,37
2000	9.474,26	32,5	195,9	228,4	1,10	5,22	6,33	0,66	3,44	4,10

Gozdnogojitveni cilji:

- Enodobni in skupinsko raznodobni sestoji bu 54%, sm14, hr 13%, pl. list 6% in ost. list 10%; primes hr, pl. list in ost. list ps – sk, sm sk – sst;
- ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 12%, drogovnjak 38%, debeljak 35%, sst v obnovi 11%, panjevec 4%, grmišča 3%;
- ciljna lesna zaloga: 295 m³/ha (zasebni - 250, državni - 350);
- izboljšanje debelinske strukture, negovanosti in kakovosti zasebnih gozdov;
- končna lesna zaloga v debeljakih: 575 m³/ha;
- ciljna kakovost: igl (Ž I), list (F, L);
- ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve:

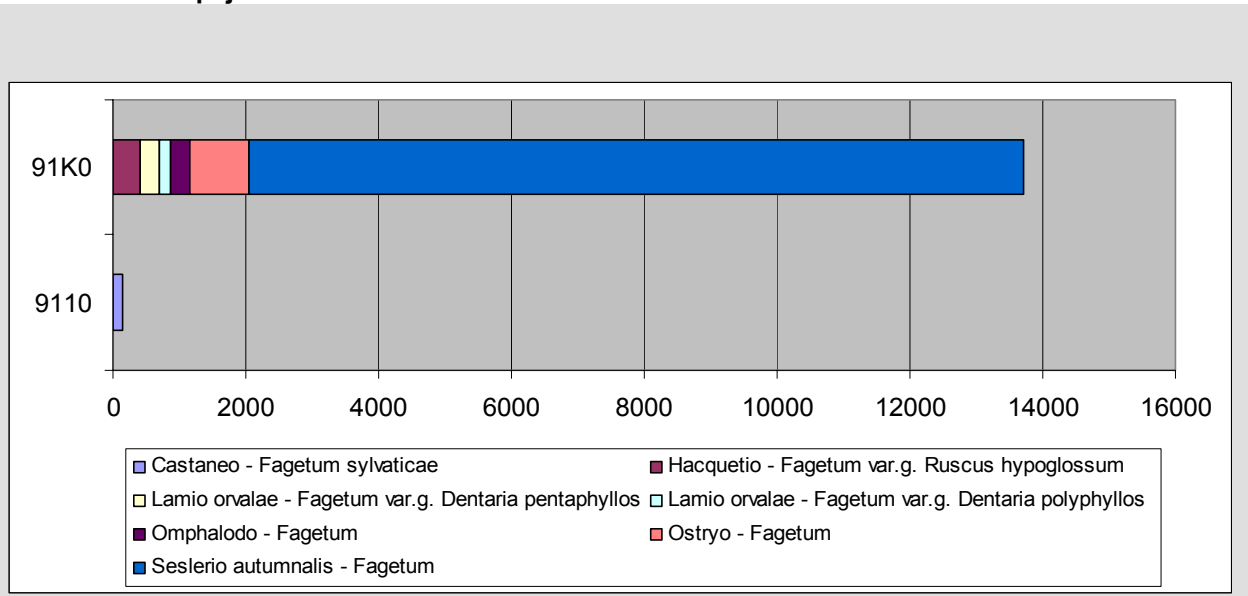
- Skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje. Poudarek na večjih površinah (do nekaj ha).
- Uvajanje zrelih debeljakov in sestojev slabše kakovosti v obnovo.
- Obnova skupinsko postopna z robnimi sečnjami in zastorna.
- Zmerne intenzitete v začetkih obnov, intenzivnejša nadaljevanja obnov po pojavu kvalitetnega pomladka.
- Bolj načrtna obnova slabših zasnov v zasebnih gozdovih.
- Proizvodno razdobje 140 let, pomladitveno razdobje 20 let.
- Drevesna sestava ostaja v sedanjih okvirjih.
- Nega mladij in gošč.
- Intenzivna redčenja mlajših in srednjedobnih sestojev z najboljšo zasnovo.
- Akumulacija v zrahljanih, srednjedobnih sestojih.
- Majhen obseg umetnih obnov – predvsem v smislu spopolnjevanja naravnega mladja.
- Pospeševanje list pri redčenjih nasadov igl.
- Panjevska sečnja v kostanjevih panjevcih s poudarkom na vzgoji drogov.
- Posredna premena propadajočih kostanjevih sestojev s pospeševanjem semenskih zasnov hr, bu, ja in če.
- Varstvo - preventivno. Zaradi nevarnosti sestojnih degradacij niso dovoljeni grobi posegi v slabo pomlajene sestoje.
- Z intenzivno nego (redčenja, čiščenje srobot) povečevati stojnost sestojev.

Poudarki za zasebne gozdove:

- Uveljavitev načrtnejšega gospodarjenja v smislu jasnejšega oblikovanja sestojev in razvojnih faz.
- Načrtnejša obnova gozdov s slabšimi zasnovami.
- Panjevska sečnja v kostanjevih panjevcih s poudarkom na vzgoji drogov.
- Posredna premena propadajočih kostanjevih sestojev s pospeševanjem semenskih zasnov hr, bu, ja in če.

7 PRIMORSKA BUKOVJA

GR	GGO	Asociacije	9110	91K0
88	SE	Castaneo - Fagetum sylvaticae	134	
		Castaneo - Fagetum sylvaticae	134	0
39	PO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum		418
		Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum	0	418
1	TO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria pentaphyllos		282
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria pentaphyllos	0	282
88	SE	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus		176
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	176
1	TO	Omphalodo - Fagetum		272
		Omphalodo - Fagetum	0	272
1	TO	Ostryo - Fagetum		462
39	PO	Ostryo - Fagetum		435
		Ostryo - Fagetum	0	897
1	TO	Seslerio autumnalis - Fagetum	0	3793
88	SE	Seslerio autumnalis - Fagetum	0	5706
39	PO	Seslerio autumnalis - Fagetum	0	2175
		Seslerio autumnalis - Fagetum	0	11674
		Skupaj PRIMORSKA BUKOVJA	134	13719

1 TO PRIMORSKA BUKOVJA 30200 / B

Kategorija gozdov	Zasebni	Državni	Občinski	Skupaj
Večnamenski gozdovi	5,965.87	1,789.88	303.73	8,059.48
GPN z načrtovanim posekom	73.48	194.84	0.00	268.32
Skupaj vsi gozdovi	6,039.35	1,984.72	303.73	8,327.80

Gozdna združba	Površina	Delež
SESLERIO – FAGETUM	3,792.71	45.54
OSTRYO – FAGETUM	1,667.31	20.02
LAMIO ORVALAE-FAGETUM PRAEALPINUM	462.38	5.55
ABIETI - FAGETUM DINARICUM	281.85	3.38
ARUNCO – FAGETUM	271.94	3.27
OSTALE GOZDNE ZDRUŽBE Z DELEŽEM POD 3 %		22,24
Skupaj	8,327.80	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
1990	9,00	3,00	16,00	1,00	0	53,00	1,00	3,00	11,00	2,00
2000	11.76	0.93	12.47	0.76	0.01	55.09	1.01	4.42	12.49	1.06

To so gozdovi, ki so bili v preteklosti pod močnim pritiskom (paša, steljarjenje, panjevka sečnja...), poseganje vanje pa se je v zadnjih desetletjih močno zmanjšalo. Odraslega je krepitev lesnih zalog in izboljšanje sestojne zasnove. Opazno je upadanje jelke in bora (zaradi občutljivosti rastišč in sušenja), porast bukke, plemenitih listavcev (pospeševanje z gozdnogojitvenimi ukrepi) ter smreke (priraščanje nasadov, osnovanih v preteklosti). Ponokod (Ravnik-Orlovše, Lipe) se s sproščanjem smreke in bukke v borovih debeljakah manjša delež bora, povečuje pa delež teh dveh drevesnih vrst.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	10,453.22	19.3	89.9	109.2	0.64	2.92	3.56	0.08	1.00	1.08
1990	3,798.26	42.0	103.0	145.0	1.40	2.80	4.20	0.66	1.13	1.79
2000	8,327.80	54.4	155.3	209.7	1.52	3.98	5.50	0.78	2.11	2.90

Gozdnogojitveni cilji:

- Zastorno gospodarjenje s proizvodno dobo 125 let (v ohranjenih gozdovih 130 let, z borom pa 120 let), pomladitveno dobo okoli 20 let (v ohranjenih gozdovih 30 let, v borovjih pa 10 let) in končno lesno zalogo 385 m³/ha.
- Ciljna lesna zaloga je 256 m³/ha, ciljno razdobje pa 20 let.
- Ciljna kakovost: bukev 20 % FL, bor 40 % D, smreka 20 % ŽI.

Usmeritve:

- Z zmernimi redčenji povečevati delež bukke, z izbiralnimi redčenji pa izboljševati zasnovo in negovanost ter pospeševati prehod v starejše razvojne faze.
- Do 70 let naj bo pogostost vračanja pri redčenjih 10-15 let, kasneje pa 15-20 let. Jakost redčenj naj bo majhna do srednja glede na občutljivosti rastišč.
- Poudarek je na uvajanju v obnovo, ki jo je potrebno skrbno načrtovati (upoštevanje semenskih let, jakost svetlitvenih sečenj naj praviloma ne presega 25 % od lesne zaloge).
- Na okoli 10 % površine varovalna funkcija diktira način gospodarjenja, zmanjšanje možnega poseka zaradi biotopske funkcije pa je za 3 % (oblikovanje zavetišč, puščanje duplaric in drugih zanimivih dreves, ohranitev rastišč ogroženih vrst).
- V panjevcih upoštevati smernice OGR termofilnih panjevcev, na površinah s poudarjeno varovalno funkcijo pa smernice varovalnih gozdov.

39 PO Bukovi gozdovi na sušnih rastiščih (10) / C

Gozdna združba	Površina	Delež
<i>Seslerio autumnalis – Fagetum</i>	2.174,86	61,08
<i>Ostryo – Fagetum</i>	435,18	12,22
<i>Hacquetio – Fagetum varietas geograficus Ruscus hypoglossum</i>	418,90	11,77
<i>Seslerio autumnalis- Ostryetum</i>	148,44	4,17
<i>Ostryo carpinifoliae - Fraxinetum orn</i>	138,42	3,89
Ostalo	244,65	6,87
Skupaj	3.560,45	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list	M. list
1981-90	21,7					78,3				
1991-00	14,6	3,2		5,9		55,7	4,4	1,6	13,1	1,4
2001-10	16,5	2,4	6,4	0,1	0,1	50,4	5,6	3,4	24,2	0,9

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1981-90	3.471,28	25,9	93,4	119,3	0,84	2,99	3,83	0,39	1,61	2,00
1991-00*	3.552,56	29,9	96,6	126,5	1,07	3,01	4,08	0,29	0,53	0,82
2001-10	3.560,45	42,9	126,0	168,8	1,36	3,85	5,21	0,91	2,42	3,34

Sestojno raznodoben bukov gozd s posamično do šopasto primesjo smreke, borov, hrasta, plemenitih listavcev in ostalih trdih listavcev (55 : 20 : 5 : 5 : 5 : 10). Ciljna lesna zaloga 225 m³/ha, končna lesna zaloga 470 m³/ha. Proizvodna doba 150 let, pomladitvena doba 20 let, ciljno obdobje 30 let. Ciljni sortiment: smreka ŽI/ŽII, bori drogov, listavci ŽI.

Usmeritve so sledeče:

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Pomladitvena doba 20 let, proizvodna doba 150 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova, obnova naj poteka postopno, v pomlajencih, ki imajo bogato zasnov, zaključiti z obnovo.
- Z uvajanjem sestojev v obnovo pričeti, ko povprečen premer nosilcev sestoja pri iglavcih (smreka, jelka) preseže 45 cm, (40 cm) in listavcih (bukev) 40 cm.
- Obnova s sadnjo (smreke, buke in plemenitih listavcev) naj se izvede na najboljših delih rastišča, kjer so tla tako zapleveljena, oziroma ni semenjakov, da ni nobene možnosti za naravno obnovo.
- V letvenjakih izbiralno redčenje pospeševanje buke in plemenitih listavcev.
- V drogovnjakih z bogato in dobro zasnov in tesnim oziroma normalnim sklepom izvajati izbiralno redčenje, v drogovnjakih z nekvalitetno zasnov uvajanje sestoja v obnovo.
- V negovanih debeljakih z dobro zasnov brez ukrepanja.
- V nenegovanih debeljakih šibko svetlitveno redčenje.
- Pri vseh ukrepih pospeševati bukev in plemenite listavce.

88 SE Bukovi gozdovi na rastišču *Seslerio-Fagetum* / B**STANJE GOZDOV**

Nahaja se na dveh večjih lokacijah: v večjem kompleksu zavzema severna pobočja Slavniškega pogorja in v nekoliko manjšem kompleksu severna pobočja Vremščice. V preteklosti so bili ti gozdovi prekomerno sekani, ker so lastniki z njimi gospodarili z namenom zagotavljanja vsakoletnega donosa drv. Izvajali so intenzivne panjevske sečnje. V zaprtih, težje dostopnih predelih, so se tudi zaradi oglarjenja izvajale večje površinske sečnje na golo. Danes prevladujejo drogovnjaki panjevskega nastanka, enomerne zgradbe. Zaradi izvajanja zmernih redčenj v zadnjih desetletjih, se je struktura lesne zaloge in kvaliteta teh gozdov zelo izboljšala.

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
SESLERIO - FAGETUM	5.706,39	90,29
SESLERIO - OSTRYETUM	300,02	4,75
ORVALO - FAGETUM	176,46	2,79
QUERCO-LUZULO-FAGETUM	134,36	2,13
FAGETUM SUBMONTANUM VAR. SESLERIA AUTUMNALIS	3,16	0,05
Skupaj	6.320,39	100,00

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	6.475,00	3,2	104,5	107,7	0,14	4,12	4,26	0,002	1,196	1,198
2000	6.320,39	6,3	158,4	164,7	0,29	6,43	6,72	0,120	2,220	2,340

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. list
1990	1,00	0,00	2,00	0,00	0,00	76,00	2,00	1,00	17,00	1,00
2000	1,90	0,07	1,88	0,00	0,00	80,59	0,64	0,43	14,36	0,12

Mešani gozdovi bukve (83%), s skupinsko in posamično primesjo gradna (2%), cera (5%) in belega gabra (3%), črnega gabra (2%), posamično primesjo plemenitih listavcev (1%) in iglavcev (smreka 2%, bor 2%).

Ciljna lesna zaloga 217 m³/ha, končna lesna zaloga 400 m³/ha. Proizvodna doba 150 let ter pomladitvena doba 20 let.

Ciljna kakovost: listavci; ŽI (5%), ŽII (10%) iglavci; ŽI (10%), ŽII (10%)

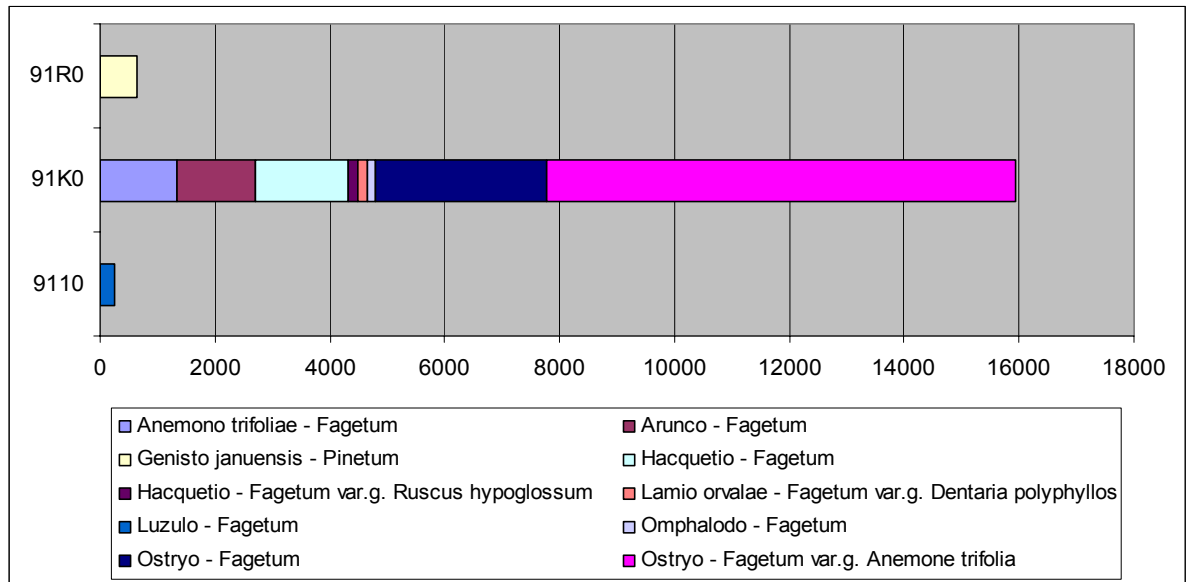
Gozdnogojitvene usmeritve:

- Pri negi mladovja in redčenjih pospeševati osebke semenskega nastanka.
- Z ukrepi nege povečevati delež gradna.
- Drogovnjaki celotnega gospodarskega razreda so ogroženi od žleda, snega in vetra, zato začeti z redčenji na celotni površini zgodaj in lahko tudi z večjo jakostjo. V sestojih z bogato in dobro zasnovano, ki prevladujejo, pa je potrebno dvigniti tudi kakovost sortimentov, kar pomeni v drogovnjakih najmanj dvakratno ponovitev redčenja z zmerno jakostjo.
- Pričeti z obnovo v najstarejših debeljakih z nego mladja pod zastorom. Ob uvajanju sestojev v obnovo izvedemo pripravo sestoja z odstranitvijo grmovnega sloja.
- Obnovo s sadnjo bukve izvajati na najboljših delih rastišča z nezadovoljivim naravnim pomlajevanjem ali če so prisotne rastišča neustrezne drevesne vrste. S sadnjo se obnova izvaja le izjemoma.
- V sestojih s slabšo sestojno zasnovano bukve izključno panjevskega porekla, izvajati minimalne ukrepe nege, ki so usmerjeni le v povečevanje stojnosti sestoja. Kljub mlajšim razvojnim fazam se ob prisotnosti semenjakov sestoj uvaja v obnovo.
- Dosledno izvajati preventivne ukrepe varstva pred požari, predvsem vzdrževanje protipožarnih presek.

8 TERMOFILNA BUKOVJA

GR	GGO	Asociacije	9110	91K0	91R0
17	KR	Anemono trifoliae - Fagetum		218	
12	BL	Anemono trifoliae - Fagetum		1111	
		Anemono trifoliae - Fagetum	0	1329	0
17	KR	Arunco - Fagetum		164	
63	BR	Arunco - Fagetum		37	
24	LJ	Arunco - Fagetum		663	
54	KO	Arunco - Fagetum		519	
		Arunco - Fagetum	0	1383	0
63	BR	Genisto januensis - Pinetum			275
24	LJ	Genisto januensis - Pinetum			357
		Genisto januensis - Pinetum	0	0	632
17	KR	Hacquetio - Fagetum		90	0
63	BR	Hacquetio - Fagetum		306	0
24	LJ	Hacquetio - Fagetum		1198	0
		Hacquetio - Fagetum	0	1594	0
54	KO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum		179	0
		Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum	0	179	0
54	KO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus		161	0
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	161	0
17	KR	Luzulo - Fagetum	168		0
69	CE	Luzulo - Fagetum	75		0
		Luzulo - Fagetum	243	0	0
54	KO	Omphalodo - Fagetum		160	0
		Omphalodo - Fagetum	0	160	0
63	BR	Ostryo - Fagetum	0	677	0
54	KO	Ostryo - Fagetum	0	765	0
69	CE	Ostryo - Fagetum	0	1519	0
		Ostryo - Fagetum	0	2961	0
17	KR	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	1558	0
24	LJ	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	5810	0
69	CE	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	202	0
12	BL	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	598	0
		Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	8168	0
		Skupaj TERMOFILNA BUKOVJA	243	15935	632

Priloga 7

12 BL TERMOFILNA BUKOVJA / D

Zajema gozdove na strmih pobočjih v dolini Radovne, prisojna pobočja Pokljuke, Mežakle, Karavank in Dobrče v gozdnogospodarskih enotah Žirovnica, Radovljica – levi breg Save, Bled in Bohinj. Glavnina gozdov leži med 700 in 900 m nadmorske višine. Prevladujejo južne lege. Površina razreda znaša 2.135,92 ha, kar predstavlja 3,2% vseh gozdov v območju. Značilna gozdna združba je Carici albae – Fagetum na 28% površine in termofilnejše variante združbe Anemone – Fagetum na 52% površine. Zaradi ekstremnih leg (veliki nagibi) je zelo poudarjena varovalna funkcija gozdov. Ker se gozdovi dvigajo tik nad dolino Radovne in Završnice (vodna zajetja za Bled in Žirovnico) je zelo poudarjena tudi hidrološka funkcija. Slaba tretjina gozdov leži v TNP.

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	58.57	1.09	6.20	0.32	29.23	1.09	0.88	1.84	0.77
2000	56.83	1.04	6.73	0.54	29.20	0.96	1.19	2.09	1.41

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	2.023.37	126.8	65.5	192.3	3.81	1.20	5.01			
1990	2.122.57	138.9	71.0	209.9	3.61	1.81	5.42	1.22	0.15	1.37
2000*	2.135.92	156.6	83.8	240.3	3.37	2.27	5.63	1.88	0.95	2.83

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 52,6% jelka 1,0%, bor 6,7%, macesen 0,8%, bukev 32,7%, hrast 1,1%, plemeniti listavci 1,5%, trdi listavci 2,6% in mehki listavci 1,0%.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 15%, drogovnjaki 38%, debeljaki 32% in pomlajenci 15%.

Ciljna lesna zaloga: 310 m³/ha (189 m³/ha iglavcev in 121 m³/ha listavcev)

Končna lesna zaloga: 510 m³/ha.

Ciljna kakovost: iglavci Ž II, listavci: Ž II, Ž III

Izravnalna doba: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Gozdnogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

Proizvodna doba: 135 let

Pomladitvena doba: 30 let

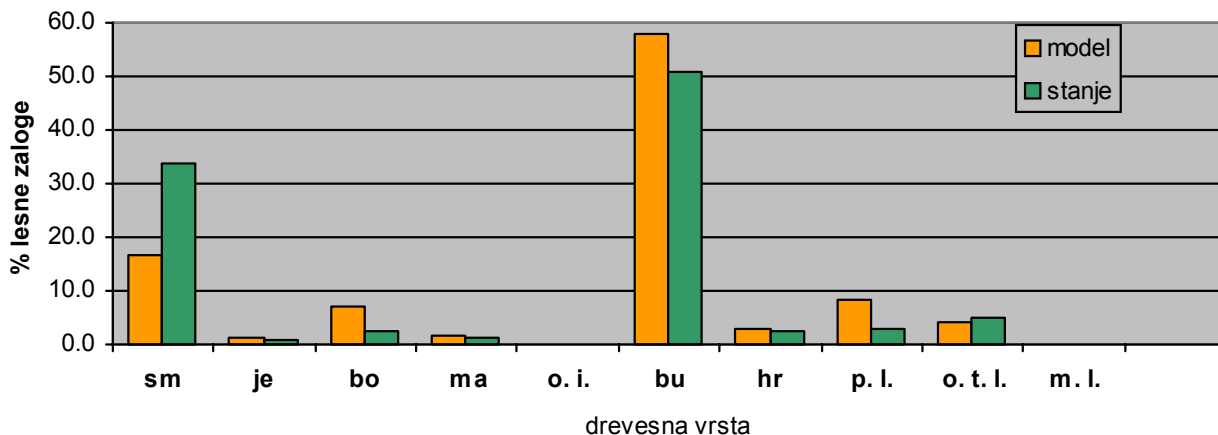
Pomlajencev primanjkuje. Z obnovo debeljakov pričnemo okrog starosti 120 let. Zlasti na prisojnih pobočjih je pomladitvena doba dolga. Debeljake, ki jih ne uvajamo v obnovo, le šibko redčimo. Uravnava razmerja drevesnih vrst je zelo dolgotrajen proces – računamo, da bomo v 30-ih letih razmerje v korist listavcev izboljšali le za 5%.

Ukrepi

Slaba polovica poseka je predvidena iz obnovitvenih sečenj. Z obnovo načrtujemo začetni na 25% debeljakov, ker zelo primanjkuje pomlajencev in mladovja. V pomlajencih nadaljujemo z obnovo. S sečnjami močneje posegamo v iglavce, kar bo pripomoglo k ugodnejšemu razmerju drevesnih vrst.

17 KR TOPLOLJUBNO BUKOVJE (CF) / B

Gozdna združba	Površina	Delež
CARICI ALBAE - FAGETUM	1,557.79	63.06
ANEMONE - FAGETUM	217.71	8.81
LUZULO – FAGETUM	167.55	6.78
ARUNCO – FAGETUM	164.20	6.65
HACQUETIO – FAGETUM	90.32	3.66
Ostalo	272.80	11.04
Skupaj	2,470.37	100.00

Razred na rastišču Carici albae–Fagetum. Apnena podlaga, strma prisojna rastišča v višinskem pasu med 500 in 1000m n.m. Sicer v celoti mnogonamenski gozd, vendar povečini varovalnega značaja. Drevesna sestava je razmeroma ohranjena, še vedno pa je opazen presežek smreke v primerjavi z modelnim deležem. V razredu se v preteklosti ni veliko gospodarilo. Modelna lesna zaloga je 205 m³/ha in je že presežena. Debelinska struktura je v primerjavi z modelno pomaknjena v desno. Primerjava razmerja razvojnih faz z modelnim pa razkriva izrazit presežek debeljakov ter hkrati primanjkljaj mladovij ter sestojev v obnovi. Večina sestojev je prestarelih. Veliko je poškodb v debeljakih po padajočem kamenju. V mladju so močne poškodbe po divjadi. Tu so zimska stanišča gamsov ter jelenjadi.

Zaradi strmine; slabe odprtosti in težke dostopnosti, hkrati pa slabše kakovosti sortimentov, bo realizacija možnega poseka v tem razredu še naprej zelo nizka, najverjetneje pod 2 m³/ha in leto ali še manj, čeprav je možni posek trenutno postavljen skoraj na 3 m³/ha in leto. Vsekakor bo potrebno za optimalno zagotavljanje predvsem ekoloških in tudi socialnih funkcij pospešiti sečnjo kot osnovni gojitveni ukrep v tem razredu, saj je interes lastnikov v zadnjih letih že pokazal izrazit padajoči trend, ki se še poslabšuje. Kratkoročno ga deloma omili le dvig cene kurilnega olja, dolgoročno pa bo nujno razmisliti o pričetkih subvencioniranja gozdne proizvodnje, davčnih olajšavah, pomoči pri vzpostavljanju infrastrukture itd. Sicer so to prva rastišča kjer se nam bodo zgodili rezervati, na da bi jih sploh načrtovali.

24 LJ TERMOFILNO BUKOVJE / C

Gozdna združba						Površina	Delež				
Staro ime		Novo ime									
CARICI ALBAE – FAGETUM		Ostryo-Fagetum var. geogr. Anemone trifolia				5.809,66	61,25				
HACQUETIO – FAGETUM		Hacquetio-Fagetum				1.198,05	12,63				
ARUNCO – FAGETUM		Arunco-Fagetum				663,03	6,99				
GENISTO – PINETUM		Genisto januensis-Pinetum				357,24	3,77				
OSTRYO – FRAXINETUM ORNI		Ostryo carpinifoliae-Fraxinetum orni				346,09	3,65				
Skupaj druge						1.110,95	11,71				
						Skupaj	9.485,02	100,00			
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List	
1990	24,00	1,00	8,00	0,00	0,00	49,00	7,00	3,00	8,00	0,00	
2000	25,05	1,16	8,09	0,19	0,00	47,37	6,72	3,49	7,36	0,57	
Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			*Letni posek (m ³ /ha)			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	
1990	9.336,82	48,0	96,0	144,0	1,20	2,30	3,50	0,44	0,64	1,08	
2000	9.485,02	61,0	115,9	176,9	1,58	2,92	4,50	1,04	1,43	2,47	

Malopovršinski skupinsko raznodobni mešani gozd bukve 52% s posamezno do skupinsko primesjo smreke 22%, rdečega bora 9%, hrasta 5% in drugih trdih listavcev 7% ter posamezno do šopasto primesjo jelke 1% in plemenitih listavcev 4%.

Ciljno stanje gozdov v pogledu razvojnih faz oz. zgradb sestojev: mladovij 13%, drogovnjakov 55%, debeljakov 20% in sestojev v obnovi 12%.

Ciljna lesna zaloga: 238m³/ha, končna lesna zaloga: 320m³/ha.

Ciljna kakovost sestojev: dobra kakovost.

Ocenjujemo, da bo ciljno stanje doseženo v obdobju 30 let.

- Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.
- Proizvodna doba je 145 let, pomladitvena doba 20 let.

- Usmeritve za obnovo

Z obnovo naj se začne v debeljakah in drogovnjakah z vrzelastim do pretrganim sklepom, če je prisoten pomladek zadovoljive zasnove. Obnova naj poteka malopovršinsko in zadržano. Pri uvajanju sestoj v obnovo in nadaljevanju obnove je treba paziti, da se s premočno sečnjo ne ustvarja večjih vrzeli, ki so izpostavljene neposredno sončni svetlobi večji del dneva. Ker gre za strma pobočja, kjer je tudi poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, naj bodo pomladitvena jedra premera največ do ene sestojne višine. Mogoča je tudi sečnja v ozkih pasovih, ki so usmerjeni poševno na padnico, in ki se jih potem robno širi. S tako sečnjo se zmanjša obseg poškodb na pomladku zaradi sečnje in spravila, ki je zaradi strmin velik.

Sestoj naj se obnavlja z naravnim pomlajevanjem. Kjer so možnosti za uspešno naravno obnovo slabe, sestoj pa je treba obnoviti zaradi poudarjenih funkcij gozda, naj se sestoj obnovi s sadnjo bukve in drugih listavcev. Smreko naj se sadi le kot vložek na vlažnejše predele, drugam ne. Drugod lahko obnova poteka naravno preko pionirskih vrst.

- Usmeritve za nego

Ker je proizvodna sposobnost rastišč nizka, naj se izvaja vse ukrepe nege z majhno intenzivnostjo. Poudarek naj bo na pospeševanju stojnosti sestojev, tudi zaradi poudarjenosti varovalne vloge teh gozdov, šele potem na kakovosti. Smreke naj se ne pospešuje, ker ne spada na ta rastišča.

Z dopolnilno sadnjo bukve je mogoče obogatiti slabo ali pomanjkljivo zasnovano mladje oziroma podmladek. Pri negi mladja in gošče naj se odstranjuje le tiste osebkke, ki ovirajo razvoj dobro zasnovanega pomladka. Vse drugo naj ostane v sestoj kot spremljevalni osebki.

54 KO Termofilni gozdovi 00013 / C

Gozdna združba	Površina	Delež
OSTRYO – FAGETUM	765.04	38.89
ARUNCO – FAGETUM	519.09	26.39
HACQUETIO – FAGETUM, <i>Hacquetio-Fagetum var. geogr. Ruscus hypoglossum</i>	178.56	9.08
ENNEAPHYLLO – FAGETUM, <i>Lamio orvalae-Fagetum var. geogr. Dentaria polyphyllos</i>	160.78	8.17
ABIETI – FAGETUM DINARICUM, <i>Omphalodo-Fagetum</i>	160.43	8.16
Ostale združbe (8)	183.05	9.31
Skupaj	1,966.95	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Ost. igl.	Bukev	Hrast	Plem. lst	Drugi tr. lst	Mehki lst	Skup. igl	Skup. lst
1990	19.24		5.18		48.87	3.00	3.71	13.00	7.00	24.42	75.58
2000	30.26	3.00	10.95	0.00	46.46	2.10	3.60	2.75	0.89	44.21	55.80

Skupinsko raznodobni sestoji: bukve 54 %, smreke 28 %, jelke 2 %, bora 6 %, hrasta 2 %, pl. lst 5 % in trdih listavcev 3 %. Razmerje razvojnih faz: mladovje 10 %, drogovnjak 30 %, debeljak 45 %, sestoji v obnovi 15 %. Ciljna LZ 100 m³/ha igl, 174 m³/ha lst, skupaj 274 m³/ha. Končna LZ 310 m³/ha. Kakovost sortimentov je manj pomembna, igl ŽII, lst ŽII-D. Izravnalna doba je 40 let.

Zaradi manjše proizvodne sposobnosti rastišč je usmeritev vzdrževanje sedanjega stanja in le polagoma izboljšanje sonaravnosti. Pospešujemo listavce, med njimi zlasti bukev. Na več mestih je potrebno malopovršinsko začeti z obnovo (brez sadnje), tako da bo zagotovljena stalna pokrovnost. Še zlasti v zasebnih gozdovih je potrebno preprečiti degradacijo sestojev. Posebno pozornost je treba nameniti varstvu pred podlubniki v številnih smrekovih slabše vitalnih sestojih.

Proizvodna doba je 150 let, pomladitveno razdobje 25 let.

Za pospeševanje biotske pestrosti osnujemo naravna zatočišča v predelih z večjim deležem mokovca, v strmih, težje dostopnih predelih in v sestojih s skupinami panjastih bukev. Odmrle biomase naj bo vsaj 1 % LZ.

Mladovje: Pri negi imajo prednost listavci. Redčenje letvenjaka je manj intenzivno, 16 % na LZ pri igl in 17 % pri listavcih. Osvobajanje in uravnavanje zmesi opravimo le 1 x v rastni dobi.

Drogovnjaki: Starejši drogovnjaki imajo že nalogo akumulacije, v mlajših pa opravimo samo eno redčenje v rastni dobi. Intenziteta je 18 % na LZ pri iglavcih in 16 % na LZ pri listavcih.

Debeljaki in sestoji v obnovi: Debeljake redčimo z majhno pogostostjo, intenziteta v povprečju 8 % na LZ pri iglavcih in 5 % na LZ pri listavcih (sanitarni posek). V obnovo uvajamo 30 % debeljakov. Pri nadaljevanju obnove skrbimo za stalno pokrovnost, zato stari sestoj odstranimo, ko se že pojavi mladje.

V tem razredu ni cilj gojiti debelo drevje. Gostota vlak naj bo zaradi varovalne vloge majhna. Spravilo naj se opravi delno tudi ročno, s konji in manjšimi traktorji. Pri delu v gozdu in vseh posegih je treba paziti na protipožarno varstvo.

63 BR TERMOFILNI GOZDOVI / B

Gozdna združba	Površina	Delež
<i>OSTRYO – FAGETUM</i>	676,53	45,8
<i>HACQUETIO – FAGETUM</i>	306,01	20,7
<i>GENISTO – PINETUM</i>	274,61	18,6
<i>QUERCO – OSTRYETUM</i>	126,26	8,5
<i>ARUNCO – FAGETUM</i>	36,87	2,5
Ostalo	57,95	3,9
Skupaj	1.478,23	100,0

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
m ³ /ha	7,45	0,01	21,69	0,05	0,27	72,18	22,16	6,61	46,64	0,54
%	4,2	<0,1	12,2	<0,1	0,2	40,6	12,5	3,7	26,2	0,3

Za gozdove gospodarskega razreda je značilno, da je njihova varovalna in zaščitna vloga pomembnejša od proizvodne funkcije. Vsi gozdnogojitveni ukrepi morajo biti usmerjeni h krepitvi ekoloških in socialnih funkcij. Pomembno je vzdrževanje čimbolj raznolike strukture razvojnih faz in pestre drevesne sestave z malopovršinsko mešanostjo. Ker je predvideno povečanje deleža mladovij, je potrebno najstarejše debeljake postopno uvesti v obnovo. To je mogoče le s postopnim, rahlim sproščanjem sklepa in nikakor ne z robnimi sečnjami ali razgaljanjem tal. Šele po ustrezni pomladitvi bukve je možno spustiti direktno svetlobo do tal. Redčenja naj bodo šibka (do 10%) in usmerjena le k povečanju stojnosti sestojev.

69 CE Termofilni bukovi gozdovi / C

Gozdna združba							Površina	Delež			
OSTRYO – FAGETUM							1.519,30	63,56			
OSTRYO – FAGETUM VAR. GEOGR. ANEMONE TRIFOLIA							202,40	8,47			
LATHYRO – QUERCETUM PETRAEAE							76,65	3,21			
LUZULO – FAGETUM							74,90	3,13			
QUERCO – OSTRYETUM CARPINIFOLIAE							68,26	2,86			
Druge združbe							448,65	18,77			
Skupaj							2.390,16	100,00			
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List	
1990	21,08	1,00	3,46			49,83	12,17	3,46	8,23	0,77	
2000	18,99	0,97	4,34	0,30	0,00	46,92	12,32	4,95	10,47	0,74	

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	2.032,41	45,23	134,43	179,66	1,01	3,46	4,47	0,49	2,16	2,65
2000	2.390,16	51,5	157,8	209,3	0,98	3,28	4,27	0,68	1,81	2,49

Gozdnogojitveni cilj

Gozdnogojitveni cilj je oblikovanje gnezdasto raznodobnih in raznomerno mešanih sestojev iglavcev in listavcev s skupinsko postopnim sistemom gospodarjenja. Ciljno razmerje drevesnih vrst je glede na današnje stanje naslednje: 16% smreke, 5% ostalih iglavcev, 52% bukke, 10% hrasta, 6% plemenitih listavcev, 10% ostalih trdih listavcev in 1% mehkih listavcev. Ciljno razmerje razvojnih faz je 22% mladovij, 46% drogovnjakov, 18% debeljakov in 14% sestojev v obnovi. Primerjava dejanskega in ciljnega stanja izkazuje viške drogovnjakov in debeljakov, primanjkljaj pa mladovja in sestojev v obnovi. To stanje izkazuje težave pri pomlajevanju, kar je posledica termofilnih razmer na rastiščih kjer prihaja do težav pri klitju semena.

Ciljna lesna zaloga je 270 m³/ha, končna lesna zaloga pa 450 m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 2 – 5%, bukev 3 – 20%, hrast 3 – 10% in plemeniti listavci 2 – 10%.

Gozdnogojitvene usmeritve

V gozdovih z zelo poudarjenimi ekološkimi funkcijami bomo uvajali sistem malopovršinskega raznodobnega gospodarjenja, v ostalih gozdovih pa skupinsko postopno gospodarjenje. Proizvodna doba je dolga, saj je predvidena v trajanju 125 let, medtem ko je pomladitvena doba predvidena 15 let.

Pri redčenjih v drogovnjakih moramo ukrepati z majhno intenziteto. Gospodarjenje mora biti malopovršinsko in sonaravno usmerjeno. Kljub temu pa je v drogovnjakih dela potrebno usmerjati v redčenja slabo sproščenih sestojev dobrih zasnov. Na ekstremnejših rastiščih, kjer prehajajo gozdovi že v varovalne gozdove, pa bodo ukrepi zmernejši ali pa jih sploh ne bo.

V debeljakih bo potrebno pospešiti pripravo na pomladitev. V predelih, kjer je plodnost najmanj izkoriščena, bo potrebno pospešeno zastaviti pomlajevanje. Presvetlitvene sečnje bodo sledile semenskim obrodrom ciljnih vrst. Pri pomlajevanju bo predvsem prisotno odpiranje kvalitetnih smrekovih pomladitvenih jeder, obenem pa bo nujno potrebno upoštevati vse ostale drevesne vrste. Dodatno mora biti prisotna še sadnja plodonosnih drevesnih vrst.

Poleg intenzivne priprave na obnovo v debeljakih bomo sestoje v obnovi pospeševali tako, da bomo zadrževali obnovo. Hkrati bo s tem zagotovljena akumulacija vrednostnega prirastka. Sestoje v obnovi bomo postopoma prevajali v raznodobno strukturirane sestoje.

Mladovja so kvalitetna, a slabo negovana. Torej bo potrebno pospešiti negovalna dela, posebno pozornost posvečati uravnavanju zmesi v mladovju in negi letvenjakov. Pri delu bo potrebno posvečati vso pozornost stojnosti zaradi pojavljanja snegolomov in žledolomov. Mladovja pomanjkljivih zasnov pa bo potrebno spopolniti z rastišču primernimi vrstami v razmerju: rdeči bor 25%, macesen 10%, graden 25%, ostrolistni javor 25%, gorski javor 5%, češnja 5%, ostale plodnosne vrste 15%. Vsekakor bo v mladovju potrebno pospeševati hrast in plemenite listavce.

Izvajanje predpisanih ukrepov je povezana z izgradnjo gozdnih prometnic. Zaradi težjih naravnih danosti in dražji izgradnji je to velikokrat neekonomično in ekološko nesprejemljivo. Zato bi bilo potrebno te površine še enkrat preveriti in jih del uvrstiti v GR varovalnih gozdov.

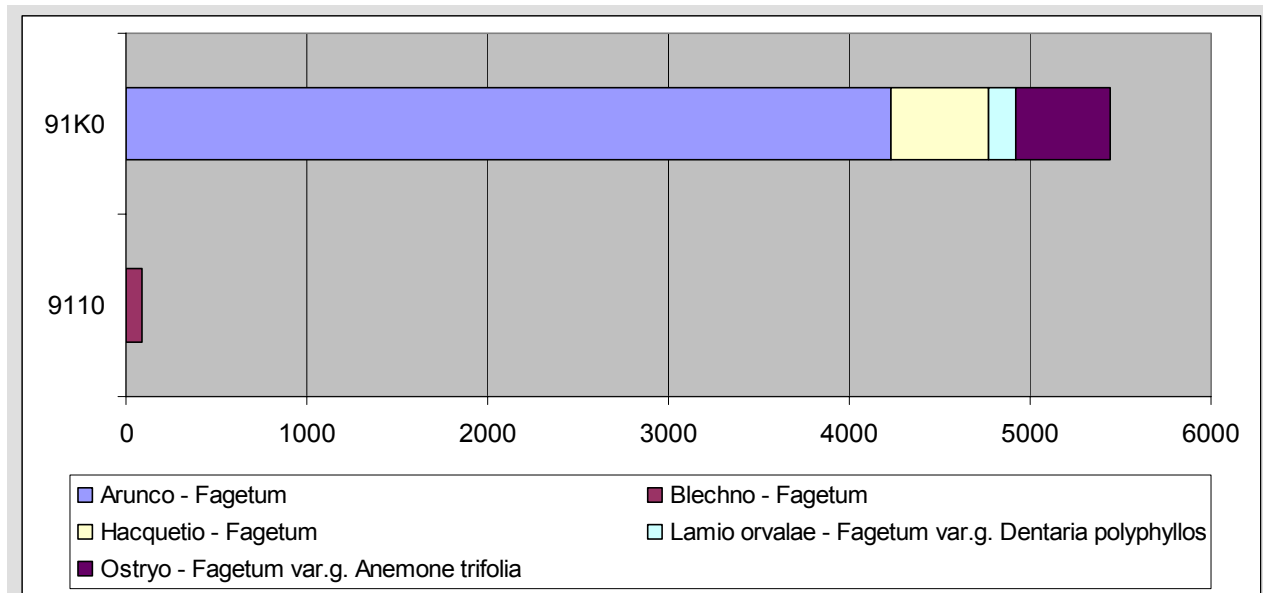
Priloga 7

Takšen sistem usmerjanja gospodarjenja je povezan tudi z zagotavljanjem ustreznega izpolnjevanja splošno koristnih funkcij gozda, ki so na rastiščih tega gospodarskega razreda razmeroma močno zastopane. Na vseh strmejših pobočjih je potrebno stremeti za tem, da ne razgalimo talne podlage, kar lahko vodi v pojav erozijskih žarišč. V področjih, kjer je potrebno varovanje vodnih virov, moramo pri gospodarjenju uporabljati ustrezne tehnologije, zadrževati višji delež debeljakov ter paziti, da z izvajanjem gozdarske dejavnosti ne prihaja do onesnaženja tal. Termofilne lege so primerne za prezimovanje živalstva, tako da je primerno vsa dela, ki bi lahko po nepotrebem vznemirjala živali, zamikamo v obdobja, ko njihov vpliv ni več tako negativen. Obenem je smotno pospeševati plodonosne drevesne vrste, varovati obstoječe in vnašati nove. Zaradi nevarnosti pojavljanja vetrolomov po posameznih grebenih pa je potrebno paziti na stabilne sestojne zgradbe.

V okolici vikend centrov ter posameznih izletniških centrov je potrebno z gospodarjenjem ustvarjati pestre sestojne zgradbe, vendar le z avtohtonimi drevesnimi vrstami. Neavtohtone drevesne vrste pridejo v poštev le kot okrasno drevje v neposredni okolici posameznih objektov, nikakor pa kot primes v drevesni sestavi gospodarskega gozda. V področju krajinskega parka Veliko Kozje – Lisca je potrebno gospodarjenje uskladiti z zahtevami varovanja narave. Prav tako z načrtno izgradnjo transportnih poti usmerjamo gibanje rekreativcev in turistov mimo glavnih rastišč posameznih zavarovanih rastlinskih vrst tega območja.

9 OSOJNA BUKOVJA

GR	GGO	Asociacije	9110	91K0
18	KR	Arunco - Fagetum	0	1359
27	LJ	Arunco - Fagetum	0	2867
		Arunco - Fagetum	0	4226
27	LJ	Blechno - Fagetum	91	0
		Blechno - Fagetum	91	0
27	LJ	Hacquetio - Fagetum		542
		Hacquetio - Fagetum	0	542
27	LJ	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllos		155
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllos	0	155
27	LJ	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia		522
		Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	522
		Skupaj OSOJNA BUKOVJA	91	5445

18 KR OSOJNO BUKOVJE (ArF) / B

Gozdna združba	Površina	Delež
ARUNCO - FAGETUM	1,358.67	70.87
CARICI ALBAE - FAGETUM	158.64	8.27
ENNEAPHYLLO - FAGETUM	84.76	4.42
LUZULO - FAGETUM	77.11	4.02
HACQUETIO - FAGETUM	69.53	3.63
Ostalo	168.50	8.79
Skupaj	1,917.21	100.00

Razred karbonatnega bukovja na strmih osojnih rastiščih Arunco – Fagetum, bukovja s kresničevjem v višinskem pasu od 500 do 1000 m n.m.v.. Geološka podlaga je dolomitna. Zaradi hladnih leg se razvijejo le plitve rendzine. Temperature so skozi celo leto bolj izenačene, talno površje je celo leto vlažno.

Značilne so velike strmine, slaba odprtost, dolge pravilne razdalje. Povprečni nagib v razredu je 34°. Gozdovi so pretežno v zasebni lasti. Drevesna sestava je še razmeroma ohranjena. Podobno kot razred toploljubnega bukovja je bil razred osojnega bukovja malo gospodarjen. Struktura razvojnih faz in pa debelinska struktura delujeta prihranjeno. Močan primanjkljaj mladovij in velik presežek debeljakov sta očitna. Prevladuje debelo staro drevje. Razred je potreben obnove.

Tvorijo ga obsežna gozdnata pobočja z ranodobnimi in enomernimi sestoji bukve s primesjo združb plemenitih listavcev in termofilnih listavcev na strmih legah ter večjeskupinsko primesjo smreke na spodnjih dostopnih legah.

Tu se stanišča gamsa in muflona, na grebenih pa rastišča gozdnih kur. Grebeni so krajinskoestetske dominante.

V preteklosti je prevladovalo velikopovršinsko gospodarjenje. Tereni so težko dostopni ali odmaknjeni. Zaradi premočnih posegov in ujm se poseke zazeliščijo, na plitvih tleh pa združba degradira.

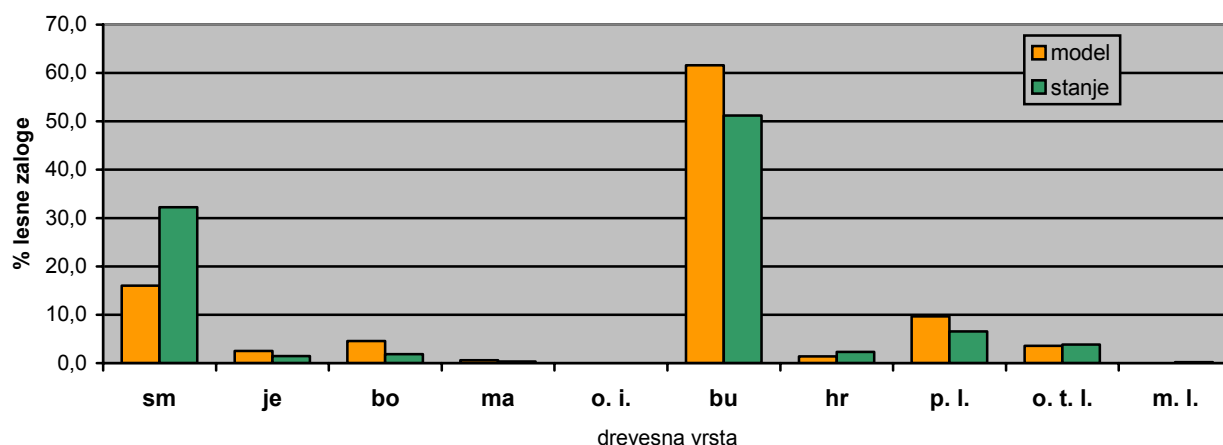
Nega zelo ugodno vpliva na kakovost listavcev, smreka pa se slabo odziva.

Brez redne nege mladovje slabo uspe, zato naj bo nega pogosta in dosledna. V letvenjakih in mlajših drogovnjakih so potrebna močna izbiralna redčenja. V doslej negovanih starejših drogovnjakih in debeljakih naj se izvajajo zmerna redčenja. V negovanih starejših sestojih ukrepi niso potrebni. V ostarelih debeljakih s slabo zasnovano naj se izvaja svetlitveno oz. nasemenilno redčenje v večjih jedrih. V pomlajencih naj se pomaga s pripravo sestoja.

Nepomlajene površine se lahko zasadi s smreko in listavci. Sadike je potrebno ščititi pred objedanjem. Pravočasno je potrebno sanirati žarišča z lubadarjem.

Pri poseganju je potrebno upoštevati vidnost posegov v širšem prostoru in potrebe divjih živali.

Gozdno prometno omrežje je potrebno dosledno vzdrževati. Na zaprtih pobočjih naj se uporablja žično spravilo.

27 LJ BUKOVJE NA RENDZINAH / B

Gozdna združba		Površina	Delež
Staro ime	Novo ime	ha	%
ARUNCO-FAGETUM	Arunco-Fagetum	2.866,87	63,56
HACQUETIO-FAGETUM	Hacquetio-Fagetum	541,91	12,01
CARICI ALBAE-FAGETUM	Ostryo-Fagetum var.geogr. Anemone trifolia	521,85	11,57
ENNEAPHYLLO-FAGETUM	Lamio orvale-Fagetum var.geogr. Dentaria polyphyllos	155,46	3,45
BLECHNO-FAGETUM	Blechno-Fagetum	90,87	2,01
Druge		333,57	7,40
Skupaj		4.510,53	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	23,00	1,00	3,00	0,00	0,00	55,00	5,00	5,00	7,00	1,00
2000	17,09	0,71	2,80	0,10	0,02	61,06	4,10	5,94	7,15	1,04
Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	4.389,58	48,00	126,00	174,00	1,30	2,89	4,19	0,43	0,88	1,31
2000	4.510,53	43,6	166,70	210,20	1,21	4,03	5,24	0,64	2,13	2,77

Ker gre za sorazmerno dobro ohranjene sestoje, je cilj sledeč: raznodobni bukovi sestoji (66%) s skupinsko do šopasto primesjo smreke (15%) in posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev (7%), gradna (3%), trdih listavcev (6%) in ostalih iglavcev (3%). Ciljno stanje gozdov glede na razvojne faze je sledeče: mladovje 14%, drogovnjaki 44%, debeljaki 32%, sestoji v obnovi 10%. Ciljna lesna zaloga je 283m³/ha (iglavci 60 m³/ha, listavci 223 m³/ha), končna lesna zaloga pa 470 m³/ha. Ciljna kakovost sestojev je dobra do prav dobra.

Ciljno stanje je mogoče doseči v 30-ih letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

- Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.
- Proizvodno razdobje je 150 let, pomladitveno razdobje 25 let.

- Usmeritve za obnovo

Del po ujmah poškodovanih drogovnjakov in debeljakov s pretrganim oz. rahlim sklepom bo po končani sanaciji prešel v sestoji v obnovi. Problemov pri naravnem pomlajevanju ni, za ustrezno razmerje drevesnih vrst pa bodo potrebne ponekod dopolnilne sadnje. Sadike po potrebi zaščititi pred divjadjo. Zaradi velikih naklonov terena je potrebno posebej paziti na prostorski red sečnje.

- Usmeritve za nego:

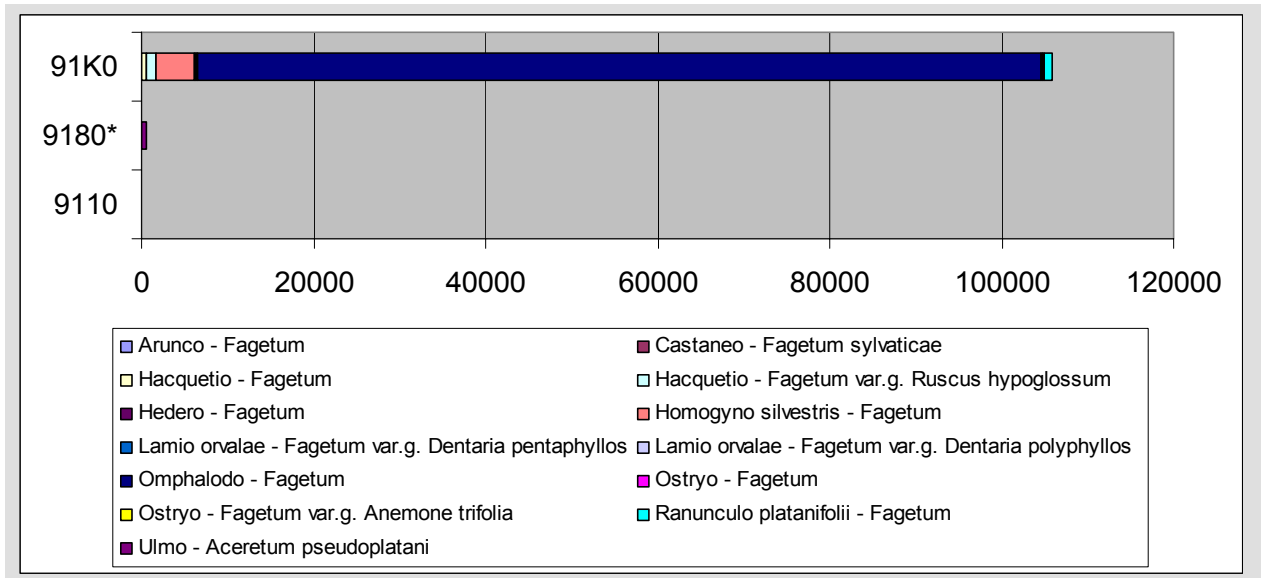
V mladovjih predvsem krepijo stojnost sestojev, v manjši meri pa tudi uravnavati razmerje drevesnih vrst. Enako velja za drogovnjake, v katerih z redčenji ne presežati 12% od lesne zaloge – redčiti zmerno z manjšo intenziteto zaradi poudarjenosti varovalne funkcije. V debeljakih, kjer je to še potrebno, izvajati redčenja z jakostjo do 8% od lesne zaloge.

10 JELOVA BUKOVJA

GR	GGO	Asociacije	9110	9180*	91K0
45	KO	Arunco - Fagetum			90
		Arunco - Fagetum	0	0	90
99	NA	Castaneo - Fagetum sylvaticae	34		
		Castaneo - Fagetum sylvaticae	34	0	0
23	LJ	Hacquetio - Fagetum			456
94	NM	Hacquetio - Fagetum			94
		Hacquetio - Fagetum	0	0	550
37	PO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum			17
34	PO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum			401
45	KO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum			422
48	KO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum			104
47	KO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum			13
		Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum	0	0	957
48	KO	Hedero - Fagetum			169
		Hedero - Fagetum	0	0	169
99	NA	Homogyno silvestris - Fagetum	0	0	2812
6	TO	Homogyno silvestris - Fagetum	0	0	378
98	NA	Homogyno silvestris - Fagetum	0	0	1229
		Homogyno silvestris - Fagetum	0	0	4419
94	NM	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria pentaphyllos	0	0	83
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria pentaphyllos	0	0	83
45	KO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	0	198
48	KO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	0	48
46	KO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	0	12
47	KO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	0	5
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	0	263
23	LJ	Omphalodo - Fagetum	0	0	16242
94	NM	Omphalodo - Fagetum	0	0	5842
95	NM	Omphalodo - Fagetum	0	0	2381
37	PO	Omphalodo - Fagetum	0	0	2395
5	TO	Omphalodo - Fagetum	0	0	11073
34	PO	Omphalodo - Fagetum	0	0	16446
45	KO	Omphalodo - Fagetum	0	0	17447
36	PO	Omphalodo - Fagetum	0	0	3827
48	KO	Omphalodo - Fagetum	0	0	2599
6	TO	Omphalodo - Fagetum	0	0	4436
35	PO	Omphalodo - Fagetum	0	0	7508
46	KO	Omphalodo - Fagetum	0	0	2325
47	KO	Omphalodo - Fagetum	0	0	5527
		Omphalodo - Fagetum	0	0	98048
45	KO	Ostryo - Fagetum	0		165
46	KO	Ostryo - Fagetum	0		4
98	NA	Ostryo - Fagetum	0		53
		Ostryo - Fagetum	0	0	222
23	LJ	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0		157
		Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	0	157
99	NA	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0		107
37	PO	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0		214
34	PO	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0		144
36	PO	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0		199
35	PO	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0		209

Priloga 7

98	NA	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0		41
		Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	0	914
94	NM	Ulmo - Aceretum pseudoplatani	0	29	0
37	PO	Ulmo - Aceretum pseudoplatani		146	
34	PO	Ulmo - Aceretum pseudoplatani		333	
35	PO	Ulmo - Aceretum pseudoplatani		57	
46	KO	Ulmo - Aceretum pseudoplatani		11	
47	KO	Ulmo - Aceretum pseudoplatani		16	
		Ulmo - Aceretum pseudoplatani	0	592	0
			34	592	105872

5 TO JELOVA BUKOVJA NA GLOBOKIH TLEH / B

Kategorija gozdov	Zasebni	Državni	Občinski	Skupaj
Večnamenski gozdovi	4,332.99	7,613.41	4.11	11,950.51
GPN z načrtovanim posekom	170.80	439.12	0.00	609.92
Skupaj vsi gozdovi	4,503.79	8,052.53	4.11	12,560.43

Gozdna združba	Površina	Delež
ABIETI - FAGETUM DINARICUM	8,347.69	66.47
ABIETI - FAGETUM PREALPINO-DINARICUM	2,725.07	21.70
OSTALE GOZDNE ZDRUŽBE Z DELEŽEM POD 3%		11,83
Skupaj	12,559.43	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	23,00	28,00	1,00	0,00	0,00	43,00	0,00	4,00	1,00	0,00
2000	24.29	27.35	0.33	0.21	0.02	42.60	0.02	4.76	0.37	0.06

Na dinarskem fitogeografskem območju, kjer prevladujejo apnenci in dolomiti, je v Trnovskem gozdu večina večnamenskih državnih gozdov, v Kanomlji, Dolah, Črnem vrhu in Podkraj-Nanosu pa zasebnih gozdov. Od ekoloških je pomembna zlasti hidrološka in biotopska funkcija, med socialnimi pa turistična, poučna, rekreacijska in dediščinsko-varstvena. Od slednjih bo v bodoče vse bolj pomembna biotopska (npr. Trnovski gozd je predlagan za osrednje območje medveda) in dediščinsko-varstvena funkcija (vsi ti gozdovi so predlagani za regijski park Trnovski gozd). Problemi teh gozdov se sicer kažejo že desetletja in so povezani predvsem z jelko kot eno izmed glavnih graditeljic tega gozda, ki pa očitno postopno izgineva (delno zaradi alternacije drevesnih vrst, robnega areala jelke, morda pa s splošnim izginevanjem jelke, verjetno zaradi otoplitve ozračja). Problem je objedanje mladja. Prirastek bistveno zaostaja za PSR zaradi pomembnega deleža starih jelovih in bukovih debeljakov, ki že pešajo in zaradi nizke lesne zaloge.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	16,559.31	155.2	105.1	260.3	3.15	2.70	5.85	3.84	2.25	6.09
1990	17,201.82	130.6	106.7	237.3	2.32	2.47	4.79	2.12	1.14	3.26
2000	18,280.25	132.5	127.1	259.6	2.37	2.89	5.26	2.35	1.89	4.24

Gozdnogojitveni cilji:

- Prebiralno in skupinsko postopno gospodarjenje s poprečno proizvodno dobo 135 let, pomladitveno dobo 20-30 let in končno lesno zalogo v poprečju okoli 680 m³/ha (pri jelki 790, bukvi 550).
- Ciljna lesna zaloga je 280 m³/ha (zasebno 270, državno 290), ciljno razdobje pa 10 let.
- Ciljna kakovost: listavci 30 % FL, iglavci 30 % ŽI.

Usmeritve:

- Kjer zgradba in drevesna sestava dopušča, je potrebno težiti k posamično in skupinsko prebiralnemu gospodarjenju.
- Ohranjati delež jelke, kjer je vitalna. Pomoč jelki mora biti večja zlasti v mladosti.
- Do 70 let naj bo pogostost vračanja pri redčenjih 10-15 let, kasneje pa 15-20 let. Jakost redčenj je lahko pri mlajših razvojnih fazah 15-20 %, kasneje pa jakost pada do 8 % v starejšem debeljaku.
- Ohraniti je potrebno optimalno razmerje razvojnih faz. Prednost pri pomlajevanju imajo najstarejši sestoji, ki so najmanj stabilni, pred očmi pa je potrebno imeti tudi kvaliteto oz. izkoristljivost lesa.
- Velik poudarek naj bo tudi na biotopski funkciji, zlasti na oblikovanju zavetišč, puščanju plodonosnih starih dreves ter posameznih sušic, ohranitvi habitatov prostoživečih živali. Ocenjujemo, da je potrebno pustiti zaradi tega okoli 7 % lesne mase.
- Tam, kjer je naravno pomlajevanje uspešno, je potrebno zmanjšati intenzivnost nege mladja, vso pozornost pa je potrebno nameniti sestojem, kjer je otežena obnova. Poleg običajne individualne zaščite je potrebno ograditi posamezna jedra, kjer je jelke največ.
- Sadnje se poslužujemo le tam, kjer je naravna obnova otežena in sicer predvsem s smreko in jelko z nekoliko manjšo gostoto sadnje, pri kasnejši negi pa z uravnavanjem zmesi v korist bukve in plemenitih listavcev, ki se uspešneje pomlajujejo, pospešujemo pestrost sestojev.
- Spremljati je potrebno objednost mladja, če je potrebno tudi ob zgoščeni mreži vzorčnih ploskev in temu prilagajati odstrel parkljaste divjadi.

6 TO JELOVA BUKOVJA NA PLITKIH TLEH / B

Kategorija gozdov	Zasebni	Državni	Občinski	Skupaj
Večnamenski gozdovi	2,068.77	3,170.12	38.06	5,276.95
GPN z načrtovanim posekom	0.00	442.87	0.00	442.87
Skupaj vsi gozdovi	2,068.77	3,612.99	38.06	5,719.82

Gozdna združba	Površina	Delež
ABIETI - FAGETUM DINARICUM	3,538.59	61.87
ABIETI - FAGETUM PREALPINO-DINARICUM	897.36	15.69
ABIETI-FAGETUM PRAEALPINUM	377.81	6.61
ADENOSTYLO – FAGETUM	268.73	4.70
OSTALE GOZDNE ZDRUŽBE Z DELEŽEM POD 3 %		11,13
Skupaj	5,719.82	100.00

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
M³/ha	72.43	43.28	3.86	1.07	0.01	116.44	0.27	10.95	1.08	0.02
%	29.04	17.35	1.55	0.43	0.00	46.69	0.11	4.39	0.43	0.01

Prevladujejo večnamenski gozdovi na ekstremnejših rastiščih (sušna, plitka in bolj kamnita tla) na izpostavljenih legah zlasti na Trnovski planoti (državni gozdovi), Nanosu (zasebni gozdovi) in nekaj malega na Bovškem (Polovnik – občinski gozdovi). Prevladuje dobra zasnova in negovanost sestojev. Poprečna proizvodna sposobnost rastišč v OGR je 6,68, prirastek pa je nižji zaradi prenizke lesne zaloge.

Gozdnogojitveni cilji:

- Prebiralno in skupinsko postopno gospodarjenje s poprečno proizvodno dobo 145 let, pomladitveno dobo 30 let in končno lesno zalogo v poprečju okoli 565 m³/ha (pri jelki 613, bukvi 495).
- Ciljna lesna zaloga je 264 m³/ha (zasebno 250, državno 270), ciljno razdobje pa 20 let.
- Ciljna kakovost: listavci 25 % FL, iglavci 25 % ŽI.

Usmeritve:

- Kjer zgradba gozda in drevesna sestava dopuščata, je potrebno težiti k posamično in skupinsko prebiralnemu gospodarjenju.
- Ohranjati delež jelke upoštevajoč njeno vitalnost in pomladitveni potencial. Pomoč jelki mora biti večja zlasti v mladosti.
- Do 70 let naj bo pogostost vračanja pri redčenjih 15 let, kasneje pa 20 let. Jakost redčenj je lahko pri mlajših razvojnih fazah 15-20 %, kasneje pa jakost pada do 8 % v starejšem debeljaku.
- Pri ukrepih je poudarek na postopni obnovi in nadaljevanju obnove najstarejših sestojev slabe vitalnosti, pri čemer moramo imeti pred očmi kvaliteto in izkoristljivost sortimentov.
- Ob vseh ukrepih je potrebna tudi akumulacija lesne zaloge (slabša zarast sestojev).
- Velik poudarek naj bo tudi na biotopski funkciji, zlasti na oblikovanju zavetišč, puščanju plodonosnih in starih dreves in posameznih sušic ter ohranitvi habitatov prostoživečih živali.
- Ocenjeno je bilo, da mora v gozdu ostati zaradi biotopske funkcije 4 %, zaradi naravovarstvene pa okoli 3 % lesne mase. Poudarjena varovalna funkcija na grebenih, vrhovih in vrtačah je na okoli 6 % površine. Te (slabše, večinoma zaprte) sestoje je marsikje smiselno prepustiti naravnemu razvoju (oblikovanje zavetišč).
- Tam, kjer je naravno pomlajevanje uspešno, je potrebno zmanjšati intenzivnost nege mladja, vso pozornost pa je potrebno nameniti sestojem, kjer je otežena obnova.
- Sadnje se poslužujemo le tam, kjer je naravna obnova otežena (spopolnitev naravnega mladja) in sicer predvsem s smreko in jelko z nekoliko manjšo gostoto sadnje, pri kasnejši negi pa z uravnavamo zmes v korist bukve in plemenitih listavcev.
- V sestojih z razgibano zgradbo je potrebno težiti k prebiralnemu ali skupinsko prebiralnemu gospodarjenju.

23 LJ JELOVO - BUKOVI GOZDOVI / B

Gozdna združba								Površina	Delež	
Staro ime				Novo ime						
Abieti - Fagetum dinaricum				Omphalodo - Fagetum				16.242,06	89,56	
Hacquetio - Fagetum				Hacquetio – Fagetum				456,30	2,52	
Dryopterido - Abietetum				Galio rotundifolii - Abietetum				405,15	2,23	
Neckero - Abietetum				Neckero - Abietetum				248,60	1,37	
Carici albae - Fagetum				Ostryo – Fagetum var. geogr. Anemone trifolia				156,50	0,86	
Drugo								627,60	3,46	
Skupaj								18,136,21	100,00	
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	24,00	49,00	0,00	0,00	0,00	17,00	2,00	6,00	2,00	0,00
2000	29,13	36,72	0,35	0,00	0,10	22,67	1,66	7,41	1,90	0,05

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	18.039,89	178,0	62,0	240,0	3,40	1,80	5,20	2,44	0,49	2,93
2000	18.136,21	164,8	83,8	248,6	3,26	2,43	5,70	2,69	1,18	3,87

Raznodobni mešani sestoji jelke (33% skupinsko, šopasto), smreke (27%, sestojno, skupinsko, šopasto) in bukve (28%, sestojno, skupinsko, šopasto), s primesjo drugih listavcev (12%, posamično).

Ciljno stanje v pogledu razvojnih faz je: mladovja 15%, drogovnjaki 30%, debeljaki 40%, sestoji v obnovi 15%.

Ciljna lesna zaloga je 304m³/ha (iglavci 183m³/ha, listavci 121m³/ha).

Ciljna kakovost sestojev je pri iglavcih in listavcih prav dobra, pri plemenitih listavcih odlična.

Obdobje, v katerem je mogoče doseči ciljno stanje, je 30 let.

- Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.
- Proizvodno razdobje je 140 let, pomladitveno razdobje 30 let.

- Usmeritve za obnovo

V sestojih v obnovi z bogato in dobro zasnovano pomladka naj se pospešeno nadaljuje z obnovo ali pa naj se z obnovo zaključi.

V sestojih s slabo zasnovano pomladka naj se zadržano nadaljuje z obnovo. Jakost pomladitvenih sečenj naj bo večja na rastiščih z dobrim pomlajevanjem, nižja na rastiščih, kjer je nevarnost zaraščanja tal z lesko in zelišči. To so zlasti prisojne lege z večjo skalovitostjo.

V sestojih, ki so presvetljeni zaradi sanitarnih sečenj in v njih ni ustreznega pomladka, naj se izvajajo le sanitarne sečnje. Kjer grmovni sloj močneje zasenčuje tla, naj se izvede priprava sestoja na naravno pomlajevanje.

V sestojih, kjer vrednostni prirastek pada (smrekova rdeča trohnoba, sušenje jelke), naj se pospešeno nadaljuje z obnovo oz. naj se z obnovo zaključi. Kakovostna drevesa, ki jim vrednostni prirastek pada, imajo prednost pri izbiri za posek, zastor starega sestoja pa naj se ohranja z manj kakovostnimi drevesi. V predelih, kjer je močno objedanje mladovja, je treba pomladitveno dobo podaljšati.

Naravna obnova ima prednost pred obnovo s sadnjo. Obnova s sadnjo naj se izvaja v sestojih, kjer naravno pomlajevanje ni uspešno. V večje vrzeli naj se sadi bukev (30-50%, sestojno), plemeniti listavci, zlasti gorski javor, veliki jesen (15-20%, šopasto), jelka (15%, šopasto, skupinsko), smreka (10-40%, šopasto, skupinsko), drugi plodonosni listavci, zlasti češnja, hrast, jerebika (5%, šopasto). Manjše vrzeli se lahko obnovijo tudi samo z eno drevesno vrsto (lahko tudi s smreko). Sadike jelke in razen bukve vseh drugih listavcev je treba zaščititi pred divjadjo z ograjo ali tulci. Večje posajene površine (nad 0,4 ha) je že smiselno zaščititi z ograjo. V ograji saditi večji delež jelovih sadik ali jelko posejati.

V obnovo naj se uvede debeljake z vrzelastim sklepom in ustreznim pomlajevanjem. S pomladitvenimi sečnjami robno širiti in združevati pomladitvena jedra. Ograja se lahko uporabi tudi za zaščito naravnega pomladka.

Vitalna jelova drevesa naj se puščajo v sestoji čim dlje za semenjake.

- Usmeritve za nego

Zaradi dobro produktivnih rastišč naj se negovalna dela izvajajo intenzivno.

Tudi na teh rastiščih pri naravnem pomlajevanju v čim večji meri izkoristiti posredno nego matičnega sestoja. Z nego je potrebno krepiti stojnost sestojev, vrstno pestrost ter kakovost sestojev. V sestojih pospeševati vse manjšinske drevesne vrste. V smrekovih nasadih ohranjati vse listavce ne glede na kakovost. Pri čiščenju naj se odstranjuje srobot, lesko pa naj se prisekuje le toliko, kolikor konkurira mladovju.

Priloga 7

V smrekovih sestojih je potrebno povečevati stojnost in kakovost ter pospeševati listavce. Zato naj se pravočasno začne z izbiralnim redčenjem. To je pomembno tudi v bukovih mlajših sestojih, kjer naj se pospešuje vse manjšinske drevesne vrste.

V nenegovanih, v ujmah poškodovanih tanjših drogovnajkih naj se izvajajo sanitarne sečnje in ob tem tudi izbiralno redčenje, če je še potrebno. Nastale večje vrzeli naj se zasadi, najbolje s hitrorastoči drevesnimi vrstami (g.javor, v.jesen, češnja), če v njih ni pričakovati zadovoljivega naravnega pomlajevanja.

V sestojih, kjer redčenja niso potrebna, naj se dosledno izvajajo sanitarne sečnje. V debeljakih naj se ohranjajo listavci kot semenska drevesa.

V dvoslojnih sestojih bukve in jelke redno naj se izbiralno redči v spodnjem sloju. Zgornji sloj naj se odstrani, če jelke niso vitalne in če vrednostno več ne priraščajo. Če so jelke vitalne in vrednostno priraščajo, naj se zgornji sloj ohrani.

Kjer je jelka zelo vitalna ter zato drevesna sestava blizu naravne, naravna obnova pa nemoteno poteka proti modelni drevesni sestavi, je mogoče lahko s premenilnimi redčenji preoblikovati sestoje v tipične prebiralne sestoje. Taki sestoji so pogosti na svežih in nadpovprečno rodovitnih rastiščih jelovih bukovij kot sta oblika s spomladansko torilnico in oblika s peterolistno mlajo.

- Usmeritve za varstvo

Zaradi nevarnosti prenamnožitve podlubnikov je potrebna redna sanitarna sečnja. Nadzorovati je treba gostoto smrekovih in jelovih lubadarjev.

- Usmeritve za izboljšanje prehranskih razmer v življenjskem okolju prostoživečih vrst divjadi

V predelih, kjer prevladujejo gozd (55%), je potrebno ohranjati, vzdrževati, ponovno vzpostaviti in osnovati pašne površine. Te morajo biti enakomerno razporejene in morajo predstavljati 0,5% gozdne površine. Enako velja tudi za grmišča. Na gozdnih robovih je potrebno saditi in ohranjati plodonosne vrste drevja in grmovja.

34 PO *Omphalodo – Fagetum* – na globokih tleh (01) / B

Gozdna združba	Površina	Delež
<i>Omphalodo - Fagetum</i>	16.446,35	91,10
<i>Omphalodo – Fagetum typicum</i>	8.582,98	47,55
<i>Omphalodo – Fagetum asaretosum</i>	2.686,94	14,88
<i>Omphalodo – Fagetum mercurialetosum</i>	2.194,91	12,16
<i>Omphalodo – Fagetum maianthemetosum</i>	1.366,15	7,57
<i>Omphalodo – Fagetum (ostale podzdržbe)</i>	1.615,37	8,94
<i>Neckero - Abietetum</i>	489,06	2,71
<i>Hacquetio – Fagetum var. geogr. Ruscus hypoglossum</i>	400,88	2,22
<i>Ulmo – Aceretum pseudoplatani</i>	333,21	1,85
<i>Ranunculo platanifolii - Fagetum var. geogr. Calamintha grandiflora</i>	143,77	0,80
Ostalo	240,83	1,32
Skupaj	18.054,10	100,00

Obdobje.	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
1971-80	6,4	77,6	-	-	-	12,6	-	2,2	1,2	
1981-90	78,5					21,5				
1991-00	10,3	62,0	0,2	-	-	22,2	0,1	4,4	0,7	0,1
2001-10	13,1	52,3	0,3	-	-	28,0	0,1	5,4	0,6	0,2

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Tekoči letni prirastek (m ³ /ha)			Možni letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1971-80	17.136,00	205,3	39,0	244,3	6,11	1,09	7,20	5,68	1,01	6,70
1981-90	17.104,57	216,0	58,8	264,8	5,38	2,35	7,73	4,70	1,11	5,81
1991-00*	17.133,34	194,6	73,5	268,1	4,02	2,65	6,67	3,01	0,77	3,78
2001-10	18.054,10	179,7	93,7	273,4	3,23	2,79	6,02	2,90	1,25	4,15

Osnovni cilji v OGR 01 so sledeči:

- dvig lesne zaloge in tekočega prirastka tako, da bi ciljno zalogo dosegli v 50 letih in s tem izboljšati izkoriščenost rastiščnih potencialov,
- izboljšati negovanost gozdov,
- povečati delež gozdov z raznomerno oziroma prebiralno zgradbo,
- izboljšati debelinsko strukturo drevja v raznomernih in prebiralnih gozdovih.

Usmeritve so sledeče:

- Prevladujoč gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje. V gozdovih, ki so po zgradbi blizu prebiralni zgradbi in raznomernih gozdovih prebiralno gospodarjenje.
- Pomladitvena doba 25 let, proizvodna doba 135 let.
- Dvig lesne zaloge zagotoviti v skupinsko raznomernih gozdovih z akumulacijo prirastka v negovanih drogovnjakih in mlajših debeljkih, v raznomernih in prebiralnih gozdovih pa z akumulacijo prirastka srednje debelega in debelega drevja tam, kjer delež tega drevja zaostaja za optimalnim stanjem.
- Dvig tekočega prirastka zagotoviti z ohranjanjem in pospeševanjem vitalnega drevja (jelke).
- Pri vseh ukrepih v teh gozdovih upoštevati in pospeševati vitalne jelove kapnike in tudi vitalne in kvalitetne tanjše jelke, da se lahko vrastejo v bodoč sestoj.
- V letvenjakih in drogovnjakih izvajati izbiralno redčenje, pri čemer pri listavcih pospešujemo gorski javor, pri iglavcih pa vitalno jelko.
- Z izbiralnimi redčenji pričeti čim prej zato, da čim prej dosežemo pravi razpored izbrancev in na ta način večjo mehansko stabilnost gozdov, ter čim hitrejši prehod iz mladovja v drogovnjake.
- V mešanih debeljkih, kjer je debelinska struktura pestra in je dovolj vitalnih tanjših jelk, s premenilnimi redčenji oblikovati raznomerne gozdove, v ostalih debeljkih izvajati šibka svetlitvena redčenja, oziroma pričeti z uvajanjem sestojev v obnovo ko povprečen premer nosilcev sestoja pri iglavcih preseže 55 cm, pri listavcih pa 45 cm.
- V sestojih v obnovi zmerno nadaljevati obnovo in pospeševati raznomoerno zgradbo sestojev.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova, obnova naj poteka zmerno in postopno,
- Obnova s sadnjo pride v poštev le v najbolj razgrajenih in zapleveljenih sestojih, kjer ni pričakovati uspešno naravno obnovo in naj se prvenstveno izvede s sadnjo jelke.
- Pri izbiri drevs za sečnjo pri jelki posebno pozornost posvečati vitalnosti, debelini in kvaliteti in sicer prednost pri sečnji imajo nevitale jelke pred vitalnimi, debelejšje pred tanjšimi in nekvadratne pred kvadratnimi.
- Redno izvajati sečnjo oslabelega drevja pri jelki vsaj vsake 4 – 5 let.

35 PO Omphalodo – Fagetum – na plitvih tleh (02) / B

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Omphalodo – Fagetum	7.507,59	92,11
<i>Omphalodo – Fagetum mercurialetosum</i>	5.805,45	71,23
<i>Omphalodo – Fagetum typicum</i>	1.233,29	15,13
<i>Omphalodo – Fagetum homogynetosum</i>	167,08	2,05
<i>Omphalodo – Fagetum maianthemetosum</i>	156,18	1,92
<i>Omphalodo – Fagetum (ostale podzdržbe)</i>	145,59	1,78
Neckero – Abietetum	291,53	3,58
Ranunculo platanifolii - Fagetum var. geogr. Calamintha grandiflora	208,90	2,56
Ulmo – Aceretum pseudoplatani	57,03	0,70
Ostalo	85,23	1,05
Skupaj	8.150,28	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list	M. list
1971-80	5,9	66,7	-	-	-	21,7	-	5,0	0,7	
1981-90	73,1					26,9				
1991-00	8,6	60,0	0,2	-	-	25,9	-	4,3	0,8	0,2
2001-10	11,4	52,8	0,2	-	-	29,7	-	4,9	0,6	0,2

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1971-80	8.279,00	209,4	78,8	288,2	4,89	2,00	6,89	5,58	1,95	7,53
1981-90	7.710,06	204,1	68,8	272,9	4,90	2,46	7,36	3,73	0,94	4,67
1991-00*	7.747,27	203,1	92,0	295,1	3,98	2,78	6,76	2,90	0,81	3,71
2001-10	8.150,28	192,1	106,0	298,1	3,80	3,17	6,96	3,61	2,16	5,76

Osnovni cilji so sledeči:

- izboljšati negovanost gozdov,
- dvig lesne zaloge,
- izboljšati izkoriščenost rastiščnih potencialov,
- ohranjati optimalno razmerje razvojnih faz oziroma optimalno debelinsko strukturo sestojev,
- prestrukturirati gozdove iz enomerne v raznomočno obliko (povečati delež raznomernih in prebiralnih gozdov).

Usmeritve so sledeče:

- Prevladujoč gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Pomladitvena doba 30let, proizvodna doba 145 let.
- V gozdovih, ki so po zgradbi blizu prebiralni zgradbi in v raznomernih gozdovih prebiralno gospodarjenje.
- Dvig lesne zaloge zagotoviti v skupinsko raznomernih gozdovih z akumulacijo prirastka v negovanih drogovnjakih in mlajših debeljkih, v raznomernih in prebiralnih gozdovih pa z akumulacijo prirastka srednje debelega in debelega drevoja tam, kjer delež tega drevoja zaostaja za optimalnim stanjem.
- Dvig tekočega prirastka zagotoviti z ohranjanjem in pospeševanjem vitalnega drevoja (jelke) in zagotavljanjem zadostnega števila izbrancev.
- Pri vseh ukrepih v teh gozdovih upoštevati in pospeševati vitalne jelove kapnike in tudi vitalne in kvalitetne tanjše jelke, da se lahko vrastejo v bodoč sestoj.
- V letvenjakih in drogovnjakih izvajati izbiralno redčenje, pri čemer pri listavcih pospešujemo gorski javor, pri iglavcih pa vitalno jelko.
- Z izbiralnimi redčenji pričeti čim prej zato, da čim prej dosežemo pravi razpored izbrancev in na ta način večjo mehansko stabilnost gozdov, ter čim hitrejši prehod iz mladovja v drogovnjake.
- V mešanih debeljkih, kjer je debelinska struktura pestra in je dovolj vitalnih tanjših jelk, s premenilnimi redčenji oblikovati raznomočne gozdove, v ostalih debeljkih izvajati šibka svetlitvena redčenja, oziroma pričeti z uvajanjem sestojev v obnovo ko povprečen premer nosilcev sestojja pri iglavcih preseže 50 cm, pri listavcih pa 40 cm.
- V sestojih v obnovi zmerno nadaljevati obnovo in pospeševati raznomočno zgradbo sestojev.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova, obnova naj poteka zmerno in postopno.
- Obnova s sadnjo pride v poštev le v najbolj razgrajenih in zapleveljenih sestojih, kjer ni pričakovati uspešno naravno obnovo in naj se prvenstveno izvede s sadnjo jelke.
- Pri izbiri dreves za sečnjo pri jelki posebno pozornost posvečati vitalnosti, debelini in kvaliteti in sicer prednost pri sečnji imajo nevitale jelke pred vitalnimi, debelejšje pred tanjšimi in nekvalitetne pred kvalitetnimi.
- Redno izvajati sečnjo oslabelega drevoja pri jelki vsaj vsake 2 – 3 leta, v najbolj izpostavljenih sestojih pa vsako leto.

36 PO Omphalodo – Fagetum – na hladnih legah (03) / C,D

Gozdna združba											Površina (ha)	Delež (%)
Omphalodo - Fagetum											3.827,41	85,42
<i>Omphalodo – Fagetum homogynetosum</i>											1.373,06	30,64
<i>Omphalodo – Fagetum lycopodietosum</i>											770,67	17,20
<i>Omphalodo – Fagetum maianthemetosum</i>											548,58	12,24
<i>Omphalodo – Fagetum typicum</i>											525,49	11,73
<i>Omphalodo – Fagetum (ostale podzdržbe)</i>											609,61	13,61
Neckero - Abietetum											335,58	7,49
<i>Ranunculo platanifolii - Fagetum var. geogr. Calamintha grandiflora</i>											198,82	4,44
<i>Piceetum subalpinum dinaricum</i>											58,99	1,32
Ostalo											60,03	1,33
Skupaj											4.480,83	100,00
Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list	M. list		
1971-80	17,6	65,0	-	-	-	11,9	-	4,7		0,8		
1981-90			80,9					19,1				
1991-00	23,9	52,6	-	-	-	19,9	-	3,4	0,2	-		
2001-10	29,5	45,6	-	-	0,1	21,2	-	3,4	0,1	0,1		

V zadnjih 30 letih so se ti gozdovi preoblikovali praktično iz čistih jelovih gozdov v mešane gozdove jelke, smreke in bukke. Nadaljne zmanjševanje deleža iglavcev tu ni zaželeno in tudi ni primerno, saj gre za hladna rastišča, kjer je že po naravi delež iglavcev večji, poleg tega pa je tu možno vzgojiti zelo kvaliteten les iglavcev (smreke in jelke).

Osnovni cilji so sledeči:

- oblikovati optimalno razmerje razvojnih faz oziroma optimalno debelinsko strukturo sestojev.
- izboljšati negovanost gozdov,
- dvig lesne zaloge,
- povečati tekoči prirastek,
- izboljšati izkoriščenost rastiščnih potencialov.

Usmeritve so sledeče:

- Prevladujoč gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Pomladitvena doba 30let, proizvodna doba 145 let.
- V gozdovih, ki so po zgradbi blizu prebiralni zgradbi in v raznomernih gozdovih prebiralno gospodarjenje.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova.
- Z uvajanjem sestojev v obnovo pričeti, ko povprečen premer nosilcev sestojja pri iglavcih preseže 55 cm, pri listavcih pa 35 cm, na rastišču *Omphalodo-Fagetum lycopodietosum* in *Neckero-Abietetum*.
- Obnova naj poteka postopno tudi tam, kjer je pomladek v pomlajencih bogate in dobre zasnove, ker je delež mladovja v tem OGR dovolj visok.
- Obnova s sadnjo pride v poštev le kot dopolnilo naravni obnovi v najbolj razgrajenih in zapleveljenih sestojih, kjer ni pričakovati uspešne naravne obnove in naj se jo izvede prvenstveno s sadnjo jelke.
- Pri vseh ukrepih ohranjati in pospeševati vitalne jelove kapnike ter vitalne in kvalitetne tanjše jelke, da se lahko vrastejo v bodoč sestoj.
- V mladovjih čim prej pričeti z izbiralnimi redčenji in oblikovanje skupinske zmesi.
- V drogovnjakih izvajati zmerno izbiralno redčenje, pri čemer pospešujemo kvalitetne smreke, jelko in kvalitetno bukev.
- V debeljakih izvajati zmerna svetlitvena redčenja, v debeljakih z rahlim sklepom brez ukrepanja.
- V vseh sestojih, ki imajo raznomerno zgradbo oziroma so blizu prebiralni zgradbi ukrepati v smislu prebiralne nege gozdov.
- Pri izbiri dreves za sečnjo pri jelki posebno pozornost posvečati vitalnosti, debelini in kvaliteti. Prednost pri sečnji imajo nevitale jelke pred vitalnimi, debelejšje pred tanjšimi in nekvalitetne pred kvalitetnimi.
- Redno izvajati sečnjo oslabelega drevja pri jelki vsaj vsakih 5 – 6 let.

37 PO Pretežno bukovi gozdovi na rastišču Omphalodo – Fagetum (04) / B,A

Gozdna združba	Površina	Delež
Omphalodo – Fagetum	2.395,06	80,14
<i>Omphalodo – Fagetum mercurialetosum</i>	886,22	29,65
<i>Omphalodo – Fagetum typicum</i>	747,83	25,02
<i>Omphalodo – Fagetum scopolietosum</i>	495,75	16,59
<i>Omphalodo – Fagetum homogynetosum</i>	187,74	6,28
<i>Omphalodo – Fagetum (ostale podzdržbe)</i>	77,52	2,60
Ranunculo platanifolii - Fagetum var. geogr. Calamintha grandiflora	214,19	7,17
Neckero – Abietetum	193,66	6,48
Ulmo – Aceretum pseudoplatani	145,87	4,88
Hacquetio – Fagetum var. geogr. Ruscus hypoglossum	17,26	0,58
Ostalo	22,67	0,75
Skupaj	2.988,71	100,00

Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. lis.t	M. list.
1971-80	5,0	55,0	-	-	-	31,0	-	8,0	1,0	
1981-90	60,3					39,7				
1991-00	6,6	45,1	0,1	-	-	37,5	-	9,9	0,5	0,3
2001-10	8,2	34,9	-	-	-	44,5	-	11,4	0,7	0,3

V zadnjih 30 letih so ti gozdovi prešli iz mešanih jelovo - bukovih gozdov v pretežno čiste bukove gozdove. Nadaljne zmanjševanje deleža iglavcev (jelke) je tu nezaželeno, vendar se mu ne bomo mogli izogniti.

Osnovni cilji so sledeči:

- vzpostaviti optimalno razmerje razvojnih faz,
- izboljšati negovanost gozdov,
- dvig lesne zaloge,
- povečati tekoči prirastek,
- izboljšati izkoriščenost rastiščnih potencialov,

Usmeritve so sledeče:

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Pomladitvena doba 20 let, proizvodna doba 130 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova. Obnova naj poteka postopno tudi tam, kjer je pomladek v pomlajencih bogate in dobre zasnove, zaradi prevelikega deleža mladovja v razmerju razvojnih faz.
- Z uvajanjem sestojev v obnovo pričeti, ko povprečen premer nosilcev sestojja pri iglavcih preseže 55 cm, pri listavcih pa 45 cm.
- Obnova s sadnjo pride v poštev le kot dopolnilo naravni obnovi v najbolj razgrajenih in zapleveljenih sestojih, kjer ni pričakovati uspešne naravne obnove. Izvede se jo izključno s sadnjo jelke.
- Pri vseh ukrepih ohranjati in pospeševati vitalne jelove kapnike ter vitalne in kvalitetne tanjše jelke, da se lahko vrastejo v bodoč sestoj.
- V drogovnjakih izvajati zmerno izbiralno redčenje, pri čemer pospešujemo plemenite listavce ter kvalitetne smreke in vitalne jelke.
- V debeljakih s tesnim sklepom izvajati zmerna svetlitvena redčenja, v debeljakih z rahlim sklepom brez ukrepanja, zaradi zadrževanja obnove.
- Pri izbiri drevca za sečnjo pri jelki posebno pozornost posvečati vitalnosti, debelini in kvaliteti. Prednost pri sečnji imajo nevitale jelke pred vitalnimi, debelejšje pred tanjšimi in nekvalitetne pred kvalitetnimi.
- Redno izvajati sečnjo oslabelega drevja pri jelki vsaj vsake 4 – 5 let, na bolj izpostavljenih sestojih pa 2 – 3 leta.

45 KO Jelovo-bukovi gozdovi na globokih tleh 00001/ B,A

Gozdna združba	Površina	Delež
ABIETI - FAGETUM DINARICUM, <i>Omphalodo-Fagetum</i>	17,446.60	93.68
HACQUETIO – FAGETUM, <i>Hacquetio-Fagetum var. geogr. Ruscus hypoglossum</i>	421.80	2.26
ENNEAPHYLLO – FAGETUM, <i>Lamio orvalae-Fagetum var. geogr. Dentaria polyphyllos</i>	197.67	1.06
OSTRYO – FAGETUM	164.95	0.89
ARUNCO – FAGETUM	90.12	0.48
Ostale združbe (11)	302.00	1.62
Skupaj	18,623.83	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Ost. igl.	Bukev	Hrast	Plem. list	Drugi tr. list	Mehki list	Skup. igl	Skup. list
1990	17.00	44.00			32.00		6.00	1.00		61.00	39.00
2000	19.94	36.14	0.26	0.02	36.10	0.19	6.70	0.49	0.16	56.36	43.64

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Načrtovan letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	21.293	200.00	111.00	311.00	4.49	2.63	7.12	4.26	2.10	6.26
1990	17.705	208.00	130.00	338.00	4.40	3.66	8.06	3.80	1.75	5.55
2000	18.623	192.90	149.30	342.20	4.01	3.94	7.94	3.33	2.95	6.28

Malopovršinsko in velikopovršinsko skupinsko raznomerni sestoji. Mestoma tudi posamezno raznomerni in prebiralni. Drevesna sestava sm 20 %, jelke 34 %, bu 39 %, pl. list 7 %. Razvojne faze: mladovje 10 %, drogovnjak 25 %, debeljak 45 %, sest v obnovi 15 % in raznomerni sestoji 5 %. Na račun debeljakov se lahko ob uspešnem pomlajevanju poveča delež pomlajencev ter posamičnih in skupinsko raznomernih sestojev.

Ciljna lesna zaloga 213 m³/ha iglavcev in 179 m³/ha listavcev, skupaj 392 m³/ha. Končna lesna zaloga debeljakov pred uvajanjem v obnovo je 640 m³/ha. Kvaliteta igl ŽI, ŽII, list L, ŽII. Ciljno stanje bo doseženo v 30 letih.

V tem gospodarskem razredu je, zaradi velikega deleža starejših sestojev, neugodne debelinske strukture ter padanja kvalitete lesa močno poudarjena naravna obnova gozda.

Zaradi velikega deleža jelke v lesni zalogi in mestoma tudi bolj skalovitih predelov je potrebno uveljaviti malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje s sestoji. Ta gozdnogojitven sistem je še posebej pomemben na mestih, kjer je poudarjena varovalna vloga gozda.

Na več mestih je delež jelke že zelo majhen, sestoji so vrstno izmenjani (zabukovljeni) in se z jelko že več desetletij ne pomlajujejo. Tu se upošteva tudi principe oplodnega gospodarjenja. Ne glede na kvaliteto je potrebno zadržati jelove semenjake. Za zabukovljene sestoje upoštevamo tudi usmeritve za gospodarski razred gorski bukovi gozdovi.

Za vse sestoje je temeljna strategija ohranjanje in povečevanje visoke proizvodne zmogljivosti sestojev – akumuliranje prirastkov predvsem v kvalitetnih debeljakih. Zaradi tvorbe rdečega srca pri bukvi in pešanja prirastkov, ne bomo povečevali deleža drevja v III. debelinskem razredu.

Na predelih, kjer je onemogočena naravna obnova, postavimo ograje; sadimo jelko, gorski javor in veliki jesen. Vse ograje nad 900 m nadmorske višine vidno označimo, da preprečimo poškodbe in pogine divjih petelinov. Proizvodna doba je 140 let, pomladitvena doba 30 let.

Naravna zatočišča (ekocelice) osnujemo okoli kaluž, izvirov in skupin starega drevja. Odmrle nadzemne biomase naj bo 2 – 3 % lesne zaloge. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5 debelinske stopnje. Puščamo še živa drevesa (bukve) z dupli premera nad 4 cm.

Mladovje: Mladje s slabimi zasnovami bomo dosadili s smreko in rastiščem ustreznimi vrstami. Bolj načrtno kot do sedaj je treba načrtovati pripravo sestojev za naravno nasemenitev. Kjer ta tudi po dveh poizkusih (20 let) ne uspe, načrtujemo sadnjo. Kjer mladje uspe, je treba s končnim posekom zaključiti obnovo. Rahljanja mladja in gošč praviloma ne opravljamo, temveč le posek predrastkov (razen jelke, ki jo vključimo v mladovje tudi do 30 cm premera) in uravnavanje zmesi. Na izpostavljenih mestih je potrebna zaščita mladja pred objedanjem. Obvezno je najmanj eno redčenje letvenjakov v desetletju.

Drogovnjaki: Obvezno je redčenje vseh mlajših drogovnjakov (do 20 cm). Intenziteta redčenja naj bo močnejša pri listavcih in v žlebovih in dolinah ter manjša na grebenih. Sklep po redčenju naj bo normalen, le ob najkvalitetnejših izbrancih rahel. Intenziteta redčenja ne sme preseči 20 % LZ. Redčenja je potrebno nadaljevati tudi v starejših drogovnjakih.

Priloga 7

Debeljaki: Ločiti je treba debeljake za redčenje, debeljake brez ukrepanja in debeljake za obnovo (gojitveni načrt). Pri debeljakih za redčenje naj intenziteta ne presega 12 % LZ. Izogibamo se nizkih intenzitet v debeljakih (pod 5 % na LZ) zaradi poškodb drevja – izbrancev. V teh primerih v negovalnih enotah ne odkazujemo, če to ni nujno iz varstvenih vzrokov (podlubniki!) – sestoje prepustimo naravnemu razvoju do uvajanja v obnovo (10 – 30 let).

Sestoji v obnovi: Zaradi dolgega pomladitvenega razdobja začnemo z obnovo z intenziteto 25 % na LZ, nadaljujemo z obnovo s 30 % in zaključimo z obnovo s končnim posekom ali najmanj 70 % posekom preostale lesne zaloge (puščanje najvitalnejših in najkvalitetnejših manj motečih dreves). Pomlajevanje je sicer zaželeno na celi površini, pomladitvena jedra in skupine pa oblikujemo in negujemo le tam, kjer jih želimo, ne povsod kjer se pojavijo. Jedra mladovja z dobrimi zasnovami (naj bodo brez nadstojnih dreves) združujemo, povečujemo ob upoštevanju prostorskega reda. Če je v sestoji polnilni ali dvoslojni sestoj, ki ne bo tvoril bodočega sestoja, se ga poseka pri prvi sečnji.

Posamične raznomerne in prebiralne sestoje obravnavamo po zgoraj navedenih usmeritvah in po principih prebiralnega gospodarjenja. Skrbimo za razvojno dinamiko. Intenziteta redčenj in prebiranja do 16 % na LZ. Delež teh gozdov bomo ohranjali ali povečevali.

46 KO Jelovo-bukovi gozdovi na plitvih tleh 00002 / B,A

Gozdna združba	Površina	Delež
ABIETI - FAGETUM DINARICUM, <i>Omphalodo-Fagetum</i>	2,324.77	98.35
ENNEAPHYLLO – FAGETUM, <i>Lamio orvalae-Fagetum</i> var. <i>geogr. Dentaria polyphyllos</i>	12.40	0.52
ACERI – FRAXINETUM, <i>Aceri-Fraxinetum illyricum</i>	11.04	0.47
NECKERO – ABIETETUM	8.42	0.36
OSTRYO – FAGETUM	4.07	0.17
Ostale združbe (3)	3.05	0.13
Skupaj	2,363.75	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Ost. igl.	Bukev	Hrast	Plem. list	Drugi tr. list	Mehki list	Skup. igl.	Skup. list
1980										64.00	36.00
1990	17.00	44.00								61.00	39.00
2000	6.51	41.06	0.01	0.01	44.74	0.04	7.33	0.25	0.05	47.59	52.41

Malopovršinsko in večjepovršinsko skupinsko raznomerni sestoji. Na najbolj ekstremnih delih rastišč na 10 % površine posamično raznomerni in prebiralni. Drevesni sestav: sm 14 %, je 36 %, bu 42 %, pl. list 8 %. Razvojne faze: mladovje 10 %, drogovnjak 20 %, debeljaki 46 %, sestoji v obnovi 14 %, posam. raznomerni 10 %. Ciljna lesna zaloga je 162 m³/ha igl, 192 m³/ha list, skupaj 354 m³/ha. Končna lesna zaloga debeljakov je 620 m³/ha. Kvaliteta igl ŽI, list L, ŽII. Posamezna avtohtona smreka in gorski javor tudi F, R kvalitete. Ciljno stanje bo doseženo v 20 letih.

Neugodna debelinska struktura, slabša vitalnost sestojev in padanje kvalitete lesa (rdeče srce pri bukvi), so dejavniki, ki narekujejo poudarjeno naravno obnovo gozda.

Zaradi plitvih tal in mestoma zelo skalovitih delov je za opravljanje varovalne vloge pomembna stalna pokrovnost tal. Pri gospodarjenju težimo k malopovršinskemu skupinsko postopnemu gospodarjenju s sestoji. Potrebno je uporabiti tudi čim več rešitev, ki so značilne za prebiralno gospodarjenje.

V I. razširjenem debelinskem razredu imajo prednost g. javor ter še posebno smreka in jelka. Doseči je treba povečanje deleža drevja do 30 cm in zmanjšati delež nad 50 cm, pri iglavcih zaradi slabega priraščanja, pri listavcih pa zaradi padanja kakovosti (rdeče srce). Proizvodna doba je 150 let, pomladitvena 20 let.

Naravna zatočišča izločimo z odseki ali negovalnimi enotami v okolici brlogov, jam, brezen, sten višjih od 10 m, na rastiščih redkih vrst rastlin, neodprtih in nedostopnih predelih, rastiščih divjega petelina, gozdnega jereba itd.. Puščamo večji delež odmrle biomase, in sicer 3 – 5 % lesne zaloge. Več je puščamo v raznodobnih sestojih, drogovnjakih in debeljakih, kateri imajo LZ do 200 m³/ha, v sestojih nad to zalogo pa manj. Puščamo odmrta drevesa predvsem debelejša od 5 debelinske stopnje.

Mladovje: Mladje s slabšimi zasnovami bomo spopolnili s sadnjo smreke. Posamezna jedra sadnje smreke naj ne presegajo površine 0,5 ha. Pri negi pospešujemo jelko in predvsem plemenite listavce, še zlasti brest, ki je naša najbolj ogrožena vrsta. Mladje, ki ima dobro zasnovano in sklep, naj zaradi manjšega izločanja raste brez zastora. Vsaj 1 x opravimo uravnavanje zmesi in posek predrastkov (negativno izbiro) in 1 x redčenje letvenjakov. Pomladitev sestojev in nega mladega gozda se opravi s pomočjo starega in sosednjega drevja.

Drogovnjaki: Tudi tu je potrebno večkrat odstraniti robna drevesa predvsem tista, ki zastirajo svetlobo. Možna je izbira tudi manjšega števila izbrancev posebno v zasebnih gozdovih. Jakost naj bo večja pri listavcih (17 % na LZ).

Debeljaki: V debeljakih je potreben močno diferenciran pristop. Ločiti jih moramo na debeljake za akumulacijo - brez ukrepa, debeljake za redčenje in debeljake za obnovo. Redčenje naj bo šibko, do 11 % na LZ.

Sestoji v obnovi: 30 % debeljakov bi začeli uvajati v obnovo, intenziteta sečenj naj bo 20 % na LZ pri iglavcih in 30 % na LZ pri listavcih. Zaradi ohranjanja velike stabilnosti, varovalne vloge, izjemno velike sonaravnosti, mora biti obnova pazljiva in malopovršinska. Z obnovo na hitro zaključimo, ko se pojavi zadovoljivo mladje. S sadnjo smreke bomo povečali delež mladega gozda, povečali prirastek in uravnotežili razmerje razvojnih faz.

Raznomerni sestoji: Te načrtujemo povečati na 10 %, posebno na mestih, kjer je močnejše poudarjena varovalna funkcija. Tu je za povečanje zračne vlage in števila mikroorganizmov v tleh obvezno puščati več sečnih ostankov. Dovoljeno je, ob upoštevanju varstva pred podlubniki, izkoristiti samo boljši tehnični les, zaželeno je puščati višje panje, posebno na prisojnih legah.

47 KO Prebiralni jelovo-bukovi gozdovi 00003 / B,A

Gozdna združba	Površina	Delež
ABIETI - FAGETUM DINARICUM, <i>Omphalodo-Fagetum</i>	5,527.38	94.44
NECKERO – ABIETETUM	288.03	4.92
ULMO – ACERETUM, <i>Ulmo-Aceretum pseudoplatani</i>	15.77	0.27
HACQUETIO – FAGETUM, <i>Hacquetio-Fagetum var. geogr. Ruscus hypoglossum</i>	12.65	0.22
ENNEAPHYLLO – FAGETUM, <i>Lamio orvalae-Fagetum var. geogr. Dentaria polyphyllos</i>	5.18	0.09
Ostale združbe (1)	3.52	0.06
Skupaj	5,852.53	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Ost. igl.	Bukev	Hrast	Plem. list	Drugi tr. list	Mehki list	Skup. igl.	Skup. list
1990	12.00	47.00								59.00	41.00
2000	14.69	39.31	0.01	0.00	39.68	0.05	6.11	0.13	0.03	54.00	46.00

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Načrtovan letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	6,308.00	221.0	154.0	375.0	4.07	3.92	7.99	4.39	2.71	7.10
2000	5,852.53	206.5	175.8	382.2	3.56	4.07	7.63	2.87	3.11	5.98

Vrstno pestri, posamično in skupinsko mešani prebiralni, mestoma tudi raznomerni in malopovršinsko raznodobni sestoji jelovo bukovega gozda. Drevesni sestav: sm 18 %, je 33 %, bu 41 %, pl. list 8 %. Normalna (optimalna) lesna zaloga znaša 400 m³/ha.

Kvaliteta iglavcev ŽI (avtohtone sm tudi F, R), bukke ŽII (g. jav I-F). Ciljno stanje bo doseženo v 20 letih.

V vseh sestojih je potrebno uveljaviti načela prebiralnega gospodarjenja. Vedno je treba preveriti poudarjenost vseh funkcij prebiralnega gozda. V ostalih sestojih, ki so vključeni v ta razred, se gospodarji po principih malopovršinskega skupinskega postopnega gospodarjenja. Zaradi varovalnega značaja teh gozdov moramo preprečevati prehode v večjepovršinsko enomerno zgradbo. Še zlasti bukev je dopustno zaradi povečanja kakovosti gojiti v šopih.

Kot pomoč pri pomlajevanju je dopustna malopovršinska sadnja smreke, kjer puščamo vse kvalitetno in vitalno drevje. Vrzelaste in nepomlajene dele sestojev pomladimo lahko tudi s sadjo smreke velikosti do 0,20 ha. Obvezno je potrebno upoštevati lokalno provenienco (lahko puljenke ali vzgoja v krpicah na terenu). V te sestojke ni dovoljeno vnašanje smreke neznanega izvora.

Večino negovalnih del se opravi s pomočjo odraslega sestoja, s sečnjo za pospeševanje tistih funkcij, ki so na določenem mestu premalo poudarjene. Prave nege se v prebiralnem gozdu opravi zelo malo. Sečnja se opravi le 1 x v desetletju, zato je občutek, da je negovanost zelo slaba.

V prebiralnem gozdu ne gospodarimo s sestojem ampak z drevsom brez upoštevanja prostorskega reda, zato tu lahko vzgojimo najkvalitetnejše osebke izredno velikih dimenzij (d 1,3 = 90 cm). Velik delež debelega drevja je tudi značilnost oziroma pogoj funkcioniranja prebiralnega gozda.

Pri debelem drevju je treba zmanjšati delež bukke in delno tudi jelke ter povečati delež smreke in plemenitih listavcev. Delež bukke povečamo v deb. razredu 30 – 50 cm. Iz sestojev izločamo smreko, ki nima izgleda avtohtone lokalne rase. V spodnjem položaju mora biti veliko drevs „čakalcev“, da se dobro očistijo vej in da dosežemo les izjemnih kvalitet, še pomembnejše pa je, da v zgornji položaj pride le najbolj vitalni del populacije, ki kasneje lahko doseže velike dimenzije in visoko kvaliteto.

Na najbolj ekstremnih legah, še zlasti v prisojnih legah zaradi varovalne vloge, se pri poseku pušča visoke panje in izkoristi le boljši tehnični les. Tu je stalna pokrovnost tal pomembnejša od proizvodnje lesa.

Naravna zatočišča osnujemo predvsem na močno skalovitih terenih (npr. Neckero-Abietetum) in kjer so ostali redki biotopi (brlogi, jame, brezna, skalovitost nad 85 %, kaluže, izviri ipd.). Izločimo jih z odseki ali z negovalnimi enotami. Veliki so lahko od pol hektarja do dva hektarja ali več, če je to utemeljeno v načrtu GE. Delež odmrle biomase naj bo 2 – 4 % LZ, več na izpostavljenih prisojnih legah s poudarjeno varovalno vlogo.

48 KO Nižinski jelovo-bukovi gozdovi 00004 / C

Gozdna združba										Površina	Delež
ABIETI - FAGETUM DINARICUM, <i>Omphalodo-Fagetum</i>										2.598.75	83.51
QUERCO – FAGETUM, <i>Hedero-Fagetum</i>										168.74	5.42
HACQUETIO – FAGETUM, <i>Hacquetio-Fagetum var. geogr. Ruscus hypoglossum</i>										103.54	3.33
DRYOPTERIDO – ABIETETUM, <i>Galio rotundifolii-Abietetum</i>										76.66	2.46
ENNEAPHYLLO – FAGETUM, <i>Lamio orvalae-Fagetum var. geogr. Dentaria polyphyllos</i>										48.45	1.56
Ostale združbe (7)										115.75	3.72
Skupaj										3.111.89	100.00
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Ost. igl.	Bukev	Hrast	Plem. Ist	Drugi tr. Ist	Mehki Ist	Skup. igl	Skup. Ist
1990	32.00	37.00			18.00	2.00	8.00	2.00	1.00	69.00	31.00
2000	27.15	34.19	1.86	0.15	22.98	1.79	8.48	2.49	0.90	63.35	36.64
Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Načrtovan letni posek (m ³ /ha)			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	
1990	2.967.00	169.0	95.0	264.0	5.00	2.76	7.76	3.98	1.48	4.46	
2000	3.111.89	195.4	113.0	308.3	4.93	3.19	8.12	3.37	1.83	5.21	

Skupinsko raznodobni sestoji: sm (29 %), je (32 %), bu (24 %), hr (3 %), pl. Ist (10 %), t. Ist 2 %. Razvojne faze: mladovje 12 %, drogovnjak 28 %, debeljak 47 %, sestoj v obnovi 13 %. Ciljna lesna zaloga je 257 m³/ha igl in 167 m³/ha Ist, skupaj 424 m³/ha. Končna lesna zaloga je 650 m³/ha. Kakovost igl ŽI-II, Ist ŽI (pl. Ist L). Ciljno stanje bo doseženo v 40 letih.

Stalna kontrola zdravstvenega stanja zaradi sušenja jelke in podlubnikov ter sanacija poškodb ob mokrem snegu in žledu. Kjer se jelka močneje suši je, kljub velikemu deležu smreke, potrebna malopovršinska sadnja smreke in listavcev.

Rast drevja je tu, tudi zaradi termofilnega značaja rastišč, drugačna kot v ostalih gospodarskih razredih je-bu gozda. V mladosti je rast hitra, nato pa se hitreje zaključí, zato ne gojimo debelega drevja, katerega delež pa je treba predvsem v zasebnih gozdovih kljub temu povečati. Proizvodno razdobje je 130 let, pomladitveno obdobje 20 let.

V sestojih puščamo 2 – 3 % odmrle biomase, več na prisojnih, izpostavljenih legah. Naravna zatočišča izločamo v okolici posebnih biotopov – izvirov, brlogov, brezen, kaluž ter na strmih nedostopnih predelih. Za začasna naravna zatočišča lahko določimo debeljake, kjer 10 – 30 let ne ukrepamo.

Mladovje: V mladju in gošči z dobro zasnovno opravimo 2 x negativno izbiro s posebnim poudarkom na uravnavanju zmesi. Kjer je drevesna zmes pestra lahko v fazi letvenjaka opravimo pozitivno izbiro 2 x z manjšo intenziteto. Ob izbrancih jesena in gorskega javorja, ki nimata tendence razraščanja, je lahko intenziteta redčenja močnejša.

Drogovnjaki: Pri redčenju drogovnjakov je potrebna previdnost. Intenziteta pri iglavcih je lahko do 18 % lesne zaloge, pri listavcih naj bo nižja. Bolj kot na kakovost izbrancev je treba paziti na biološko in mehansko stabilnost drogovnjakov.

Debeljaki: Potrebno je ločiti debeljake za obnovo in tiste za akumulacijo. V debeljakih za akumulacijo naj se izvaja redčenje le, če je potrebno. Intenziteta igl 12 %, Ist 11 % na LZ.

Sestoji v obnovi: Dvajset odstotkov najbolj vrzelastih debeljakov uvajamo v obnovo. Temelj bo naravna obnova. Na mestih, kjer se mladje ni pojavilo, opravimo končni posek in sadnjo smreke in listavcev. Del sestojev bomo obnovili z ograjami, da bi povečali sonaravnost in drevesno pestrost. Ko se mladje sklene opravimo končni posek v dobi mirovanja vegetacije. Ker so sestoji vrzelasti, je intenziteta sečnje lahko le do 25 % lesne zaloge. Pri nadaljevanju in zaključku obnove je intenziteta poseka 30 % oziroma 70 % lesne zaloge.

94 NM DINARSKI JELOVO- BUKOVI GOZDOVI NA SREDNJerODOVITNIH RASTIŠČIH / C

Gozdna združba	Površina	Delež
Ulmo - Aceretum	29,04	0,46
Hacquetio - Fagetum	94,15	1,48
Enneaphyllo - Fagetum	83,12	1,30
Abieti - Fagetum dinaricum - typicum	2659,10	41,75
- scopolietosum	1090,10	17,11
- omphalodetosum	1089,30	17,10
- mercurialetosum	262,60	4,12
- homogynetosum	307,80	4,85
- hacquetietosum	239,6	3,76
Ostalo	514,66	8,07
Skupaj	6.369,47	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list	Meh. list
1980	16,00	40,00	0,00	0,00	0,00	34,00	0,00	10,00	0,00	0,00
1990	23,00	35,00	0,00	0,00	0,00	34,00	0,00	8,00	0,00	0,00
2000	28,36	29,16	0,00	0,02	0,02	34,68	0,06	7,54	0,15	0,02

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		iglavci	listavci	skupaj	iglavci	listavci	skupaj	iglavci	listavci	skupaj
1980	4.691,71	206,8	162,6	369,4	4,40	3,37	7,87	4,32	4,19	8,51
1990	5.557,84	204,0	141,0	345,0	4,20	2,30	7,50	4,57	3,31	7,88
2000	6.369,47	193,8	142,9	336,8	4,14	3,30	7,44	3,98	3,37	7,35

Gozdnogojitveni cilji:

- Skupinsko raznodobni in skupinsko prebiralni sestoji sm 29%, je 29%, bu 34% in pl. list 8%;
- ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 11%, drogovnjak 23%, debeljak 36%, sst v obnovi 16%, prebiralni - sk. raznomerni 14%;
- ciljna lesna zaloga: 340 m³/ha;
- končna lesna zaloga v debeljakih: 555 m³/ha;
- ciljna kakovost: igl (Ž I), list (F, L);
- ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve:

- Skupinsko postopno, malopovršinsko in velikopovršinsko gospodarjenje. V smislu sproščene tehnike prisotni tudi elementi (skupinsko) prebiralnega sistema. Način obnove se prilagaja terenskim in sestojnim razmeram.
- Proizvodno razdobje 145 let, pomladitveno razdobje 25 let.
- Pospešeno uvajanje starejših debeljakov v obnovo in nadaljevanje obnove v starih in razgrajenih sestojih ter sst v obnovi.
- Umetna obnova – spopolnitve naravnega mladja.
- Intenzivna nega mladih zasnov.
- Redčenja letvenjakov in drogovnjakov.
- Pospeševanje javorja in bukke pri redčenjih smrekovih nasadov.
- Varstvo:
 - Sanitarni posek suhega in oslabelega drevja;
 - preventiva in kurativa proti podlubnikom;
 - uskladitev prisotnosti divjadi z nosilnostjo okolja.
- Izboljševanje življenjskih pogojev gozdnim živalim.

95 NM DINARSKI JELOVO - BUKOVI GOZDOVI NA NAJBOLJŠIH RASTIŠČIH / B

Gozdna združba	Površina	Delež
Abieti - Fagetum dinaricum - omphalodetosum	1.216,19	47,69
- hacquetietosum	456,15	17,88
- clematidetosum	269,9	10,59
- typicum	195,51	7,65
- scopolietosum	151,00	5,92
Ostalo	261,41	10,27
Skupaj	2.550,16	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list	Meh. list
1980	18,00	39,00	0,00	0,00	0,00	34,00	0,00	8,00	1,00	0,00
1990	20,00	37,00	0,00	0,00	0,00	35,00	1,00	6,00	1,00	0,00
2000	26,65	29,91	0,03	0,03	0,01	35,56	0,20	6,91	0,52	0,17

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		iglavci	listavci	skupaj	iglavci	listavci	skupaj	iglavci	listavci	skupaj
1980	2.687,22	191,0	143,0	334,0	4,39	3,60	7,99	3,78	3,49	7,27
1990	1.980,68	185,0	140,0	325,0	4,20	3,30	7,50	4,46	2,51	6,97
2000	2.550,16	179,6	137,5	317,1	4,85	3,54	8,40	3,42	2,85	6,26

Gozdnogojitveni cilji:

- Skupinsko raznodobni in skupinsko prebiralni sestoji sm 28%, je 31%, bu 33% in g. ja 8%;
- ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 11%, drogovnjak 33%, debeljak 37%, sst v obnovi 14%, prebiralni – sk. raznomerni 5%;
- ciljna lesna zaloga: 380 m³/ha;
- končna zaloga v debeljakih: 685 m³/ha;
- ciljna kakovost: igl (Ž I), list (F, L);
- ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve:

- Skupinsko postopno in skupinsko prebiralno gospodarjenje
- Način obnove se prilagaja terenskim in sestojnim razmeram, dovoljene tudi večjepovršinske presvetlitve enomernih sestojev.
- Uvajanje v obnovo prestarih in razgrajenih debeljakov ter pospešeno nadaljevanje obnov v sst v obnovi.
- Umetna obnova v smislu spopolnitev naravnega mladja.
- Proizvodno razdobje 140 let, pomladitveno razdobje 20 let.
- Intenzivna nega mladih zasnov.
- Zmerna redčenja in akumulacija v srednjedobnih sestojih ter radikalnejši posegi v najstarejše sestoje.
- Pospeševanje listavcev v nasadih smreke.
- Izkoriščanje prebiralnih struktur na manjših površinah.
- Varstvo:
 - Sanitarni posek propadajoče jelke.
 - Preventiva in kurativa proti lubadarju – uporaba feromonov.
 - Usklajevanje številčnosti divjadi z zmogljivostjo okolja.
- Izboljševanje življenjskih pogojev divjim živalim – mirne cone, vzdrževanje košenic.

98 NA JELOVO-BUKOVI GOZDOVI NA KARBONATIH-PLITVA TLA / D

Gozdna združba		Površina	Delež							
6. Rastišča jelke in bukve		1,229.37	88.73							
<i>LUZULO-ABIETI-FAGETUM PRAEALPINUM</i> (<i>Homogyno sylvestris – Fagetum</i>)		101.07	7.29							
<i>ABIETI-FAGETUM PRAEALPINUM</i> (<i>Omphalodo – Fagetum var. geogr. Anemone trifolia</i>)		1,128.30	81.43							
Ostala rastišča		156.17	11.27							
<i>OSTRYO - FAGETUM</i>		53.38	3.85							
<i>FAGETUM ALTIMONTANUM PRAEALPINUM</i> (<i>Ranuncolo platanifolii – Fagetum var. geogr. Hepatica nobilis</i>)		40.72	2.94							
<i>PINETUM SUBILLYRICUM</i> (<i>Pinetum austroalpinom</i>)		24.73	1.78							
ostale združbe		37.34	2.7							
Skupaj		1,385.54	100.00							
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
1990	41.05	15.05	0.78	5.18	0.00	36.44	0.00	1.26	0.19	0.04
2000	40.89	10.79	1.10	6.13	0.02	38.11	0.01	2.23	0.58	0.14

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	1376.08	161.08	93.56	254.64	3.41	1.74	5.15	2.70	1.49	4.19
1990	1391.85	162.18	99.14	261.32	3.28	1.79	5.07	2.99	1.72	4.71
2000	1385.54	153.49	106.96	260.45	3.10	2.06	5.16	2.30	1.30	3.60

Gozdnogojitveni cilj

- Sestojno do skupinsko raznodoben in skupinsko mešan gozd bukve (45%) ter smreke (32%) in s posamično do šopasto primesjo jelke (12%), bora (1%), macesna (6%), plemenitih listavcev (3%) ter drugih listavcev (1%)
- ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 10%, drogovnjak 30%, debeljak 37%, sestoji v obnovi 18%, raznomerni gozd 5%
- proizvodna doba 150 let, pomladitvena doba 30 let
- ciljna lesna zaloga: 300 m³/ha
- končna lesna zaloga: 640 m³/ha
- ciljna kakovost: iglavci Ž1; listavci Ž1/ŽII
- ciljno obdobje: 30 let

Gozdnogojitvene usmeritve

Gozdnogojitveni sistem: skupinsko raznodobno gospodarjenje

Za zagotavljanje varovalne funkcije gozdov je potrebno opustiti gradnjo gozdnih vlak v težje dostopnih predelih. Na strmejših legah pomlajevati v ozkih progah.

V vseh sestojih naj bo gospodarjenje izrazito malopovršinsko s pospeševanjem pestrosti in stabilnosti gozdnih sestojev. Pospeševati in ohranjati bukev ter predvsem jelko, v bližini naselij pa tudi plodonosne drevesne vrste in posamezna starejša drevesa slikovitih oblik.

Malopovršinska naravna obnova. Manj vitalne starejše debeljake postopno uvesti v obnovo. Umetno obnovo izvajati kot spolnitev naravnega mladja in tam, kjer je močno prizadeta varovalna funkcija gozdov.

Srednje intenzivna nega mladovij. Poudarek na krepitvi stabilnosti in ohranjanju pestre vrstne sestave. Čim boljše izkoristiti indirektno nego.

V drogovnjakih šibka redčenja z večjim poudarkom na vitalnosti kot na kvaliteti izbrancev.

V ohranjenih debeljakih le najnujnejši ukrepi. V prereditvenih debeljakih pospeševati naravni pomladek (še posebej jelko in bukev).

Kjer sta varovalna ali hidrološka funkcija močnejše poudarjeni in pravilne razmere to omogočajo, pospeševati raznomerno strukturo.

99 NA JELOVO-BUKOVI GOZDOVI NA KARBONATIH / C

Gozdna združba	Površina	Delež
6. Rastišča jelke in bukve	2,812.47	90.79
<i>LUZULO-ABIETI-FAGETUM PRAEALPINUM</i> (<i>Homogyno sylvestris – Fagetum</i>)	113.62	3.67
<i>ABIETI-FAGETUM PRAEALPINUM</i> (<i>Omphalodo – Fagetum var. geogr. Anemone trifolia</i>)	2,698.85	87.12
Ostala rastišča	285.37	9.23
<i>FAGETUM ALTIMONTANUM PRAEALPINUM</i> (<i>Ranuncolo platanifolii – Fagetum var. geogr. Hepatica nobilis</i>)	106.87	3.45
<i>GALIO ROTUNDIFOLII –ABIETETUM</i>	66.26	2.14
<i>QUERCO-LUZULO-FAGETUM</i> (<i>Castaneo – Fagetum sylvaticae</i>)	33.96	1.1
ostale združbe	78.28	2.54
Skupaj	3,097.84	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
1990	39.62	15.55	0.16	2.05	0.00	39.32	0.12	3.09	0.10	0.01
2000	38.94	11.13	0.15	2.34	0.01	41.80	0.15	4.73	0.52	0.25

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	2969.40	149.46	117.92	267.38	3.12	2.02	5.14	3.48	3.43	6.91
1990	2974.35	151.73	112.74	264.47	3.06	2.00	5.06	3.47	2.79	6.26
2000	3097.84	141.36	127.62	268.98	3.08	2.83	5.90	2.62	3.02	5.63

Gozdnogojitveni cilj

- Skupinsko raznodoben mešan gozd bukve (45%), smreke (33%) in jelke (12%) s primesjo macesna (3%), plemenitih listavcev (6%) ter drugih listavcev (1%)
- ciljna lesna zaloga 340 m³/ha, končna lesna zaloga 725 m³/ha
- ciljna kakovost: iglavci F/Ž1, listavci F/Ž1
- ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 11%, drogovnjak 16%, debeljak 42%, sestoj v obnovi 26%, raznomerni sestoji 5%
- proizvodna doba 150 let, pomladitvena doba 35 let

Gozdnogojitvene usmeritve

Osnovne usmeritve za zagotavljanje funkcij gozdov so: omejiti gradnjo vlak na območjih, kjer je varovalna funkcija močno poudarjena, pospeševati pestrost in stabilnost gozdnih sestojev.

Osrednja gozdnogojitvena usmeritev je intenzivna nega ter akumulacija prirastka.

Prevladuje naj naravna obnova v manjših jedrih. Izjema so močno pomlajene površine državnih gozdov, kjer je potrebno obnovo pospešiti, pri tem pa ohraniti vse sklenjene dele sestojev. Zaradi lokalno močno porušenega razmerja razvojnih faz je potrebno ohraniti določene dele sestojev tudi kot ekocelice. Umetna obnova le za manjše spopolnitve naravnega mladja.

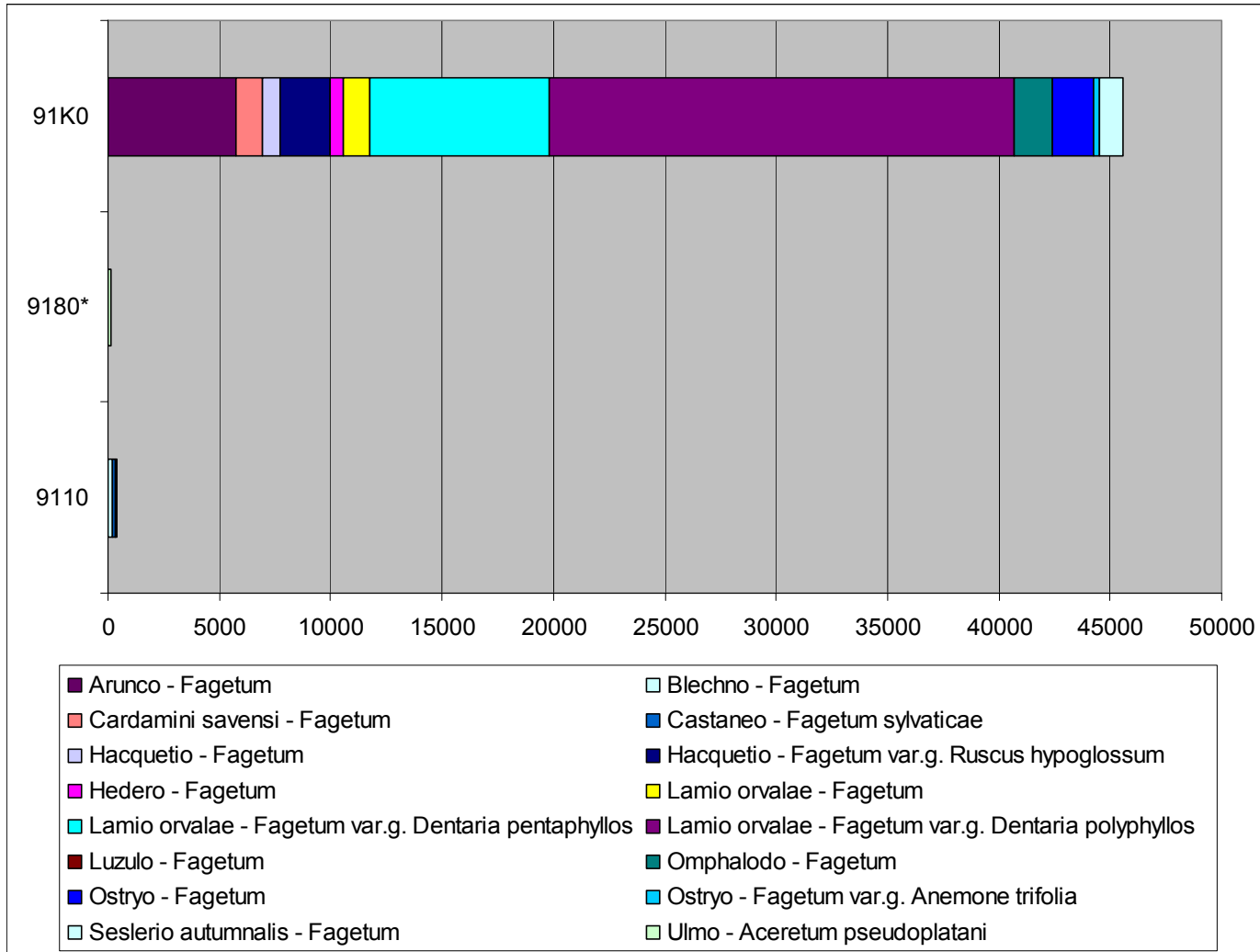
Intenzivna nega mladovij. Zaradi obsežnih površin je potrebno intenzivnost prilagoditi zasnovam, povsod pa opraviti najnujnejša dela za krepitev stabilnosti sestojev. Poudarek na pomoči konkurenčno šibkejšim vrstam.

V drogovnjakih intenzivna redčenja. Pri tem krepiti odpornost sestojev in skrbeti za dovolj sproščene krošnje pri bukvi.

V ohranjenih debeljakih pretežno sanitarne sečnje. Zadrževati uvajanje v obnovo vseh sklenjenih sestojev. Obnova naj se začne v vrzelastih sestojih na manjših površinah, drugje pa zadrževati pomlajevanje.

11 GORSKA BUKOVJA

GR	GGO	Asociacije	9110	9180*	91K0
4	TO	Arunco - Fagetum			3599
49	KO	Arunco - Fagetum			136
26	LJ	Arunco - Fagetum			163
67	CE	Arunco - Fagetum	0	0	1873
		Arunco - Fagetum	0	0	5771
26	LJ	Blechno - Fagetum	196		
		Blechno - Fagetum	196	0	0
79	MB	Cardamini savensi - Fagetum			99
62	BR	Cardamini savensi - Fagetum			437
93	NM	Cardamini savensi - Fagetum			658
		Cardamini savensi - Fagetum	0	0	1194
62	BR	Castaneo - Fagetum sylvaticae	124		
		Castaneo - Fagetum sylvaticae	124	0	0
93	NM	Hacquetio - Fagetum			327
26	LJ	Hacquetio - Fagetum			417
		Hacquetio - Fagetum	0	0	744
79	MB	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum			158
4	TO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum			1039
62	BR	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum			374
49	KO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum			678
		Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum	0	0	2249
93	NM	Hedero - Fagetum			293
49	KO	Hedero - Fagetum			294
		Hedero - Fagetum	0	0	587
67	CE	Lamio orvalae - Fagetum			1202
		Lamio orvalae - Fagetum	0	0	1202
4	TO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria pentaphyllos			6270
67	CE	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria pentaphyllos			1808
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria pentaphyllos	0	0	8078
79	MB	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	0	457
4	TO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	0	7891
62	BR	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	0	2219
93	NM	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	0	5353
49	KO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	0	2807
26	LJ	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	0	2142
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	0	20869
79	MB	Luzulo - Fagetum	83		
		Luzulo - Fagetum	83	0	0
93	NM	Omphalodo - Fagetum			253
49	KO	Omphalodo - Fagetum			485
67	CE	Omphalodo - Fagetum			941
		Omphalodo - Fagetum	0	0	1679
4	TO	Ostryo - Fagetum			1681
67	CE	Ostryo - Fagetum			225
		Ostryo - Fagetum	0	0	1906
26	LJ	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia			206
		Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	0	206
4	TO	Seslerio autumnalis - Fagetum			1110
		Seslerio autumnalis - Fagetum	0	0	1110
79	MB	Ulmo - Aceretum pseudoplatani		78	
62	BR	Ulmo - Aceretum pseudoplatani		78	
		Ulmo - Aceretum pseudoplatani	0	156	0

4 TO GORSKA BUKOVJA / B

Kategorija gozdov	Zasebni	Državni	Občinski	Skupaj
Večnamenski gozdovi	17,253.90	2,540.24	1,528.80	21,322.94
GPN z načrtovanim posekom	840.73	1,994.87	0.00	2,835.60
Skupaj vsi gozdovi	18,094.63	4,535.11	1,528.80	24,158.54

Gozdna združba	Površina	Delež
ENNEAPHYLLO – FAGETUM	7,891.34	32.74
LAMIO ORVALAE-FAGETUM PRAEALPINUM	6,269.53	26.01
ARUNCO – FAGETUM	3,599.42	14.93
OSTRYO – FAGETUM	1,680.56	6.97
SESLERIO – FAGETUM	1,109.71	4.60
HACQUETIO – FAGETUM	1,039.20	4.31
OSTALE GOZDNE ZDRUŽBE Z DELEŽEM POD 3 %		10.44
Skupaj	24,104.53	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	19,00	2,00	0,00	0,00	0,00	68,00	0,00	7,00	4,00	0,00
2000	18.15	1.00	0.40	0.61	0.00	63.59	0.50	8.47	6.35	0.93

Pojavljajo se v več ali manj strnjenih površinah na obrobju dinarskega območja, v predalpskem območju in v Idrijskem in Cerkljanskem hribovju v nadmorski višini 800-900 m. Prevladujejo večnamenski zasebni gozdovi. Na Idrijskem so gozdovi ogroženi zaradi žleda. Poudarjene funkcije so zlasti varovalna (površine z večjimi nakloni in skalovitostjo, ponekod se pojavljajo celo skalne stene, ki otežujejo, ponekod pa celo onemogočajo spravilo lesa), malopovršinsko pa tudi biotopska funkcija. V kolikor bodo v naslednjih letih sprejeti predlagani regijski parki, bo na večjem delu teh gozdov poudarjena dediščinsko-varstvena funkcija.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	15,617.82	35.1	126.5	161.6	1.08	3.74	4.82	0.67	2.51	3.18
1990	18,310.46	37.0	135.0	172.0	1.00	3.50	4.50	0.53	1.62	2.15
2000	24,158.54	42.1	166.8	208.9	1.00	4.23	5.23	0.67	2.44	3.11

Gozdnogojitveni cilji:

- Skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje s poprečno proizvodno dobo 128 let (ohranjena 130, z iglavci 120), pomladitveno dobo okoli 20 let in končno lesno zalogo okoli 575 m³/h, pri mešanih s smreko pa 790 m³/ha.
- Ciljna lesna zaloga je 248 m³/ha, ciljno razdobje pa 20 let.
- Ciljna kakovost: listavci 25 % FL, iglavci 28 % ŽI.

Usmeritve:

- Povečevati delež bukke na račun plemenitih in trdih listavcev, z negovalnimi redčenji pa izboljševati zasnovano in negovanost ter intenzivnost razvoja drogovnjakov preko debeljaka in pomlajenca v mladovja.
- Do 70 let naj bo pogostost vračanja pri redčenjih 10 let, kasneje pa 15 let. Jakost redčenj je lahko pri mlajših razvojnih fazah do 20 %, kasneje pa jakost pada do 8 % v debeljaku. V ogroženih sestojih po žledu mora biti jakost redčenj nekoliko nižja.
- Pomladitve je potrebno pričeti v sestojih s slabšo zasnovano, jakost pomladitvenih sečenj pa je okoli 30 %. Na okoli 3 % površine varovalna funkcija diktira način gospodarjenja, zmanjšanje možnega poseka zaradi biotopske funkcije pa je okoli 3 % (oblikovanje zavetišč, puščanje duplaric in drugih zanimivih dreves, ohranitev rastišč ogroženih vrst).
- V panjevcih upoštevati smernice OGR termofilnih panjevcev, na površinah s poudarjeno varovalno funkcijo pa smernice varovalnih gozdov.

26 LJ GORSKO BUKOVJE / C

Gozdna združba									Površina	Delež
Staro ime					Novo ime				ha	%
ENNEAPHYLLO – FAGETUM					Lamio orvalae–Fagetum var. geogr. Dentaria polyphyllos				2.141,72	62,05
HACQUETIO – FAGETUM					Hacquetio-Fagetum				417,09	12,08
CARICI ALBAE – FAGETUM					Osryo-Fagetum var. geogr. Anemone trifolia				206,20	5,97
BLECHNO – FAGETUM					Blechno-Fagetum				196,09	5,68
ARUNCO – FAGETUM					Arunco - Fagetum				162,51	4,71
Drugo									327,76	9,51
Skupaj									3.451,37	100,00
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	33,00	2,00	1,00	0,00	0,00	49,00	2,00	7,00	6,00	0,00
2000	34,87	2,05	0,95	1,03	0,00	45,11	1,70	7,84	6,10	0,35

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	3.575,54	83,00	140,00	223,00	2,20	3,30	5,50	1,08	1,36	2,44
2000	3.453,65	97,50	153,20	250,7	2,48	3,95	6,44	1,29	1,99	3,28

Skupinsko raznodoben gozd bukke 50% s primesjo smreke 32% (posamično do skupinsko), plemenitih listavcev 8% (posamično, šopasto) in posamično primesjo jelke 2%, hrasta 1% ter macesna 1%.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 5%, drogovnjak 39%, debeljak 41%, sestoj v obnovi 15%;

Ciljna lesna zaloga: 329m³/ha, končna lesna zaloga: 660m³/ha.

Ciljna kvaliteta: prav dobra pri iglavcih, listavcih prav dobra do odlična.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 25 let

Gozdnogojitvene usmeritve:

- Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.
- Proizvodno obdobje je 140 let, pomladitveno obdobje 25 let.

- Usmeritve za obnovo

V obnovo uvajati debeljake s slabimi in pomanjkljivimi sestojnimi zasnovami. Jakost prvih pomladitvenih sečenj naj bo šibka, ker pospešujemo bukev.

Nadaljevanje pomlajevanja naj bo zadržano zaradi ustvarjanja ugodnih pogojev za razvoj bukke, zaradi vrednostnega priraščanja matičnega sestoja in težnje po večji stopnji raznodobnosti zgradbe sestojev (boljša statična stabilnost).

Pospešeno nadaljevati z obnovo (močnejše jakosti pomladitvenih sečenj) ali jo zaključiti le v sestojih v obnavljanju, kjer je to potrebno zaradi razvoja pomladka in slabega vrednostnega priraščanja matičnega sestoja

Končna velikost pomladitvenih jeder ob zaključku obnove mora biti v povprečju okoli 1 sestojne višine, ker pospešujemo bukev. Na hladnejših legah (S in SV) mora biti končna velikost pomladitvenih jeder nekoliko večja.

Obnova s sadnjo naj poteka le v močno poškodovanih sestojih, kjer je potrebno nastale vrzeli, ki so močno zaraščene z zelišči in grmovnicami, obnoviti s sadnjo bukke.

- Usmeritve za nego

Zaradi nadpovprečno dobrih sestojnih zasnov v mladovju in slabe negovanosti ima nega mladovja in pomladka v sestojih v obnovi poseben poudarek.

V mladju in goščah, kjer prevladuje bukev, pospeševati plemenite listavce, enakovredno upoštevati mokovec, črni gaber in mali jesen. Pospeševati tudi minoritetne drevesne vrste, kot je jelka.

Pogostnost ukrepov v mladju in goščah naj bo zaradi dobrih sestojnih zasnovi večja, posebej v slabo negovanih sestojih ter pri negi plemenitih listavcev (gorski javor).

Zaradi dobrih sestojnih zasnov in slabe negovanosti je potrebna v letvenjakih večja intenzivnost redčenj (zgodnejši začetek, manjša jakost in večja pogostnost). S čim prejšnjim začetkom redčenj v teh letvenjakih izboljšati njihovo statično stabilnost. V slabo negovanih in nenegovanih letvenjakih, kjer so prva redčenja zamujena, mora biti njihova jakost prav tako šibkejša in pogostnost večja - 2x na 10 let. V teh letvenjakih je treba upoštevati kot nosilce funkcij tudi manj kakovostna drevesa, ki pa imajo lepo razvite široke in simetrične krošnje.

V drogovnjakih naj bo intenzivnost redčenja večja zaradi nadpovprečno dobrih sestojnih zasnov in slabe negovanosti.

Zaradi počasnejše dinamike rasti in zahteve po višjih lesnih zalogah naj bo pogostnost redčenj v drogovnjakih in debeljakih nekoliko manjša, jakost redčenj pa nižja.

V drogovnjakih, kjer je ogrožena statična stabilnost, enakovredno upoštevati kakovostne znake, vitalnost in statično stabilnost (simetričnost in velikost krošnje itd.). V teh drogovnjakih upoštevati kot nosilce funkcij tudi manj kakovostna drevesa, ki pa imajo lepo razvite široke in simetrične krošnje.

49 KO Gorski bukovi gozdovi 00008 / B,A

Gozdna združba	Površina	Delež
ENNEAPHYLLO – FAGETUM, <i>Lamio orvalae-Fagetum</i> var. <i>geogr. Dentaria polyphyllos</i>	2,807.48	62.67
HACQUETIO – FAGETUM, <i>Hacquetio-Fagetum</i> var. <i>geogr. Ruscus hypoglossum</i>	678.04	15.13
ABIETI – FAGETUM DINARICUM, <i>Omphalodo-Fagetum</i>	485.32	10.83
QUERCO – FAGETUM, <i>Hedero-Fagetum</i>	293.99	6.56
ARUNCO – FAGETUM	136.36	3.04
Ostale združbe (5)	78.85	1.77
Skupaj	4,480.04	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Ost. igl.	Bukev	Hrast	Plem. lst	Drugi tr. lst	Mehki lst	Skup. igl	Skup. lst
1990	13.60	3.00			71.20	3.40	6.40	2.40		16.60	83.40
2000	11.56	2.90	0.14	0.02	74.58	1.15	7.66	1.72	0.28	14.62	85.39

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Načrtovan letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	3,875.00	28.0	205.0	233.0	0.78	6.32	7.10	0.53	3.88	4.41
1990	11,338.00	42.0	204.0	246.0	1.27	6.33	7.50	0.63	3.30	3.93
2000	4,480.04	44.1	257.5	301.6	1.17	6.55	7.71	0.80	4.22	5.02

Velikopovršinski skupinsko raznodobni bukovi sestoji z deležem plemenitih listavcev in manjšimi smrekovimi nasadi. Drevesni sestav: sm 11 %, je 3 %, bu 75 %, hr 1 %, pl. lst 8 %, trdi lst 2 %.

Razvojne faze: mladovje 10 %, drogovnjak 30 %, debeljak 45 %, sestoji v obnovi 15 % površine. Ciljna lesna zaloga je 383 m³ (55 m³ igl, 328 m³ lst). Končna LZ debeljakov je 600 m³/ha. Kakovost igl Ž-II, bukev, hrast in pl. lst L.

Dosledno je treba uveljaviti načela skupinsko postopnega gospodarjenja na osnovi nege. Posek je treba usmeriti v redčenja drogovnjakov in mlajših debeljakov ter svetlitvena redčenja. Pri večjepovršinskih sestojih je treba uporabiti tudi elemente oplodnega gospodarjenja. Povečati lesno zalogo, še posebno v zasebnih gozdovih, kjer je drevja nad 50 cm premera manj kot 10 %. Zboljšati je treba negovanost v mladovjih in drogovnjakih. To je nujno še posebej tam, kjer so zasnovane zelo dobre. Manjše vrzeli, ki se pojavljajo znotraj sestojev, lahko pustimo tudi nepomlajene, saj je ta razred skoraj brez grmovnega in s šibkim zeliščnim slojem. V principu bukovih sestojev nikoli ne drobimo na majhne skupine, vrzeli lahko ostanejo tudi dalj časa nepomlajene. Zaradi boljše odpornosti proti žledolomu je treba povečati h : d razmerje. Zaradi ciljne visoke kakovosti sortimentov in velikega deleža listavcev, ki so še posebej občutljivi na poškodbe, se sečnja in spravilo opravi v času mirovanja vegetacije. Proizvodna doba je 140 let, pomladitvena doba je 20 let.

Naravna zatočišča osnujemo podobno kot v drugih razredih v posebnih habitatih, skupinah starega debelega drevja, na grebenih, vrhovih, ipd.. V tem razredu je zelo malo odmrle biomase, saj bukev in drugi listavci zelo hitro razpadejo, kljub temu naj bi bilo v tem razredu vsaj 0,5 – 2 % odmrle biomase. Puščamo tudi debelejša drevesa z večjimi dupli. Ta drevesa lahko delno nadomestijo odmrlo biomaso.

Mladovje: Delež mladovja je le 4,6 %, vendar ga zaradi velikega deleža mlajših gozdov ni potrebno povečevati. V goščah in mladju opravimo negativno izbiro s posekom predrastkov in uravnavanjem zmesi. Površine, kjer je vrstna pestrost večja, negujemo 2 x v desetletju. To velja tudi za dobro zasnovane letvenjake.

Drogovnjaki: Drogovnjake redčimo 1 x v desetih letih z jakostjo 20 % pri iglavcih in 17 % pri listavcih. V starejših drogovnjakih mora biti jakost redčenja bistveno nižja. Prav tako tudi na grebenih, v dolinah in žlebovih. V tem desetletju je treba dokončno prenehati s premočnim redčenjem starejših drogovnjakov in debeljakov.

Debeljaki in sestoji v obnovi: Povečali bomo delež sestojev v obnovi, kjer so sestoji poškodovani od žleda in kjer bukev tvori rdeče srce. Tu je potrebno obnovo zaključiti takoj, ko se pojavi sklenjeno mladje ali gošča. Kljub neugodnemu stanju, da imamo le 7,4 % sestojev v obnovi, uvajamo le 15 % debeljakov v obnovo z intenziteto poseka 25 % lesne zaloge. Nadaljevanje in zaključek obnove pa bolj pospešimo. Obnova sestoja se mora začeti na površini, ki je večja od 0,5 ha. V gojitvenih načrtih je potrebno z negovalnimi enotami ločiti debeljake brez ukrepov, debeljake za redčenje (intenziteta poseka igl 10 %, lst 9 % od LZ) in debeljake za obnovo (intenziteta poseka 25 % od LZ). Na rastišču Abieti-Fagetum, znotraj gospodarskega razreda, je možna tudi malopovršinska sadnja smreke, vendar ne na aceretelnih rastiščih.

62 BR OHRANJENI GORSKI BUKOVI GOZDOVI / B

Gozdna združba		Površina		Delež						
ENNEAPHYLLO - FAGETUM		2.219,40		65,6						
SAVENSI - FAGETUM		437,38		12,9						
HACQUETIO - FAGETUM		374,24		11,1						
QUERCO - FAGETUM VAR.LUZULA		124,06		3,7						
ULMO - ACERETUM		78,19		2,3						
Ostalo		151,06		4,4						
Skupaj		3.384,33		100,0						
Leto	Smreka	Jelka	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List		
1990	6	7	<1	69	1	14	2	<1		
2000	8,1	6,4	0,2	64,6	1,4	16,6	2,5	0,2		
Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980**	4.947,93	56	147	203	1,53	3,98	5,46	0,49	4,01	4,50
1990***	2.219,61	34	220	254	0,8	6,9	7,7	0,62	3,43	4,05
2000	3.384,33	45,9	267,3	313,2	1,20	8,08	9,28	0,81	4,55	5,36*

Ciljna drevesna sestava - 8% smreke, 6% jelke, 67% bukve, 1% hrasta, 16% plemenitih listavcev in 2% trdih listavcev ter posamična primes ostalih drevesnih vrst.

Ciljno stanje gozdov v pogledu razvojnih faz - glede na stanje razvojnih faz in primerjavo z modelom se v 20-letnem ciljnem obdobju pričakuje povečanje mladovij na 15%, delež sestojev v obnovi se bo zadrževal na modelnem deležu 14%, ciljni delež debeljakov je 39% in drogovnjakov 31%. Na nespremenjen delež grmišč, ki je zelo majhen (cca 100 ha) lahko računamo tudi v prihodnje.

Ciljna lesna zaloga znaša 390 m³/ha (50 igl/340 lst); končna lesna zaloga oziroma lesna zaloga debeljakov preden jih začnemo obnavljati naj bi znašala ob ciljni drevesni sestavi 580 m³/ha (za bukev kot prevladujočo drevesno vrsto 590 m³/ha).

Ciljno obdobje oziroma obdobje, ko naj bi bilo doseženo ciljno stanje je 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Osnovni gozdnogojitveni sistem je malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje. Povprečno proizvodno razdobje za ohranjene gorske bukove gozdove znaša 140 let ob trajanju pomladitvene dobe 20 let. Gozdnogojitvene ukrepe usmeriti tako, da se delež iglavcev v lesni zalogi ne bi povečeval, pospešujejo naj se predvsem plemeniti listavci in bukev. Z uravnavanjem dotoka svetlobe pri obnovah je potrebno regulirati delež jelke v podmladku, saj ponekod na Bohorju prevladuje. To je potrebno dosledno upoštevati pri negi bodočih mladovij in dajati prednost vsem listavcem. Na aceretalnih rastiščih z močnim zeliščnim slojem je potrebna intenzivna priprava tal hkrati z uvajanjem v obnovo, saj sicer zeli zadušijo klice. Neuspelo naravno obnovo bo potrebno dopolniti s sadnjo dovolj visokih sadik plemenitih listavcev, ki bodo ponekod potrebovali tudi individualno zaščito.

Za uravnoteženje razmerja razvojnih faz je potrebno pospešeno zaključevati obnove v sestojih v obnovi in pospešeno uvajati sestoje v obnovo.

67 CE Montanska in altimontanska bukovja z vložki jelovega bukovja / C,D

Gozdna združba	Površina	Delež
ARUNCO – FAGETUM	1.872,51	22
LAMIO ORVALAE - FAGETUM VAR. GEOGR. DENTARIA PENTAPHYLLOS	1.808,12	21
LAMIO ORVALAE – FAGETUM VAR. GEOGR. RUSCUS HYPOGLOSSUM	1.202,26	14
OMPHALODO - FAGETUM VAR. GEOGR. ANEMONE TRIFOLIA	941,16	11
OSTRYO - FAGETUM	225,29	3
Druge združbe	2.509,52	29
Skupaj	8.558,86	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	32,22	5,05	2,35			47,88	2,87	6,35	3,29	0,01
2000	30,76	4,24	2,11	0,48	0,22	47,38	3,02	7,64	3,92	0,23

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	7.122,03	85,33	129,06	214,39	2,29	3,68	5,97	1,46	2,11	3,57
2000	8.558,86	92,0	151,3	243,2	2,11	3,62	5,73	1,57	2,42	3,99

Gozdnogojitveni cilj

Različno stanje gozdov, različna odprtost gozdov s prometnicami in sposobnost doseganja zahtevnih ciljev zahteva različne cilje in usmeritve po sektorjih lastništva.

Zasebni gozdovi

Ciljno razmerje drevesnih vrst je sledeče: smreka 24%, jelka 5%, ostali iglavci 2%, bukev 54%, hrast 3%, plemeniti listavci 10% in drugi trdi listavci 2%. Od stanja se bistveno razlikuje samo zmanjšan delež smreke in bistveno povečan delež plemenitih listavcev, jelke in deloma bukve. Ciljno razmerje razvojnih faz je 13% mladovja, 36% drogovnjakov, 37% debeljakov in 14% sestojev v obnovi. Primerjava dejanskega in modelnega stanja kaže primanjkljaj mladovij in sestojev v obnovi, višek pa pri drogovnjakih in debeljakih.

Ciljna lesna zaloga je 300 m³/ha, končna lesna zaloga pa 500 m³/ha. Razkorak med dejansko in ciljno lesno zalogo ter enostavnejša obnova gozdov z večjo lesno zalogo, zahteva pospešeno akumulacijo prirastka v začetnem obdobju. Izbrano ciljno obdobje 30 let zagotavlja tako doseganje ciljne lesne zaloge, kot tudi ciljnega razmerja drevesnih vrst. Vsaj v minimalnem deležu se morajo ohraniti zaradi bolezni skorajda popolnoma izpadle vrste (gorski brest).

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 1 - 15%, 2 – 20%, jelka 2 - 20%, bukev 1 - 10%, 2 – 15%, in plemeniti listavci 1 - 20%.

Državni gozdovi

Ciljno razmerje drevesnih vrst je sledeče: smreka 26%, jelka 6%, ostali iglavci 2%, bukev 52%, hrast 1%, plemeniti listavci 12% in drugi trdi listavci 1%. Večji delež iglavcev in večji delež gojitveno zahtevnejših vrst pogojuje večja vlaganja v nego in večje ekonomske efekte ob sečnji zrelih sestojev. Od stanja se bistveno razlikuje samo zmanjšan delež smreke in bistveno povečan delež plemenitih listavcev in deloma bukve. Ciljno razmerje razvojnih faz je 13% mladovja, 36% drogovnjakov, 37% debeljakov in 14% sestojev v obnovi. Primerjava dejanskega in modelnega stanja kaže primanjkljaj mladovij in sestojev v obnovi, komaj zaznaven višek pa pri drogovnjakih in debeljakih.

Ciljna lesna zaloga je 320 m³/ha, končna lesna zaloga pa 550 m³/ha. Razkorak med dejansko in ciljno lesno zalogo ter enostavnejša obnova gozdov z večjo lesno zalogo, zahteva pospešeno akumulacijo prirastka v začetnem obdobju. Izbrano ciljno obdobje 35 let zagotavlja tako doseganje ciljne lesne zaloge, kot tudi ciljnega razmerja drevesnih vrst.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 1 - 20%, jelka 2 - 25%, bukev 1 - 15%, 2 - 20% in plemeniti listavci 1 - 20%.

Gozdnogojitvene usmeritve

Še bolj kot ločeno postavljanje dolgoročnih ciljev zahtevajo diferenciacijo usmeritev.

Zasebni gozdovi

Priloga 7

Strma, dolga, enakomerna pobočja s pobočnimi prometnicami zahtevajo modifikacijo skupinsko postopnega gospodarjenja, ki je skorajda bližje v preteklosti uveljavljenega zastornega gospodarjenja. Transportne meje so premaknjene na grebene hribov in so zelo oddaljene. To bi organizacijsko in tehnološko zahtevalo spravilo z žičnimi žerjavi, ki pa zlasti v zasebnem sektorju nima prave tradicije. Daljše razdalje ročnega spravila pa zaradi poškodb starih dreves in mladovja zahtevajo dosledno upoštevanje transportne meje. Odpiranje gozdov s cestami in vlakami bi bistveno izboljšalo prostorski red pomlajevanja teh gozdov in povečalo intenzivnost gospodarjenja.

V zadostnem obsegu se pomlajujejo vse ciljne drevesne vrste. Najbolj problematična je izbira začetka obnove. Ob transportnih mejah je namreč pomlajevanje slabše. Zato so inicialna jedra pomlajevanja največkrat postavljena v jarke, pri širjenju mladovja pa se ta jedra največkrat uničijo s spravilom. Zato je smiselno tudi s spolnitvijo vrzeli ali celo umetno obnovo s sadnjo oblikovati pomladitvena jedra ob transportnih mejah. Spremenjena klima v sestoji ob takih jedrih samodejno povzroča širjenje takega jedra po naravni poti. Proizvodna doba je 130 let, pomladitvena doba pa 20 let. Za začetek obnove morata biti pomembna dejavnika starost gozda in obseg pojave rdečega srca.

Nega gozdov je zaradi večji koncentrirani površin mladovja in velikega deleža listavcev zelo zahtevna. Ključnega pomena je prava izbira zmesi in določitev intenzitete ukrepanja. Prava intenziteta ukrepanja bistveno pomeni potrebna gojitvena dela, prevelika intenziteta in manj ponovitev pa je zaradi obilnih snežnih padavin preveč rizična. Zrahljani sestoji se ponavadi pred ustrezno stabilizacijo v talnem in nadzemnem delu nepopravljivo polomijo v razvojnih fazah gošče in letvenjaka. V celotnem gospodarskem razredu je potrebno glede na slabo negovanost povečati intenzivnost gozdnogojitvenih del.

Obnova s sadnjo se vrši predvsem v gozdovih poškodovanih po naravnih ujmah in tam, kjer naravna obnova ni uspela. Razmerje drevesnih vrst primernih za sadnjo je sledeče: smreka 20%, jelka 25%, ostrolistni javor 10%, gorski javor 20%, veliki jesen 15%, lipa 10%, češnja 5% in plodonosne vrste 5%.

Pri ciljni izbiri drevesnih vrst je predvideno zmanjšanje deleža smreke, povečanje pa bukve in plemenitih listavcev. Cilj je realno dosegljiv ob dejstvu, da so bili sedanji sestoji smreke v preteklosti povečini sajeni, pri obnovi iglastih gozdov pa so listavci povečini agresivnejši. Tako že normalen razvoj teh gozdov zagotavlja v naslednji generaciji popolnoma drugačno drevesno sestavo.

Nega se naj izvaja tudi na zaraščajočih površinah, ki so pomlajene s kvalitetnim mladjem ciljnih drevesnih vrst (gorski javor, smreka).

Zaradi gospodarske zanimivosti in večanja biološke pestrosti je potrebno vzdrževati ali celo povečati delež jelke in pa gorskega bresta.

Primerjava dejanskega in ciljnega razmerja razvojnih faz kaže na sorazmerno dobro usklajenost. primanjkljaj mladovja in sestojev v obnovi je mogoče nadoknaditi z obnovo prezrelih bukovih sestojev, kjer so zaradi napada rdečega srca ponavadi popolnoma razvrednoteni najvrednejši sortimenti.

Zaradi težjih spravnih razmer, ki zahtevajo boljšo usposobljenost in boljšo opremo delavcev je nujno, da se za gozdne posesti pod 5 ha vsa dela v gozdovih oddajo v izvedbo primerno usposobljenim skupinam (zasebniki, gozdna gospodarstva). To je še dodatno opravičljivo zaradi odmaknjenosti gozdov od bivališč lastnikov gozdov. Gozd je tem lastnikom povečini rezerva ob večjih investicijah.

Kot zanimivost se naj na manjši površini ob frekventnih planinskih poteh ohranijo nekatere preživete oblike gospodarjenja z gozdovi (panjevsko gospodarjenje v bukovih gozdovih).

Državni gozdovi

Sorazmerno zgodnja pojava rdečega srca na bukvi, ki je glavna drevesna vrsta teh gozdov narekuje skrajševanje proizvodne dobe v tem sektorju lastništva. Tako je tu proizvodna doba 120 let, pomladitvena doba pa 20 let. Skrajševanje proizvodne dobe zahteva več načrtnosti pri prostorskem redu in načinu pomlajevanja. Vsako odstopanje povzroča dodatno nego in velikokrat tudi ukrepanje s sadikami. Karakter ciljnih drevesnih vrst zahteva večje površine pri uvajanju v obnovo. Tako so še vedno sprejemljive, ekonomične in tudi z gojitvenega stališča nujne kulisne sečnje. To je smiselno v predelih z zgrajenimi pobočnimi cestami brez vlak.

Ker so največkrat vzrok rdečega srca pri bukvi in trohnobe pri smreki poškodbe dreves pri spravilu lesa je nujna večja delovna disciplina pri izvedbi del, boljša odprtost gozdov s prometnicami in pogostejše spravilo z žičnimi žerjavi. Večja stopnja poškodovanost dreves mora biti prioriteta pri uvajanju gozdov v obnovo.

Višje postavljeni kvalitetni cilji in krajše ciljno obdobje zahteva več nege v vseh razvojnih fazah.

Ker so najbolj poškodovani sestoji posledica neprimerno grajenih prometnic v preteklosti (buldožer in miniranje), je potrebno pri izgradnji prometnic korenito spremeniti tehnologijo dela. Tako se mora upoštevati še sprejemljiv naklon prometnice, vsa dela pa izvajati z bagrom. Tudi vlake zahtevajo ureditev odvodnjavanja. Zaradi spremenjenih zahtev je smiselno opustiti nekatere v preteklosti zgrajene vlake ter neodvisno od njih planirati novo omrežje z okolju sprejemljivejšimi načini (vlačenje po vodnatih jarkih in strmih drčah).

Pri maksimalni površini mladovja je potrebno upoštevati tudi psihološke momente. Prevelike površine so vizualno moteče za okolico, hkrati pa predolgo delo na istem objektu povzroča površnost pri izvedbi del, otežkočena je pa tudi kontrola izvedbe del. Pravilen razpored mladovij, še zlasti pa povečane pomlajene površine, bodo zmanjšale negativne vplive rastlinojede divjadi.

Zaradi ohranjanja biotske raznovrstnosti je nujno puščanje posameznih skupin dreves vse do terminalne faze (ekocelice).

Priloga 7

Ostale usmeritve so enake v obeh sektorjih lastništva.

Zaradi odmaknjenosti gozdov od večjih centrov, strmih leg in velike gozdnatosti območij, so gozdovi manj obremenjeni s socialnimi funkcijami. Zato pa so bolj poudarjene ekološke funkcije. Gozdovi največkrat predstavljajo robni pas razglašeni varovalnih gozdov. Zato so tudi v tem GR manjše površine gozdov, kjer varovalna funkcija 2. stopnje poudarjenosti narekuje način gospodarjenja. Vse sečnje moramo tu izvajati za krepitev varovalne vloge gozda (sečnja za razbremenitev aktivnih plazišč, sanitarne sečnje, pospeševanje vrst z ustreznim koreninskim pletežem, pospeševanje zdravstveno stabilnih vrst, pospeševanje na ujme odpornih vrst). Tudi ob pojavi naravnih ujm je potrebno gozdove čimprej sanirati z izdelavo podrtic, izvajanjem gozdnega reda in s sadnjo primernih vrst drevja.

Ker gozdovi ležijo v širših vodozbornih območjih večjih črpališč pitne vode, moramo skrbeti za ustrezno razmerje razvojnih faz (hidrološka funkcija 1. in 2. stopnje poudarjenosti), pospeševati z vodo manj potratne drevesne vrste drevja, upoštevati omejitve pri gradnji in vzdrževanju prometnic. Z gospodarjenjem z gozdovi moramo zagotavljati konstantno preskrbo z vodo po količini in kvaliteti. Poleg ustrezne drevesne sestave je pomembna še ohranjenost zeliščnega in grmovnega sloja gozda. Steljarjenje ni zaželeno, ker povzroča zbitost tal, s tem pa povečuje površinski odtok meteornih vod.

Za biotopsko funkcijo je potrebno varovati rastišča in prilagajati način gospodarjenja gozdov z večjim deležem tise (zadrževano, malopovršinsko uvajanje sestojev v obnovo s pogostejšimi, vendar zmernimi posegi, ki preprečujejo izpostavljenost dreves tise prekomerni svetlobi in soncu). Prav tako je potrebno varovati rastišča redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst (Blagajev volčin, lilije, divji petelin, gnezdišča ujed in drugo). Potrebno je vzdrževanje primerne deleža pašnikov zlasti v gozdni krajini. Še zlasti je to nujno za ohranitev redkih in ogroženih vrst travniških rastlin (velikonočnica, Clusijev svišč, arnika, zlati koren, narcise ...).

Zaradi lege ob izrazitih naravnih barierah je poudarjena klimatska funkcija, za katero pa lokalno niso potrebni posebni ukrepi v gospodarjenju z gozdovi. Strožja so pa zaradi tega merila za krčitev gozdov za druge rabe.

Socialne funkcije so manj poudarjene. V gozdovih je nekaj bolj obiskanih planinskih domov in drugih objektov z urejenimi dostopnimi potmi. Bližnja okolica objektov se ureja usklajeno z upravljalci objektov tako, da se zagotavlja primeren ambient. Ob dostopih se puščajo zanimivo razrasla drevesa, debelejša drevesa in pospešuje čimveč drevesnih vrst. V gozd ni dovoljeno vnašati neavtohtonih vrst. S tem je povezana tudi estetska funkcija.

Za krepitev funkcije varovanja naravne dediščine pa veljajo podobna merila, kot za krepitev rekreacijske, turistične in estetske funkcije. Gozdovi gospodarskega razreda namreč segajo v posamezna območja krajinskih parkov (Ponikovski kras, Paški Kozjak...) in zavarovanih področij.

79 MB Gorska bukovja na karbonatih / A

Gozdna združba (<i>validni sintakson</i>)											Površina	Delež
ENNEAPHYLLO – FAGETUM (<i>Lamio orvalae – Fagetum var. geogr. Dentaria polyphyllus</i>)											456,5	48,53
HACQUETIO – FAGETUM (<i>Haquetio – Fagetum var. geogr. Ruscus hypoglossum</i>)											157,71	16,77
SAVENSI - FAGETUM (<i>Cardamini savensi – Fagetum</i>)											99,45	10,57
LUZULO – FAGETUM (<i>Luzulo - Fagetum</i>)											82,73	8,80
ULMO – ACERETUM (<i>Ulmo – Aceretum pseudoplatani</i>)											78,28	8,32
DRUGO											65,92	7,01
Skupaj											940,59	100,00
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List		
1990	3,8	10,3	0,4	0,0	0,0	57,2	3,9	11,8	12,5	0,0		
2000	3,6	5,1	0,4	0,2	0,0	65,6	3,2	11,6	9,8	0,5		

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	898,81	36,5	213,3	249,8	0,86	5,57	6,44	0,53	2,15	2,68
2000	940,59	25,7	248,9	274,6	0,57	7,02	7,59	0,49	4,73	5,22

- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 3 %, jelka 7 %, bukev 66 %, hrast 3 %, plemeniti listavci 14 %, drugi trdi listavci 7 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 15 %, drogovnjak 30 %, debeljak 42 % in pomlajencev 13 %.
- Ciljna lesna zaloga je 322 m³/ha, končna lesna zaloga 586 m³/ha.
- Ciljna kakovost iglavci Ž I, II, listavci L, Ž I.
- Ciljno stanje je možno doseči v 20 letih.

Skupinsko postopno gospodarjenje. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 140 let, pomladitvena doba 20 let. Proizvodna razdobja za plemenite listavce so ustrezno krajše (glej poglavje 8.1).

Usmeritve glede drevesne sestave:

V gospodarskem razredu bomo nekoliko povečali delež jelke in plem. listavcev ter zmanjšali delež dr. trd. listavcev. Vrstna mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo gnezdata do sestojna.

Usmeritve po razvojnih fazah:

Mladovja: Nego mladovja lahko omejimo na usmerjanje drevesne sestave bodočih sestojev in njihove kvalitete. Težimo k skupinski mešanosti glavnih drevesnih vrst.

Drogovnjaki: Intenzivna nega drogovnjakov z izbiralnimi redčenji (15 % lesne zaloge).

Debeljaki: V debeljkih akumuliramo lesno zalogo do končne lesne zaloge. Intenziteta redčenj naj bo majhna (do 10 % lesne zaloge). Nenegovane debeljake s slabo sestojno zasnovo začnemo s svetlitvenimi redčenji večjih jakosti (30 % lesne zaloge) uvajati v obnovo.

Sestoji v obnovi: Pospesimo obnovo v vseh delih s slabšo sestojno zasnovo matičnega sestoja in najbolj kvalitetnim mladjem. Pomladitvene dobe so srednje dolge (20 let). Naslonimo se skoraj izključno na naravno obnovo.

93 NM GORSKI BUKOVI GOZDOVI / B

Gozdna združba	Površina	Delež
Hacquetio – Fagetum	327,03	4,61
Querco – Fagetum	292,75	4,13
Enneaphyllo – Fagetum	5.352,70	75,44
Savensi – Fagetum	658,01	9,27
Abieti - Fagetum dinaricum	252,77	3,56
Ostalo	212,54	2,99
Skupaj	7.095,80	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list	Meh. list
1980	9,00	6,00	0,00	0,00	0,00	71,00	2,00	10,00	2,00	0,00
1990	11,20	6,00	0,00	0,00	0,50	71,00	2,00	8,00	1,00	0,30
2000	14,22	5,73	0,05	0,18	0,16	68,59	1,36	8,09	1,40	0,21

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		iglavci	listavci	skupaj	iglavci	listavci	skupaj	iglavci	listavci	skupaj
1980	7.267,90	37,0	219,0	256,0	1,32	6,77	8,09	1,09	4,67	5,76
1990	6.126,08	48,0	226,0	274,0	1,40	6,90	8,30	0,93	4,88	5,81
2000	7.095,80	60,9	238,5	299,5	1,79	7,08	8,87	1,43	5,05	6,48

Gozdnogojitveni cilji:

- Enodobni in v manjši meri raznodobni sestoji bu 69% in pl. list. 10%, s ps primesjo je in sestoji vnesene sm. Primes jelke le v bližini je - bu rastišč;
- ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 11%, drogovnjak 38%, debeljak 38%, sst v obnovi 13%;
- ciljna lesna zaloga: 370 m³/ha (zasebni - 355, državni - 390);
- končna lesna zaloga debeljakov: 590 m³/ha;
- ciljna kakovost: igl (Ž I.), list (F, L);
- ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve:

- Zastorno in skupinsko postopno gospodarjenje s poudarkom na obnovi večjih površin po zastornem sistemu in z robnimi širitvami mladja.
- Proizvodno razdobje 145 let, pomladitveno razdobje 20let.
- Glede na relativno ustreznost drevesne sestave ni potreb po njenem večjem spreminjanju. Delne korekcije pa naj gredo v smeri povečanja deleža pl. list in zmanjšanja deleža smreke na bukovem optimumu.
- Vsestransko uravnoteženo stanje GR narekuje normalen obseg obnov ter intenzivno nego mlajše in optimalne razvojnih faze.
- Varstvo: sanitarni posek propadajoče jelke v bližini je – bu združb, krepiti stojnost z redčenji.

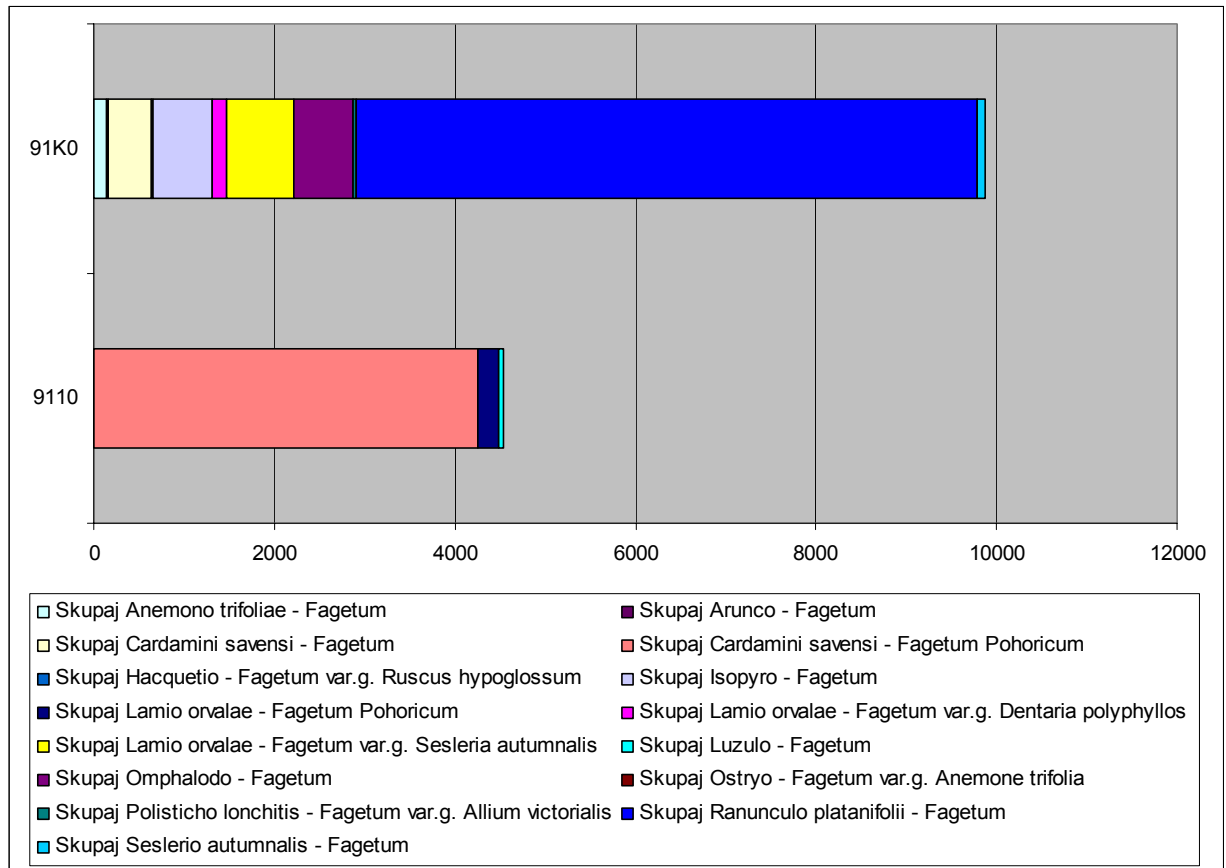
Poudarki za zasebne gozdove:

- Vsaj polovica zasebnih gozdov tega GR pripada veliki in večji posesti, ki je primerljiva z državnimi gozdovi.
 - V drobnejši posesti so nujne načrtnejše obnove in doslednejša nega mladih gozdov.

12 VISOKOGORSKA BUKOVJA

GR	GGO	Asociacije	9110	91K0
28	LJ	Anemono trifoliae - Fagetum		146
		Skupaj Anemono trifoliae - Fagetum	0	146
30	LJ	Arunco - Fagetum		12
		Skupaj Arunco - Fagetum	0	12
28	LJ	Cardamini savensi - Fagetum	0	404
30	LJ	Cardamini savensi - Fagetum		79
		Skupaj Cardamini savensi - Fagetum	0	483
80	MB	Cardamini savensi - Fagetum Pohoricum	4249	0
		Skupaj Cardamini savensi - Fagetum Pohoricum	4249	0
30	LJ	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum		20
		Skupaj Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum	0	20
28	LJ	Isopyro - Fagetum		123
30	LJ	Isopyro - Fagetum	0	521
		Skupaj Isopyro - Fagetum	0	644
80	MB	Lamio orvalae - Fagetum Pohoricum	234	
		Skupaj Lamio orvalae - Fagetum Pohoricum	234	0
7	TO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus		106
28	LJ	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus		66
30	LJ	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus		1
		Skupaj Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	173
40	PO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Sesleria autumnalis		743
		Skupaj Lamio orvalae - Fagetum var.g. Sesleria autumnalis	0	743
80	MB	Luzulo - Fagetum	56	
		Skupaj Luzulo - Fagetum	56	0
7	TO	Omphalodo - Fagetum		365
40	PO	Omphalodo - Fagetum		252
41	PO	Omphalodo - Fagetum		34
		Skupaj Omphalodo - Fagetum	0	651
30	LJ	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia		7
		Skupaj Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	7
41	PO	Polistico lonchitis - Fagetum var.g. Allium victorialis		26
		Skupaj Polistico lonchitis - Fagetum var.g. Allium victorialis	0	26
7	TO	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	1867
28	LJ	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	129
40	PO	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	2757
41	PO	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	2130
		Skupaj Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	6883
40	PO	Seslerio autumnalis - Fagetum		80
		Skupaj Seslerio autumnalis - Fagetum	0	80
		SKUPAJ VISOKOGORSKA BUKOVJA	4539	9868

Priloga 7

7 TO VISOKOGORSKA BUKOVJA 30700 / A

Kategorija gozdov	Zasebni	Državni	Občinski	Skupaj
Večnamenski gozdovi	1,616.11	741.35	38.10	2,395.56
GPN z načrtovanim posekom	0.00	263.24	0.00	263.24
Skupaj vsi gozdovi	1,616.11	1,004.59	38.10	2,658.80

Gozdna združba	Površina	Delež
ADENOSTYLO – FAGETUM	1,866.75	70.21
ABIETI - FAGETUM DINARICUM	365.28	13.74
ORVALO – FAGETUM	105.54	3.97
OSTALE GOZDNE ZDRUŽBE Z DELEŽEM POD 3 %		12,08
Skupaj	2,658.80	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. List.	Dr. tr. list	Meh. List
1990	8,00	8,00	0,00	0,00	0,00	77,00	0,00	6,00	1,00	0,00
2000	11.34	4.47	0.00	0.44	0.00	77.26	0.01	6.22	0.17	0.09

Visokogorska bukovja poraščajo višje lege (nad 1000 m) v dinarskem območju. Za ta rastišča so značilne obilne padavine, nizke temperature in izpostavljene lege po grebenih in vrhovih, zato so pod vplivom močnih vetrov. Tla so plitka, skeletne rendzine na apnencih in dolomitih. Zaradi vseh teh posebnosti je v tem OGR močno poudarjena varovalna funkcija gozdov.

Prevladujejo večnamenski državni gozdovi v Trnovskem gozdu. Poprečna proizvodna sposobnost rastišč v OGR je 5,64. Trenutni prirastek je celo nekoliko višji zaradi prevladujočih prirastnikov.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	3,289.28	18.6	148.1	166.7	0.46	3.92	4.38	0.36	2.63	2.99
1990	2,524.52	26.0	137.0	163.0	0.60	3.00	3.60	0.36	2.04	2.40
2000	2,658.80	41.0	211.2	252.2	0.89	4.97	5.86	0.43	2.86	3.30

Gozdnogojitveni cilji:

- Skupinsko postopno gospodarjenje s poprečno proizvodno dobo 153 let (bukovja 155, smrekovja 145), pomladitveno dobo 30-35 let in končno lesno zalogo v poprečju okoli 672 m³/ha (pri smreki 650, pri bukvi 470).
- Ciljna lesna zaloga je 290 m³/ha, ciljno razdobje pa 15 let.
- Ciljna kakovost: listavci 18 % FL, iglavci 20 % ŽI.

Usmeritve:

- V naravnih mladovjih izvajati nego s poudarkom na uravnavanju zmesi samo tam, kjer mladovje bistveno odstopa od zelenega stanja (mladovja s prevelikim deležem plemenitih listavcev). Sadnje se poslužujemo le tam, kjer je naravna obnova otežena.
- Do 70 leta naj bo pogostost vračanja pri redčenjih 15-20 let, kasneje pa 20-30 let. Jakost redčenj je lahko pri mlajših razvojnih fazah 15-20 %, kasneje pa jakost pada do 8 % v starejšem debeljaku.
- Poudarek je na redčenju, oz. prehodu drogovnjakov v debeljake.
- Velik poudarek naj bo zlasti na varovalni, ponekod tudi biotopski funkciji (puščanje plodonosnih in starih bukovih dreves v gozdu). Ocenjeno je bilo, da mora zaradi biotopske funkcije ostati v gozdu okoli 3 % lesne mase, zaradi varovalne funkcije pa ni omogočeno izkoriščati lesne mase na okoli 7 % površine.
- Pomlajevanje naj bo v jedrih, velikopovršinske sečnje niso priporočljive zaradi varovalne funkcije in zaradi zatavljenja, kar otežuje naravno pomlajevanje.

28 LJ VISOKOGORSKO BUKOVJE / B

Gozdna združba		Površina	Delež
Staro ime	Novo ime	ha	%
SAVENSI - FAGETUM	Cardamini savensi - Fagetum	403,56	41,74
ANEMONE - FAGETUM	Anemono trifoliae-Fagetum var. geogr. Helleborous niger subsp. niger	146,16	15,12
ADENOSTYLO - FAGETUM	Ranunculo platanifolii – Fagetum var. geogr. Calamintha grandiflora	128,58	13,30
ISOPRYO - FAGETUM	Isopyro - Fagetum	122,54	12,67
ENNEAPHYLLO - FAGETUM	Lamio orvalae–Fagetum var. geogr. Dentaria polyphyllous	66,13	6,84
Drugo		99,83	10,33
Skupaj		966,80	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	31,00	0,00	1,00	1,00	0,00	56,00	2,00	6,00	2,00	1,00
2000	33,13	0,29	0,13	0,83	0,00	59,38	0,87	3,76	1,25	0,35

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	1.096,41	69,00	145,00	214,00	1,70	3,20	4,90	0,55	1,10	1,65
2000	966,80	96,80	184,80	281,60	2,32	4,36	6,68	1,15	2,22	3,37

Skupinsko raznodoben gozd bukke 61% s posamično do skupinsko primesjo smreke 30%, s posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev 4% in macesna 1%, s posamično primesjo jelke 1, hrasta 1%, trdih listavcev 1% ter mehkih listavcev 1%.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 3%, drogovnjak 41%, debeljak 43%, sestoj v obnovi 13%.

Ciljna lesna zaloga: 364m³/ha, končna lesna zaloga: 520m³/ha.

Ciljna kakovost: iglavci zadovoljiva do dobra, listavci dobra do prav dobra;

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 25 let

- Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.
- Proizvodno obdobje je 150 let, pomladitveno obdobje 30 let.

- Usmeritve za obnovo

V obnovo uvajati debeljake s slabimi in pomanjkljivimi sestojnimi zasnovami v matičnem sestoj. Pri uvajanju v obnovo upoštevati semenska leta. Ker je pri razvoju pomlajevanja toplota faktor minimuma, morajo biti prve pomladitvene sečnje nekoliko močnejše, kasnejše pa šibke, s tem da je potrebno paziti, da ne pride do osvetlitve pomladka z svetlobo in s tem do ožiga pomladka.

Pospešeno nadaljevati z obnovo v sestojih v obnovi, kjer je pomladek v razvojni stopnji na prehodu iz gošče v letvenjak.

Odstranjevati drevesa slabše kvalitete, najkvalitetnejša drevesa pa ohranjati do konca pomladitvene dobe. Pri tem je treba paziti, da ostanejo slabše pomlajeni predeli in predeli z nižjo stopnjo razvoja pomladka (mladje) še vedno pod zastorom matičnega sestoja.

- Usmeritve za nego

Zaradi nadpovprečno dobrih sestojnih zasnov in slabe negovanosti so nega mladovja in pomladka v sestojih v obnovi ter nega drogovnjakov posebej pomembna.

V mladovju in v pomladku v sestojih v obnovi uravnavati drevesno sestavo v korist bukke, gorskega javorja in trdih listavcev.

Za krepitve statične stabilnosti je pomemben zgoden (čim prej) začetek prvih redčenj.

V slabo negovanih in nenegovanih letvenjakih izbiralno redčenje šibkejše jakosti, da ne zmanjšamo statične stabilnosti. V teh letvenjakih moramo upoštevati kot nosilce funkcij tudi manj kvalitetna drevesa, ki pa imajo lepo razvite široke in simetrične krošnje.

Sestoji lahko izkoristijo proizvodno sposobnost rastišč ob visokih lesnih zalogah ter šibkejši jakosti redčenj.

Zaradi počasnejše dinamike rasti in zahteve po višjih lesnih zalogah naj bodo redčena v drogovnjakih in debeljakih redkejša in z nizko jakostjo. V starejših debeljakih so redčenja kljub višji starosti še vedno potrebna.

V drogovnjakih, kjer je ogrožena statična stabilnost, enakovredno upoštevati kvalitetne znake, vitalnost in statično stabilnost (simetričnost in velikost krošnje itd.). Upoštevati kot nosilce funkcij tudi manj kvalitetna drevesa, ki pa imajo lepo razvite široke in simetrične krošnje.

30 LJ VISOKOGORSKO BUKOVJE NA RENDZINAH / C

Gozdna združba		Površina	Delež
Staro ime	Novo ime		
ISOPYRO – FAGETUM	Isopyro-Fagetum	520,89	81,40
SAVENSI – FAGETUM	Cardamini savensi-Fagetum	78,71	12,30
HACQUETIO – FAGETUM	Hacquetio-Fagetum var.geogr. Ruscus hypoglossum	19,71	3,08
ARUNCO – FAGETUM	Arunco-Fagetum	11,97	1,87
CARICI ALBAE – FAGETUM	Ostryo-Fagetum var.geogr. Anemone trifolia	7,35	1,15
ENNEAPHYLLO – FAGETUM	Lamio orvalae-Fagetum var.geogr. Dentaria polyphyllos	1,29	0,20
Skupaj		639,92	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	42,00	1,00	1,00	0,00	0,00	52,00	0,00	2,00	2,00	2,00
2000	43,74	0,00	0,01	0,04	0,00	55,23	0,25	0,21	0,51	0,00
Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	1.113,98	91,0	115,0	206,0	3,00	2,90	5,90	0,72	0,83	1,55
2000	639,92	102,9	132,1	235,0	3,88	2,95	6,83	1,53	1,87	3,40

Skupinsko raznodobni gozdovi bukve (55%) in smreke (43%). Druge drevesne vrste so posamično do šopasto primešane: macesen z 0.1%, graden z 0.3%, plemeniti listavci z 0.2%, trdi listavci z 0.5%. Razmerje razvojnih faz naj bo sledeče: mladovje 1% površine, drogovnjak 33%, debeljak 38%, sestoj v obnovi 28%. Ohranjamo panjevec (1%). Ciljna lesna zaloga sestojev je 303m³/ha, končna lesna zaloga pa 450m³/ha. Ciljna kakovost dobra.

Ciljno stanje naj bi bilo doseženo v obdobju 20 let.

- Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.
- Proizvodno razdobje je 140 let, pomladitveno razdobje 20 let.

- Usmeritve za obnovo

Obnovo izvajati v debeljakih ter delno v drogovnjakih s slabo sestojno zasnovo. Obnova naj poteka malopovršinsko pod zastorom po naravni poti.

- Usmeritve za nego

V mladovjih z nego krepiti stabilnost sestojev in uravnavamti zmes v korist bukve ter manjšinskih drevesnih vrst na račun smreke. V drogovnjakih povečevati zlasti stojnost sestojev. Ohranjati in pospeševati šopasto zgradbo sestojev. Zaradi počasne rasti naj bodo ukrepi nizkih intenzitet.

40 PO Visokogorski bukovi gozdovi na boljših legah (11) / A

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
<i>Ranunculo platanifolii – Fagetum var. geogr. Calamintha grandiflora</i>	2.756,81	68,10
<i>Lamio orvalae – Fagetum var. geogr. Sesleria autumnalis</i>	742,67	18,35
<i>Omphalodo – Fagetum</i>	252,06	6,23
<i>Neckero - Abietetum</i>	133,04	3,29
<i>Seslerio autumnalis- Fagetum</i>	79,77	1,97
Ostalo	83,97	2,08
Skupaj	4.048,32	100,00

Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list	M. list
1981-90	26,8					73,2				
1991-00	9,7	12,0	-	-	-	71,7	-	6,0	0,6	-
2001-10	10,3	10,5	-	-	-	72,6	-	6,3	0,1	0,2

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1981-90	3.987,13	55,5	151,4	206,9	1,20	4,56	5,76	1,79	2,70	4,49
1991-00*	4.000,69	50,6	181,6	232,2	1,12	4,91	6,03	0,78	2,03	2,81
2001-10	4.048,32	53,7	204,0	257,7	1,14	4,94	6,08	0,95	3,67	4,62

Sestojno raznodoben bukovi gozd s posamično do skupinsko primesjo smreke, jelke in plemenitih listavcev (75 : 15 : 5 : 5). Ciljna lesna zaloga 287 m³/ha, končna lesna zaloga 580 m³/ha. Proizvodna doba 130 let, pomladitvena doba 20 let, ciljno obdobje 20 let. Ciljni sortimenti: iglavci ŽI, listavci F/L.

Usmeritve so sledeče:

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Pomladitvena doba 20 let, proizvodna doba 130 let.
- Obnova gozda naj poteka le po naravni poti. V pomlajencih z dobro in bogato zasnovi pospešeno nadaljevati z obnovo oziroma zaključiti z obnovo, v ostalih pomlajencih zmerno nadaljevati z obnovo.
- Z uvajanjem sestojev v obnovo pričeti, ko povprečen premer nosilcev sestoja pri iglavcih preseže 50 cm in listavcih (bukev) 45 cm.
- V letvenjakih izbiralno redčenje pospeševanje plemenitih listavcev, smreke in jelke.
- V drogovnjakih z bogato in dobro zasnovi izvajati izbiralno redčenje, pospeševati plemenite listavce, smreko in jelko.
- V negovanih debeljakih z bogato in dobro zasnovi ter tesnim in normalnim sklepom, izvajati svetlitveno redčenje.
- V debeljakih s slabo zasnovi in rahlim sklepom uvajati sestojev v obnovo.

41 PO Visokogorski bukovi gozdovi na slabših legah (12) / A

Gozdna združba	Površina	Delež
<i>Ranunculo platanifolii – Fagetum var. geogr. Calamintha grandiflora</i>	2.130,06	85,96
<i>Neckero - Abietetum</i>	215,60	8,70
<i>Piceetum subalpinum dinaricum</i>	61,33	2,47
<i>Omphalodo – Fagetum</i>	34,16	1,38
<i>Polisticho lonchitis - Fagetum var. geogr. Allium victorialis</i>	26,33	1,06
Ostalo	10,52	0,43
Skupaj	2.478,00	100,00

Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list	M. list
1981-90	20,7					79,3				
1991-00	8,3	5,5	-	-	-	81,8	-	4,2	0,2	-
2001-10	9,9	5,1	-	-	-	80,6	-	4,3	-	0,1

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1981-90	2.537,27	42,7	163,9	206,6	0,85	4,85	5,70	1,29	2,60	3,89
1991-00*	2.455,16	28,5	179,2	207,7	0,51	4,22	4,73	0,35	1,25	1,60
2001-10	2.478,00	34,8	196,4	231,2	0,59	3,77	4,37	0,55	2,68	3,23

Sestojno raznodoben bukov gozd s posamično do skupinsko primesjo smreke, jelke in plemenitih listavcev (83 : 12 : 3 : 2). Ciljna lesna zaloga 254 m³/ha, končna lesna zaloga 450 m³/ha. Proizvodna doba 140 let, pomladitvena doba 30 let, ciljno obdobje 20 let. Ciljni sortimenti: iglavci ŽI, listavci L/ŽI.

Usmeritve so sledeče:

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Pomladitvena doba 30 let, proizvodna doba 140 let.
- Obnova gozda naj poteka le po naravni poti. V pomlajencih z bogato zasnovno pospešeno nadaljevati z obnovo oziroma zaključiti z obnovo, v ostalih pomlajencih zmerno nadaljevati z obnovo.
- Z uvajanjem sestojev v obnovo pričeti, ko povprečen premer nosilcev sestoja pri iglavcih preseže 40 cm in listavcih (bukev) 35 cm.
- V letvenjakih izbiralno redčenje, pospeševanje smreke.
- V drogovnjakih z bogato in dobro zasnovno izvajati izbiralno redčenje, pospeševati smreko.
- V drogovnjakih s slabo zasnovno pričeti z uvajanjem sestoja v obnovo.
- V negovanih debeljkih z bogato in dobro zasnovno ter tesnim in normalnim sklepom, svetlitveno redčenje.
- V debeljkih s slabo in pomanjkljivo zasnovno pričeti z uvajanjem sestoja v obnovo.

80 MB Visokogorska bukovja 12.20 / C

Gozdna združba (validni sintakson)	Površina (ha)	Delež (%)
SAVENSI – FAGETUM POHORICUM (<i>Cardamini savensi-Fagetum Pohoricum</i>)	4.249,17	88,80
ENNEAPHYLLO – FAGETUM POHORICUM (<i>Lamio orvalae-Fagetum Pohoricum</i>)	234,15	4,89
DRYOPTERIDO – ABIETETUM (<i>Galio rotundifolii-Abietetum</i>)	154,48	3,23
LUZULO – FAGETUM (<i>Luzulo – Fagetum</i>)	56,03	1,17
BAZZANIO- PICEETUM (<i>Mastigobryo Piceetum</i>)	35,50	0,74
DRUGO (6 gozdnih združb)	55,74	1,17
Skupaj	4.785,07	100

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1980										
1990	42,5	14,0	0,5	1,3	0	38,9	0,2	2,0	0,4	0,1
2000	42,97	12,40	0,30	1,34	0,05	40,73	0,01	2,02	0,08	0,11

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek oz. možni posek * (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	4.569,97	195,5	139,3	334,8	3,94	3,06	7,00	2,72	1,17	3,89
2000	4.785,07	205,5	154,8	360,3	4,88	4,51	9,39	3,48	2,30	5,78

- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 35 %, jelka 11 %, macesen 1 %, bukev 50 %, pl. list. 3 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 11 %, drogovnjak 37 %, debeljak 39 % in sestoji v obnovi 13 %.
- Ciljna lesna zaloga je 430 m³/ha, končna lesna zaloga 565 m³/ha.
- Ciljna kakovost: iglavci Ž I, II, listavci L, Ž I.
- Ciljno stanje je možno doseči v 20 letih.

Skupinsko postopno gospodarjenje. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 145 let, pomladitvena doba do 25 let.

Usmeritve glede drevesne sestave: V gospodarskem razredu bomo povečali delež bukve in zmanjšali delež smreke in jelke. Vrstna mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo skupinska do sestojna, plemeniti listavci pa naj bodo primešani posamič in v skupinah. Možnosti izboljšanja vrstne sestave so omejene zaradi visokega deleža srednjedobnih sestojev

Usmeritve po razvojnih fazah:

Mladovja: Intenzivna nega v mladovju. V mladovju dati prednost uravnavanju zmesi drevesnih vrst. Težimo k skupinski in sestojni mešanosti glavnih drevesnih vrst. Zgodnja in pogosta čiščenja gošč in zgodnja izbiralna redčenja v letvenjakih. Prednost pri negi imajo nenegovani deli sestojev, ki imajo hkrati odlične sestojne zasnove in kjer je možno uravnavanje zmesi v korist listavcev.

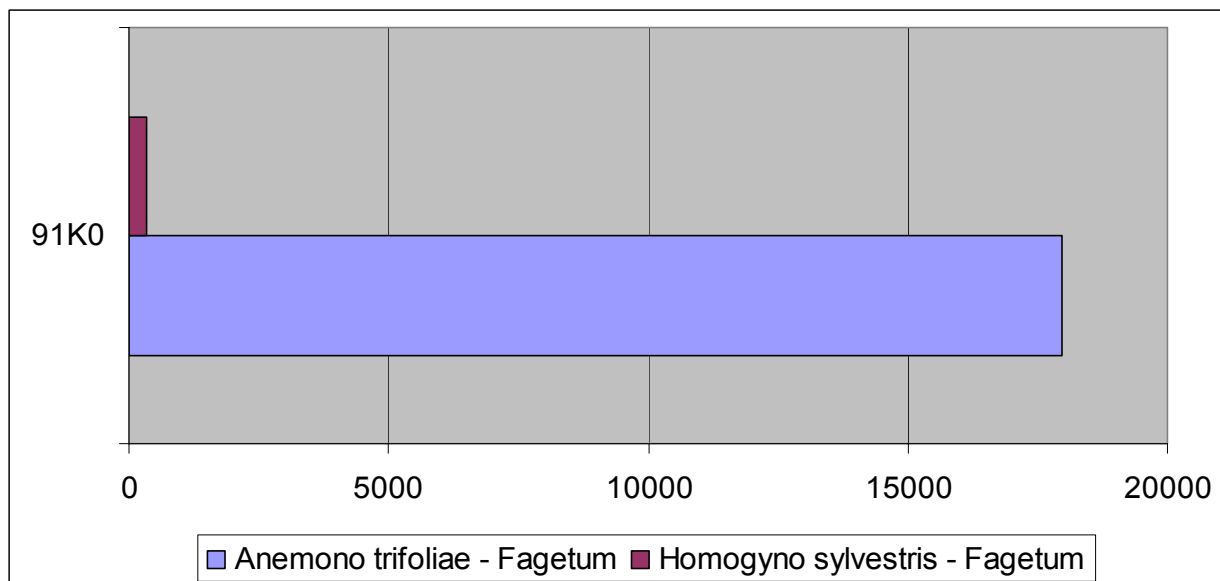
Drogovnjaki: Intenzivna nega drogovnjakov z izbiralnimi redčenji. Nenegovane sestoje redčimo šibko in pogosto, da ne ogrozimo njihove stojnosti, k redčenju pa pristopimo kot da so ti sestoji že bili v preteklosti negovani. Od divjadi poškodovane dele sestojev smreke (zaradi lupljenja), ki nimajo perspektive nadaljnega razvoja, z direktno ali indirektno premeno prevedemo v mladovje. Desetletne intenzitete redčenj naj bodo med 15 in 20 %.

Debeljaki: Izbiralno redčenje izvajamo le v mlajših debeljkih in v sestojih z večjim deležem bukve. Desetletna intenziteta redčenja naj ne preseže 8 %. V vse ohranjene debeljake z dobro sestojno zasnovo in ustreznim sklepom ne posegamo z redčenji ampak akumuliramo lesno zalogo in povečujemo vrednostni prirastek. Lesno zalogo akumuliramo do višine končne lesne zaloge. Nenegovane debeljake s slabo sestojno zasnovo začnemo s svetlitvenimi redčenji uvajati v obnovo.

Sestoji v obnovi: Z obnovo zaključimo v vseh delih s slabšo sestojno zasnovo matičnega sestoja in najbolj kvalitetnim mladjem. Obnovo s sadnjo izvajamo le v obliki manjših spopolnitev naravnega mladja. Mladje je potrebno zaščititi pred divjadjo, še posebno na področjih z večjo koncentracijo divjadi (zimovališča). S pomočjo matičnega sestoja indirektno negujemo mladje.

13 ALPSKA BUKOVJA

GR	GGO	Asociacije	91K0
8	TO	Anemono trifoliae - Fagetum	5672
13	BL	Anemono trifoliae - Fagetum	12300
		Anemono trifoliae - Fagetum	17972
8	TO	Homogyno sylvestris - Fagetum	348
		Homogyno sylvestris - Fagetum	348
		Skupaj ALPSKA BUKOVJA	18320

8 TO ALPSKA BUKOVJA 30800 / A

Kategorija gozdov	Zasebni	Državni	Občinski	Skupaj
Večnamenski gozdovi	803.32	360.24	587.83	1,751.39
GPN z načrtovanim posekom	563.93	611.08	4,151.89	5,326.90
Skupaj vsi gozdovi	1,367.25	971.32	4,739.72	7,078.29

Gozdna združba	Površina	Delež
ANEMONE – FAGETUM	5,672.20	80.14
ABIETI-FAGETUM PRAEALPINUM	348.07	4.92
OSTALE GOZDNE ZDRUŽBE Z DELEŽEM POD 3 %		14,94
Skupaj	7,078.29	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	29,00	4,00	1,00	2,00	0,00	61,00	0,00	1,00	2,00	0,00
2000	28.65	2.86	1.19	2.31	0.02	61.15	0.04	0.78	2.72	0.28

Gospodarski razred zajema alpske gozdove na vseh legah v nadmorski višini 600 – 1600 m. Značilna je humidna klima z obilico padavin. Prevladujejo občinski gozdovi s posebnim namenom znotraj Triglavskega narodnega parka. To so mešani gozdovi smreke in prevladujoče bukve, mestoma jima je primešan še macesen (zg. gozdna meja) in jelka (zaprte, osojne lege).

Poleg dediščinsko varstvene in rekreacijske funkcije je močno poudarjena tudi varovalna funkcija, na manjših površinah celo tako močno, da diktira način gospodarjenja. Pomembna je tudi biotopska funkcija, zaradi nje je potrebno znižati intenziteto gospodarjenja (glej naravovarstvene smernice!). Razne skalne zapore, stene in grebeni, marsikje onemogočajo normalno gospodarjenje. Mnogi kompleksi so težko dostopni, zato se je v preteklih desetletjih, odkar so krožne gravitacijske žičnice postala zgodovina, klasične žičnice pa zaradi velikih stroškov prava redkost, gospodarilo le še v odprtih predelih, kot so Gozdec, Skala, Mangrtska planina, ipd.. V nekaterih območjih (npr. Golobar, Izgora ipd.) smo sicer določili možni posek, vendar skoraj gotovo ne bo realiziran, saj gradnja ceste ni realna (veliki stroški, omejitve zaradi TNP), reševanje z žičnim praviloma pa zaradi oddaljenosti skorajda ne pride v poštev. Take komplekse bi bilo smiselno v bodoče izločiti v ožje območje parka, ki bo po uskladitvi zakona o TNP usklajeno z II. Stopnjo IUCN. Ker pa še ni pravne podlage za to, smo zaenkrat v načrtu predpisali ukrepe, ki bi jih bilo možno izvesti.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	7,406.46	43.4	110.1	153.5	1.14	2.64	3.78	0.56	1.70	2.26
1990	7,319.81	64.0	111.0	175.0	1.40	2.00	3.40	0.58	0.89	1.47
2000	7,078.29	93.3	173.3	266.6	2.22	3.38	5.60	1.28	2.27	3.55

Gozdnogojitveni cilji:

- Skupinsko postopno gospodarjenje s povprečno proizvodno dobo najmanj 145 let, pomladitveno dobo najmanj 35 let in končno lesno zalogo okoli 520 m³/ha.
- Ciljna lesna zaloga je 285 m³/ha, ciljno razdobje pa 10 let.
- Ciljna kakovost: listavci 20 % L, ŽI, iglavci 35 % ŽI.

Usmeritve:

- Zaradi popolnega prehoda na sonaravno gospodarjenje in uspešnega naravnega pomlajevanja gozdnogojitvena dela niso potrebna.
- Do 70 leta naj bo pogostost vračanja pri redčenjih 15-20 let, kasneje pa 20-30 let. Jakost redčenj je lahko pri mlajših razvojnih fazah 15-20 %, kasneje pa pada do 8 % v starejšem debeljaku.
- Poudarek je na eni strani na akumulaciji lesne zaloge, na drugi strani pa na postopnem prehodu debeljakov v pomlajence in naprej v mladovja, ki pa bo možno le ob dodatnem odpiranju določenih gozdnih kompleksov, od katerih je najrealnejši Golobar (del ceste je že zgrajen).
- Velik poudarek naj bo zlasti na varovalni, ponekod tudi na biotopski in dediščinsko varstveni funkciji (puščanje plodonosnih in starih bukovih dreves v gozdu). Ocenjujemo, da (zlasti zaradi varovalne in biotopske funkcije) ni mogoče izkoriščati okoli 15 % lesne mase, kar je bilo upoštevano pri določitvi možnega poseka.

13 BL ALPSKA BUKOVJA / C

Območni gospodarski razred alpskega bukovja je drugi največji razred v območju, s površino 12,283.15 ha gozdov (po površini je v območju večji samo razred varovalnih gozdov). Pojavlja se praktično v vsaki gozdnogospodarski enoti, razen v enoti Pokljuka in Radovljica – levi breg Save. Zajema pobočja Pokljuke, Jelovice in Mežakle, razred je prisoten tudi na severnih pobočjih Bohinjskih gora in v Zgornji Savski dolini. Večina gozdov leži na nadmorski višini 700–1000 m, segajo pa tudi do 1600 m. Glavnina gozdov porašča nagibe od 18°-27° (44.5% površine), prisotne so vse lege, nekoliko prevladujoče so severovzhodne in jugozahodne.

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	63.18	3.47	1.38	3.92	27.16	0.05	0.29	0.44	0.09
2000	59.89	2.51	1.22	4.65	29.57	0.07	1.04	0.48	0.57

Lesna zaloga se je v zadnjem desetletju povečala skupaj za 33.8 m³/ha. Narašča tako pri iglavcih kot listavcih. Naraščanje lesne zaloge je posledica odločitve v preteklosti za določeno stopnjo akumulacije, vzrok pa je gotovo tudi v manjši realizaciji dovoljenih posekov pretežno zasebnih gozdov v razredu. Povprečna lesna zaloga gozdov je še vedno pod optimalno, ki znaša za ta razred 383 m³/ha.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	12,134.29	168.7	62.8	231.4	4.49	1.12	5.61			
1990	12,330.34	183.9	71.7	255.6	4.27	1.80	6.07	1.81	0.26	2.07
2000*	12,283.15	197.5	91.8	289.4	3.97	2.25	6.22	2.66	0.99	3.65

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 55.4%, bukev 32.9%, macesen 5.2%, jelka 2.9%, plemeniti listavci 1.4%, bor 1.2%, mehki listavci 0.6%, trdi listavci 0.4%, hrast 0.1%.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 11%, drogovnjaki 32%, debeljaki 40%, sestoji v obnovi 18%.

Ciljna lesna zaloga: 360 m³/ha (233 m³/ha iglavcev in 127 m³/ha listavcev)

Končna lesna zaloga: 670 m³/ha Ciljna kakovost: iglavci dobra Ž I, ŽII; listavci Ž II, Ž III, Izravnalna doba: 30 let

Gozdnogojitvene usmeritve

Gozdnogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje Proizvodna doba je 135 let, Pomladitvena doba je 30 let

V gospodarskem razredu nekoliko primanjkuje pomlajencev in mladovja. V obnovo uvajamo manj kvalitetne dele debeljakov in ustvarjamo razmere za naravno obnovo vseh ciljnih drevesnih vrst. Oblika uvajanja sestojev v obnovo je različna in odvisna predvsem od naklona in ekspozicije. Na osojnih legah so lahko začetki obnov manjša jedra končnih posekov, ki jih potem robno širimo v smeri delov sestojev s slabšo sestojno zasnovo. Na prisojnih legah, še posebej na bolj strmih terenih, naj se obnova začne z disperzno sečnjo. Polsenca omogoča bolj uspešno uspevanje iglavcev in listavcev. Pri hitrih končnih posekih obstaja nevarnost zasmrečenja, na bolj ekstremnih legah pa tudi zatavljenja. V mladovju naj bo pozornost usmerjena predvsem na ustrezno drevesno sestavo in predvsem na delež plemenitih listavcev in jelke. V drogovnjakih usmerjamo pozornost na mehansko stabilnost in izboljšanje sestojnih zasnov. Povprečno lesno zalogo debeljakov je potrebno povečati, nujna je ohranitev vseh vitalnih in kvalitetnih debeljakov. V sestojih v obnovi z ustrezno razvitim pomladkom obnovo zaključimo in povečujemo delež mladovja v ciljnem obdobju.

Ukrepi

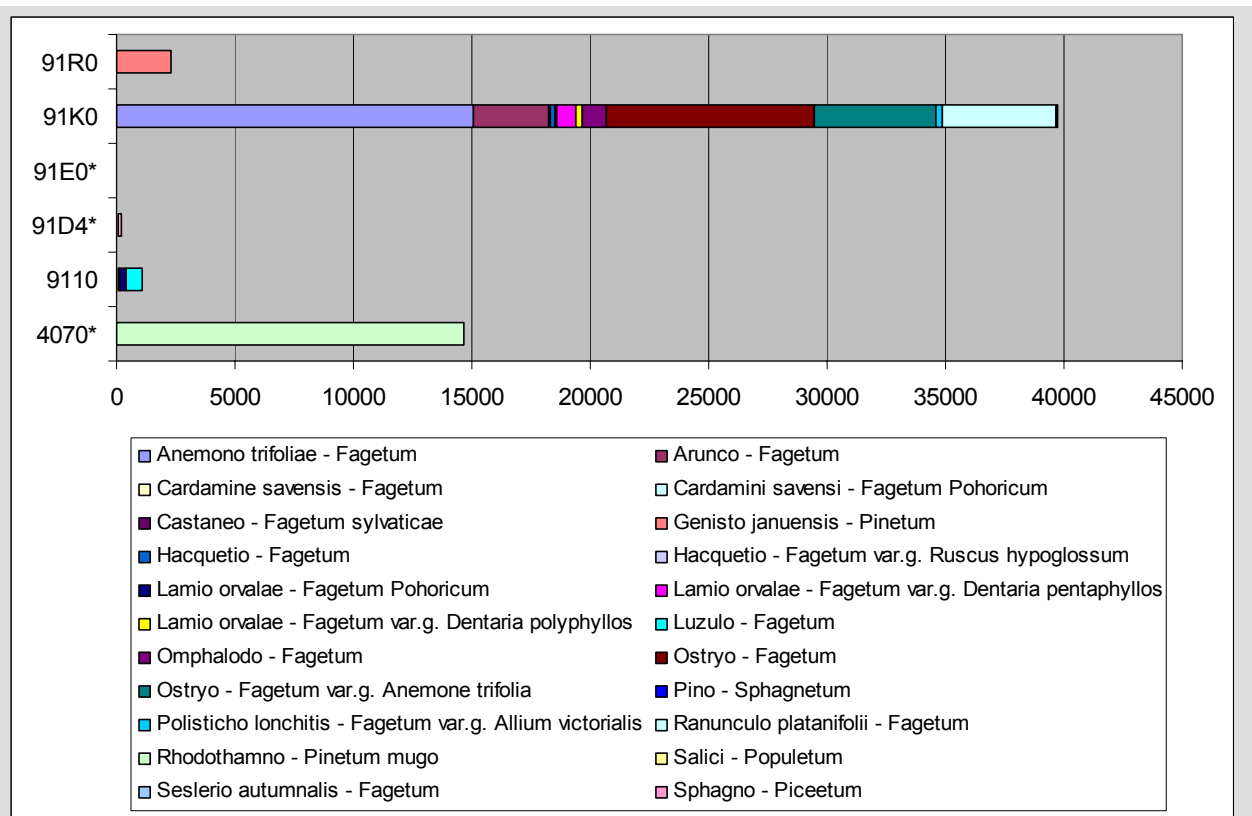
Ukrepanje v mladovju naj bo intenzivno in pravočasno, da zagotovimo ustrezno zmes drevesnih vrst in kvalitetno zasnovo, ter stojnost drogovnjakov. Redčenja drogovnjakov naj bodo zmerna, pomembna je mehanska stabilnost. Na položnih pobočjih je za izbor nosilcev odločilna kvaliteta, na površinah poudarjene varovalne funkcije pa stabilnost. Na 80% debeljakov izvajamo redčenja, na 20% površine debeljakov načrtujemo uvajanje v obnovo. Uvajanje v obnovo naj bo prednostno v nekvalitetnih jedrih debeljakov. Ukrepi v debeljakih so naravnani k povečanju povprečne lesne zaloge debeljakov in povečanju deleža kvalitetnih dreves. Zaključek obnove načrtujemo na 45% površine pomlajencev, v tistih delih pomlajencev kjer je mladje že dobro razvito.

14 VAROVALNI GOZDOVI

GR	GGO	Asociacije	4070*	9110	91D4*	91E0*	91K0	91R0
15	BL	Anemone trifoliae - Fagetum					7879	
10	TO	Anemone trifoliae - Fagetum	0	0	0	0	5302	0
20	KR	Anemone trifoliae - Fagetum	0	0	0	0	1892	0
		Anemone trifoliae - Fagetum	0	0	0	0	15073	0
10	TO	Arunco - Fagetum	0				1582	
31	LJ	Arunco - Fagetum	0				708	
96	NM	Arunco - Fagetum	0				383	
72	SG	Arunco - Fagetum	0				429	
65	BR	Arunco - Fagetum	0				89	
		Arunco - Fagetum	0	0	0	0	3191	0
96	NM	Cardamine savensis - Fagetum	0				46	
		Cardamine savensis - Fagetum	0	0	0	0	46	0
82	MB	Cardamine savensis - Fagetum Pohoricum	0	58				
		Cardamine savensis - Fagetum Pohoricum	0	58	0	0	0	0
71	CE	Castaneo - Fagetum sylvaticae	0	92				
		Castaneo - Fagetum sylvaticae	0	92	0	0	0	0
31	LJ	Genisto januensis - Pinetum	0					812
72	SG	Genisto januensis - Pinetum	0	0	0	0	0	944
65	BR	Genisto januensis - Pinetum	0	0	0	0		181
55	KO	Genisto januensis - Pinetum	0	0	0	0		112
71	CE	Genisto januensis - Pinetum	0	0	0	0		249
		Genisto januensis - Pinetum	0	0	0	0	0	2298
96	NM	Hacquetio - Fagetum	0	0	0	0	97	0
65	BR	Hacquetio - Fagetum	0				115	
		Hacquetio - Fagetum	0	0	0	0	212	0
55	KO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum	0				87	
		Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum	0	0	0	0	87	0
82	MB	Lamio orvalae - Fagetum Pohoricum	0	234				
		Lamio orvalae - Fagetum Pohoricum	0	234	0	0	0	0
10	TO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria pentaphyllos	0				788	
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria pentaphyllos	0	0	0	0	788	0
96	NM	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0				298	
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllus	0	0	0	0	298	0
82	MB	Luzulo - Fagetum	0	500	0	0	0	0
72	SG	Luzulo - Fagetum	0	137				
71	CE	Luzulo - Fagetum	0	35				
		Luzulo - Fagetum	0	672	0	0	0	0
20	KR	Omphalodo - Fagetum	0				410	
101	NA	Omphalodo - Fagetum	0				586	
		Omphalodo - Fagetum	0	0	0	0	996	0
10	TO	Ostryo - Fagetum	0				4746	
96	NM	Ostryo - Fagetum	0				101	
101	NA	Ostryo - Fagetum	0				438	
65	BR	Ostryo - Fagetum	0	0	0	0	602	0
55	KO	Ostryo - Fagetum	0	0	0	0	1767	0
71	CE	Ostryo - Fagetum	0	0	0	0	1111	0
		Ostryo - Fagetum	0	0	0	0	8765	0
15	BL	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	0	0	0	883	
20	KR	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	0	0	0	1483	
31	LJ	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	0	0	0	2080	0
72	SG	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0				717	0
		Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	0	0	0	5163	0

Priloga 7

82	MB	Pino - Sphagnetum	0		76			0
		Pino - Sphagnetum	0	0	76	0	0	0
43	PO	Polisticho lonchitis - Fagetum var.g. Allium victorialis	0				228	0
		Polisticho lonchitis - Fagetum var.g. Allium victorialis	0	0	0	0	228	0
10	TO	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0				1668	0
20	KR	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0				612	0
43	PO	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	0	0	0	309	0
101	NA	Ranunculo platanifolii - Fagetum		0	0	0	1636	0
72	SG	Ranunculo platanifolii - Fagetum		0	0	0	613	0
		Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	0	0	0	4838	0
15	BL	Rhodothamno - Pinetum mugo	8060	0	0	0	0	0
10	TO	Rhodothamno - Pinetum mugo	3039	0	0	0		0
20	KR	Rhodothamno - Pinetum mugo	748	0	0	0		0
31	LJ	Rhodothamno - Pinetum mugo	915	0	0	0		0
101	NA	Rhodothamno - Pinetum mugo	1907	0	0	0	0	0
		Rhodothamno - Pinetum mugo	14669	0	0	0	0	0
82	MB	Salici - Populetum					30	
		Salici - Populetum	0	0	0	30	0	0
43	PO	Seslerio autumnalis - Fagetum					70	
		Seslerio autumnalis - Fagetum	0	0	0	0	70	0
82	MB	Sphagno - Piceetum				138		
		Sphagno - Piceetum	0	0	138	0	0	0
		SKUPAJ VAROVALNI GOZDOVI - 58022	14669	1056	214	30	39755	2298

10 TO VAROVALNI GOZDOVI 70000 TO

Kategorija gozdov	Zasebni	Državni	Občinski	Skupaj
Večnamenski gozdovi	2,442.00	490.30	15.39	2,947.69
GPN z načrtovanim posekom	202.65	269.26	0.00	471.91
Varovalni gozdovi	6,974.71	6,265.94	9,696.00	22,936.65
Skupaj vsi gozdovi	9,619.36	7,025.50	9,711.39	26,356.25

Gozdna združba	Površina	Delež
ANEMONE – FAGETUM	5,301.97	20.09
OSTRYO – FAGETUM	4,746.23	17.99
PINETUM MUGHII	3,039.01	11.52
OSTRYO - FRAXINETUM ORNI	2,779.42	10.53
SESLERIO – OSTRYETUM	2,079.03	7.88
ADENOSTYLO – FAGETUM	1,668.36	6.32
ARUNCO – FAGETUM	1,582.09	6.00
LAMIO ORVALAE-FAGETUM PRAEALPINUM	787.96	3.00
OSTALE GOZDNE ZDRUŽBE Z DELEŽEM POD 3 %		16,67
Skupaj	26,385.21	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	10,00	2,00	5,00	4,00	0,00	61,00	1,00	2,00	15,00	1,00
2000	9.86	1.40	4.23	3.43	0.13	56.63	1.19	3.91	18.26	0.96

Površina teh gozdov se je povečala za tiste gozdove, ki so bili po novih kriterijih Pravilnika uvrščene v predlog varovalnih gozdov (v gornji preglednici so prikazani kot večnamenski in GPN z načrtovanim posekom). Novi predlog je upošteval enotne kriterije za vso Slovenijo skladno s Pravilnikom (naklon, združba, kamnitost in skalnatost, erodibilnost...) in ne glede na lastništvo. V prejšnjem načrtu so bile dokaj velike neskladnosti že znotraj območja glede kriterija varovalnosti, ki so sedaj odpravljene.

Lesna zaloga v teh gozdovih se je, razumljivo, močno povečala zaradi velike akumulacije, delno pa tudi zaradi podcenjevanja lesnih zalog v preteklosti.

V upadanju so vse vrste iglavcev, kar je zelo zanimiv pojav, saj so ti gozdovi več ali manj prepuščeni naravnemu razvoju. Tudi to dejstvo potrjuje, da je naravni trend v upadanju iglavcev (zlasti jelke), ki so bili v preteklosti pospeševani. V močnem porastu so predvsem plemeniti in trdi listavci.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	19,664.00	14.1	69.6	83.7	0.38	1.76	2.14			
1990	19,775.55	22.0	82.0	104.0	0.40	1.50	1.90	0.05	0.15	0.20
2000	26,356.25	26.5	115.9	142.4	0.55	2.33	2.88	0.03	0.11	0.14

Gozdnogojitveni cilji:

- Prioritetni cilj je stabilnost teh gozdov in ohranjanje ali krepitev varovalne, zaščitne in biotopske funkcije.

Usmeritve:

- Sečnja v varovalnih gozdovih je omejena le na dostopnejše predele in manj ekstremna rastišča. Usmerjena je zlasti v krepitev varovalne funkcije (pomladitev panjevcev in starejših debeljakov, nega drogovnjakov z namenom povečevanja stojnosti, ipd.).
- Kjer je poudarjena turistična in rekreacijska funkcija je možna tudi sečnja zaradi vzdrževanja turistične infrastrukture, ter izsekavanje določenih koridorjev zaradi oblikovanja razgledišč, kjer to ni v neskladju z biotopsko ali varovalno funkcijo.
- V primeru prekrivanja z zaščitno funkcijo (nad infrastrukturnimi objekti) je potrebno izvajati sečnjo za krepitev te funkcije (pomladitev prestarih sestojev, ki zaradi teže in slabe stojnosti lahko ogrožajo nižje ležeče objekte).
- Posegi v varovalni gozd so dopustni le ob posebni presoji vplivov na okolje in pod pogoji, ki jih bo določal akt o razglasitvi varovalnih gozdov (ko bo ta sprejet).
- Gozdne prometnice se za potrebe gospodarjenja v varovalnih gozdovih praviloma ne bodo načrtovale, razen v primeru, ko je nujno potrebna sanacija določenih površin.

15 BL VAROVALNI GOZDOVI / A

Površina varovalnih gozdov je 22,335.54 ha kar znaša 33.09% vseh gozdov v območju. Varovalni gozdovi poraščajo ekstremne lege v nižinah (ob rekah, strmi skalni predeli in pobočja), predvsem pa so to sestoji v pasu med 1400 in 1800 m.n.v. na zgornji gozdni meji in na erodibilnih področjih Julijskih Alp in Karavank. Med varovalne gozdove so vključeni tudi zaradi emisij uničeni gozdovi nad Jesenicami. Približno polovica varovalnih gozdov leži v Triglavskem narodnem parku (TNP). Poleg varovalne funkcije so močno prisotne še estetska, turistična, rekreativna in biotopska funkcija.

Gozdna združba	Površina	Delež
RHODOTAMNETO- RHODORETUM (<i>Rhodothamno-Pinetum mugo</i>)	8,060.48	36.09
ANEMONE – FAGETUM (<i>Anemone – Fagetum</i>)	7,879.32	35.28
ADENOSTYLO GLABRAE-PICEETUM (<i>Adenostylo glabrae-Piceetum var.geogr. Cardamine trifolia</i>)	1,189.79	5.33
CARICI ALBAE – FAGETUM (<i>Carici albae – Fagetum</i>)	883.12	3.95
OSTRYO - FRAXINETUM ORNI (<i>Ostryo carpiniifoliae-Fraxinetum orni</i>)	875.69	3.92
OSTALO	3,446.36	15.43
Skupaj	22,335.54	100.00

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
m ³ /ha	60.71	6.11	1.41	9.12	43.82	0.08	2.55	1.84	1.32
%	47.82	4.81	1.11	7.18	34.51	0.06	2.01	1.45	1.04

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	11,636.79	68.2	40.4	108.6	1.27	0.52	1.79			
1990	13,114.80	61.8	35.1	96.9	1.09	0.57	1.66	0.11	0.11	0.22
2000	22,335.54	77.4	49.6	127.0	0.95	0.75	1.70	0.04	0.02	0.06

Gozdnogojitveni cilj

Stabilen naraven gozd, ki ga gradijo stabilna, odporna drevesa, gozdni sestoji in skupine sestojev, ki je trajno sposoben malopovršinskega pomlajevanja in zagotavljanja stalne obraslosti z gozdom. Varovalni gozdovi morajo biti grajeni tako, da poleg varovalne funkcije zagotavljajo še biotopsko, estetsko, turistično in rekreativno funkcijo ter funkcijo varovanja naravne in kulturne dediščine.

Gozdnogojitvene usmeritve in ukrepi

Načrtovani dovoljeni posek je skromen in omejen zgolj na sanitarne posege.

Pri pospravljenju slučajnih pripadkov puščamo višje panje. Manj uporabne sortimente puščamo v gozdu tako, da jih položimo prečno na pobočje med panje in stoječa drevesa, da preprečimo erozijska žarišča.

Na močno erodiranih pobočjih in tik ob hudournikih sekamo težka nesomerna drevesa, ki ogrožajo stojnost brežin in pobočij.

Redne sečnje drevja in grmovja ni, izjemoma je dovoljeno na površini do 5 arov izvajati sečnje zaradi krepitve varovalne vloge gozda, obvezen je GGN!

Sečnje drevja morajo biti opravljene, da je višina panja vsaj 0.5 m nad poškodbami od kotalečega kamenja in snega. Pri izjemni sečnji in spravljenju ne smemo poškodovati gozdnega zemljišča in sestoja, praviloma naj les ostane v gozdu. Izvajati se mora strogo gozdni red.

Prepovedani so posegi, ki bi zahtevali preoblikovanje reliefa in spremembo talnega profila. Krčitve za pašnike in smučišča na zgornji gozdni meji niso dovoljena. Če se le da se poišče nadomestna lokacija na zaraščujočih površinah v nižjih predelih. Tovrstne posege lahko odobri le posebna komisija na podlagi kompleksne presoje vplivov na okolje.

Prepovedani so posegi v planinska travišča in ostanke drevesne in grmovne vegetacije, razen ob obnovi ali gradnji steza, kjer naklon ne sme preseči 25% in širine steza 0.6 m.

Noben poseg v varovalne gozdove ne sme ogroziti stabilnosti zemljine na erodibilnih terenih. Pri vseh posegih v varovalne gozdove je posebno pomembna kvaliteta opravljenih del in obvezna ozelenitev razgaljenih površin.

20 KR VAROVALNI GOZDOVI / B

Gozdna združba				Površina	Delež						
ANEMONE – FAGETUM				1,892.00	29.52						
CARICI ALBAE – FAGETUM				1,482.63	23.13						
RHODODENDRO – RHODOTHAMNETUM				747.55	11.66						
ADENOSTYLO – FAGETUM				612.32	9.55						
ABIETI - FAGETUM PREALPINO-DINARICUM				410.19	6.40						
Ostalo				1,265.34	19.74						
Skupaj				6,410.03	100.00						
Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List	
m ³ /ha	60.79	4.58	6.52	18.52	0.12	73.11	0.89	5.08	6.58	0.42	
%	34.42	2.60	3.69	10.49	0.07	41.39	0.51	2.88	3.72	0.24	

Gozdovi pretežno na rastiščih Anemone-Fagetum, Carici albae-Fagetum in Rhododendro-Rhodothamnetum. Varovalni gozdovi se v območju nahajajo od nižin (soteske in brežine vodotokov) preko sredogorja (strma srednja pobočja) do zgornje gozdne meje in hudournikov v visokogorju. Povprečni nagib razreda je 40°. Drevesna sestava je razmeroma ohranjena. Večino varovalnih gozdov se v zadnjem času ni izkoriščalo oziroma se z njimi ni gospodarilo, o čemer pričata tudi razmeroma ohranjena zmes drevesnih vrst in razmerje razvojnih faz, ki skoraj nima mladovij in sestojev v obnovi. Dobra polovica varovalnih gozdov je v zasebni lasti, ostalo so državni gozdovi, občinski gozdovi in gozdovi drugih pravnih oseb.

Pri gospodarjenju z varovalnimi gozdovi sta bila običajno prisotna dva ključna momenta. Prvi je mišljenje, da se jih ne sme izkoriščati zato, ker so to varovalni gozdovi in sicer tudi v primerih, ko je bil zato prisoten interes lastnika. Drugi še bolj vplivni pa je dejstvo, da je danes tudi v primeru, če bi načrtovalec za te gozdove določil količino možnega poseka, sečnja zaradi težki sečnospravnih razmer in manjvrednih sortimentov skoraj praviloma za lastnika predstavlja izgubo in se zanjo ne bo odločil. Škoda nastaja v tem, ker je sečnja osnovni negovalni ukrep, s katerim lahko krepimo varovalno funkcijo.

Varovalne gozdove v nižinah in sredogorju lahko pomlajujemo skupinsko postopno z naravnim pomlajevanjem, saj manjše presvetlitve že zadoščajo za osnovanje pomladitvenih jeder. Problem pa nastopi v visokogorju, kjer premajhne vrzeli ne nudijo dovolj svetlobe in toplote za razvoj mladja, večje vrzeli pa predstavljajo nevarnost za pričetek plazu in erozije tal. Tu lahko naredimo preseke ne širše od 15m in dolge nekaj sestojnih višin poševno na pobočje, nikdar pa po padnici. Ko je mladje formirano, naredimo nove. Proizvodna razdobja v teh razmerah so dolga, dolgotrajna pa je tudi obnova zato je z njo potrebno pričeti v starosti 150 do 180 let in ne čakati, da se sestoj od starosti sam zruši.

31 LJ VAROVALNI GOZDOVI / B

Gozdna združba								Površina	Delež	
Staro ime				Novo ime				ha	%	
CARICI ALBAE – FAGETUM				Ostryo-Fagetum var.geogr.Anemone trifolia				2.079,89	21,58	
QUERCO – OSTRYETUM				Querco-Ostryetum carpinifoliae				1.353,13	14,04	
RHODODENDRO – RHODOTHAMNETUM				Rhodothamno-Pinetum mugo				915,12	9,50	
GENISTO – PINETUM				Genisto januensis-Pinetum				811,70	8,42	
ARUNCO – FAGETUM				Arunco-Fagetum				707,76	7,34	
druge gozdne združbe								3.768,49	39,12	
Skupaj								9.636,09	100,00	
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macese n	Drugi igl.	Buke v	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
1990	12,00	0,00	10,00	4,00	0,00	42,00	8,00	3,00	20,00	1,00
2000	18,29	1,71	11,48	2,07	0,04	41,29	6,81	4,24	12,95	1,11
Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	5.402,00	16,00	46,00	62,00	0,20	0,50	0,70	0,00	0,00	0,00
2000	9.636,09	47,90	94,70	142,60	1,01	1,98	2,99	0,18	0,23	0,41

Drevesna sestava je v glavnem blizu naravni, kajti ti gozdovi so bili v glavnem prepuščeni naravnemu razvoju, ukrepi vanje pa so bili omejeni na nekoliko lažje dostopne predele v kategoriji večnamenskih gozdov.

V velikem deležu so ti gozdovi prepuščeni naravnemu razvoju in v njih se ne bo ukrepalo. To v glavnem velja za razglašene varovalne gozdove. V predlaganih varovalnih gozdovih pa bodo ukrepi odvisni od režimov določenih v aktih za zavarovanje. V blažjih režimih bo potrebno izvajati ukrepe za krepitev varovalne vloge teh gozdov, ponekod pa bodo morda tudi dopuščene sečnje za pridobivanje lesa.

Gozdnogojitveni cilj je zdrav in odporen skupinsko raznodoben gozd, čimbolj naravne drevesne sestave, s čim večjim deležem odraslega gozda (odvisno od rastišča; kar to dopušča), z okrepljeno varovalno vlogo, ki se kaže v zmanjšanju ali preprečevanju erozije, snežnih plazov, ohranjanju zgornje gozdne meje ter v izboljšanju vodnih razmer.

Ciljna lesna zaloga je 170m³/ha (iglavci 56m³/ha, listavci 114m³/ha).

Ciljno stanje naj bi bilo doseženo v 10-ih letih.

Z varovalnimi gozdovi se mora gospodariti izključno s ciljem krepitve njihove varovalne vloge. Izjemoma je sečnja s ciljem pridobivanja lesa dovoljena v tistih varovalnih gozdovih, v katerih bodo to dovoljevali akti o zavarovanju varovalnih gozdov. Zagotoviti je treba stalno zastrtost gozdnih tal in naravno malopovršinsko obnavljanje sestojev. Na strmih pobočjih, kjer je nevarnost plazenja tal, je potrebno zaradi razbremenitve pobočij vzdrževati nižje lesne zaloge sestojev. Posekano drevje naj se v varovalnih gozdovih s strožjim režimom pušča v gozdu (poprek na pobočje), v tistih z blažjim režimom pa je primerno predvsem žično spravilo. Potrebno se je čimbolj izogibati vsem poškodbam v gozdnih tleh, paša in steljarjenje nista dopustna.

Gradnja cest, vlak ali drugih objektov ter drugi posegi v zavarovane varovalne gozdove naj ne bi bili dovoljeni. Izjema so lahko le gradnje cest ali drugih infrastrukturnih objektov javnega pomena, če jih ni mogoče zgraditi drugod, ali bi bila njihova gradnja drugod nesorazmerno dražja. Za gradnjo cest, vlak in drugih objektov ter za vse ostale posege v varovalne gozdove mora biti predhodno izdelana študija presoje vpliva na okolje skladno z Uredbo o vrstah posegov v okolje, za katere je obvezna presoja vplivov na okolje (Ur.l.RS, št.66/96 in 12/2000).

- Usmeritve za obnovo

Obnova naj bi potekala v glavnem po naravni poti in malopovršinsko. Sadnja ali setev rastišču in razmeram prilagojenega gozdnega drevja bi prišla v poštev na površinah, kjer naravna obnova ne bi uspela na večjih površinah. V teh primerih bi se ukrepalo sproti glede na razmere.

- Usmeritve za nego

Potrebni gojitveni del v teh gozdovih načrtujemo malo, kjer je to res nujno potrebno in to predvsem v goščah in letvenjakih, kjer ima stojnost in naravna drevesna sestava izključno prednost pred kvaliteto. Ukrepi naj bodo šibke jakosti.

43 PO Varovalni gozdovi (18) / B

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
<i>Ranunculo platinifolli – Fagetum var. geogr. Calamintha grandiflora</i>	309,26	27,86
<i>Polisticho lonchitis – Fagetum var. geogr. Allium victorialis</i>	228,30	20,57
<i>Seslerio autumnalis – Ostryetum</i>	193,14	17,40
<i>Neckero – Abietetum</i>	188,58	16,99
<i>Seslerio autumnalis – Fagetum</i>	69,72	6,28
Ostalo	121,02	10,90
Skupaj	1.110,02	100,00

Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list	M. list
1981-90	23,8					76,2				
1991-00	12,4	7,1	-	-	-	71,4	-	3,1	6,0	-
2001-10	12,9	5,1	-	-	-	76,3	-	3,0	2,7	-

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1981-90	1.072,43	31,3	100,1	131,4	0,53	2,02	2,55	0,33	0,77	1,10
1991-00*	1.136,77	25,9	107,3	133,2	0,55	2,16	2,71	0,31	0,67	0,98
2001-10	1.110,02	31,5	142,9	174,4	0,65	2,68	3,34	0,20	0,58	0,78

Posamično do skupinsko mešan in raznodoben do raznomen varovalni gozd smreke, jelke, bukke in ostalih listavcev (13 : 5 : 76 : 6). Ciljna lesna zaloga 200 m³/ha. Pomladitvena doba 30 – 50 let

Usmeritve so sledeče:

- Zagotoviti trajno in nemoteno opravljanje varovalne funkcije gozda.
- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Obnova gozda naj poteka izključno po naravni poti z nasemenitvijo (pomladitvena doba 30 – 50 let).
- Negovalna dela v mladovju in drogovnjakih se izvaja tam, kjer je to potrebno zaradi zagotovitve trajnosti varovalne funkcije in je zaradi visoke proizvodne sposobnosti rastišč možno vzgojiti najvrednejše sortimente.

55 KO Varovalni gozdovi (VG) 00017 / C,A

Gozdna združba	Površina	Delež
OSTRYO – FAGETUM	1,767.28	46.23
QUERCO – OSTRYETUM, <i>Quercus-Ostryetum carpinifoliae</i>	917.55	24.00
OSTRYO - FRAXINETUM ORNI, <i>Ostrya carpinifoliae-Fraxinetum orni</i>	725.11	18.97
GENISTO – PINETUM, <i>Genisto januensis-Pinetum</i>	111.61	2.92
HACQUETIO – FAGETUM, <i>Hacquetio-Fagetum var. geogr. Ruscus hypoglossum</i>	86.63	2.27
Ostale združbe (7)	214.40	5.61
Skupaj	3,822.58	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Ost. igl.	Bukev	Hrast	Plem. Ist	Drugi tr. Ist	Mehki Ist	Skup. igl	Skup. Ist
1990	17.07	39.44			22.20	2.86	4.83	13.71		56.51	43.60
2000	8.36	3.28	3.31	1.80	36.95	4.58	5.69	32.44	3.58	16.75	83.24

Skupinsko raznodobni, posamično ter skupinsko mešani sestoji z velikim deležem pionirskih gozdov, ki bodo krepili varovalno vlogo, varovali tla pred izsušitvijo, erozijo in zagotavljali ugodne bivalne in prehranske pogoje za živali. Drevesni sestav: sm 9 %, je 3 %, bo 3 %, bu 53 %, hr 4 %, pl. list 6 %, tr. list 30 % in meh. Ist 2 %. Razvojne faze: mladovje 5 %, drogovnjak 15 %, debeljak 15 %, sest. v obnovi 5 % in pionirski gozd 60 %. Ciljna lesna zaloga 17 m³/ha iglavcev in 91 m³/ha listavcev, skupaj 108 m³/ha. Končna lesna zaloga je 200 m³/ha.

Kvaliteta, proizvodna doba in izravnalna doba so v tem gospodarskem razredu manj pomembne, najbolj važna je stalna pokritost tal z gozdnim rastjem.

Vsi gozdnogojitveni ukrepi morajo izboljševati varovalno funkcijo; to dejstvo naj bo kriterij za odločanje o smiselnosti ukrepanja v teh gozdovih! Na pretežni površini varovalnih gozdov - brez ukrepa!

Ukrepati samo na manjši površini varovalnih gozdov (obrobje, dostopnost):

- nega naj bo usmerjena le v predele, kjer so dobre sestojne zasnove in ustrezna dostopnost oziroma tam, kjer je poudarjena lesnoproizvodna funkcija, ali pa tam, kjer je to potrebno zaradi drugih funkcij, zlasti varovalne,
- obnova naj bo malopovršinska (prebiralna ideja); poudarek je na naravni obnovi - brez sadnje!
- na strmih legah (melišča) ne bomo gojili debelega (težkega) drevja, večji poudarek je na stalni pokritosti tal z vegetacijo,
- za vse posege v varovalne gozdove je obvezen gozdnogojitveni načrt, ki mora natančno določiti predele, kjer se naj ne ukrepa, kjer je ukrepanje potrebno zaradi izboljšanja varovalne vloge in predele, kjer je smiselno in dopustno ukrepanje v smislu lesnoproizvodne funkcije,
- pravilno sredstvo: konjsko in žično spravilo, traktorsko le tam, kjer so ustrezne poti, gradnja vlak in cest praviloma ni dopustna, če že, potem le v predelih, kjer je to ekološko in ekonomsko smiselno oziroma dopustno. Za vse večje posege v gozdni prostor je potrebno izdelati študijo presoje vplivov na okolje.

65 BR VAROVALNI GOZDOVI / C

Gozdna združba	Površina	Delež
<i>OSTRYO - FAGETUM</i>	602,47	41,7
<i>QUERCO - OSTRYETUM</i>	421,18	29,2
<i>GENISTO - PINETUM</i>	181,40	12,6
<i>HACQUETIO - FAGETUM</i>	114,93	8,0
<i>ARUNCO - FAGETUM</i>	88,93	6,2
Ostalo	33,45	2,3
Skupaj	1.441,89	100,00

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. Lis t
m ³ /ha	1,67	0,02	9,26	0,36	0,13	60,18	16,72	4,20	34,00	0,79
%	1,3	<0,1	7,3	0,3	0,1	47,3	13,1	3,3	26,7	0,6

Cilj so vitalni, ekološko stabilni in po drevesni sestavi pestri sestoji.

Za gozdove gospodarskega razreda je značilno, da je njihova varovalna in zaščitna vloga pomembnejša od proizvodne funkcije. Vsi gozdnogojitveni ukrepi morajo biti usmerjeni k ohranjanju in krepitvi varovalne funkcije teh gozdov.

71 CE Varovalni gozdovi / C,A

Gozdna združba		Površina	Delež							
OSTRYO – FAGETUM		1.110,60	44,28							
QUERCO – OSTRYETUM CARPINIFOLIAE		732,70	29,22							
GENISTO JANUENSIS– PINETUM		249,48	9,95							
CASTANEO – FAGETUM SYLVATCAE		91,89	3,66							
LUZULO – FAGETUM		35,16	1,40							
Druge združbe		288,04	11,49							
Skupaj		2.507,87	100,00							
Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
m ³ /ha	10,39	0,66	15,74	0,34	0,15	54,32	24,42	3,98	24,50	0,19
%	7,71	0,49	11,68	0,25	0,11	40,33	18,13	2,95	18,19	0,14

Gozdnogojitveni cilj

Kljub razglasitvi za varovalne gozdove slednji niso povsem izključeni iz gospodarjenja. Vendar se načini gospodarjenja z glavnim namenom ohranjanja in krepitve trajno varovalne funkcije gozda bistveno razlikujejo od gospodarjenja z ostalimi gozdovi. Pri postavljanju ciljev gospodarjenja s temi gozdovi moramo upoštevati njihove biološke in ekološke razmere, z ukrepi pa zagotavljati vrstno raznolikost in heterogenost in reprodukcijsko sposobnost gozda. **Ciljna lesna zaloga** v teh gozdovih je **200 m³/ha**, medtem ko je **ciljno razmerje drevesnih vrst** precej podobno sedanjemu: **smreka 5%, jelka 1%, ostali iglavci 13%, bukev 40%, hrast 18%, plemeniti listavci 3%, drugi trdi listavci 19% in mehki listavci 1%**. Predvsem predvidevamo zmanjševanje deleža smreke in deloma pa povečevanje deleža listavcev. Ciljnega razmerja razvojnih faz ne določamo, saj z gospodarjenjem ne posegamo neposredno v spreminjanje deleža posameznih razvojnih faz. Predviden je še naprej največji delež drogovnjakov.

Gozdnogojitvene usmeritve

V varovalnih gozdovih ni določen možen posek, temveč so predvideni le ukrepi za ohranitev in krepitev trajno varovalne funkcije gozda (sanitarne sečnje, sečnje visečih in težkih dreves na polzečem terenu, utrjevalna dela pri vidni površinski eroziji). Drevja, na katerem so opazne poškodbe zaradi padajočega kamenja, ne smemo sekati na panju, temveč v višini nad poškodbo, tako da se ohranja funkcija zadrževanja padajočega kamenja in morebitnih snežnih plazov. Pri posameznih posegih lahko pustimo drevje po podiranju v gozdu strohneti, saj bi pogosto spravilo zahtevalo prevelik vložek. Prav tako pa je lahko predvidena gradnja vlak in drugih prometnic, če so le te namenjene krepitvi trajno varovalne funkcije gozda.

Zaradi prepletanja funkcij gozdov na rastiščih gospodarskega razreda predvidevamo naslednje usmeritve za posamezne skupine funkcij:

- *ekološke funkcije*; pri morebitnih posegih je potrebno skrajno varovati rastišča redkih rastlinskih vrst, prav tako pa tudi bivališča redkih živalskih vrst. Prav tako je potrebno upoštevati strožje usmeritve za gospodarjenje v območju vodozbirnih področij, še posebej neposredno v okolici vodnih virov,
- *socialne funkcije*; prehodi posamezni planinskih poti in stez preko gozdov z varovalno funkcijo morajo biti ustrezno vzdrževani, urediti pa je potrebno tudi predele, kjer je opazen večji obisk prebivalstva v teh predelih (predvsem okolica Celja). Objekte naravne dediščine, ki ležijo v področju gozdov gospodarskega razreda moramo še posebej zaščititi, dostope do njih pa, če so seveda objekti zanimivi za obisk, speljati na nevsiljiv način, ki je najmanj moteč za okolje.

72 SG VAROVALNI GOZDOVI / B,C

Gozdna združba	Površina	Delež
ERICO- PINETUM	944.55	26.96
CARICI ALBAE - FAGETUM	717.15	20.47
ADENOSTYLO - FAGETUM	612.83	17.49
ARUNCO - FAGETUM	429.09	12.25
LUZULO SYLVATICAE-PICEETUM	182.38	5.21
CALAMAGROSTIDO VARIAE - FAGETUM	136.56	3.90
drugo	481.10	13.72
Skupaj	3,503.66	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	42.03	0.19	24.53	15.75	0.00	13.78	0.16	1.53	1.20	0.81
2000	38.30	0.09	27.42	14.73	0.12	14.82	0.34	1.95	1.61	0.62

Gozdnogojitveni cilj

- Površine morajo biti trajno pokrite z gozdnimi sestoji.
- Stabilni gozdovi, ki bodo v največji možni meri opravljali funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, ki ima na teh površinah poudarjen pomen.

Gozdnogojitvene usmeritve

- V gozdovih, ki so predlagani za razglasitev, je potrebno izvajati ukrepe za krepitev njihovega varovalnega delovanja.
- Odstranjevati je potrebno bolna in oslabela drevesa, ki bi lahko ogrozila njihovo stabilnost.
- Izvajati je potrebno gozdnogojitvene ukrepe, ki bodo krepili varovalno moč gozdov.

82 MB Gozdovi na ekstremnih rastiščih / A,B

Gozdna združba (<i>validni sintakson</i>)										Površina	Delež
LUZULO – FAGETUM (<i>Luzulo - Fagetum</i>)										500,01	19,88
LUZULO - QUERCETUM										446,88	17,77
SALICI – POPULETUM (<i>Salici – populetum</i>)										438,13	17,42
SALICETUM GR. (<i>Salicetum gr.</i>)										306,99	12,21
ENNEAPHYLLO – FAGETUM POHORICUM (<i>Lamio orvalae – Fagetum Pohoricum</i>)										234,01	9,30
SPHAGNO – PICEETUM (<i>Sphagno – Piceetum var. geogr. Carex brizoides</i>)										137,87	5,48
BAZZANIO- PICEETUM (<i>Mastigobryo – Piceetum</i>)										88,06	3,50
OXYCOCCO – SPHAGNETEA (<i>Pino – Sphagnetum</i>)										76,1	3,03
SAVENSI – FAGETUM POHORICUM (<i>Cardamini savensi – Fagetum Pohoricum</i>)										57,56	2,29
DRUGO										229,57	9,13
Skupaj										2.515,18	100,00
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List	
1980											
1990	26,0	12,4	2,8	0,3	0,3	31,5	7,2	4,0	9,2	6,3	
2000	25,5	8,3	3,2	0,4	0,3	30,3	8,0	4,2	7,7	12,1	

Na Pohorskih barjih se je zmanjšal delež jelke, v poplavnih gozdovih pa zvečal delež mehkih listavcev.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek oz. možni posek * (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	2.301,56	69,3	96,5	165,8	1,46	2,11	3,57	0,50	0,38	0,88
2000	2.515,18	77,0	127,7	204,7	1,34	3,13	4,47	0,52	0,86	1,39

Gospodarjenje v teh gozdovih je potrebno prilagoditi povečani varovalni in biotopski vlogi, saj je lesnoproizvodni pomen teh gozdov majhen. Gozdovi so delno prepuščeni naravnemu razvoju.

- z vsemi posegi krepiti varovalno in biotopsko vlogo teh gozdov
- gospodarjenje mora biti izrazito malopovršinsko, v gozdovih na strmih legah celo s posameznimi drevesi
- ohraniti sestavo drevesnih vrst in razmerje razvojnih faz
- preprečiti odlaganje odpadkov, sanirati divja odlagališča
- dovoljene so le gradnje, ki ne poslabšujejo vodnega režima in ne ogrožajo biotopske funkcije
- posamezna starejša drevesa ali majhne skupine dreves prepustimo naravnemu razvoju in razkroju
- v zunanjem pasu pohorskih barij je gospodarjenje nekoliko bolj intenzivno in usmerjeno v bolj naravno drevesno sestavo
- obnova je skoraj izključno naravna

v delih z večjim gospodarskim pomenom intenzivno negovati mladovja in mlajše drogovnjake

96 NM VAROVALNI GOZDOVI / B

Gozdna združba	Površina	Delež
Hacquetio – Fagetum	96,76	7,20
Enneaphyllo – Fagetum	297,82	22,15
Savensi – Fagetum	45,50	3,38
Ostryo – Fagetum	101,40	7,54
Arunco – Fagetum	382,63	28,46
Lathyro – Quercetum	250,43	18,63
Querco – Ostryetum	29,39	2,19
Ostryo - Fraxinetum orni	54,44	4,05
Ostalo	86,01	6,40
Skupaj	1.344,38	100,00

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list	Meh. list
m ³ /ha	3,63	0,58	2,27	0,00	0,34	183,17	13,91	12,33	30,01	1,21
%	1,47	0,23	0,92	0,00	0,14	74,02	5,62	4,98	12,13	0,49

Gozdnogojitveni cilji:

- Mehansko in biološko stabilni, sonaravni sestoji avtohtonih drevesnih vrst;
- varovanje sestojev in rastišč;
- omejena proizvodnja lesa;
- trajno zagotavljanje ugodnih hidroloških razmer;
- zaščita naselij pod strmimi pobočji.

Gozdnogojitvene usmeritve:

- Minimalno poseganje v jedra strmih, termofilnih pobočij, predvsem v smislu krepitve stojnosti sst.
- Skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje v strmih dolomitnih pobočjih.
- Proizvodno razdobje 170 let, pomladitveno razdobje 30 let.
- Zadiranje z vlakami v najstrmejše predele ni dovoljeno.
- Prevladujoč način spravila je z žičnimi žerjavi.
- Obnova razmeroma velikopovršinska zaradi načina spravila.
- Začetna razgaljenja pri obnovi ob trasah naj ne presegajo 40% intenzitete na LZ.
- Vnos iglavcev v te sestojne ni primeren. Potrebne spopolnitve le z javorjem ali bukvijo.
- Intenzivna nega mladja in gošč.
- Z redčenji krepiti stojnost in kakovost sestojev.

101 NA VAROVALNI GOZDOVI / B

Gozdna združba	Površina	Delež
<i>RHODODENDRO – RHODOTHAMNETUM</i> (<i>Rhodothamno-Pinetum mugo</i>)	1,906.68	33.24
<i>FAGETUM ALTIMONTANUM PRAEALPINUM</i> (<i>Ranuncolo platanifolii – Fagetum var. geogr. Hepatica nobilis</i>)	1,635.94	28.52
<i>ABIETI-FAGETUM PRAEALPINUM</i> (<i>Omphalodo – Fagetum var. geogr. Anemone trifolia</i>)	586.23	10.22
<i>PINETUM SUBILLYRICUM</i> (<i>Pinetum austroalpinom</i>)	473.80	8.26
<i>OSTRYO - FAGETUM</i>	437.67	7.63
ostale združbe	695.79	12.13
Skupaj	5,736.11	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
1990	31.65	3.65	5.68	18.59	0.00	38.97	0.35	0.28	0.83	0.00
2000	26.13	1.94	5.98	22.00	0.06	39.87	0.42	0.63	2.92	0.05

Varovalni gozdovi obsegajo največje površine v enotah Solčava in Luče, kjer so vključene tudi površine rušja in ostale prej neurejene površine. Vključeni so tudi naši strokovni predlogi za razglasitev, zato je v GR tudi 223 ha večnamenskih gozdov.

Gozdnogojitveni cilj

- Skupinsko raznodoben mešan gozd bukke (40%), smreke (26%) in macesna (22%) s primesjo jelke (2%), bora (6%) in ostalih listavcev (4%)

Gozdnogojitvene usmeritve

15 Samo sanitarne sečnje oziroma ukrepi za krepitev varovalne funkcije (med te sodi tudi zaščita pred erozijo).

15 GOZDNI REZERVATI

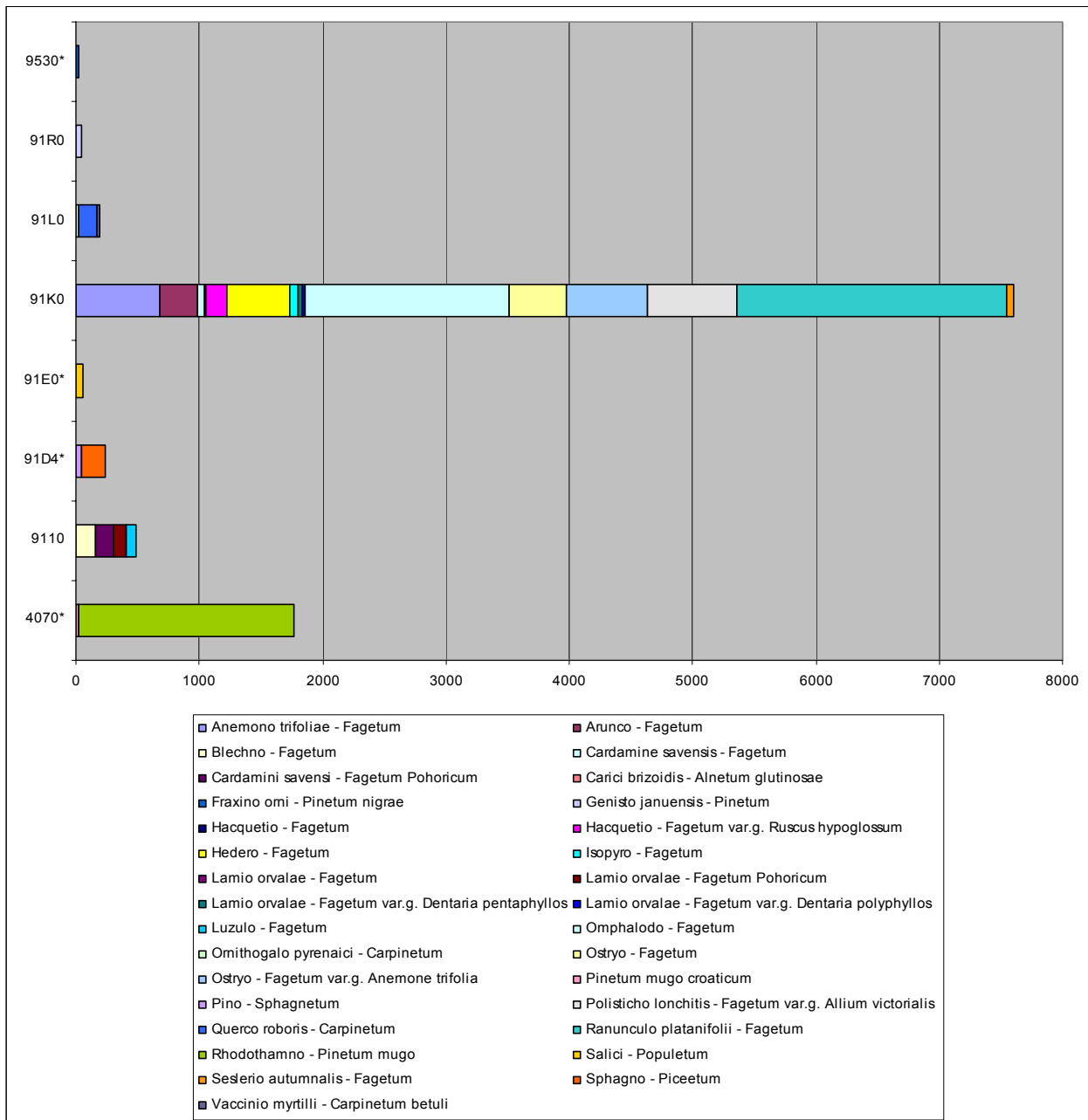
GR	GG O	Asociacije	4070 *	911 0	91D4 *	91E0 *	91K 0	91L 0	91R 0	9530 *
9	TO	Anemono trifoliae - Fagetum					156			
14	BL	Anemono trifoliae - Fagetum		0	0	0	350	0	0	0
100	NA	Anemono trifoliae - Fagetum	0	0	0	0	176	0	0	0
		Anemono trifoliae - Fagetum	0	0	0	0	682	0	0	0
64	BR	Arunco - Fagetum	0				7			
97	NM	Arunco - Fagetum	0				236			
57	KO	Arunco - Fagetum	0				31			
57	KO	Arunco - Fagetum	0	0	0	0	31	0	0	0
		Arunco - Fagetum	0	0	0	0	305	0	0	0
73	SG	Blechno - Fagetum	0	56						
56	KO	Blechno - Fagetum	0	51			0			
56	KO	Blechno - Fagetum		51			0	0	0	0
		Blechno - Fagetum	0	158	0	0	0	0	0	0
97	NM	Cardamine savensis - Fagetum	0				30			
70	CE	Cardamine savensis - Fagetum	0				29			
		Cardamine savensis - Fagetum	0	0	0	0	59	0	0	0
81	MB	Cardamini savensi - Fagetum Pohoricum	0	153	0	0	0	0	0	0
		Cardamini savensi - Fagetum Pohoricum	0	153	0	0	0	0	0	0
87	MS	Carici brizoidis - Alnetum glutinosae	0			1				
		Carici brizoidis - Alnetum glutinosae	0	0	0	1	0	0	0	0
9	TO	Fraxino orni - Pinetum nigrae	0							25
		Fraxino orni - Pinetum nigrae	0	0	0	0	0	0	0	25
73	SG	Genisto januensis - Pinetum	0						42	
		Genisto januensis - Pinetum	0	0	0	0	0	0	42	0
64	BR	Hacquetio - Fagetum	0				12			
		Hacquetio - Fagetum	0	0	0	0	12	0	0	0
56	KO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum	0				81			
56	KO	Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum					81	0	0	0
		Hacquetio - Fagetum var.g. Ruscus hypoglossum	0	0	0	0	162	0	0	0
97	NM	Hedero - Fagetum	0	0	0	0	37	0	0	0
56	KO	Hedero - Fagetum	0	0	0	0	44	0	0	0
57	KO	Hedero - Fagetum	0	0	0	0	197	0	0	0
56	KO	Hedero - Fagetum					44	0	0	0
57	KO	Hedero - Fagetum	0	0	0	0	197	0	0	0
		Hedero - Fagetum	0	0	0	0	519	0	0	0
57	KO	Isopyro - Fagetum	0				30			
57	KO	Isopyro - Fagetum	0	0	0	0	30	0	0	0
		Isopyro - Fagetum	0	0	0	0	60	0	0	0
73	SG	Lamio orvalae - Fagetum	0				1			
		Lamio orvalae - Fagetum	0	0	0	0	1	0	0	0
81	MB	Lamio orvalae - Fagetum Pohoricum	0	95						
		Lamio orvalae - Fagetum Pohoricum	0	95	0	0	0	0	0	0
9	TO	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria pentaphyllos	0				33			
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria pentaphyllos	0	0	0	0	33	0	0	0
64	BR	Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllous	0				25			
		Lamio orvalae - Fagetum var.g. Dentaria polyphyllous	0	0	0	0	25	0	0	0
81	MB	Luzulo - Fagetum	0	45						
87	MS	Luzulo - Fagetum	0	5						
73	SG	Luzulo - Fagetum	0	29			0			
		Luzulo - Fagetum	0	79	0	0	0	0	0	0

Priloga 7

44	PO	Omphalodo - Fagetum	0			336			
9	TO	Omphalodo - Fagetum	0			113			
97	NM	Omphalodo - Fagetum	0			62			
100	NA	Omphalodo - Fagetum	0			178			
73	SG	Omphalodo - Fagetum	0			15			
56	KO	Omphalodo - Fagetum	0	0	0	374	0	0	0
57	KO	Omphalodo - Fagetum	0			100			
56	KO	Omphalodo - Fagetum	0	0	0	374	0	0	0
57	KO	Omphalodo - Fagetum	0	0	0	100	0	0	0
		Omphalodo - Fagetum	0	0	0	1652	0	0	0
9	TO	Ornithogalo pyrenaici - Carpinetum	0				17		
89	SE	Ornithogalo pyrenaici - Carpinetum	0				3		
		Ornithogalo pyrenaici - Carpinetum	0	0	0	0	20	0	0
64	BR	Ostryo - Fagetum	0			6			
32	LJ	Ostryo - Fagetum	0			91			
97	NM	Ostryo - Fagetum	0			88			
70	CE	Ostryo - Fagetum	0			16			
56	KO	Ostryo - Fagetum	0			42			
32	LJ	Ostryo - Fagetum	0			91			
56	KO	Ostryo - Fagetum				42	0	0	0
32	LJ	Ostryo - Fagetum				91			
		Ostryo - Fagetum	0	0	0	467	0	0	0
9	TO	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0			61			
32	LJ	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0			170			
70	CE	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	0	0	70	0	0	0
73	SG	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0			20		0	0
32	LJ	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0			170		0	0
32	LJ	Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia				170			
		Ostryo - Fagetum var.g. Anemone trifolia	0	0	0	661	0	0	0
70	CE	Pinetum mugo croaticum	23					0	0
		Pinetum mugo croaticum	23	0	0	0	0	0	0
81	MB	Pino - Sphagnetum	0		41			0	0
		Pino - Sphagnetum	0	0	41	0	0	0	0
44	PO	Polistico lonchitis - Fagetum var.g. Allium victorialis	0	0	0	722	0	0	0
		Polistico lonchitis - Fagetum var.g. Allium victorialis	0	0	0	722	0	0	0
64	BR	Querco roboris - Carpinetum	0	0	0	0	41	0	0
81	MB	Querco roboris - Carpinetum	0	0	0		81	0	0
87	MS	Querco roboris - Carpinetum	0	0	0	0	33	0	0
		Querco roboris - Carpinetum	0	0	0	0	155	0	0
44	PO	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	0	0	289		0	0
9	TO	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	0	0	334	0	0	0
32	LJ	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	0	0	370	0	0	0
100	NA	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	0	0	374	0	0	0
73	SG	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	0	0	81	0	0	0
32	LJ	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	0	0	370	0	0	0
32	LJ	Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	0	0	370	0	0	0
		Ranunculo platanifolii - Fagetum	0	0	0	2188	0	0	0
9	TO	Rhodothamno - Pinetum mugo	116					0	0
14	BL	Rhodothamno - Pinetum mugo	150					0	0
32	LJ	Rhodothamno - Pinetum mugo	350					0	0
100	NA	Rhodothamno - Pinetum mugo	426					0	0
32	LJ	Rhodothamno - Pinetum mugo	350					0	0
32	LJ	Rhodothamno - Pinetum mugo	350						
		Rhodothamno - Pinetum mugo	1742	0	0	0	0	0	0

Priloga 7

81	MB	Salici - Populetum				51	0	0	0
		Salici - Populetum	0	0	0	51	0	0	0
9	TO	Seslerio autumnalis - Fagetum					18	0	0
89	SE	Seslerio autumnalis - Fagetum	0	0	0	0	42	0	0
		Seslerio autumnalis - Fagetum	0	0	0	0	60	0	0
81	MB	Sphagno - Piceetum				118		0	0
73	SG	Sphagno - Piceetum				77		0	0
		Sphagno - Piceetum	0	0	195	0	0	0	0
87	MS	Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli						19	
		Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli	0	0	0	0	0	19	0
			1765	485	236	52	7608	194	42
								25	

9 TO GOZDOVI S POSEBNIM POMENOM (GOZDNI REZERVATI) / B

Kategorija gozdov	Zasebni	Državni	Občinski	Skupaj
GPN brez načrtovanega poseka	0.00	705.86	272.20	978.06
Skupaj vsi gozdovi	0.00	705.86	272.20	978.06

Gozdna združba	Površina	Delež
ADENOSTYLO – FAGETUM	281.58	28.79
ANEMONE – FAGETUM	155.81	15.93
ABIETI - FAGETUM DINARICUM	113.08	11.56
PINETUM MUGHII	102.99	10.53
OSTRYO – FAGETUM	61.17	6.25
FAGETUM SUBALPINUM	51.83	5.30
CALAMAGROSTIDO VILLOSAE- PICEETUM	42.34	4.33
ENNEAPHYLLO – FAGETUM	32.47	3.32
OSTRYO - FRAXINETUM ORNI	27.67	2.83
ORNO – PINETUM	25.30	2.59
ABIETI - FAGETUM PREALPINO-DINARICUM	18.12	1.85
SESLERIO – FAGETUM	17.88	1.83
ORNITHOGALO PYRENAICI-CARPINETUM	16.66	1.70
RHODODENDRO – RHODOTHAMNETUM	12.72	1.30
CARICI UMBROSAR-QUERCETUM PETRAEAE	10.19	1.04
LUZULO ALBIDAE-PICEETUM	5.16	0.53
ASPLENIO – PICEETUM	1.60	0.16
PINETUM SUBILLYRICUM	1.49	0.15
Skupaj	978.06	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. lis.	Dr. tr. list	Meh. List
1990	28,00	10,00	2,00	6,00	0,00	52,00	0,00	1,00	1,00	0,00
2000	20.57	5.28	2.82	3.96	0.06	58.51	2.80	3.60	2.33	0.07

Obseg gozdnih rezervatov se v zadnjih 20 letih ni spreminjal. Zmanjšanje površine v letu 1990 je bila le navidezna, saj so gozdne rezervate, ki so imeli poudarjeno tudi varovalno funkcijo, obdelali (obravnavali) v gospodarskem razredu varovalnih gozdov. V tem načrtu pa se je površina povečala zaradi zaraščanja in vključitve rušja v gozd na zgornji gozdni meji. Obravnavanje dela gozdnih rezervatov v varovalnih gozdovih v prejšnjem načrtu ni bilo najustrežnejše, saj je kategorija gozdnih rezervatov višjega ranga kot varovalni gozdovi. Zaradi teh sprememb so primerjave razvoja teh gozdov le delni odraz dejanskega stanja.

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	699.85	50.5	137.4	187.9	0.79	2.41	3.20			
1990	503.62	106.0	127.0	233.0	1.50	3.10	3.60	0.45	0.44	0.89
2000	978.06	73.2	150.7	223.9	1.50	3.02	4.52	0.00	0.00	0.00

Gozdnogojitveni cilji:

- Gozdovi so izločeni z dolgoročnim ciljem čim bolj naravna drevesna zgradba in sestava gozda, zato v tem gospodarskem razredu ni predvidenih gozdnogojitvenih ukrepov.

Usmeritve:

- V gozdnih rezervatih so prepovedani vsi gozdnogojitveni in lovskogojitveni ukrepi, prepovedani so tudi vsi posegi v gozd z upoštevanjem varstvene cone.
- V nekaterih gozdnih rezervatih je sprejemljiv linijski in točkovni obisk, če je ta povezan z vzgojno ali raziskovalno funkcijo, praviloma pa naj bodo vsi vplivi omejeni na robno cono gozdnega rezervata. Ti rezervati so Smrečje, Bukov vrh, Golaki-Smrekova draga, Lemovje in Apica.
- V primeru večjih naravnih katastrof, kjer se oceni, da je nujno potrebno izvesti določene ukrepe zaradi ogrožanja ostalih gozdov ali infrastrukturnih objektov v bližini gozdnega rezervata, je potrebno soglasje pristojnega ministra.
- Prizadevati si je potrebno v soglasju z lastnikom gozdov, da bi do razglasitve podoben režim izvajali tudi v na novo predlaganih rezervatih, ki še nimajo kategorije gozdov s posebnim namenom. Ti rezervati so Grušnica, Podcel, Zeleni potok, Pod Sopotom, ter razširitve obstoječih gozdnih rezervatov Smrečje, Smrekova draga-Golaki in Golaki (ti so trenutno večinoma vključeni v OGR varovalni gozdovi).

14 BL GOZDNI REZERVATI

V Območni enoti Bled je devet gozdnih rezervatov s skupno površino gozdov 1.699,06 ha (2,5% vseh gozdov v območju). Gozdni rezervati so pomaknjeni v pas varovalnih gozdov. Večina jih leži v nadmorski višini nad 1000 m na strmih pobočjih z nagibi med 30 in 50 stopinj. Najdemo jih v Bohinju ter Zgornjesavski dolini. Največja sta gozdna rezervata Mala Pišnica in Savica – Ukanc, med najmanjšimi pa je gozdni rezervat Mrzle konte na Mežakli.

Gozdni rezervat Savica – Ukanc leži v nadmorski višini 680 – 1760 m severno od Spodnje Komne na področju Komarče in se razteza proti dolini Lopučnice. Rezervat je bil izločen zaradi ohranjenih naravnih bukovih in smrekovih gozdov. Zaradi vetroloma in smučarske proge je bila predlagana ukinitve statusa gozdnega rezervata v odd 115u. Zaradi ukinitve dela gozdnega rezervata Savica – Ukanc (že zajeto v odločbi) se rezervat razširi v dolino Lopučnice (odsek 123 U in del odseka 125 U v GE Notranji Bohinj). Razširitev se utemeljuje z velikim pomenom smrekovih gozdov združbe *Adenostylo glabrae* - *Piceetum* v dolini Lopučnice za spremljanje gospodarjenja v podobnih razmerah v območju in študij naravnih mehanizmov (pomlajevanje smreke), ki v gospodarskih gozdovih zlasti na Pokljuki predstavlja velik problem.

Gozdni rezervat mala Pišnica predstavlja največji rezervat v območju. Rezervat leži v nadmorski višini med 834 m in 2332 m ob potoku Mala Pišnica, na severni strani ga omejujeta Vitranc in Ciprnik, na zahodu Grlo, na jugu Mojstrovka in Vratca in na vzhodu reka Pišnica. Skupna površina gozdov v rezervatu je 553,18 ha, prevladujoča rastlinska združba pa *Anemone-Fagetum*, *Aposeri-Piceetum*, *Pinetum subillyricum* in *Rhodothamneto-Rhodoretum hirsuti mughetosum*.

Gozdni rezervat Za Vrščem leži nad Belco ob Vršnem grabnu. Površina gozda znaša 78,14 ha rezervat pa je bil izločen z namenom varovanja sestojev pragozdnega macesna s podstojnimi šopi buke na erodibilnih tleh.

Gozdni rezervat Belca leži južno od Kepe. Rezervat zajema 97,38 ha gozdov. Prevladujoče združbe so *Anemone-Fagetum laricetosum*, *Pinetum subillyricum* in *Rhodothamneto-Rhodoretum hirsuti laricetosum*.

Gozdni rezervat Smrajka leži nad zaselkom Podkuže na nadmorski višini 1020 – 2067 m. Rezervat zajema 121,74 ha gozdov.

Gozdni rezervat Vršič leži na meji med Belim potokom, Vrščem in Za Akom v nadmorski višini 1140 – 1696 m. Površina gozdov znaša 207,09 ha. Rezervat je bil zavarovan zaradi varovanja smrekovih in macesnovih sestojev na rastišču *Anemone-Fagetum laricetosum*.

Gozdni rezervat Mrzle konte leži na nadmorski višini 1360 – 1420 m južno med vrhom Beli Blaž in Kisovcem na severnem pobočju Mežakle. Površina gozda v rezervatu je 10,95 ha. Rezervat je bil izločen z namenom proučevanja negospodarjenih ohranjenih naravnih sestojev alpskega bukova.

Rezervat Planina Trsje – Tosc se nahaja v nadmorski višini 975 – 1825 m južno od Studorskega prevala pod Toscem in Ciperjem. Rezervat je na novo izločen zaradi izjemnosti in ohranjenosti naravnih pojavov, ohranjenih visokogorskih gozdov z naravnimi spomeniki (debele smreke in jelke).

Rezervat Grajščica leži v Karavankah nad Srednjim vrhom v nadmorski višini 1380 – 866 m. Površina gozdov tega rezervata je 78,24 ha.

Gozdni rezervati predstavljajo referenčne objekte za spremljanje gospodarjenja najvišje stopnje ter skupaj z ekocelicami, varovalnimi gozdovi in gozdovi s poudarjenimi nelesnimi funkcijami tvorijo mrežo zatočišč za favno in floro. Osnovnega namena snovanja rezervatov smo se v blejskem območju v preteklosti premalo zavedali, saj smo izločali rezervate predvsem v odmaknjenih varovalnih gozdovih, kjer prevladujejo predvsem gospodarsko nepomembne gozdne združbe oziroma različice gospodarskih gozdnih združb, ki se pojavljajo na ekstremnih rastiščih.

V prihodnje bomo morali mrežo gozdnih rezervatov dopolniti z gospodarsko pomembnimi združbami v tipičnih ekoloških pogojih, rezervate pa uporabiti za spremljanje in preverjanje trajnostnega gospodarjenja z gospodarskimi gozdovi. Mrežo gozdnih rezervatov bi tako kazalo razširiti na združbe *Anemone - Fagetum*, *Abieti - Fagetum prealpinum*, *Piceetum subalpinum*, *Haquetio - Fagetum*, *Quercu - Carpinetum* in *Blechno Fagetum*, rezervate pa osnovati v neposredni bližini gospodarskih gozdov, kar bi omogočilo večjo uporabo raziskovalnih izsledkov v praksi.

19 KR GOZDNI REZERVATI / A

Gozdna združba	Površina	Delež
ANEMONE – FAGETUM	123.75	34.22
ADENOSTYLO – FAGETUM	63.33	17.51
ABIETI - FAGETUM PREALPINO-DINARICUM	52.58	14.54
BLECHNO – FAGETUM	44.69	12.36
CARICI ALBAE – FAGETUM	36.42	10.07
Ostalo	40.84	11.29
Skupaj	361.61	100.00

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
m ³ /ha	64.12	5.69	2.64	9.27	0.00	85.74	1.05	2.17	6.69	0.59
%	36.03	3.20	1.48	5.21	0.00	48.18	0.59	1.22	3.76	0.33

Gozdni rezervati Zadnje stence, Mali vrh, Viševski hrib, Zaplata, Hude stene, Zminec, Blegoš in Udin boršt so bili razglašeni leta 1979, naravni rezervat Barje Ledina na Jelovici pa leta 1999.

Prepuščeni so naravnemu razvoju. Gozdni rezervati so namenjeni raziskovanju naravnih procesov v gozdnih združbah, na zgornji gozdni meji in v poškodovanih sestojih. Imajo tudi poučno in biotopsko funkcijo ter funkcijo varovanja vrednot okolja. Naravni rezervat je namenjen ohranitvi redkih in ogroženih vrst.

Večina rezervatov je v območju strmih rastišč. Čeprav so prepuščeni naravnemu razvoju, so v mešanosti, spremenjenosti, zasnovi, zgradbi, starostni sestavi in poškodbah sestojev ter tal še močno prisotni učinki človekovih posegov. Zmerno so poškodovani zaradi žleda, padajočega kamenja, erozije in podlubnikov. Naravni razgrajevalni in pomladitveni procesi so že polno razviti.

Opremljenost (meje, table) ni več zadovoljiva. Na zaščito ugodno deluje odmaknjenost lokacij.

Potrebno je dokončno in celovito urediti razglasitev gozdnih rezervatov in njihovo opremo. Ponovno naj se ugotovi stanje in nato redno spremlja razvoj. Z izsledki raziskav naj se seznanijo strokovna javnost. Upoštevati je potrebno režim za gozdne rezervate, v naravnem rezervatu pa določila odloka o razglasitvi in načrta upravljanja (Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Kranj, 2000).

32 LJ GOZDOVI S POSEBNIM NAMENOM / B

Gozdni rezervat	Gospodarska enota	Površina (ha)	
KALCE	Kamniška Bistrica	172,68	
BELA – DOL – SEDELSČEK	Kamniška Bistrica	627,52	
RAVNI HRIB	Kamniška Bistrica	121,58	
ZAGORIŠKI HRIB	Domžale	7,98	
ERŽIŠA – VELIKI VRH	Domžale	11,00	
PEKEL	Hrastnik	19,83	
POD MATICO	Dobovec	111,34	
JAZBINE	Polje	11,32	
MOKREC	Mokrec	289,27	
KOZLARJEV GOZD	Ig	21,79	
KAMNI VRH	Bistra – Borovnica	9,53	
OBLAKOV GOZD	Vrhnika	12,78	
CERKVENI GOZD	Dobrova	19,79	
Skupaj		1.436,41	
	Gozdna združba	Površina	Delež
Staro ime	Novo ime	ha	%
ADENOSTYLO – FAGETUM	Ranunculo plataniifolii-Fagetum var.geogr.Calamintha grandiflora	369,90	25,75
RHODODENDRO – RHODOTHAMNETUM	Rhodothamno-Pinetum mugo	350,07	24,37
OSTRYO – FRAXINETUM ORNI	Ostryo carpinifoliae-Fraxinetum orni	188,39	13,12
CARICI ALBAE – FAGETUM	Ostryo-Fagetum var.geogr.Anemone trifolia	169,86	11,83
OSTRYO – FAGETUM	Ostryo-Fagetum	90,90	6,33
Druge gozdne združbe		267,29	18,60
Skupaj		1.436,41	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	18,00	3,00	3,00	3,00	0,00	57,00	2,00	3,00	11,00	0,00
2000	13,54	0,81	2,69	5,03	0,00	60,49	1,79	3,57	10,93	1,14

Gozdovi tega gospodarskega razreda naj se prepustijo naravnemu razvoju in v njih naj se ne ukrepa. Izjemoma je v njih dovoljeno izvajati raziskave razvoja gozdov v razmerah odsotnosti vpliva človeka in druge raziskave, ki potrebujejo neokrnjeno naravno gozdno okolje.

33 LJ GOZDOVI S POSEBNIM NAMENOM Z DOVOLJENIM UKREPANJEM / D

Gozdna združba		Površina	Delež
Staro ime	Novo ime		
BLECHNO – FAGETUM	Blechno-Fagetum	552,41	47,51
QUERCO - CARPINETUM VAR. HACQUETIA	Epimedio-Carpinetum	163,25	14,04
QUERCO - CARPINETUM VAR. LUZULA	Vaccinio myrtilli-Carpinetum betuli	135,86	11,68
QUERCO - FAGETUM VAR. LUZULA	Hedero-Fagetum var. Luzula albida	83,32	7,17
MYRTILLO-PINETUM	Vaccinio myrtilli-Pinetum var.geogr.Castanea sativa	59,53	5,12
SALICI – POPULETUM	Salici-Populetum	58,05	4,99
druge gozdne združbe		110,28	9,49
Skupaj		1.162,70	100,00

Gospodarjenje v tem gospodarskem razredu je podrejeno posebnemu namenu, ki ga imajo ti gozdovi. Ker so vsi ti gozdovi zavarovani s pravnimi akti, je potrebno tam, kjer so omejitve, le te upoštevati pri izvajanju vseh ukrepov v gozdu.

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni sestoji rdečega bora 21%, smreke 21%, gradna 20%, plemenitih listavcev 6%, s posamično do sestojno primesjo bukve 15% in posamično do gnezdasto primesjo ostalih iglavcev (jelka, macesen) 1%, trdih listavcev 12% in mehkih listavcev 4%.

Ciljno stanje razvojnih faz je naslednje: mladovje 10%, drogovnjaki 50%, debeljaki 30% in sestoji v obnovi 10%. Ciljna lesna zaloga je 307m³/ha (iglavci 132m³/ha, listavci 175 m³/ha), končna lesna zaloga pa je 580m³/ha. Ciljna kakovost je dobra do prav dobra.

Glede na izredno poudarjenost socialnih in ekoloških funkcij gozdov stremimo k čim večjemu deležu debeljakov in k visoki lesni zalogi. Ciljno stanje je mogoče doseči v 35 letih.

- Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.
- Proizvodno razdobje 130 let, pomladitveno razdobje 25 let.
- Usmeritve za obnovo:

Obnova je načrtovana v majhnem obsegu. Le 5% debeljakov naj se začne uvajati v obnovo, na 10% sestojev v obnovi naj se obnova zaključi, drugod pa zadržano nadaljuje. Obnova bo potekala naravno in zadržano, malopovršinsko s pospeševanjem deleža listavcev, predvsem bukve in plemenitih listavcev. Glede na to, da je večina debeljakov že močno presvetljena, naj bodo prve pomladitvene sečnje bolj šibke (20 – 25% lesne zaloge). Kjer bi se pojavila potreba po sadnji, naj se sadi prvenstveno bukev, graden in gorski javor ter drevesne vrste za pospeševanje pestrosti (češnja, jerebika).

- Usmeritve za nego:

V mladovjih je treba posvetiti skrb uravnavanju zmesi v korist listavcev in skladno s postavljenimi razmerji glede na modelno razmerje drevesnih vrst po združbah oz. prilagojeno tako, da bo na kisljih rastiščih imel možnosti poleg smreke, gradna in bukve tudi pravi kostanj. Prednost imajo vitalni osebki, tudi na račun kvalitete. Redčenja v letvenjakih morajo biti pravočasna, kjer so zamujena, je potrebna manjša jakost in nujno pravočasno drugo redčenje. Redčenja naj bi se izvajala v slabo negovanih mlajših drogovnjakih z dobro zasnovo in tesnim do normalnim sklepom. Nujno je potrebno izvajati redčenja v umetno osnovanih nasadih neavtohtonih drevesnih vrst. Kjer so redčenja že zamujena, se jih izvaja z nizko jakostjo, dvakrat v desetletju. Starejših drogovnjakov z rahlim sklepom naj se ne redči. Povprečna jakost redčenj v drogovnjakih bo okoli 10% od lesne zaloge. V debeljakih se bo redčilo, kjer bo potrebno, z nizkimi jakostmi (povprečno okoli 3% od lesne zaloge). Pospešuje naj se vse minoritetne in zanimive drevesne vrste, ohranja pa estetsko zanimiva, impozantna drevesa in eksote.

44 PO Gozdni rezervati (19) / A

Gozdna združba		Površina (ha)	Delež (%)							
<i>Polisticho lonchitis – Fagetum var. geogr. Allium victorialis</i>		721,75	45,48							
<i>Omphalodo - Fagetum</i>		335,57	21,14							
<i>Ranunculo platinifolli – Fagetum var. geogr. Calamintha grandiflora</i>		288,83	18,20							
<i>Neckero – Abietetum</i>		125,10	7,88							
<i>Piceetum subalpinum dinaricum</i>		49,41	3,11							
Ostalo		66,35	4,19							
Skupaj		1.587,01	100,00							
Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list	M. list
1981-90	35,1					64,9				
1991-00	14,7	13,5	-			68,7	0,1	2,7	0,3	-
2001-10	17,6	10,8	0,1	-	-	68,4	0,1	2,4	0,4	0,2

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1981-90	1.091,19	59,4	109,6	169,0	1,26	2,50	3,76	-	-	-
1991-00*	1.570,97	51,1	129,9	181,0	0,69	2,61	3,30	-	-	-
2001-10	1.587,01	55,6	139,3	194,9	1,01	2,83	3,84	-	-	-

Gozdni rezervati namenjeni samo preučevanju razvoja gozda.
Brez ukrepanja.

56 KO Predlagani gozdni rezervati (predlog za GPN) 00018 / A

Gozdna združba	Površina	Delež
ABIETI – FAGETUM DINARICUM, <i>Omphalodo-Fagetum</i>	374.28	54.29
HACQUETIO – FAGETUM, <i>Hacquetio-Fagetum var. geogr. Ruscus hypoglossum</i>	80.93	11.74
BLECHNO – FAGETUM	51.36	7.45
QUERCO – FAGETUM, <i>Hedero-Fagetum</i>	44.16	6.41
OSTRYO – FAGETUM	42.25	6.13
Ostale združbe (8)	96.40	13.98
Skupaj	689.38	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Ost. igl.	Bukev	Hrast	Plem. lst	Drugi tr. lst	Mehki lst	Skup. igl	Skup. lst
2000	16.80	26.44	1.08	0.01	41.69	3.07	6.38	2.77	1.77	44,32	55,68

Predlagani gozdni rezervati so prepuščeni samodejnim naravnim procesom. V predlaganih rezervatih je prepovedano kakršnokoli spreminjanje obstoječega stanja, poseganje v matično podlago, vode, tla, vegetacijo in živalski svet, kot so: gradbena dela, sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov, lov in ribolov ter vodenje domačih živali, onesnaževanje in povzročanje hrupa, kurjenje in bivakiranje.

Ne glede na prepovedi so, s soglasjem ZGS in pristojne naravovarstvene službe, možni naslednji posegi:

- vzdrževanje in obnavljanje objektov naravne in kulturne dediščine v g.r.: Mestni vrh,
- posek nevarnih dreves,
- nadelava in markiranje pešpoti,
- vzdrževanje travnikov, košenic in sadovnjakov v g.r.: Mižuk,
- vedutna sečnja pri objektih kulturne dediščine in razglediščih v g.r.: Goteniški Snežnik, Jezero, Mestni vrh,
- znanstveno-raziskovalno delo, ki ne povzroča bistvenih motenj v ekosistemu v vseh rezervatih,
- ograji v predlaganih gozdnih rezervatih Rog in Kopa se po dotrajanju (predvidoma 10 let) odstranita.
- če ni možen dogovor o nesečnji v predlaganih rezervatih v zasebnih gozdovih se sečnja in spravilo lesa z zasebnih parcel dovoli po obstoječih poteh v skladu z izdelanim gozdnogojitvenim načrtom.

V rezervatih je na lastno odgovornost dovoljena hoja samo po označenih pešpoteh, izven poti pa v izjemnih primerih kot so: naravne nesreče, gašenje požarov, reševanje ljudi in iskanje zastreljene divjadi.

Meje gozdnih rezervatov se na terenu vidno označi z dvojno polno oziroma enojno črtkano črto modre barve na robnih drevesih v smeri gozdnega rezervata. Če je potrebno, se z enojno modro črto označi robni pas ustrezne širine. Predvidena je postavitvev označevalnih in informativnih tabel.

57 KO Gozdni rezervati (GPN) 00019 / A

Gozdna združba	Površina	Delež
QUERCO – FAGETUM, Hedero-Fagetum	196.90	43.17
ABIETI – FAGETUM DINARICUM, Omphalodo-Fagetum	99.97	21.92
OSTRYO - FRAXINETUM ORNI, Ostryo carpinifoliae-Fraxinetum orni	31.14	6.83
ARUNCO – FAGETUM	30.75	6.74
ISOPRYO – FAGETUM	29.79	6.53
Ostale združbe (5)	67.51	14.80
Skupaj	456.06	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Ost. igl.	Bukev	Hrast	Plem. lst	Drugi tr. lst	Mehki lst	Skup. igl	Skup. lst
1990	8.75	16.59	0.25		60.61	1.59	3.20	8.75	0.26	25.59	74.41
2000	5.77	21.77	0.36	0.00	59.37	1.04	2.62	8.41	0.66	27.90	72.10

V gospodarski razred spadajo GPN – gozdni rezervati, ki so bili razglašeni z občinskimi odločbami oziroma odloki:

- gozdni rezervati Pugled – Žiben, Pragozd Rajhenavski Rog, Pragozd Prelesnikova koliševka, Ledena jama, Stružnica, Krajc – Bukovje, Lipje so zavarovani z odločbo Skupščine Občine Kočevje iz leta 1976, samo državni gozdovi,
- gozdni rezervat Iška je zavarovan z odlokom Skupščine občine Ljubljana – Vič iz leta 1984, samo državni gozdovi,
- gozdni rezervat Kadice je zavarovan z odlokom Skupščine občine Ribnica iz leta 1989, državni in zasebni gozdovi ter gozdovi drugih pravnih oseb;
- gozdni rezervati Krempa, Pragozd Strmec, Pragozd Krokar so zavarovani z odločbo Skupščine občine Kočevje iz leta 1991, samo državni gozdovi.

V gozdnih rezervatih so poudarjene zlasti: funkcija varovanja naravne dediščine, biotopska funkcija, poučna funkcija in zlasti v pragozdovih tudi raziskovalna funkcija. Glavni namen gozdnih rezervatov je ohranjanje za območje značilnih, kot tudi redkih biotopov ter spremljanje in raziskovanje razvoja gozda v naravnih razmerah ter aplikacija spoznanj in ugotovitev pri gospodarjenju z gozdovi. Nekateri rezervati imajo tudi poučno funkcijo in so opremljeni s pešpotmi in informativnimi tablam.

Gozdni rezervati so prepuščeni samodejnim naravnim procesom. V rezervatih je prepovedano kakršnokoli spreminjanje obstoječega stanja, poseganje v matično podlago, vodo, tla, vegetacijo in živalski svet, kot so:

gradbena dela, sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov, lov in ribolov ter vodenje domačih živali, onesnaževanje in povzročanje hrupa, kurjenje in bivakiranje.

Vstop v pragozdove je prepovedan, razen v študijske in raziskovalne namene ter ogledе pristojnih inšpekcijskih in strokovnih služb.

Ne glede na prepovedi so s soglasjem ZGS in pristojne naravovarstvene službe možni naslednji posegi:

- vzdrževanje in obnavljanje objektov naravne in kulturne dediščine v g.r.: Pugled, Žiben, Ledena jama,
- posek nevarnih dreves v vseh rezervatih (dreves ob poteh, ki močno ogrožajo varnost obiskovalcev),
- nadelava in markiranje pešpoti – razen v pragozdovih,
- vzdrževanje travnikov, košenic in sadovnjakov v g.r.: Krempa in Pugled-Žiben,
- vedutna sečnja pri objektih kulturne dediščine in razglediščih v g.r.: Krempa, Pugled-Žiben,
- znanstveno-raziskovalno delo, ki ne povzroča bistvenih motenj v ekosistemu v vseh rezervatih,
- vodenje strokovnih ekskurzij le po predhodni odobritvi.

V rezervatih je na lastno odgovornost dovoljena hoja samo po označenih pešpoteh, izven poti pa v izjemnih primerih, kot so: naravne nesreče, gašenje požarov, reševanje ljudi in iskanje zastreljene divjadi.

Meje gozdnih rezervatov se na terenu vidno označi z dvojno polno oziroma enojno črtkano črto modre barve na robnih drevesih v smeri gozdnega rezervata. Če je potrebno, se z enojno modro črto označi robni pas ustrezne širine. Predvidena je postavitvev označevalnih in informativnih tabel.

Za predlagane in že zavarovane gozdne rezervate je na delih objektov s posebej poudarjeno funkcijo varovanja naravne in kulturne dediščine, poučno ali biotopsko funkcijo nujno vzdrževanje košenic, vodnih virov, sadnega drevja, kot tudi markiranje, oprema in vzdrževanje naravoslovnih poti (glej preglednice).

Za raziskovalno delo je nujno vzdrževanje kontrolnih (4 x 4 m) ograjenih ploskev v gozdnem rezervatu Pugled – Žiben (8) in pragozdu Rajhenavski Rog (1).

Za vse rezervate je posebej nujna postavitvev označevalnih (120 tabel za 40 rezervatov) in informativnih (20) tabel, morebiti v sodelovanju z naravovarstvenimi organizacijami.

64 BR GOZDOVI S POSEBNIM NAMENOM / A

Gozdna združba	Površina	Delež
<i>QUERCO ROBORI – CARPINETUM</i>	40,50	43,0
<i>ENNEAPHYLLO – FAGETUM</i>	25,28	26,9
<i>HACQUETIO – FAGETUM</i>	12,35	13,1
<i>ARUNCO – FAGETUM</i>	7,23	7,7
<i>OSTRYO – FAGETUM</i>	5,65	6,0
<i>QUERCO – OSTRYETUM</i>	3,13	3,3
Skupaj	94,14	100,0

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macese n	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
m ³ /ha	1,65	4,72	0,44	0,00	0,08	239,88	343,32	12,24	30,40	38,90
%	0,3	0,7	0,1	0,0	<0,1	35,7	51,1	1,8	4,5	5,8
Gozdni rezervat	GE/odseki				Akt o razglasitvi					
01 Vranske pečine	GE Pišece – 062B				Odločba SO Šmarje pri Jelšah št.321-37/83					
02 Pišece*	GE Pišece - 011				Odločba SO Brežice št.321-2/81-1					
03 Kunšperk	GE Pišece – 073C				Odločba SO Šmarje pri Jelšah št.321-37/83					
04 Krakovski pragozd	GE Krakovo – 038				Odločba SO Krško št.5-321-32/82					
06 Pri debelih bukvah	GE Gorjanci – 010C/011B				Odločba SO Krško št.5-321-32/82					
07 Ravna gora	GE Gorjanci – 060				Odločba SO Novo mest št.321-10/82-8					
08 Tisovec	GE Bohor – 026C				Odlok - URL SRS 11/1984 št.321-7/84-1					

V vseh razglašanih gozdnih rezervatih sta funkciji 'Varovanje naravne in kulturne dediščine' in 'Raziskovalna funkcija' poudarjeni na I. stopnji.

70 CE Gozdovi s posebnim namenom / B,A

Gozdna združba	Površina	Delež
OSTRYO – FAGETUM VAR. GEOGR. ANEMONE TRIFOLIA	69,52	29,31
QUERCO – OSTRYETUM CARPINIFOLIAE	47,13	19,87
CARDAMINI SAVENSI – FAGETUM	29,38	12,39
PINETUM MUGO CROATICUM	23,15	9,76
OSTRYO – FAGETUM	16,39	6,91
Druge združbe	51,60	21,76
Skupaj	237,17	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	49,39	2,73	0,00			33,33	9,82	0,00	4,73	0,00
2000	25,59	2,93	0,91	0,01	0,00	51,54	9,91	3,59	5,50	0,02

Gozdnogojitveni cilj

Zaradi prepuščanja gozdov gospodarskega razreda naravnim sukcesijskim procesom v celoti ni smiselno postavljati gozdnogojitvenih ciljev. Gozdovi so za opravljanje svoje posebne vloge opremljeni v skladu z navodili, poseben režim gospodarjenja pa velja tudi navzven v zaščitnem pasu gozdov s posebnim namenom. Ta zaščitni pas naj bi bil po določenih širok najmanj 30 metov (eno drevesno višino).

Gozdnogojitvene usmeritve

Izjemna poudarjenost splošno koristnih funkcij pomeni za gozdove s posebnim namenom, kjer je prepovedano kakršnokoli gospodarjenje tudi izjemne obremenitve. Dejansko se v teh gozdovih ne gospodari, temveč je gospodarjenje pomaknjeno v obrobne gozdove robnega pasu. Le tu je potrebno krepiti varovalno vlogo pasu, glede na sestavo drevesnih vrst podaljševati proizvodno dobo, pospeševati listavce (seveda če je to rastiščno primerno), puščati estetsko in biotopsko primerna drevesa, vzdrževati razmeram primeren gozdni red ter vzdrževati, dograjevati in tudi načrtovati primerno mrežo gozdnih poti in stez, ki kar najmanj vpliva na obstoječe rezervate.

Velik problem pri večjem delu rezervatov je namreč izreden obisk okoliških gozdov (turistična in rekreacijska funkcija), katerega vplivi se širijo preko robnih pasov v same rezervate. Le ta vpliv je potrebno vseskozi kontrolirati in primerno, nevsiljivo usmerjati na načine, ki so glede na specifičnosti vsakega rezervata kar najmanj škodljive.

Najvišji možni posek in gojitvena dela se v tem gospodarskem razredu ne predvidevajo in ne predpisujejo.

73 SG GOZDOVI S POSEBNIM NAMENOM / C,A

Gozdna združba		Površina		Delež						
LUZULO SYLVATICAE-PICEETUM		127.37		25.27						
ADENOSTYLO - FAGETUM		81.38		16.14						
SPHAGNO - PICEETUM		62.27		12.35						
BLECHNO - FAGETUM		55.78		11.07						
ERICO- PINETUM		42.34		8.40						
ADENOSTYLO GLABRAE-PICEETUM		41.22		8.18						
CALAMAGROSTIDO VARIAE - FAGETUM		21.05		4.18						
CARICI ALBAE - FAGETUM		19.82		3.93						
OXYCOCCO - SPHAGNETEA		15.06		2.99						
ABIETI - FAGETUM PREALPINO-DINARICUM		14.79		2.93						
DRYOPTERIDO - ABIETETUM		13.77		2.73						
POLYGONATO VERTICILLATI-LUZULO-FAGETUM		7.29		1.45						
LAMIO ORVALAE-FAGETUM PRAEALPINUM		1.21		0.24						
LUZULO - FAGETUM		0.73		0.14						
Skupaj		504.08		100.00						
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	68.09	12.73	5.16	3.54	0.11	5.01	1.39	0.67	3.28	0.01
2000	64.80	9.23	6.87	4.65	0.01	13.82	0.14	0.27	0.00	0.20

V gozdnih rezervatih je razvoj gozdov prepuščen naravnim dejavnikom. Namen rezervatov je, da v njih opazujemo in raziskujemo naravne procese, pridobljena spoznanja in znanje vključujemo v usmerjanje razvoja gozdov v gospodarskih gozdovih.

Usmeritve

- Gozdove prepustimo naravnemu razvoju.
- V gozdovih raziskujemo naravne procese.

Ukrepi

- V gozdnih rezervatih ne načrtujemo in ne izvajamo posebnih ukrepov za usmerjanje razvoja gozdov.

81 MB Gozdovi s posebnim namenom - ukrepi niso dovoljeni / A

Gozdna združba (<i>validni sintakson</i>)	Površina	Delež
SAVENSI – FAGETUM POHORICUM (<i>Cardamini savensi – Fagetum Pohoricum</i>)	152,97	19,52
SPHAGNO – PICEETUM (<i>Sphagno – Piceetum var. geogr. Carex brizoides</i>)	117,57	15,00
ENNEAPHYLLO – FAGETUM POHORICUM (<i>Lamio orvalae – Fagetum Pohoricum</i>)	95,22	12,15
QUERCO ROBORI – CARPINETUM (<i>Quercu roboris - Carpinetum</i>)	81,02	10,34
BAZZANIO- PICEETUM (<i>Mastigobryo – Piceetum</i>)	53,54	6,83
SALICI – POPULETUM (<i>Salici – populetum</i>)	51,27	6,54
DRYOPTERIDO – ABIETETUM (<i>Galio rotundifolii – Abietetum</i>)	50,25	6,41
LUZULO – FAGETUM (<i>Luzulo - Fagetum</i>)	45,34	5,79
OXYCOCCO – SPHAGNETEA (<i>Pino – Sphagnetum</i>)	41,35	5,28
DRUGO	95,21	12,15
Skupaj	783,74	100,00

Iz zelo enakomernih deležev različnih združb je razvidno, da gre za zelo razpršene površine.

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
m ³ /ha	118,9	21,7	3,2	0,3	0,3	90,8	32,2	13,5	8,7	16,1
%	38,9	7,1	1,1	0,1	0,1	29,7	10,5	4,4	2,9	5,3

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980							
1990	722,14	119,5	128,2	247,8	2,16	2,86	5,02
2000	783,74	144,4	161,3	305,7	3,15	3,76	6,91

Gozdove prepustiti naravnemu razvoju in spremljati njihov razvoj.

Opažanja beležiti v posebni kroniki za vsak objekt posebej.

Ukrepi so prepovedani. Ob vstopnih mestih postaviti informacijske table.

87 MS Trajni gozdni rezervati / A

Gozdna združba (staro ime)	Gozdna združba (novo ime)	Površina	Delež
QUERCO ROBORI - CARPINETUM	QUERCO ROBORIS - CARPINETUM	32.93	58.04
QUERCO - CARPINETUM VAR. LUZULA	VACCINIO MYRTILLI-CARPINETUM BETULI	18.56	32.71
LUZULO - FAGETUM	LUZULO - FAGETUM	4.75	8.37
CARICI BRIZOIDI -ALNETUM GLUTINOSAE	CARICI BRIZOIDIS-ALNETUM GLUTINOSAE	0.50	0.88
Skupaj		56.74	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1990	1.00	0.00	8.00	0.00	0.00	8.00	50.00	3.00	23.00	7.00
2000	0.13	0.00	6.87	0.00	0.00	13.57	45.19	2.92	21.65	9.67

Gozdni rezervat Ginjevec je izločen v GGE Dolinsko, odsek 57B. To je dobov gozd, katerega rast in razvoj sta motena zaradi zniževanja nivoja podtalnice.

Gozdni rezervat Zgornje Kobilje je izločen v GGE Goričko obrobje, oddelek 54. Na tej gozdni površini poteka raziskovanje naravnega vračanja drevesnih vrst med umetno sajenim rdečim borom in golosekom.

Gozdni rezervat Motvarjevci je izločen v GGE Vzhodno Goričko, odsek 36A. To je smrekov nasad na rastišču Querco-Carpinetum, poškodovan po ujmah in kamor se vračajo naravne drevesne vrste.

Gozdni rezervat Babji ložič (izvirno Babi ložič) je izločen v GGE Ljutomer, odsek 37A. To je ohranjen sestoj doba in belega gabra, kjer je izjemno poudarjena funkcija varovanja naravne dediščine in drugih vrednot okolja.

Gozdni rezervat Jeruzalem je izločen v GGE Ljutomer, odsek 56C. To je klimaksni bukov gozd, izločen v raziskovalne namene.

89 SE Gozdni rezervati / C

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
SESLERIO – OSTRYETUM	192,28	62,00
SESLERIO AUTUMNALIS-QUERCETUM PETRAEAE	46,29	14,93
SESLERIO – FAGETUM	42,33	13,65
ORNO - QUERCETUM PETRAEAE – PUBESCENTIS	26,67	8,60
ORNITHOGALO PYRENAICI-CARPINETUM	2,58	0,83
Skupaj	310,15	100,00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. list
1990	0,00	0,00	30,00	0,00	0,00	19,00	6,00	0,00	44,00	1,00
2000	0,00	0,00	32,63	0,00	0,00	18,32	10,87	0,36	37,67	0,15

V gospodarski razred je vključenih 14 gozdnih rezervatov. Na Kraškem gozdnogospodarskem območju so bili izločeni predvsem z namenom spremljanja sukcesijskega razvoja sestojev, ki so nastali v procesu zaraščanja, v primeru spremenjenih sestojev (sestoji bora) pa za spremljavo naravne obnove gozda. Ob razglasitvi leta 1982 so bili vsi gozdni rezervati na državnih parcelah. Državno lastništvo je bil celo eden od pogojev izločitve. S postopki denacionalizacije je 35,50 ha že postalo zasebnih gozdov, za vse ostale pa so podane vloge za vrnitev nacionaliziranega premoženja. Upravičenci so predvsem agrarne skupnosti.

V gozdnih rezervatih ni določenega možnega poseka in gojitvenih del.

97 NM GOZDOVI S POSEBNIM NAMENOM – REZERVATI / B

Gozdna združba							Površina		Delež	
Quercus – Fagetum							36,73		6,02	
Savensi – Fagetum							30,14		4,94	
Abieti – Fagetum dinaricum							61,70		10,11	
Ostrya – Fagetum							88,30		14,47	
Arunco – Fagetum							235,67		38,61	
Lathyro - Quercetum							82,38		13,50	
Ostalo							75,42		12,35	
Skupaj							610,34		100,00	
Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list	Meh. list
m ³ /ha	5,76	16,99	0,90	0,00	0,00	224,57	5,62	12,31	28,10	0,33
%	1,96	5,77	0,30	0,00	0,00	76,23	1,91	4,18	9,54	0,11

V GR 3300 šteje 18 rezervatov, razglašeni z občinskimi odloki nekdanjih občin Novo mesto (št.: 321-40/80), Metlika in Črnomelj (št.: 321-9/80). Naštejmo jih po imenih: Kobile, pragozd Gorjanci, Štula, Hrastova loza, Radenci nad Kolpo, Dečinska stena, Planina I., Planina II., Ponikve, pragozd Kopa, Vrtače s klastičnimi sedimenti, Dolga gorica (Rajhenav), Podsteniška koliševka, Rožeška koliševka, Ledena jama pod Kunčem, Pragozd Pečke, Brezova reber, Luknja.

CILJI ZAŠČITE:

- Ohranitev neokrnjene narave.
- Proučevanje naravnega razvoja gozdnih sestojev.

USMERITVE, UKREPI:

- Brez ukrepanja.
- Označitev in vzdrževanje robnega pasu.

100 NA GOZDNI REZERVATI / B

Gozdna združba	Površina	Delež
ANEMONE – FAGETUM (<i>Anemone trifoliae</i> – <i>Fagetum</i> var. geogr. <i>Chalamintha grandiflora</i>)	175.73	14.85
FAGETUM ALTIMONTANUM PRAEALPINUM (<i>Ranuncolo platanifolii</i> – <i>Fagetum</i> var. geogr. <i>Hepatica nobilis</i>)	373.9	31.60
ABIETI-FAGETUM PRAEALPINUM (<i>Omphalodo</i> – <i>Fagetum</i> var. geogr. <i>Anemone trifolia</i>)	177.82	15.03
PINETUM SUBILLYRICUM (<i>Pinetum austroalpinom</i>)	29.63	2.50
RHODODENDRO – RHODOTHAMNETUM (<i>Rhodothamno-Pinetum mugo</i>)	426.28	36.02
Skupaj	1,183.36	100.00

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
1990	22.34	0.30	2.68	33.74	0.00	40.94	0.00	0.00	0.00	0.00
2000	17.75	0.46	2.19	31.94	0.04	47.23	0.00	0.06	0.02	0.31

Gozdni rezervati so bili oblikovani v bivših družbenih gozdovih, ki pa so bili z denacionalizacijo večinoma že vrnjeni bivšim lastnikom. Največje površine zavzemajo v enoti Solčava.

To so večinoma ohranjeni gozdovi, izločeni pa so bili pretežno iz varovalnih gozdov. Prevladujejo združbe visokogorskega bukovja in ruševja.

Gozdnogojitveni cilj

- Skupinsko raznodoben in skupinsko mešan gozd bukve (48%), macesna (32%) in smreke (18%) s primesjo bora (2%)

Gozdnogojitvene usmeritve

Brez predvidenih ukrepov (predvidena le spremljava razvoja gozdov in raziskave v gozdnih rezervatih).